

AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKÉNEK

BESZÁMOLÓJA

2012. I. FÉLÉV

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	8
1. A bíróságok igazgatásának új rendszere	9
2. Az OBH elnökének igazgatási tevékenysége	10
2.1. Stratégiai célok és azok teljesülése.....	12
2.1.1. A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék	12
a) Az ügyforgalmi adatok gyűjtésének és elemzésének megújítása	13
aa) Az ügyforgalmi elemzések új struktúrája, elérhetősége	13
ab) Visszajelzések a statisztikai adatokról, az elemzések megállapításairól	14
ac) Az „ügykataszter” elkészítése	14
ad) Projektjavaslat az EKOP keretében „A munkateher mérés és elosztás segítése az ítélezés időszzerűségének javítása érdekében”	14
b) Egyes bíróságok rendkívüli és aránytalan munkateherének a csökkentése	15
c) A bíróságok ügybeosztási és ügyelosztási rendjének módszertani egységesítése és megújítása.....	15
d) A közigazgatási és munkaügyi bíróságok felállításának előkészítése	15
e) A bírósági titkárok és ügyintézők jogköreinek bővítése	16
f) A bírók kirendelésének biztosítása a munkateher csökkentése és a szakmai fejlődés elősegítése végett.....	17
g) A bírók és a bírósági titkárok értékelésének módszertani egységesítése	17
h) A bírók igazgatási ellenőrzésének megújítása	17
i) A jogszabály véleményezés új rendszere.....	18
j) Az európai uniós joganyagról való ismeretek elérhetősége.....	19
ja) Az európai jogi szaktanácsadó bírák rendszerének fenntartása, egyesületük támogatása.....	19
jb) A központi honlap uniós portáljára vonatkozó koncepció elkészítése.....	20
jc) Szakértői tudástár nyilvántartására vonatkozó koncepció.....	20
k) Az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt folyó ügyekről való tájékozottság megújítása.....	20
l) A bírósági közvetítés (mediáció)	21
m) Az ügyviteli és eljárásjogi jó gyakorlatok gyűjtése és közzététele.....	21
2.1.2. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása	22
a) A bírósági ügykataszter kialakítása	23
b) A bírósági tevékenységtérkép elkészítése.....	23
c) A többlet bírósági titkári és ügyintézői létszám elosztása	24
d) A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása és a létszámgazdálkodás tervezhetősége.....	24
e) A bírói pályázat kiírások előtti ügyforgalom elemzés.....	24
f) A bírók és alkalmazottak alapilletményen felüli díjazása, a szociális biztonság	25
fa) Felmérések a rendszeres és nem rendszeres juttatások kifizetési gyakorlatáról.....	25
g) A 2012. első félévben nyugdíjazott bírók pótlása és a további foglalkoztatásuk segítése.....	26
h) Az elektronikus eljárások és ügyvitel kialakítása, fejlesztése	27
ha) Az elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése.....	27
hb) Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások elektronizálása	27
hc) Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban.....	29
hd) A cégbírósági eljárások elektronizálása.....	29
he) A hirdetményi kézbesítés.....	29
hf) Az emberi erőforrás optimalizálását támogató fejlesztési tervek	30
i) A szervezetben felhalmozott tudás bevonása a központi igazgatási feladatokba.....	30
j) A bírói szakmai adatbázis és a szakértői hálózatok kialakítása	32
k) A szervezetfejlesztés folyamatossága.....	33

l)	Az egészségmegőrzés.....	33
2.1.3.	A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása.....	33
a)	A bírósági épületek.....	34
aa)	A bírósági épületek nyilvántartásának a megújítása.....	35
ab)	A bírósági épületek biztonságtechnikai helyzetének a nyilvántartása.....	36
ac)	A 2012. év kiemelt épület-programjai.....	36
ad)	A folyamatban lévő beruházások.....	37
ae)	Bírósági épületek felújításával és bővítésével kapcsolatos egyéb folyamatok, tervek.....	38
af)	Pályázati lehetőségek.....	39
b)	A bíróság ítélkezési tevékenységéhez közvetetten kapcsolódó helyiségek és fejlesztési szükségleteik.....	40
ba)	Bűnjelkezelés.....	40
bb)	Irattárak.....	41
bc)	Minősített adatkezelés.....	41
c)	Az informatika.....	42
ca)	Bírósági hardverek (fenntartható stabil működés).....	42
cb)	Bírósági szoftverek (adatok újrafelhasználása, automatizálás).....	42
cc)	Az OBH informatikai tevékenysége.....	43
cd)	Az OBH kiemelt fejlesztési és üzemeltetési feladatai 2012 első félévében.....	44
d)	A dologi kiadások.....	45
2.1.4.	A bírósági szervezet integritása – az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.....	46
a)	A bírósági igazgatás megújítása.....	47
aa)	A bírósági igazgatás egységesítése.....	47
ab)	Az igazgatási vezetők ellenőrzése.....	47
ac)	A panaszok és közérdekű bejelentések kezelése.....	48
ad)	A gazdálkodási folyamatok ésszerűsítése.....	48
ae)	A központi igazgatás ellenőrzésének, felügyeletének a biztosítása.....	49
b)	A bírósági szervezet belső nyilvánossága.....	49
c)	A bírósági szervezet és a nyilvánosság.....	50
d)	A bírói integritás erősítése.....	50
da)	A bírósági épületek biztonságának erősítése.....	50
db)	Az összeférhetetlenségi helyzetek rendezése.....	51
dc)	A bírói etika.....	52
dd)	A bírói és alkalmazotti életpálya-modell.....	52
2.1.5.	A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.....	53
2.1.6.	A képzési rendszer fejlesztése – együttműködés a többi hivatásrenddel.....	54
2.2.	Az OBH elnökének és az OBH törvényi kötelezettségeinek teljesülése és jogosítványainak gyakorlása.....	56
2.2.1.	Általános központi közigazgatási feladatkör.....	57
a)	Kialakítja, és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot.....	57
b)	Szabályzatok kiadása, ajánlások és határozatok meghozatala.....	57
c)	Képviseli a bíróságokat.....	59
d)	A bíróságokat érintő jogszabályalkotásokat kezdeményezi.....	60
e)	Véleményezi a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét.....	60
f)	Részvétel az Országgyűlés bizottságainak ülésén.....	61
2.2.2.	Az OBH irányításával kapcsolatos jogkör.....	61
a)	Irányítja az OBH tevékenységét.....	61
b)	Megállapítja az OBH szervezeti és működési szabályzatát.....	62
c)	Az OBH elnökhelyetteseinek a kinevezésére vonatkozó javaslat.....	62
2.2.3.	A költségvetéssel kapcsolatos feladatok.....	63
a)	A bírósági fejezet költségvetésére és a költségvetés végrehajtására vonatkozó javaslat.....	63
b)	Részvétel a Kormány, továbbá az Országgyűlés költségvetéssel foglalkozó bizottságának ülésén a bírósági fejezet költségvetésére és a költségvetés végrehajtására vonatkozó napirendi pont megtárgyalásakor.....	63

c)	A fejezetet irányító szerv feladatainak ellátása	63
d)	Gyakorolja a bírósági fejezet gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat	64
e)	Irányítja a bíróságok belső ellenőrzését.....	64
f)	A bírákat megillető cafetéria-juttatás éves összegének meghatározása együttműködve az érdekvédelmi szervekkel.....	66
g)	Az egyéb juttatások részletes feltételeinek és mértékének meghatározása az érdekvédelmi szervekkel együttműködve	66
2.2.4.	A statisztikai adatgyűjtéssel, az ügyelosztással és a munkateher méréssel kapcsolatos feladatok.....	66
a)	A bírósági fejezet létszám előirányzata, valamint a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének mutatói alapján a bíróságok – a törvényszékek esetében az illetékességi területükön működő közigazgatási és munkaügyi bírósággal, valamint járásbíróságokkal együttes – szükséges bírói létszámának meghatározása.....	66
b)	Bíróság kijelölés.....	67
c)	Soron kívüli eljárás elrendelése.....	68
d)	A bírósági statisztikai adatok gyűjtése és az adatok feldolgozásával kapcsolatos központi feladatok, a bírói tevékenység mérésének meghatározása.....	68
e)	A bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapok és módszerek meghatározása és felülvizsgálata, a munkateher és az országos ügyforgalmi adatok alakulásának áttekintése, a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének meghatározása bírósági szintenként és ügyszakonként	70
2.2.5.	A személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkör.....	71
a)	Bírói álláspályázatok kiírása.....	71
b)	Javaslatok bírák kinevezésére és felmentésére	71
c)	Az első alkalommal kinevezett bírók beosztása az elnyert pályázat szerinti bíróságra	72
d)	A katonai bírók beosztása katonai tanácsokba	72
e)	A Be. 17. §-ának (5) és (6) bekezdésében, továbbá 448. §-ának (2) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélező bírák, a törvényszéken közigazgatási és munkaügyi ügyekben eljáró bírák kijelölése	72
f)	Bírók beosztása a Kúriára, az OBH-ba, a minisztériumba, illetve a beosztások megszüntetése	72
g)	Bírók áthelyezése	72
h)	A bíró más szolgálati helyre történő kirendelése	73
i)	Tartós külszolgálatról való döntés	73
j)	Döntés a bíró további foglalkoztatásának a lehetőségéről, ha a bíróság hatásköre vagy illetékessége a foglalkoztatást ellehetetlenítő módon csökken	73
k)	Döntés a bíró lemondási idejének csökkentéséről, vagy a bíró mentesítéséről.....	73
l)	Döntés a felmentési időre vonatkozóan a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés idejéről.....	74
m)	Bírósági vezetők kinevezése és felmentése.....	74
n)	Felmentés az összeférhetlenség alól	74
o)	A választandó ülnökök számának megállapítása.....	75
2.2.6.	A bíróságok igazgatásával kapcsolatos jogkör.....	75
a)	Az ítélőtáblák, törvényszékek szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása	75
b)	Az ítélőtáblai és törvényszéki elnökök igazgatási tevékenységének irányítása	76
c)	Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők vizsgálata	76
d)	A vezetői vizsgálatok következményeinek alkalmazása.....	76
2.2.7.	A képzéssel kapcsolatos feladatok.....	77
a)	Döntés a központi oktatási feladatokról, ezek végrehajtásának felügyelete, a regionális képzési feladatok meghatározása.....	77
b)	A bírák képzési rendszerének, valamint a képzési kötelezettség teljesítésének szabályozása.....	77
2.2.8.	A tájékoztatással kapcsolatos feladatok	77
a)	Félévi tájékoztatás az OBH részére.....	77
b)	Tájékoztatás a Kúria, az Ítélőtáblák, a törvényszékek elnökeinek	78
c)	Beszámoló az Országgyűlés részére.....	78

d)	Gondoskodik a Bírósági Határozatok Gyűjteményének közzétételéről.....	78
e)	Adatgyűjtés az igazságügyért felelős miniszter felkérésére.....	78
f)	Tájékoztatás az igazságügyért felelős miniszternek a jogalkotáshoz szükséges kérdésekben.....	78
2.2.9.	A törvényekben nevesített egyéb jogosítványok és kötelezettségek.....	79
a)	Indítványozás, javaslattétel.....	79
aa)	Javaslat jogegységi eljárás indítványozására.....	79
ab)	Indítvány bírósági joggyakorlat-elemző csoport vizsgálati tárgyköreire.....	79
ac)	A közigazgatási határok megváltozására figyelemmel javaslattétel bíróság illetékességének módosítására.....	79
b)	OBT-vel, OBH-val kapcsolatos feladatok.....	79
ba)	Az OBT választás technikai feltételeinek biztosítása.....	79
bb)	Az Országos Bírósági Hivatal vezetése.....	80
bc)	Fegyelmi eljárás kezdeményezése az OBH-ra beosztott bíró ellen.....	81
c)	bíróságok igazgatása.....	81
ca)	A bíróságok (Kúria) szervezeti és működési szabályzatai alapelveinek meghatározása.....	81
cb)	Bíróság kijelölése, ahol kollégiumvezető-helyettes, csoportvezető-helyettes is működik, közigazgatási és regionális kollégium kijelölése, ahol kollégiumvezető-helyettes működik.....	81
cc)	Összbírói értekezlet összehívásának a kezdeményezése.....	82
cd)	Jelzés a bíróság elnökének, hogy az ügy elbírálása a rendfenntartás szempontjából kiemelt kockázatot jelent.....	82
ce)	Elektronikus aláírással kapcsolatos feladatok.....	82
d)	Személyi kérdések.....	82
da)	Elnöki vagy elnökhelyettesi feladattal való megbízás.....	82
db)	Bíró megbízása központi igazgatási feladatok ellátásával.....	83
dc)	Az OBH elnöke által kinevezett bírósági vezetők felmentésének összbírói értekezleti kezdeményezésének fogadása.....	83
dd)	Értesülés a fegyelmi eljárások kezdeményezéséről és a fegyelmi határozatról.....	83
de)	„Címzetes törvényszéki bíró”, „Címzetes táblabíró”, „Címzetes kúriai bíró ” cím továbbá igazságügyi alkalmazott esetén főtanácsosi, tanácsosi cím, valamint kitüntetés adományozásának kezdeményezése az OBT-nél.....	83
e)	Képzés.....	84
ea)	Határozat az ítélőtáblák regionális bíró képzési feladatairól.....	84
eb)	Kötelező képzés előírása a kinevezési jogkörébe tartozó vezetők részére.....	84
f)	Nyilvántartások.....	84
fa)	Az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökeinek vagyonynyilatkozatával kapcsolatos feladatok.....	84
fb)	A bírák központi személyi nyilvántartása.....	84
fc)	Nyilvántartások vezetésének, adatok szolgáltatásának az előírása a bíróságok számára.....	84
g)	Nyilvánosság.....	85
ga)	A bírósági igazgatás és az ahhoz kapcsolódó döntéshozatal nyilvánosságának a biztosítása.....	85
gb)	Éves tájékoztatók a bíróságok (Kúria) elnökeitől.....	86
gc)	A jogegységi határozatok, elvi bírósági döntések, elvi bírósági határozatok, illetve ezek hatályon kívül helyezésének közzététele.....	86
h)	Egyéb feladatok.....	87
ha)	Az érdek-képviselői szervek joggyakorlásának biztosítása.....	87
hb)	A nyertes pályázó pályaallemassági vizsgálati költségének a visszatérítése.....	87
hc)	Egyéb ügyek.....	87
3.	A bíróságok általános helyzete és a bíróságok igazgatási tevékenysége.....	88
3.1.	A bíróságokat érintő jogalkotás.....	88
3.1.1.	Törvények.....	88
3.1.2.	A közigazgatási és igazságügyi miniszter rendeletei.....	89

3.1.3. A belügyminiszter rendeletei.....	89
3.1.4. Az Alkotmánybíróság határozatai.....	89
3.2. A személyzeti helyzet.....	90
3.2.1. A bírák és az igazságügyi alkalmazottak (bíróági titkárok, bíróági fogalmazók, tisztviselők és írnokok) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2012. január 1. és 2012. június 30. napja közötti időszakban.....	90
3.2.2. A bírói kar összetétele.....	90
3.2.3. A bírák kinevezése.....	91
3.2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése.....	91
3.2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások és fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül alkalmazott írásbeli figyelmeztetések.....	91
3.2.6. A bírák ellen indult büntetőeljárások.....	92
3.2.7. A bírák és az igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése.....	92
3.3. Az oktatás.....	92
3.3.1. Részvétel a bírák nemzetközi együttműködésében.....	93
3.3.2. A következő oktatási év előkészítése.....	93
3.4. Az európai uniós programok, pályázatok.....	93
3.4.1. Az Elektronikus közigazgatás Operatív Programja.....	93
3.4.2. Az Európai Visszatérési Alap.....	93
3.4.2.1. Bírói kapacitásfejlesztés a visszatérés területén.....	94
3.4.2.2. Koszovó Tényfeltáró Misszió.....	94
3.4.2.3. Emberi jogi képzés a visszatérés területén.....	94
3.4.3. Svájci-Magyar Együttműködési Program.....	94
3.4.4. Az Államreform Operatív Program.....	94
3.5. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai.....	95
3.6. A bírósági épületek.....	96
3.6.1. Központi beruházások.....	96
3.6.2. Kormányzati forrásból megvalósult beruházás.....	96
3.6.3. A felújítási tartalék.....	96
3.6.4. A komplex akadálymentesítés.....	96
3.7. A bírósági informatika.....	96
3.8. A bírósági szervezet gazdálkodása.....	98
3.8.1. A támogatási előirányzat.....	98
3.8.2. A bevételek.....	99
3.8.3. A kiadási előirányzat.....	99
3.8.3.1. A személyi juttatások.....	99
3.8.3.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó.....	99
3.8.3.3. A dologi kiadások.....	99
3.8.3.4. A felhalmozási kiadások.....	100
3.8.4. A 2011. évben keletkezett előirányzat maradvány.....	100
3.8.5. Kiemelt költségvetési előirányzatok, teljesítések.....	101
3.9. A bírósági ügyforgalom helyzete.....	101
3.9.1. Bevezetés.....	101
3.9.1.1. Az elemzést érintő jogszabályváltozások.....	102
3.9.1.2. Az elemzést még nem érintő, de 2012-ben már hatályba lépett, vagy a közeljövőben hatályba lépő jogszabályváltozások.....	102
3.9.2. A bírósági ügyforgalom főbb adatai.....	102
3.9.2.1. Ügyérkezés.....	102
3.9.2.2. Az ügyérkezés bíróági szintenkénti megoszlása.....	102
3.9.2.3. Ügyérkezés alakulása bíróági szintenként.....	103
3.9.2.4. Peres ügyérkezésen belül.....	103
3.9.2.5. Peres érkezés bíróági szintenkénti megoszlása.....	104
3.9.2.6. Ügybefejezés.....	104
3.9.2.7. Peres ügybefejezésen belül.....	104
3.9.2.8. Ügyhátralék.....	105
3.9.2.9. Az ügyhátralék bíróági szintenkénti megoszlása.....	105

3.9.2.10.	Perek az ügyhátralékon belül.....	106
3.9.2.11.	A Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék (Pest megye) ügyhátraléka.....	106
3.9.2.12.	Éven túli perek az ügyhátralékon belül; a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék (Pest megye) részesedése	107
	Függelék.....	109
	Melléletek.....	115

BEVEZETŐ

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 76. § (8) bekezdés a) pontja szerint az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke a tájékoztatással kapcsolatos feladatkörében félévente tájékoztatja a tevékenységéről az Országos Bírói Tanácsot (a továbbiakban: OBT), míg e bekezdés c) pontja szerint beszámol a bíróságok általános helyzetéről és a bíróságok igazgatási tevékenységéről évente az Országgyűlésnek, továbbá az éves beszámolók között egy alkalommal az Országgyűlés igazságügyel foglalkozó bizottságának.

A beszámoló tartalmazza egyben az OBH elnöke által – a Bszi.76. § (1) bek. a) pontjában foglaltak szerint – kialakított, a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot. Az elvek és a gyakorlat összekapcsolásának, komplexitásának megjelenítésére törekedve az OBH elnökének stratégiai célkitűzései mentén, annak megvalósítása érdekében megkezdett bírósági központi igazgatási tevékenység első félévéről ad képet a beszámoló.

Az OBH elnöke – a Bszi. 77. § (7) bekezdésében foglaltak szerint – készítette el a 2012. év első félévére vonatkozó beszámolóját. A beszámoló tények és adatok tekintetében a 2012. év első félévére vonatkozik, de abban utalások vannak a Bszi.-nek a 2012. évi LXXXVI. törvénnyel, a 2012. évi CXI. törvénnyel és a 2012. évi CXVII. törvénnyel – a beszámolási időszak utáni hatálybalépéssel történő – módosításaira is.

A jogszabályi előírások teljesítésén felül azért is különösen fontos az OBH elnökének beszámolási kötelezettsége, mert a beszámoló címzettjein túl a bírók, valamint a közügyek iránt érdeklődő polgárok és szervezetek ilyen módon betekintést nyerhetnek a bíróságok központi igazgatásának tevékenységébe, információkat szerezhetnek annak működéséről.

A korábbi bírósági igazgatási modell működésével szemben az egyik leggyakrabban hangoztatott kritikai észrevétel a működésének, döntéshozatali mechanizmusának átláthatatlansága volt. A nyilvánosság kontroll szerepét az OBH elnöke kiemelten fontosnak tartja, ezért az OBH-val együtt törekszik arra, hogy a nyilvánosság számára a jogszabályi kötelezettségeken túl is hozzáférhetővé tegyen minden olyan információt, amelynek megismerése hozzájárulhat a bírósági szervezet működésének megértéséhez. E cél megvalósítása érdekében – bár jogszabály ilyen kötelezettséget nem ír elő – az OBH elnöke jelen beszámolót a bíróságok központi honlapján a nyilvánosság számára is hozzáférhetővé teszi.

Budapest, 2012. szeptember 17.

Dr. Handó Tünde
az Országos Bírósági Hivatal elnöke

1. A bíróságok igazgatásának új rendszere

A Bszi., valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) elfogadásával megvalósult a magyar bírósági rendszer, ezen belül a bíróságok központi (ön)igazgatásának rendszerváltozás utáni második nagy átalakítása.

A jogszabályváltozást az indokolta, hogy a korábbi, alapvetően testületi jellegű központi igazgatási rendszert – különösen annak tényleges, gyakorlati működését – számos megalapozott szakmai kritika érte. Az 1997-es igazságügyi reform óta eltelt évek tanulsága, hogy a testületi működés nem hozta meg a várt eredményt. A kritika az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (a továbbiakban: OIT) diszfunkcionális működésére vezette vissza – egyebek mellett – a bíróságok és a bírók munkaterhének aránytalanságát, az ítélkezési gyakorlat egységének hiányával kapcsolatos problémákat, továbbá azt, hogy az ügyek elbírálásának időszerűségét illetően óriási különbségek mutatkoznak az országban.

A Bszi. által megvalósított bírósági igazgatási modell-váltás nem tekinthető előzmény nélkülinek. A változások gyökerei megtalálhatók már az OIT megalakulásának tizedik évfordulója alkalmából tudományos kutatóhelyek (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Szegedi Tudományegyetem, Eötvös Károly Közpolitikai Intézet) által készített tanulmányokban, a bírósági központi igazgatás korábbi stratégiai terveiben, továbbá a korábbi szervezeti törvény 2011. évben hatályba lépett módosításaiban is. Az OIT működését átvilágító tanulmányokban jogszabályváltozást is szükségessé tevő követelményként fogalmazódott meg többek között a személyi és szervezeti számonkérhetőség, a bíróságok és a bírók munkaterhének arányosítása, a központi (ön)igazgatás szervezeti átalakítása, a bírók kinevezésének és a bírói munka értékelésének újragondolása.

A korábbi szervezeti törvény azon – még 2010-ben elfogadott – módosításai, amelyek az OIT elnökének hatásköreit növelték, már ezekre a felvetésekre reagáltak. Egyértelművé vált azonban, hogy a problémák megoldásához az igazgatási rendszer mélyreható reformjára van szükség.

Az új bírósági igazgatási rendszer célja – a bírói függetlenség maximális biztosítása mellett – a bírósági szervezet hatékony működtetése: a bíróságok teljesítsék alkotmányos kötelezettségüket, vagyis az eljárásokat magas szakmai színvonalon és ésszerű időn belül folytassák le.

Ehhez mind a bíróságok központi igazgatásának, mind a bíróságok szakmai irányításnak a korábbinál hatékonyabbnak kell lennie. A korábbi igazgatási modellben a Legfelsőbb Bíróság elnöke egyben az OIT elnöke is volt, s így a bíróságok szakmai vezetése mellett a központi igazgatás irányításáért is felelt. A korábbi testületi irányítás természetes velejárója volt, hogy az OIT döntéseiben partikuláris érdekek is érvényesülhettek, a döntéshozatali mechanizmus pedig nem volt operatív: a gyorsan megoldandó problémák kezelése is hónapokig húzódhatott.

Emellett az OIT Hivatalában jelentős erőforrásokat kötött le a testület „kiszolgálása”, vagyis az ülések anyagainak előkészítése. A testületnek olyan kérdésekben kellett volna operatív módon döntéseket hoznia, amelyekben – a tagok más irányú hivatásbeli elfoglaltsága miatt – nem rendelkezett elegendő ismerettel és felkészültséggel.

A 2010. évi CLXXXIII. törvény 2011. március 1-jei hatállyal az OIT elnökének jogkörét akként növelte, hogy egyes, korábban az OIT-ot megillető hatásköröket az OIT elnökéhez telepített, így az OIT elnökének korábbi 7-10 jogosítványa 16-20 jogkörrel bővült. Az évek során azonban láthatóvá vált az is, hogy mindkét tisztség ellátása egész embert kíván. Erre figyelemmel a két tisztség elválasztásra került: a Kúria elnökének feladata az ítélkezés egységességének és szakmai színvonalának biztosítása, míg az OBH elnökének feladata a bíróságok központi igazgatása.

A 2012. január 1-jével hatályos új szabályok szerint az OIT elnökének jogosítványai az OBH elnökét illetik meg, és az operativitás növelése érdekében a korábbi OIT egyes feladatait is el kell látnia. Az OBH elnökének személyében is felelősséget kell viselnie a központi igazgatás hatékonyságáért, valamint azért, hogy a feladatait a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával lássa el. Az OBH elnökét az

Országgyűlés 9 évre választja meg, a mandátum hossza így lehetőséget biztosít arra, hogy a központi igazgatás azonos vezetési szemlélet mellett vihesse végig a kitűzött hosszú távú stratégiai elképzeléseket is.

Az OBH elnöke feletti kontrollt gyakorló szervek közül ki kell emelni az OBT-t, amelynek ellenőrző szerepe kettős: rendelkezik egyrészt bizonyos, korábban az OIT-ot megillető jogosítványokkal, másrészt az új szervezeti struktúrából adódóan az OBH elnökének legfőbb kontroll szerve is egyben. Kiemelendő, hogy a 2012. évi CXI. számú törvény tovább bővítette az OBT hatásköreit az operatív központi igazgatás és a testületi igazgatás optimális egyensúlyának biztosítása érdekében. Utalni kell itt arra is, hogy a bírósági szervezeten belül megmaradtak, vagy erősödtek a különféle szinteken működő egyéb önigazgatási testületek (összbírói értekezlet, teljes ülés, kollégium, bírói tanács) jogkörei.

2. Az OBH elnökének igazgatási tevékenysége

A Bszi. 76. §-a részletekbe menően szabályozza az OBH elnökének igazgatási feladatait. Amint arra a törvény általános indokolása is utal, az OBH elnökének feladatai felölelik a központi igazgatás teljes spektrumát.

Az igazságszolgáltatással szembeni elsődleges elvárás hosszú évek óta hazai és nemzetközi szinten is azonos módon fogalmazódik meg: a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás. A társadalom és a jogalkotó által az igazságszolgáltatással szemben megfogalmazott elvárásokra tekintettel Magyarországon egy olyan bírósági igazgatási rendszert kellett kialakítani, amely lehetővé teszi az operatív és gyors döntéshozatalt.

Ennek érdekében nemcsak a hatáskörök helyes telepítése fontos, hanem az is, hogy a központi igazgatás számára megfelelő eszközrendszer álljon rendelkezésre egyebek mellett a létszámgazdálkodás és a bírósági vezetők igazgatási tevékenységének ellenőrzése terén. E jogkörök terjedelméhez mérten kell kialakítani egy olyan ellenőrzési rendszert, amely megfelelő működésével biztosítja, hogy maga a központi igazgatás is átlátható és ellenőrizhető legyen.

Minden szervezetnek fontos, hogy legyenek olyan célkitűzései, amelyekre a mindennapi működése során is tekintettel van. Minden bírósági vezetőnek – így az OBH elnökének is – rövid és hosszú távú célokat kell meghatároznia. Ezt a Bszi. 76. § (1) bekezdés a) pontja kifejezetten az OBH elnök kötelezettségévé teszi.

Az OBH elnöke 2012. január 1-je óta olyan munkaszervezési módszereket alakított ki és erősített meg, amelyek a megoldandó feladatokhoz rugalmasan igazodva, az OBH koordináló szerepét erősítve és a bíróságokat a lehető legszélesebb körben bevonva a leghatékonyabb munkavégzést teszik lehetővé.

Az új munkamódszerek közül elsőként emelendő ki a **munkacsoportok** létrehozása. E csoportok körülhatárolt témakörökben, meghatározott feladatokkal jöttek létre, szerepük elsősorban a széles tudásbázisból származó információk begyűjtése és összegzése, a döntések megfelelő előkészítése. A munkacsoportoknak – a vizsgálandó témakörökhöz képest – tagjai lehetnek az OBH munkatársai, bírósági vezetők, bírók és nyugalmazott bírók, igazságügyi alkalmazottak, minisztériumi tisztviselők, tudományos kutatók, ügyvédek, stb. Működésük során lehetőség van az OBH szempontjából „külső” személyek, illetve szervezetek véleményének közvetlen megismerésére, ezáltal a közös álláspont együtt gondolkodás során alakulhat ki.

A munkacsoportok működése során is szerepet kap a **közvetlenség** elve, mely az OBH általános működése során is fokozottan érvényesül. A korábban kizárólagosnak tekintett „szolgálati úton” (vagyis a bírósági vezetők megkeresése útján) történő információ beszerzés mellett az OBH, illetve a munkacsoportok közvetlenül is felveszik a kapcsolatot a bírókkal, az igazságügyi alkalmazottakkal, illetve szükség esetén más szervekkel (pl.: ügyészségek, Magyar Végrehajtói Kamara). Az információáramlás meggyorsítása és a költségek csökkentése érdekében a bíróságokkal a kommunikáció elsősorban elektronikus úton zajlik. Az OBH a beérkezett információk hatékonyabb feldolgozása érdekében a bírók véleményét több esetben on-line adatlapok segítségével szerezte be. Minden bíró, illetve igazságügyi

alkalmazott számára nyitva áll annak lehetősége, hogy a havonta megjelenő hírlevelekben megjelölt e-mail címeken észrevételeket tessen az aktuális kérdésekre, vagy a megalakuló munkacsoportokba jelentkezzen.

A hatékonyabb munkavégzés lehetőségének megteremtése érdekében az OBH kiemelt feladatának tekinti a „jó gyakorlatok” összegyűjtését és a bírósági szervezeten belüli terjesztését. Az elmúlt félév során számos alkalommal szembesült azzal az OBH, hogy vannak olyan, egy adott ítélőtáblán vagy törvényszéken kidolgozott megoldások, kifejlesztett szoftverek, amelyekről a másik bíróságokon nem tudnak, ezért kevésbé hatékony, illetve költségesebb megoldásokat használnak a munkavégzés során. Ezen jó megoldások összegyűjtésével, illetve ezek kölcsönös megismerésének biztosításával lehetőség van arra, hogy hasonló területen, azonos színvonalon dolgozhassanak az egyes bíróságok és ne a véletlenül múljon, hogy a jó megoldások elterjednek-e a szervezeten belül, vagy sem.

Az igazgatás egy adott területének mélyreható elemzésére hatásos módszer a **célvizsgálat** elrendelése, mellyel az OBH is élni kíván. Ezáltal felmérhető, hogy melyek azok a területek, amelyeknél jelentős különbségek vannak az egyes bíróságok igazgatási gyakorlatában és a vizsgálat tapasztalatainak fényében lehetőség van annak mérlegelésére, hogy ajánlás, vagy akár kötelező erejű szabályzat alkotásával egységesítse a gyakorlatot.

Egyes területeken, ahol ez – például az érintettek nagy számára vagy a változás minőségére tekintettel – célszerű, először **kísérleti programok** keretében egy kisebb terület vagy csoport vonatkozásában kerül bevezetésre az új szabályozás, hogy ezt követően – az ebből származó tapasztalatok levonása után – sor kerüljön a nagyobb léptékű átalakításra is. Ilyen kísérleti program volt az elmúlt félévben a nyugalmazott bírók mediátori képzése, amely először a civilisztikai területen valósult meg. Miután jelentős igény mutatkozik mind az érintettek részéről, mind a törvényszékek részéről arra, hogy a képzést a büntetőjog területére is kiterjesszék, e képzés megszervezése is megkezdődött. Hasonló program volt a „Bírósági séták” rendezvénysorozat a Fővárosi Törvényszéken, amelynek során középiskolásoknak mutatják be a bírósági épületek mellett a bírósági rendszert és a bírósági eljárás alapjait.

Az OBH elnökének egyik legfontosabb feladata a bíróságokat érintő jogszabályok véleményezése. E területre kiemelt figyelmet kell fordítani, hiszen a bíróságok működését mind rövidebb, mind hosszabb távon befolyásolja a jogi környezet. Így megfelelő javaslatok megtételével megteremthető annak lehetősége, hogy bíróságok igényei jogszabályi formában is megjelenhessenek. A bíróságokat érintő jogszabályok szerteágazó voltára, valamint a véleményezendő jogszabályok jelentős számára tekintettel az OBH kialakított egy olyan – a bírók önkéntes jelentkezésén, illetve a bírósági vezetők ajánlásán alapuló – **decentralizált hálózatot**, amelynek valamely jogterületen szaktudással rendelkező, ítélkezési tevékenységet folytató bíró tagjai rövid idő alatt képesek megtenni az tervezett szabályozással kapcsolatos észrevételeiket. A beérkezett észrevételeket az OBH Jogszabály-veleményezési Osztálya szintetizálja és összegzi, megfogalmazza a központi igazgatás javaslatait is. Ez a hálózati tudásbázis nemcsak a jogszabály-tervezetek véleményezése során, hanem az OBH elnöke által kiadni tervezett aktusok, illetve kezdeményezni tervezett jogszabályok véleményezése során is szerepet kap.

Az OBH megkezdte annak felmérését, hogy az elmúlt években a bírók, illetve igazságügyi alkalmazottak közül ki és milyen – hazai vagy külföldi – szakmai képzésen vett részt. Emellett – először kísérleti jelleggel az OBH munkatársai körében, hozzájárulásukkal – felmérte a munkavégzéshez szükséges végzettségeken túli egyéb kompetenciákat is. Az ilyen módon létrejövő **tudástár** segítségével a jövőben könnyebb egy-egy kérdés szakértőhöz fordulni, ezáltal mind az oktatás, mind egyéb szakmai feladat ellátása során nagyobb mértékben lehetséges a bíróságok belső erőforrásaira támaszkodni.

Legyen azonban szó a bírósági igazgatás bármely területéről, az OBH minden területen ösztönzi a **proaktív** hozzáállást. Nem elegendő ugyanis csak az éppen aktuális feladatokra koncentrálni, hanem kezdeményező szerepet vállalva a motorjává kell válni a bírósági szervezet folyamatos fejlődésének. Ennek során pedig állandó irányjelzőként a stratégiai célok azok, amelyek meghatározzák a kezdeményezések irányát.

2.1. A stratégiai célok és azok teljesülése

A Bszi. 76. § (1) bekezdés a) pontja szerint az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében kialakítja, és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot.

A stratégiai célok kitűzése, majd azok elérésére való törekvés folyamatában a bírósági szervezet a jogalkotó által az igazságügyi reformmal elérni kívánt – és a Bszi. általános indokolásában megjelölt – célt valósítja meg: *„a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, észszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás”*

Már előzetesen utalni kell arra, hogy az OBH elnöke által meghatározott stratégiai célok nem önmagukban vizsgálándók, hanem egymással számos ponton összefüggnek, az elérésükhöz rendelt eszközök egymást erősítve működnek.

A stratégiai célok a következőkben határozhatók meg:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bíróságához való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

2.1.1. A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek

A bíróságok alkotmányos kötelezettsége alapvetően abban határozható meg, hogy a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek. A központi bírósági igazgatás feladata annak biztosítása, hogy ennek a személyi és tárgyi feltételei az ország valamennyi bíróságán adottak legyenek.

Az ítéelkezés időszerűsége és magas színvonala két olyan kritériuma a bíró tevékenységének, amely soha nem kerülhet ellentétbe egymással. A bíró nem kényszerülhet választásra a gyorsan meghozott vagy a szakmailag megalapozott döntés között.

Igazságszolgáltatási rendszerünk jogalkotó által is észlelt egyik legjelentősebb problémája az ügyteher aránytalan elosztásnak kérdése: ezt jól illusztrálja, hogy a munkateher mérésére szolgáló érkezett ügyek száma ügyszaktól függően 1,37-2,64- szoros különbséget mutatott az elmúlt 11 év átlagában. Ez azt jelenti, hogy volt olyan szervezeti egység, ahol az ott dolgozó bíróknak több mint két és félszer több érkezett ügyet kellett (volna) feldolgozniuk, mint a másutt az azonos ügyszakban dolgozó kollegáiknak – 11 éven keresztül. Bizonyított tény, hogy az érkezett ügyek száma – a befejezések számán keresztül – döntő mértékben befolyásolja a folyamatos ügyek számát, ha az érkezések száma meghalad egy (ügyszaktól függően változó) optimális mértéket, akkor – még kimagasló bírói teljesítmény, és szigorú igazgatási ellenőrzés mellett is – elkerülhetetlenül megnő a folyamatos ügyek száma. A folyamatos ügyek magas számának pedig kényszerű következménye az időszerűség romlása, az eljárások időtartamának nem kívánatos megnövekedése.

Az elmúlt 11 évben éppen ez jellemezte a magyar igazságszolgáltatást: az érkezett ügyek számában tartósan fennálló, elviselhetetlen mértékű különbségek hatására a folyamatos ügyek számában még ennél is nagyobb, 3,11-8,11-szeres különbségek alakultak ki 2011 végére. Ezzel párhuzamosan, a 2011. év végi adatok alapján, a 2 éven túli ügyek aránya a központi régióban több mint háromszorosa volt, mint az ország többi megyéjében, és a két szélsőérték közötti különbség majdnem hússzoros volt.

Ezek a munkateherben, a folyamatos ügyek számában megmutatkozó különbségek már-már lehetetlenné teszik a bírók számára az érintett régiókban a szakszerű, kielégítő szakmai színvonalú és időszerű ítélkezést. A helyzetet – az egész szervezet tekintetében – rontja, hogy a bírókat szükségtelenül nagy mennyiségű adminisztratív teendő terheli, és a munkájukat segítő kielégítő létszámú segédzsemyzet hiányában olyan tevékenységeket is kénytelenek elvégezni, amelyek a jelenleg hatályos szabályok szerint sem kívánnak bírói kvalitásokat.

Mínderre tekintettel elsődleges cél a munkateher, és ezen keresztül az eljárások időszerűségbeli különbségeinek felszámolása, hogy az egyes régiók közötti munkateher különbségek kiegyenlítése, így az egy bírónál folyamatban lévő ügyek számában ne legyen országosan +/- 10%-osnál nagyobb különbség. Kiemelt feladat továbbá a már felhalmozódott hátralék feldolgozásának elősegítése, a bírói adminisztratív terhek csökkentése, és a segédzsemyzet létszámának növelése. Az egyenletes munkateher elosztás révén javítható az ítélkezés időszerűsége, és az így felszabaduló munkaidőben a bírónak több ideje marad saját szakmai továbbképzésükre, így az ítélkezés szakmai színvonala is növelhető.

Ez az a stratégiai cél, amelyhez mérten a további célkitűzések eszközként is viszonyulnak. **Az emberi erőforrások optimális elosztása** közvetlen hatással van a munkateher eloszlására (több bírói álláshely létesítése a leterhelt bíróságokon), így ez is az előbb említett eredményeket hozhatja. **A tárgyi feltételek biztosítása** az ügyek elintézésének sebességére komoly befolyással van. Megfelelő számú tárgyalóterem biztosításával gyorsítható az ügyek kitűzése, a megfelelő minőségű informatikai eszközállomány és a megfelelő színvonalú szoftverek gyorsítják és biztonságosabbá teszik a számítógépes munkavégzést. **A bírósági integritás** részét képezi az ügyelosztási rendszer felülvizsgálata, amely a munkateher arányosítására, és ezáltal az ügyek elintézésének időszerűségére is hatással van. **A bíróságokhoz való hozzáférés** egyszerűsítése is jelentős hatással van az ügyek intézésének időszerűségére, például az ügyfelekkel való elektronikus kapcsolattartás jelentős mértékben gyorsíthatja a bíróság és az ügyfél közötti kommunikációt, ezáltal pedig az érdemi intézkedések közötti „holtidő” rövidül. **A képzési rendszer** fejlesztése magától értetődően hat az ítélkezés színvonalára, ugyanakkor a bírók továbbképzésének részeként elsajátíthatók olyan munkaszervezési ismeretek, tárgyalási technikák is, amelyek az ügyek időszerű intézése során jelenthetnek komoly segítséget.

a) Az ügyforgalmi adatok gyűjtésének és elemzésének megújítása

Az igazságszolgáltatás rendszerében elrendelt adatgyűjtéseknek a jelentőségét, amelyek akár törvényből eredő kötelezettségek teljesítését szolgálják, akár a központi bírósági igazgatás elhatározásán alapulnak, az adja, hogy az általuk meghozandó igazgatási döntéseket megalapozzák, megteremtve ezzel a még inkább szakszerű, időszerű, az állampolgárok érdekeit szem előtt tartó, (jog)szolgáltató igazságszolgáltatási tevékenység feltételeit.

Az igazságszolgáltatás 1997-es reformja óta eltelt idő rávilágított a statisztikai rendszer több hiányosságára, problémájára is. Emiatt újra kell gondolni mind statisztikai, mind ügyviteli, mind informatikai (fejlesztési) kérdéseket. Bővíteni kell a rendszerből kinyerhető adatok körét, be kell vonni a statisztikába olyan, a rendszerben már megtalálható adatokat, amelyek a bírósági munkateherben egyébként jelentkeznek, de az elemzéseknek idáig nem képezték részét, mint például a végrehajtási adatok.

aa) Az ügyforgalmi elemzések új struktúrája, elérhetősége

Fentiekre tekintettel az OBH Statisztikai Adatgyűjtő és Elemző Osztálya az előző években kialakított gyakorlattól mind struktúrájában, mind tartalmában, mind pedig megjelenésében szignifikánsan eltérő elemzéseket készített a 2011. évi bírósági ügyforgalmi, valamint a bírói egyéni adatszolgáltatás adatairól. A jelentésekkel kapcsolatban pozitív visszajelzések érkeztek bírósági, szakmai körökből és a média képviselőitől. Az elemzések a korábbiaknál lényegesen áttekinthetőbbek lettek: tartalomjegyzékkel, a szöveg tagolásával, a megértést segítő, látványos grafikonok beiktatásával, fogalomtárral kiegészítve akár laikusok számára is befogadhatóvá, követhetővé váltak. E tájékoztató jellegű kiadványokban található adatok az állampolgárok számára is elérhetőek a www.birosag.hu honlapon.

ab) Visszajelzések a statisztikai adatokról, az elemzések megállapításairól

A bíróságok elnökei igazgatási munkájának segítéseként a bíróságok rendszeres visszajelzést kapnak az ügyforgalmuk alakulásáról, annak érdekében, hogy megelőzhető legyen az egyes bíróságokon az ügyhátralék volumenének növekedése, illetve elősegítsük annak csökkentését. 2012. május hónaptól kezdődően az aktuális havi kiadványból értesül valamennyi törvényszék és ítéltábla elnöke az ügyforgalmi helyzetről, felhívva figyelmüket azokra az ügyszakokra, amelyekben a befejezések száma – akár pozitív, akár negatív irányban – számottevően eltért az érkezett ügyek számától. Az ezeket az adatokat tartalmazó táblázatokat az elnökök minden hónapban megkapják.

Ugyancsak tájékoztatást kapnak a bírósági vezetők minden hónapban a törvényszékeken az egy engedélyezett, tényleges és dolgozó létszámra jutó érkezett, befejezett és folyamatban maradt peres, továbbá peres és nemperes (összesen) ügyek együttes számáról törvényszékenként, valamint országos átlagban. Ez alapján folyamatosan figyelemmel kísérhetik mind a saját, mind pedig a többi törvényszék munkaterhét, illetve összehasonlíthatják a maguk adatait az országos átlaggal.

A 2012. első félévi adatok tükrében – most első ízben, ezt követően rendszeresen – a törvényszéki és ítéltáblai elnökök – a fent említett havi értesítéshez hasonlóan – kapnak egy, a féléves teljesítményüket értékelő levelet is, amely alapján felmérhetik az adott időszak során elért eredményeiket, láthatják az egyéni bírói adatszolgáltatás adataiból kitűnő teljesítményüket.

A bíróságok munkaterhének figyelemmel kísérése a negyedéves és féléves adatok elemzésének keretében is rendszeres.

ac) Az „ügykataszter” elkészítése

A bírósági statisztikai rendszerből nyert adatok használhatósága és megbízhatósága azon múlik, hogy a rendszerbe milyen bontásban és mennyire pontos adatok kerülnek be. Ezért szükségessé vált egyrészt a titkári létszámelosztás kapcsán készített tevékenységi térkép kiegészítése az ítéltáblákon és a Kúrián intézett ügyekkel, másrészt a tevékenységi térkép által alkalmazott csoportosításnak, mint elvárásnak a lajstrom jelenlegi klasszifikációs rendszerével, mint tényhellyzettel való összevetése is. A tárgyban tartott szakmai egyeztetést követően jelenleg is zajlik az ügyviteli és statisztikai szabályzatokban is leképezendő klasszifikációs rendszer (ún. „ügykataszter”) véglegesítése, amely minden ügyszak és ítélezési szint tekintetében taxatív tartalmazza a lajstromrendszerben használható ügycsoportok, ügyminőségek és ügytárgyak felsorolását és pontos meghatározását. Ezáltal a jövőben biztosítható lesz, hogy ugyanazt az ügyet az ország bármely pontján ugyanúgy sorolják be, és így a statisztikai adatszolgáltatásban is ugyanott jelenjen majd meg, növelve ezzel a bírósági statisztika megbízhatóságát és az arra alapozott igazgatási döntések megalapozottságát.

ad) Projektjavaslat az EKOP keretében „A munkateher mérés és elosztás segítése az ítélezés időszerűségének javítása érdekében”

Az ítélezés időszerűségének javítása, mint legfőbb stratégiai célkitűzés legfontosabb kulcseleme az egységes munkateher mérés és elosztás. A munkateher mérésére szolgáló módszerek kidolgozása, az ügyfelek megfelelő szintű tájékoztatása, valamint a szükséges informatikai fejlesztések finanszírozása érdekében az OBH azzal a kérelemmel fordult a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz (a továbbiakban: KIM), hogy az Elektronikus Közigazgatási Operatív Program keretén belül a „Az elektronikus szolgáltatások kiterjesztése és az emberi erőforrások optimalizálása az ítélezés időszerűségének javítása érdekében” megnevezésű 600 millió Ft összegű projektjavaslatot támogassa. A projektjavaslatot a kormány támogatja és az ahhoz kapcsolódó támogatás kedvezményezettje az OBH. Az összeget a bírósági szervezet által kiválasztott célra lehet felhasználni, ennek érdekében meg kell kezdeni a projektterv elkészítését.

b) Egyes bíróságok rendkívüli és aránytalan munkaterhének csökkentése

A bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXXXIII. törvény 2011. január 7-ei hatállyal megteremtette annak lehetőségét, hogy azokról a bíróságokról, ahol egy ügynek vagy az ügyek egy csoportjának időszerű elbírálása az adott bíróság aránytalan munkaterhe miatt nem biztosítható, az ügyet vagy ügyeket másik bíróságra lehessen átirányítani.

Ilyen eljárást a törvényszék vagy az ítéltábla elnöke, illetve a legfőbb ügyész kezdeményezhet az ügy bíróságra érkezésétől számított 15 napon belül. Az OBH elnöke csak az indítványozott ügyek esetében vizsgálhatja meg másik bíróság kijelölésének a lehetőségét.

A törvény általános indokolása kiemelte, hogy bár az illetékességi szabályok fontos alapkövei az eljárásjogoknak, még ennél is fontosabb követelmény az eljárás ésszerű időn belüli befejezése. Leszögezte továbbá, hogy ez egy válságkezelő intézmény, amely kivételes körülmények között alkalmazható, ezt pedig számos garanciális rendelkezés biztosítja.

A másik bíróság kijelölése a munkateher arányosításának – külföldön (pl. Hollandiában) is ismert – kivételes és végső eszköze, ugyanakkor, amint azt az eddigi tapasztalatok is mutatják, rövid távon nagy segítséget jelent a legleterheltebb bíróságoknak akár néhány nagy munkaigényű ügy áthelyezése is. Az ilyen, ún. „mega” ügyek elhúzódásának ugyanis nemcsak a személyi feltételek szűkösége (leterhelt bírók) lehet az oka, hanem a tárgyi feltételek hiánya is. Ez utóbbi tipikusan a központi régióban jelentkező probléma: a bírósági épületeket eredetileg jóval kisebb bírói létszámra tervezték, ezért az elmúlt évtizedben megnövekedett számú bírói kar már nem szolgálható ki a jelenlegi épületekben, vagyis nincs elegendő és megfelelő méretű tárgyalóterem ahhoz, hogy az ilyen – többnyire kiemelt jelentőségű – ügyekben az eljárási törvények által előírt tárgyalási időközönként lehessen tárgyalást tartani.

A kijelölési eljárásokban született határozatokról részletesebben a 2.2.4./c.) pont alatt lesz szó.

c) A bíróságok ügybeosztási és ügyelosztási rendjének módszertani egységesítése és megújítása

Fontos feladat a bíróságok ügybeosztási és – a jelen helyzet szerint jelentős eltérést mutató – ügyelosztási rendjének áttekintése, mely szabályok nem csak a törvényes bíróhoz való jog fontos garanciái. Az ügybeosztási rend – azaz, hogy a bírók, illetve títkárok egy ügyszakon belül milyen ügyekben járhatnak el – nyilvános, több bíróság honlapján megtalálható. Az ügyelosztási rend – az érkezett ügyeknek a bíróra, illetve títkára kiosztása – szabályozásának jelentőségét az adja, hogy az nemcsak a szakmailag megalapozott, hanem az időszerű ítélkezés biztosításának is fontos eszköze. A helyesen kialakított ügyelosztási rendnek alkalmasnak kell lennie továbbá arra is, hogy elsődlegesen az adott bíróságon belül, hosszú távon pedig országosan is kiegyenlített bírói munkaterhelést eredményezzen.

A bíróságon meghatározott ügybeosztási és ügyelosztási szabályok áttekintését követően az OBH előtt áll azok hatásvizsgálata és gyakorlati tapasztalatainak összegzése. Egységes módszertani elvek mentén kell kidolgozni az ajánlást és az abban írtak megvalósítását elősegítő informatikai megoldásokat (szoftvereket). Az integritás megnyilvánulásaként és a nyilvánosság tájékoztatása érdekében kiemelt feladat e szabályzat közzététele az érintett bíróság honlapján.

d) A közigazgatási és munkaügyi bíróságok felállításának előkészítése

A közigazgatási és munkaügyi bíróságok (továbbiakban: KMB) új és különleges szakbíróságként 2013. január 1. napjával kezdik meg a működésüket. A KMB-k és a törvényszékek közigazgatási és munkaügyi bírái számára önálló szakmai fórumaként létrejön a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium (továbbiakban: KMRK).

A megalakulás gondos és alapos előkészítése érdekében egy akcióterv készült, mely az alábbi feladatokat rögzíti:

a) a szükséges személyi intézkedések megtétele:

- a KMB-k és a fellebbviteli fórumok létszámigényének meghatározása,
  - a szükséges bírói pályázatok kiírásának, a bírói alkalmazotti áthelyezéseknek az előkészítése,
  - a KMRK-k vezetői álláshelyeinek kiírása,
  - a KMB-k üres vezetői álláshelyeinek kiírása,
- b) a működéshez szükséges minimális tárgyi feltételek biztosítása:
- a jelenleg rendelkezésre álló tárgyi feltételek felmérése (épület: dolgozó szobák, tárgyalók, iroda helyiségek; felszereltség, számítógépek, lajstrom programok, szolgáltatók),
  - a KMB-k és az KRMK tárgyi szükségleteinek meghatározása,
- c) a szükséges jogszabály-módosítások előkészítése:
- a KMB-k és fellebbviteli fórumainak hatásköri és illetékességi szabályainak vonatkozásában,
  - a folyamatban lévő ügyek átadásával kapcsolatosan,
  - a KRMK felállításával összefüggésben (székhely, „illetékesség”, hatáskör, vezetők összeférhetlenségi szabályai).

A fent említett feladatok és a szükséges döntések előkészítésében meghatározó szerepet kapott a 2012. május 18. napján létrehozott Közigazgatási-munkaügyi Munkacsoport.

e) A bírósági titkárok és ügyintézők jogköreinek bővítése

Az OBH elnöke által létrehozott Munkateher Munkacsoport és az OBH Jogszabály-veleményezési Osztálya együttműködésének eredményeként elkészült egy elemzés, amely feltárta, hogy mely területeken lenne lehetőség a bírósági titkári hatáskörök bővítésére. A helyi és törvényszéki szintű bíróságoknak a bírósági titkári és bírói hatáskörbe tartozó bírósági feladatok és ügýtípusok számbavétele, valamint a hatáskörök esetleges módosítása érdekében elkészített „tevékenységi térkép” alapján lefolytatott adatgyűjtés eredményei szerint 2011-ben összesen 1100 bírósági dolgozó tevékenykedett a titkári és bírósági ügyintézői hatáskörbe tartozó ügycsoportokban a törvényszékeken, ebből 476 volt bíró, amely a törvényszékek összesen kb. 2500 fős bírói létszámának majdnem 20%-a. Ezek többsége a cég-, csőd- és felszámolási ügyszakban (180 fő), továbbá a helyi bírósági büntető ügyszakban (180) dolgozott.

Egyebek mellett e bírói létszám egy részének kiváltása és a peres ügyszakokba való átirányítása, valamint az újonnan létesült 200 bírósági ügyintézői és 180 titkári álláshelyre jelentkezők önálló munkával való ellátása érdekében az OBH elnöke kezdeményezte az egyes eljárási törvények módosítását. A törvény-módosítási csomag a bírók részéről korábban felmerült eljárási problémák, az eljárásgyorsító és egyszerűsítő módosító javaslatok mellett a titkári hatásköröket is lényegesen bővítette. A 2012. évi CXVII. törvény nyomán 2012. július 24. napjától a büntetőeljárásban, az általános polgári nemperes eljárásokban, a cég- és felszámolási eljárásokban bővült a bírósági titkárok eljárási lehetősége, így a bírósági titkárok – részben bírói felügyelet mellett, részben pedig önállóan dolgozva – jelentős terheket vesznek majd le a tárgyaló bírókról.

A titkári hatáskörbővítés a következő jogszabályokat érinti:

- büntetőeljárási törvény: tárgyalás előkészítése és különleges eljárások,
- polgári perrendtartás: nemperes eljárások általánosan,
- cégeljárás: a kezdeményezés csak a titkári hatáskörök részbeni bővítését eredményezte; további törekvés a bírósági ügyintézők eljárási lehetőségeinek kiszélesítése, amely tárgyában jelenleg is folyik a szabályozás felülvizsgálata,
- felszámolási és önkormányzati adósságrendezési eljárás: bírósági titkár eljárási lehetőségének főszabályként történő szabályozása.

Az OBH célja, hogy olyan kérdésekben, amelyek nem igényelnek különösebb mérlegelést, jogilag nem bonyolultak, lehetőség szerint bírósági titkár hozzon döntést. A bírósági titkárok sokszor éveken keresztül jogi szakvizsgálathoz kötött munkakört látnak el, így a szükséges tudásuk és tapasztalatuk is megvan a nem érdemi és részben az érdemi bírósági feladatok ellátására. Ezzel közvetetten tehermentesítjük a bírókat, ami emelni fogja az érdemi ítélezés színvonalát.

f) A bírók kirendelésének biztosítása a munkateher csökkentése és a szakmai fejlődés elősegítése végett

A bírók kirendelésére a Bjt. 31. §-ának (1) bekezdése alapján 2012. június 30. napjáig szolgálati érdekből vagy szakmai fejlődés elősegítése érdekében kerülhetett sor. A bírók szakmai fejlődésének elősegítése érdekében az OBH elnöke 2012. első félévében 21 bírót rendelt ki a Kúriára. E bírók kirendelésével kapcsolatban – figyelemmel arra, hogy többségük Budapesten kívüli lakóhellyel rendelkezik – a Hivatal a Bíróképző Akadémián történő igény szerinti elszállásolásukra, valamint a kirendelés során felmerülő költségeik megtérítésére vonatkozó szükséges intézkedéseket megtette.

A törvényszékek elnökeinek kérelme alapján az OBH elnöke – szolgálati érdekből – 7 bírót másik törvényszékre rendelt ki. A kirendeléshez az érintett bíró minden esetben hozzájárult.

A törvényszékek elnökei a törvényszék illetékességi területéhez tartozó bíróságokra történő kirendelésekről az okiratok megküldésével tájékoztatják az OBH-t. Figyelemmel arra, hogy az okiratok nem mindegyike tartalmaz utalást arra vonatkozóan, hogy mi a kirendelés indoka, s hogy a bíró kirendelésére hozzájárulásával vagy hozzájárulása nélkül került sor, mindössze annyi állapítható meg, hogy 2012. első félévében szolgálati érdekből vagy a bíró szakmai fejlődésének elősegítése miatt összesen 127 bíró kirendelésére került sor a törvényszékek elnökei által.

A Bjt. 31. §-ának (1) bekezdésében írt rendelkezése 2012. július 17. napjával annyiban módosult, hogy a bíró más szolgálati helyre történő kirendelésére a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása vagy szakmai fejlődése elősegítése érdekében kerülhet sor.

Az OBH elnöke az ügyhátralék feldolgozása végett a jövőben is támogatja a kirendeléseket. Ezen túlmenően a bírók szakmai fejlődése végett az egyes törvényszékeken belül, valamint az ítélőtáblák és az alsóbb bíróságok között is rendszeressé és az ügybeosztási rendben is tervezetté kell tenni a felsőbb bíróságokra való kirendelés gyakorlatát. E tekintetben a Kúrián kialakított jó gyakorlat mintául szolgálhat.

g) A bírók és a bírósági titkárok értékelésének módszertani egységesítése

A korábbi bírói értékelések tapasztalata, hogy az egyes vizsgálati jelentések között rendkívül jelentősek a különbségek az elkészítésük módszertana, struktúrája és tartalmi jellemzőik tekintetében. Annak érdekében, hogy reális és összemérhető kép alakuljon ki a bírók szakmai munkájáról, szükséges az értékelések alapjául szolgáló vizsgálatok és vizsgálati jelentések olyan módszertanának kidolgozása, amely biztosítja a különböző bíróságokon, különböző ügyszakokban és szinteken dolgozó bírók értékelésekor a vizsgálati jelentések azonos színvonalát, szerkezetük és tartalmi jellemzőik egységességét. A bírósági titkárok önálló, illetve kibővült jogkörére tekintettel szükséges az is, hogy a bírói és titkári munka értékelését egymáshoz közelítve a módszertani ajánlás mindezeket az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvénynek (a továbbiakban: Iasz.) az igazságügyi alkalmazottak munkájának értékelésére vonatkozó rendelkezéseivel is igazodva határozza meg.

A bírói munka értékelési rendjének kialakítására felkért munkacsoport feladata, hogy a bíróságoktól beszerzett anonim vizsgálati anyagokból általánosítható hibák, illetve összegezhető jó megoldások feltárásával, értékelésével, az OIT 2011. évi 4. számú szabályzata felülvizsgálatával, különös tekintettel a jó gyakorlat kialakítására, készítse el a módszertani ajánlást. A munkacsoport a változtatás szükségesnek tartott irányának megfelelő szabályzattervezet első, még egyeztetést, konzultációt igénylő változatát elkészítette.

h) A bírók igazgatási ellenőrzésének megújítása

A bíró függetlensége csak felelősséggel együtt érvényesülhet. Ezért szükséges a bírók tevékenységének igazgatási ellenőrzése.

Jelenleg a bíró és a bírósági vezető munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló 2011. évi 4. számú OIT szabályzat tartalmazza a bírók igazgatási ellenőrzésének szabályait, az 1999. évi 9. számú OIT szabályzat pedig a bíróságok igazgatásáról rendelkezik. A szabályozás szerint ellenőrizni kell például a tárgyalási napok kihasználtságát, a tárgyalások időbeni megkezdését, a határozatok írásba foglalására előírt határidők betartását, a két éven túli ügyek mennyiségét, stb. A jelenlegi szabályozás keretei között jelentős eltérések mutatkoznak az egyes törvényszékek vizsgálati gyakorlatai között.

Az OBH elnökének felkérésére a Gyulai Törvényszék elnöke készített egy ajánlás-tervezetet, amely bemutatta az igazgatási ellenőrzés lehetséges módszereit. A vélemények feldolgozását követően készülhet el egy olyan módszertani ajánlás, amelyből a különféle szintű és létszámú bíróságok vezetői kiválaszthatják az alkalmazható igazgatási eszközöket. Hangsúlyozandó, hogy az ellenőrzés célja – az ügyfelek érdekeinek előmozdítása mellett – elsősorban a bírói munka támogatása, továbbá a rendszerszintű hibalehetőségek feltárása révén ezek jövőbeni elkerülése, illetve a már megtörtént mulasztások szükség szerinti szankcionálása.

i) A jogszabály-veleményezés új rendszere

Az új és a módosuló jogszabályok száma rendkívüli módon megnövekedett, ezért a tárcák már évek óta nem tudnak biztosítani megfelelő időt a jogszabályok véleményezésére, illetve a jogszabályok alkalmazására történő gyakorlati felkészülésre. A bíróságokról gyakran érkeztek válaszok és javaslatok olyan formában, mely a kodifikációra nem volt alkalmas. Probléma az is, hogy a jogszabályi változást megelőzően az OIT Hivatalában ellátandó jogszabály-veleményezési feladatokra kialakított létszámmal, illetve gyakorlati tudással az OBH nem tudja az alapjaiban megváltozott, szerteágazó és sokrétű jogszabály-veleményezést ellátni. A véleményezésben korábban a bíróknak csak egy szűkebb rétege vett részt, az eljárás nincs megfelelően strukturálva, így technikai okokból sok értékes ötlet és vélemény kiaknázatlan marad.

Míndezeket figyelembe véve az OBH javaslatot tett a jogszabály-veleményezés új rendszerének létrehozására. Ennek lényege, hogy a jogszabályok jelentősége és a bíróságok működésére gyakorolt hatása szerint különböző eljárásokban véleményezi a jogszabályokat. Az egyszerűbb, bírósági észrevételek részletes kifejtését nem igénylő előterjesztések esetében az OBH Jogszabály-veleményezési Osztálya, szükség esetén szakértő bíró bevonásával készíti elő a véleményt, míg a fontosabb jogszabályok esetében a jogszabály-veleményezésben közreműködő szakértő bírók hálózatának tagjaiból felállított csoport végzi ezt a tevékenységet. Az ítéletátlak és törvényszékek ez utóbbi esetben a szakértő bírói csoport által elkészített előzetes vélemény ismeretében tehetnek észrevételeket, így rövid idő alatt is pontosan felmérhetik, átláthatják a leglényegesebb módosításokat.

Az ítélező bírók kodifikációs munkába történő bevonásának több formája is elképzelhető: az OBH elnöke eseti jelleggel, kisebb feladatokkal ítélezési munkája mellett is megbízhat egy bírót. Amennyiben a véleményezés időigényesebb, a bíró – tárgyalási kedvezmény biztosítása mellett – ideiglenesen megbízható igazgatási feladatok ellátásával is, végső soron pedig akár az OBH-ba is beosztható.

A kodifikációs és igazgatási munkában való részvétel nem kizárólag az OBH részére jár nyilvánvaló előnyökkel. Az ilyen megbízás az OBH-ba beosztott, illetve azzal munkakapcsolatba került bíró szakmai fejlődésére, látókörének szélesedésére és igazgatási tapasztalataira is kedvező hatást gyakorol, valamint közelebb hozza a bírósági szervezet különböző szintjeit a központi igazgatáshoz.

A bírók szakértői adatbázisának és a jogszabály-veleményezés szakértői hálózatának felállítása folyamatban van, azonban az OBH tárgyaló bírók eseti bevonásával eddig is ellátta a jogszabály-veleményezés és jogalkotás-kezdeményezés feladatait. A beszámolóban szereplő jogszabályok kezdeményezése és véleményezése az ítélezésben részt vevő, gyakorlati tapasztalattal rendelkező tárgyaló bírók bevonásával történt. Napi rendszerességgel érkeztek kisebb volumenű előterjesztések, amelyek véleményezése folyamatos volt, de emellett az OBH több kiemelt jelentőségű, nagy terjedelmű kódexre is tett észrevételeket és folytatott egyeztetéseket.

Ezek a következők:

- a Büntető Törvénykönyv előterjesztésre minden bíróság tehetett észrevételeket, amelyeket az OBH összefoglalt, és ez alapján alakította ki a szakmai álláspont, a Kúria Büntető Kollégiumával egyeztetve (a szakmai egyeztetések során az OBH javaslatait túlnyomó részben elfogadták),
- a Polgári Törvénykönyv véleményezése hasonlóképpen történt, a bíróságokról beérkezett észrevételek rendszerezését követően egyeztetette az OBH szakmai álláspontját a Kúria polgári kollégiumával (további egyeztetés az előterjesztés tárgyában nem történt),
- a szabálysértési törvény módosítása és az SzNyR nyilvántartás részletszabályainak, továbbá a pénzbírságok végrehajtása tárgyában az OBH egyeztetéseket kezdeményezett a Belügyminisztériummal, mivel a szakmai érveinket a jogszabályok elfogadása előtt nem vették figyelembe (az egyeztetések nyomán egyes kérdésekben a bíróságok szabálysértési nyilvántartással kapcsolatos adminisztratív terheit a minisztérium csökkentette).

A Bszi. az OBH elnökének az általános központi igazgatási feladatkörében feladatává tette, hogy – a bíróságok véleményét az OBH-n keresztül beszerelve és összegezve – véleményezze (az önkormányzati rendeletek kivételével) a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét. Ehhez kapcsolódóan az OBH elnöke meghívottként részt vesz az Országgyűlés bizottságainak ülésén a bíróságokat közvetlenül érintő jogszabályokra vonatkozó napirendi pont megtárgyalásakor. A 2012. évi CXI. törvény 2012. július 17. napjával módosította a Bszi.-t, és az OBH elnökének jogszabályalkotás kezdeményezési jogkörét javaslattételi jogra pontosította, noha a jogalkotási törvény és a kialakult gyakorlat alapján eddig is javasolta a kezdeményezést, nem pedig közvetlenül fordult az országgyűléshez. A jogszabály-kezdeményezésre irányuló javaslattétel menete hasonló a jogszabály-véleményezés eljárásához.

j) Az európai uniós joganyagról való ismeretek elérhetősége

ja) Az európai jogi szaktanácsadó bírók rendszerének fenntartása, egyesületük támogatása

Az európai jogi szaktanácsadói hálózatról szóló 2009. évi OIT szabályzat a korábbi nemzeti tréneri rendszer helyett létrehozta az európai jogi szaktanácsadói hálózatot. A szabályzat megállapította a szaktanácsadók jogállására, feladataira, a részükre nyújtható kedvezményekre, juttatásokra vonatkozó rendelkezéseket. Az európai jogi szaktanácsadók munkájuk elvégzéséhez többféle támogatást kapnak a bírósági szervezettől. Ennek keretében:

- a Magyar Igazságügyi Akadémia felkérésére előadóként közreműködnek az Akadémia európai uniós joggal kapcsolatos szemináriumainak előadóiként. Ezen oktatói tevékenységgel kapcsolatban részükre az általános előadói díjazások szerinti díjazás jár,
- a Magyar Igazságügyi Akadémián évente egyszer kétnapos tanácskozást kell biztosítani részükre, ezen felül évente kétszer egynapos konferenciát is kell számukra tartani,
- az európai jogi szaktanácsadók a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény alapján idegennyelv-ismereti pótlékban részesülnek,
- az európai jogi szaktanácsadók munkájuk elismeréseként évente egy alkalommal, a mindenkori legalacsonyabb bírói alapilletmény 50%-ának megfelelő díjazásban részesülnek. További kedvezmények megadásáról a munkáltató bíróság elnöke dönthet.

Az OBH támogatja, hogy az európai jogi szaktanácsadók részt vehessenek az európai igazságügyi fórumok munkájában, a különböző tárgyú nemzetközi rendezvényeken, illetve a nemzetközi uniós támogatási programokban.

Kiemelt cél ugyanakkor az európai uniós jog alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben szaktanácsadást nyújtó hálózati tagok munkájának a bírói, igazságügyi alkalmazottakkal, a szakmai vezetőkkel, a központi vezetéssel történő részletesebb, strukturáltabb megismertetése.

Ennek keretében:

- a hálózati tagok munkájára vonatkozó beszámolási rendszer megreformálása, a beszámolási rendszer egységesítése,
- a dokumentumoknak, szaktanácsadói tevékenységnek az elektronikus adatbázisokon történő elérhetővé tétele,

- a rendelkezésre álló szakmai tudásanyagok a korábbiakhoz képest interaktívabb, „felhasználóbarát” formában történő visszacsatolása,
- a szaktanácsadókra vonatkozó szabályzatnak a fenti koncepció szerinti módosítása.

jb) A központi honlap uniós portáljára vonatkozó koncepció elkészítése

Az OBH új kommunikációs stratégiájának megvalósítása keretében elkészült az uniós portál fejlesztésére vonatkozó koncepció, ennek keretében a honlap menüstruktúrájára vonatkozó tervzet. A koncepció kidolgozásánál irányadó szempont volt, hogy sokkal intenzívebbé kell tenni az európai jogi szaktanácsadóknak a honlaptartalmak kialakításában lévő szerepét, illetve interaktívvá kell tenni a szaktanácsadók és a bírók közötti kommunikációt a szaktanácsadók segítségével kialakított honlapmenüpontban. Fentiek érdekében az OBH folyamatosan egyeztetett az Európai Jogi Szaktanácsadó Bírák Egyesületének elnökével, a koncepciónak megfelelő kivitelezés folyamatban van.

jc) Szakértői tudástár nyilvántartására vonatkozó koncepció

A nemzetközi kapcsolatok eredményeként érkezett szakmai anyagok, illetve szakértői tudástár jövőbeni, rendszerezett nyilvántartására vonatkozóan az OBH elkészítette a fejlesztési koncepciót. Ennek értelmében a feladatok:

- konkrét szakmai részterületre irányuló, Magyarországról külföldre továbbított kérdésekre adott nemzetközi válaszok rendszerezése,
- konkrét szakmai részterületre irányuló, külföldről bejövő kérdésekre adott magyar – és ugyanazon kérdésre más országok által adott – válaszok rendszerezése,
- a magyar bírók külföldi rendezvényen történt részvétele kapcsán megszerzett ismeretanyag rendszerezése,
- a lehetséges kapcsolatok, segítő szakértők tudástárának létrehozása,
- a törvényszéki, ítélőtáblai önálló nemzetközi tevékenységek rendszerezése.

A feladatok ellátása érdekében:

- minden, a magyar szabályozás feltérképezésére irányuló külföldi megkeresésnél az adott kérdésre a többi tagállam által adott válaszok begyűjtésre kerültek, kerülnek,
- összesítésre került a nyelvi képzésben részesült, illetve idegen nyelven tartott oktatási rendezvényen részt vett bíró kollégák listája,
- a bíróságok által végzett önálló nemzetközi tevékenység terén a testvérbírói partnerkapcsolatok külön nyilvántartásban történő gyűjtését az illetékes főosztály elvégezte, azok részletes elemzését megkezdte.

k) Az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt folyó ügyekről való tájékozottság megújítása

Az Emberi Jogok Európai Bíróságához (EJEB) érkező, a hazai bíróságok előtt indult vagy folyamatban volt ügyekben a KIM illetékes szakállamtitkársága minden esetben értesíti az OBH-t arról, hogy az érintett bíróságtól az ügy iratait bekérte. Ha ez a megkeresett bíróság helyi bíróság, akkor az OBH tájékoztatja erről az érintett törvényszék elnökét. Ezek a megkeresések a konkrét ügyekben, valamint a hatályos és az újraalkotandó iratkezelési szabályzat szerint az elnöki ügyvitelben is szerepelnek. Így az EJEB előtti ügyek nyomon követhetők lesznek a bírósági szervezeten belül is.

2012. évben az OBH elnöke a KIM igazságügyért felelős államtitkárával megállapodott abban, hogy az EJEB előtti eljárásokban az OBH a minisztériumi szakmai előkészítő munkáját végző kormányképviselő munkatársaival szorosabban együttműködik. A 2012. június 30-ai állapot szerint az EJEB előtt folyamatban lévő, a hazai bíróságokat érintő ügyekről szóló – a KIM-től kapott – összefoglaló tájékoztatót, amely tartalmazza az elhúzódo és egyéb ügyekről szóló statisztikai kimutatást is, a bíróságok részére figyelembevétel céljából megküldte az OBH. A minisztériumnak – a nemzeti bíróság előtt még folyamatban lévő, de az EJEB által már korábban hozott határozataival érintett ügyekben vagy az ilyen határozatok végrehajtásának állásáról – az ET Miniszteri Bizottsága felé történő beszámolási

kötelezettségének teljesítéséhez a bíróságoktól bekért iratok, illetve az egyes ügyek kronológiai pertörténeti összefoglalója alapján ad tájékoztatást az OBH.

A jövőben nagyobb szerepet kell szánni annak, hogy az EJEB-hez érkezett új ügyekről – amikor még ugyan kevés információ áll rendelkezésre – ne csak az érintett bíróságok elnökei, bírái, hanem a bírói kar minden tagja elérhető tájékoztatást kapjon. Ennek intézményesített formája lehet az OBH honlapján egy külön rovatban való megjelenítés. Ennél is lényegesebb az ügyekben született EJEB határozatok megismertetése. Ezeket valamennyi bíró és a nyilvánosság számára is könnyen elérhetővé kell tenni.

l) A bírósági közvetítés (mediáció)

Kitűzött cél, hogy a bíróságra érkező ügyfelek jogvitái a lehető legrövidebb időn belül és az ügyfelek számára megnyugtató módon záruljanak le. Ennek egyik eszköze a közvetítői tevékenység beemelése a bírósági szervezetrendszerbe. A bírósági közvetítés ezen túlmenően:

- elősegítheti az eljárások időszerűbb és költséghatékonyabb befejezését,
- csökkentheti a bírók munkaterhét,
- népszerűbbé teheti a bíróságon kívüli közvetítői vitamegoldást,
- alkalmat ad a nagy tapasztalattal rendelkező kollégák továbbfoglalkoztatására.

A fenti cél elérése érdekében a 2012. évi CXVII. törvény módosította a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvényt (közvetítői tevékenységet – a szakmai képzés elvégzésének igazolását követően – az OBH elnöke által kijelölt bírósági titkár is végezhet) és az Iasz.-t (azok a bírók, akiknek az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése végett szűnik meg a jogviszonyuk és a megszűnést követő 3 hónapon belül titkári szolgálati jogviszonyt kívánnak létesíteni, mentesülnek mind a pályaalkalmassági, mind a hatósági bizonyítvány beszerzésének kötelezettsége alól).

A KIM-ben folyamatban van továbbá ezzel összefüggésben a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet módosítása is. A bírósági közvetítői eljárás részletszabályai az OBH elnöke szabályzatában kerülnek meghatározásra, és a témával kapcsolatosan kiadásra kerül majd egy részletes útmutató (gyakorlati kézikönyv) is. A bírósági közvetítői eljárás részletszabályainak kidolgozásában meghatározó szerepet kap a 2012. március 24. napján létrehozott Mediációs Munkacsoport, melynek egyik feladata, hogy az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés és az eljárások időszerűbb és költséghatékonyabb befejezésének elősegítésére a közvetítői eljárás bírósági elterjedését készítse elő, dolgozza ki továbbá a nyugdíjas bírók bírósági közvetítőként való alkalmazásának szabályait 2012. november 30. napjáig.

Az OBH szervezésében került sor a Magyar Bíróképző Akadémián (2012. június 5-7. és 19-21., valamint 2012. július 2-4. és 10-12. között) a bírósági közvetítők első két csoportjának a képzésére – amelyen nyugdíjas bírók is részt vettek –, továbbá felmérésre került, hogy a bírósági közvetítői eljárás bevezetéséhez milyen személyi, tárgyi és technikai feltételek szükségesek, illetve, hogy ezekkel a törvényszékek rendelkeznek-e.

A tervek szerint idén ősszel azon törvényszékeken, melyek rendelkeznek a szükséges személyi, tárgyi és technikai feltételekkel, a bírósági közvetítők megkezdik a munkájukat.

A közvetítői eljárás népszerűsítése érdekében a tervek között szerepel továbbá egy kísérleti program újraindítása is, melynek során „külsős”, a KIM névjegyzékébe felvett mediátorok adnának a programban részt vevő bíróságok épületén belül tájékoztatást a közvetítői eljárásról, illetve a felek közös kérésére segítenék a felek vitás ügyeinek rendezését. A munkacsoport feladata annak kidolgozása is, hogy ennek a vitamegoldási módnak a szélesebb körű ismertetésére – a bírói karban, a bíróságokon, a közvélemény előtt – módszereket, akcióterveket dolgozzon ki.

m) Az ügyviteli és eljárásjogi „jó gyakorlatok” gyűjtése és közzététele

A bíróságok számos területen azonos problémákkal szembesülnek. Helyben, egymástól függetlenül sok, a többi intézmény által is hasznosítható megoldást dolgoztak és dolgoznak ki megoldásként, azonban ezeknek a bíróságok közötti megosztása, kommunikációja eddig nem volt megoldott. A „jó gyakorlatok” általános alkalmazásával azonban nemcsak az adminisztráció csökkenthető, de a költséghatékonyagot is

lehet javítani. Ezen túlmenően a „jó gyakorlat” megismertetésével az ügyfelek számára is, földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül, egységesíthetők a bírósági eljárások jogilag nem szabályozott alkalmazási részletkérdései (pl. a jegyzőkönyvek elektronikus formában való továbbítása).

A bírói és ügyviteli munka, továbbá a bíróságok igazgatása területén a „jó gyakorlat” felkutatása és széles körű megismertetése ajánlások formájában, a már kidolgozott és így rendelkezésre álló segédletek (szerződések együttműködésre, megállapodások, stb.) megismertetésével és elérhetővé tételével ezen túlmenően az eljárások gyorsítását is szolgálhatja.

Az ügyviteli és eljárásjogi „jó gyakorlat” összegyűjtése például:

- a szakértők kirendelésénél (az ügyész felhívása az elmulasztott szakértői bizonyítás pótlására),
- a kézbesítésnél („sima” postai küldemények küldésére olyan esetekben, amikor a kézbesítéshez határidő és joghatás nem fűződik),
- a fordításoknál (a bíróságon használt nyomtatványok fordításainak publikálása a központi intraneten),
- ugyancsak a fordításoknál (OFFI által végzett fordítást nem igénylő bírósági iratok fordítása azt alacsonyabb óradíjért elvégző tolmácsok által),
- a büntető statisztikai adatlapok kitöltésénél (a már meglévő helyi informatikai fejlesztések elérhetővé tétele) ezen túlmenően akár már a következő évben fejezeti szinten is jelentős költségmegtakarításhoz vezethet.

2.1.2. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása

Az igazságszolgáltatási alrendszerben a 2012. első féléves adatok szerint 2991 bíró, 580 bírósági titkár, 260 bírósági fogalmazó, 487 bírósági ügyintéző, 2748 jegyző és leíró, összesen 7066 fő dolgozik a fizikai és adminisztratív állományt nem számítva. Az erőforrás elosztás jelenlegi formájával (valamennyi alkalmazotti kategóriában) az a probléma, hogy nem igazodik a munkateher eloszláshoz: vannak túlságosan nagy létszámú bíróságok, ahol erre nincs társadalmi igény, máshol pedig hosszabb ideje elégtelen a létszám az érkező ügyek időszerű feldolgozásához. Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása lényegében a rendszeren belüli tartalékok maradéktalan kiaknázását és „pazarlás” megszüntetését szolgálja.

Ez egyrészt a munkateher országos kiegyenlítését jelenti annak érdekében, hogy a rendszer minden szervezeti egysége optimális, vagy legalábbis az országos átlagnak megfelelő terhelés mellett működhessen, ne legyen olyan szervezeti egység, amely rajta kívül álló okokból (pl. alacsony érkezés) nem képes az elvileg lehetséges teljesítménnyel dolgozni. Ehhez először a jelenlegi helyzet pontos felmérése, majd kiegyenlítési terv készítése szükséges.

Másrészt el kell érni, hogy minden alkalmazott a kompetenciájának megfelelő feladatot végezzen, ne olyat, amelyet nála alacsonyabb szintű képzettséggel rendelkező alkalmazott is elláthat. Végezetül pedig szükséges az adminisztratív terhek csökkentése, pl.: a párhuzamos munka megszüntetése adatok újrafelhasználása révén, vagy az automatizálható feladatok megszüntetése informatikai eszközök által. Jogi-informatikai oldalról ezt szolgálhatja az eljárások elektronizálása (európai uniós fejlesztések), a felszámolók kijelölését végző program, a BIIR, a VIR rendszer fejlesztése, a közzétételt támogató fejlesztések (pl. hirdetésmények új formája), vagy a bíróságon belüli szakértői kompetencia adattár.

A Bszi. rendelkezéseiből kitűnően a jogalkotó kiemelt fontosságú kérdésként kezeli a bírói munkateher egyenlőtlen eloszlása megoldásának kérdését, és ezért az OBH elnökének törvényes kötelezettségévé teszi a bírói munkateher mérésére szolgáló rendszerek kidolgozását. E kötelezettség teljesítése érdekében elsődlegesnek tekinthető alapelv a bíróságok munkaterhében mutatkozó különbségek felszámolása, a létszámnak az érkező ügyek arányában való elosztása. A munkateher arányosítás kiemelt eszköze tehát a létszám lehetőleg végleges átcsoportosítása, hosszú távra hozzá igazítva ezzel az igazságszolgáltatási rendszer erőforrás eloszlását a társadalmi igényekhez (ott kell nagy bíróságot fenntartani, ahol erre igény van).

Az ésszerűség és a költséghatékonyság érdekében indokolt, hogy minden bírósági feladatot a törvény által megengedett legalacsonyabb szintű képzettséggel rendelkező alkalmazott végezzen (bíró ne intézzen titkár, titkár pedig lehetőleg ne intézzen bírósági vagy végrehajtási ügyintéző által intézhető ügyet).

A bíróságoknak is be kell lépniük a XXI. századba, munkaerő toborzásban és felvételben (hirdetések a fogalmazó felvételük előtt, pályázati rendszer kiszélesítése az alkalmazotti kör további rétegeire), a munkaerő megtartásában (foglalkoztatási kedvezmények igénybevétele), oktatásában, és új munkaszervezési módszereket is kell alkalmazniuk. Szükséges lehet továbbá az életpálya-modell átalakítása a megváltozott feladatelosztásra és a közszolgálati változásokra is figyelemmel, valamint az egészségmegőrző programok, a munkahelyi egészségügyi ellátás színvonalának emelése.

a) A bírósági ügykataszter kialakítása

Mivel a bírósági statisztikai rendszerből nyert adatok használhatósága és megbízhatósága azon múlik, hogy a rendszerbe milyen bontásban, és mennyire pontos adatok kerülnek be, ezért már az ügyviteli szabályok áttekintése során is figyelemmel kell lenni erre a követelményre. Ennek érdekében szükségessé vált egyrészt a korábban elkészült tevékenységi térkép kiegészítése az ítéletábrákban és a Kúrián intézett ügyekkel, másrészt a tevékenységi térkép által alkalmazott csoportosításnak, mint elvárásnak a lajstrom jelenlegi klasszifikációs rendszerével, mint tényhellyel való összevetése is.

Ennek érdekében a Munkateher Munkacsoport áttekintette a hatályos szabályozást, valamint a bíróságok statisztikai tevékenységét szabályozó normarendszert és a vitaanyag elkészítését követően szakmai egyeztetést tartott. A bíróságok által megküldött észrevételek feldolgozása jelenleg zajlik, ezt követően készül el az ügyviteli és statisztikai szabályzatokban is leképezendő klasszifikációs rendszer („ügykataszter”), amely minden ügyszak és ítélezési szint tekintetében taxatív tartalmazza a lajstromrendszerben használható ügycsoportok, ügyminőségek és ügyszakok felsorolását és pontos meghatározását. Ezáltal a jövőben biztosítható lesz, hogy ugyanaz az ügy az ország bármely pontján ugyanúgy kerüljön besorolásra, és így a statisztikai adatszolgáltatásban is ugyanott jelenjen majd meg, növelve ezzel a bírósági statisztika megbízhatóságát, és az arra alapozott igazgatási döntések megalapozottságát. (A bírósági statisztikáról bővebben a 2.2.4./ d) pont szól.)

Míndez úgy kapcsolódik az emberi erőforrás gazdálkodáshoz, hogy ahhoz, hogy a rendelkezésre álló létszámot ésszerűen el lehessen osztani, tudni kell, hogy az egyes szervezeti egységekhez pontosan milyen összetételű, milyen alkalmazotti kompetenciákat, képzettségi szintet igénylő ügyek érkeznek. Vagyis tisztázni kell, hogy hol, mi a feladat, ezt követően lehet csak a szervezeti egységhez érkező ügyek elintézéséhez szükséges összes létszámot megállapítani.

b) A bírósági tevékenységtérkép elkészítése

A 2012. évi költségvetési törvény alapján 2012. július 1. napjával 200 bírósági ügyintézői, illetőleg 180 bírósági titkári státusz létesült a bíróságokon. Erre tekintettel gondoskodni kellett a létszámnövekménynek az elosztásáról. A Munkateher Munkacsoport ügýtípusonként és bírósági szintenként megvizsgálta a helyi és törvényszéki szintű bíróságok által intézett ügyeket abból a szempontból, hogy azokat milyen képzettséggel rendelkező bírósági dolgozó intézheti érdemben, önállóan, saját neve alatt. A vizsgálat célja kettős volt. Egyrészt meg kellett határozni azokat az ügycsoportokat, amelyeket a jelenleg hatályos szabályok szerint az eljárás formális egyszerűsége (pl. nemperes volta) ellenére – jogszabály rendelkezése vagy az eljárás tényleges súlya alapján – kizárólag bíró intézhet, vagy célszerű, ha bíró intézi, másrészt azokat, amelyekben – nagyobb bonyolultságot sugalló statisztikai, ügyviteli besorolásuk ellenére – titkár is eljárhat.

A vizsgálat eredményeként elkészült egy táblázatba foglalt, szám és név szerinti besorolással ellátott klasszifikáció, amely alapján egyértelműen külön választhatók voltak a bírói és titkári feladatkörbe tartozó bírósági ügycsoportok. A felmérés következményeként lehetővé vált az egyes ügycsoportok ügyforgalmának és létszámhelyzetének felmérése és a titkári létszám elosztása, s ez alapján került sor a jogszabály-módosítás kezdeményezésére a titkári hatáskörök bővítése érdekében.

c) A többlet bírósági titkári és ügyintézői létszám elosztása

A költségvetési törvény alapján létesült új bírósági titkári és ügyintézői álláshelyek elosztása során elvi célok érvényesültek. Az elsődleges cél az ítélezés időszerszerűségének javítása volt, ezért a létszámnövekmény felhasználása elsősorban ennek érdekében történt. A költségvetési forrásokból rendszeresíthető bírósági titkári és ügyintézői státuszok egy része direkt módon az első fokú peres ügyszakokban jelentkező hátralék, vagyis a folyamatos ügyek számának csökkentése érdekében került elosztásra. Alapvető cél volt továbbá az is, hogy minden bírósági feladatot a törvény által megengedett legalacsonyabb szintű képzettséggel rendelkező alkalmazott végezzen. Így a létszám másik részének felhasználása a jelenleg is, vagy a Munkateher Munkacsoport által indítványozott jogszabály módosítások hatására, a jövőben titkári hatáskörbe tartozó ügycsoportokat intéző bírói létszám kiváltására, és a jelentős hátralékot görgető peres ügyszakokba való áttérítés érdekében történt. Ez indirekt módon szintén a peres ügylátlék ledolgozását segíti elő. Mindkét foglalkoztatási területen a releváns ügyforgalmi adatokból indultak ki, és a létszámgigényt ebből számolták ki.

A fentiek érdekében az elkészült tevékenységi térkép alapján a Munkateher Munkacsoport a következő lépésben az OBH segítségével és a bíróságok közreműködésével felmérést készített a tevékenységi térkép szerint titkári hatáskörbe tartozó ügyek ügyforgalmáról és az azokat intéző létszámról. Ennek alapján – az arányosságot szem előtt tartva – kiszámították az egyes törvényszékeken a titkári feladatok ellátásához biztosítható létszámot. Szabálysértési ügyszakban figyelemmel voltak a hatáskörök bővítésére, és az érkezés várható emelkedésére. A „maradékot” pedig a peres hátralékot görgető törvényszékek között osztották el az országos átlagot meghaladó peres hátralék arányában.

A megnövekedett segítői létszám lehetőséget teremt arra is, hogy az ún. „team munka” nagyobb teret nyerjen a bíróságokon. A bíró munkájának eredményességét ugyanis nagyban növelheti az, ha mellette és irányítása alatt a tárgyalások előkészítését, a felkészülést, általában az ügyintézés érdemét is átvállalni képes és kész bírósági ügyintéző, bírósági titkár dolgozik.

Az ügyintézői álláshelyek számát a titkárok összlétszáma arányában osztották szét. A végeredményt a fenti elveken alapuló táblázatba foglalt algoritmusok segítségével generálták, amelyek biztosították az elosztás objektivitását. Az OBH elnöke 115/2012. (VI. 8.) OBHE számú határozatával 2012. június 15-ei hatállyal döntött a Magyarország költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény alapján bírósági titkári és bírósági ügyintézői álláshelyek törvényszékekre történő rendszeresítéséről.

d) A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása és a létszámgazdálkodás tervezhetősége

Figyelemmel arra, hogy a bírói álláshelyek nyilvántartásának korábbiakban kialakított rendszere nem biztosított lehetőséget arra, hogy naprakész információk álljanak rendelkezésre a betöltött, az üres és a pályázat alatt álló bírói álláshelyekről, szükséges volt az álláshely-nyilvántartás rendszerének átgondolása. Ennek érdekében az új nyilvántartási rendszer kialakításához szükséges első lépéseket a Hivatal megtette, melyek eredményeként a bírói állásnyilvántartás új szempontokon alapuló rendszerének átalakítása megkezdődött.

Az új rendszer lehetőséget teremt majd arra, hogy naprakész információ legyenek bármely jövőbeli időpillanatra nézve a betöltött, az üres és a pályázatot álláshelyekről, vagyis hogy mekkora létszám átcsoportosításra van lehetőség adott időintervallumon belül, és az átcsoportosított létszámot mennyi időn belül lehet majd leépíteni. A bírói létszámnnyilvántartás átalakított rendszere által szolgáltatott adatoknak az ügyforgalmi adatokkal való egybevetése olyan prognózisok készítését teszi lehetővé, amelyekre alapítva közép és hosszú távú létszámgazdálkodási tervek lehet készíteni. Ennek célja, hogy az egyes bírói státuszok betöltése tárgyában hozott döntések ne egyedi, egymástól független döntések legyenek, hanem egy jól átgondolt, szerves egészhez képező stratégiai részei.

e) A bírói pályázat kiírások előtti ügyforgalom elemzés

A korábbi gyakorlat szerint a bírói pályázatok kiírását megelőző statisztikai adatokat tartalmazó előkészítő anyagok egyszerre voltak elnagytartva és a részletekben elvesztek. A létszámmal kapcsolatos megalapozott

döntések meghozatala azonban elképzelhetetlen az ügyszám, és a munkateher lényegre törő és összehasonlító elemzése nélkül. A kiírandó bírói pályázatokról való döntés statisztikai megalapozása és megkönnyítése érdekében az OBH Statisztikai Adatgyűjtő és Elemző Osztálya kidolgozott egy adatlapot, melyet a pályázati kérelem mellékleteként, a kérelemmel egy időben kell megküldeni az OBH részére. Az adatlapot – ahogy egyébként annak lányszámában is szerepel – a legutóbbi lezárt féléves vagy éves adatokkal kell kitölteni.

Az elemzés az ügyszám adatokon túl az egyéni bírói adatszolgáltatás adataira támaszkodva, különösen, de nem kizárólagosan az egy bíróra/tanácsra jutó folyamatban maradt ügyek adott bírósági adatára fókuszálva, azt az országos, átlagos adatokkal összevetve, valamint a pályázatot kiírni kívánó bíróság előző 10 éves ügyszám mutatóit is szem előtt tartva tesz javaslatot az OBH elnökének a pályázat kiírása tárgyában. A vizsgálat hatókörébe tartoznak a kiemelt ügyek, továbbá az adott ügyszám létszámszerkezete is (különös tekintettel a nyugdíjazással érintett bírók számára).

A jövőben ki kell alakítani egy olyan informatikai alkalmazást, amely képes bármely földrajzi hely vonatkozásában kimutatni a pillanatnyi létszámszerkezetet, a prognosztizálható igényeket, és a bírói létszámszerkezet alakulását alapelveivel és a több évre előre meghatározott irányával összhangban támogatni a pályázatokkal kapcsolatos vezetői döntéseket. Fontos, hogy ez a számítás megismerhető, hozzáférhető, és éppen ezért átlátható legyen minden érintett számára, éppen ezért azt nyilvánossá kell tenni.

f) A bírók és alkalmazottak alapilletményen felüli díjazása, a szociális biztonság

A Bíróságok fejezet költségvetése köztudottan szűkös keretek közé szorítja a bírók és igazságügyi alkalmazottak illetményben, illetve egyéb nem rendszeres juttatásban kifejezett díjazását, mely utóbbi tételek célja különösen a kiemelkedő munkavégzés honorálása és a szociális biztonság – munkáltatói felelősség szintjén történő – megteremtése.

Az elmúlt félév során lefolytatott – a fejezet teljes intézményrendszerét felölelő – felmérés eredménye rámutatott arra, hogy a nem rendszeres személyi juttatások megállapítása, és annak mértéke alapvetően az adott intézmény költségvetésének függvénye, mely a belső szabályozás túlzottan általános és nagyvonalú rendelkezéseivel együtt azt eredményezte, hogy az ország különböző részein szolgálati jogviszonyban állók között az egyenlő munkáért egyenlő bér elve nem valósult meg. Előbbi megállapítást jól példázza a cafetéria keretösszege felül 2011. évben kifizetett egyéb nem rendszeres juttatások 1 fő engedélyezett létszámra jutó összege, mely intézménytől függően 3.000 Ft - 276.000 Ft között mozgott.

Az egyenlőtlenségek felszámolása céljából a nem rendszeres személyi juttatások rendeltetését jobban szolgáló és országosan is egységes juttatási feltételrendszer kialakítása és következetes alkalmazása szükséges. Nem engedhető meg, hogy e díjazásokban való részesülés lehetőségét elsődlegesen a kinevezés, illetve beosztási hely költségvetése határozza meg, és az országosan ne tükrözze a fejezet egységét.

Részben e törekvést segítette a 42.014/2012. OBH számon kiadott azon intézkedés, mely valamennyi önállóan gazdálkodó bírósági vezetőt további felelős és takarékos gazdálkodásra hívott fel, és rendelkezett a nem rendszeres személyi juttatások jogcímben tartozó normatív, cél-, teljesítményhez kötött jutalom, valamint a tárgyjutalom teljesítésének felfüggesztéséről is, ezáltal akadályozva az alapilletményen felüli, pénzben kifejezett elismerések e körében az intézmények között észlelhető eltérések további növekedését.

A Bíróságok fejezet egészét érintően a Bszi. 194. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségnek eleget téve, a rendelkezésre álló normatív eszközök segítségével további intézkedések szükségesek annak érdekében, hogy a bírók és igazságügyi alkalmazottak szolgálatának ellentételezése ne kizárólag a megélhetésük átlagos szintű biztosításában, hanem fenti célok megteremtésében és fenntartásában is kézzelfogható, országosan egységes eredményeket hozzon.

fa) Felmérések a rendszeres és nem rendszeres juttatások kifizetési gyakorlatáról

A fejezet irányítása alá tartozó költségvetési szerveknél – 2011. december 31-ei állapottal – a nem rendszeres személyi juttatások tekintetében teljes körű felmérés készült a kifizetésekről, amely alapján

megállapítást nyert, hogy a bíróságok között az adható juttatások körében és összegében jelentős különbségek tapasztalhatók. Az adatszolgáltatás a bíróságok vezetői részére – megismerés céljából – megküldésre került. A fokozott takarékosági követelmények megtartására vonatkozó folyamatos figyelem felhívás mellett is szükségesnek mutatkozott írásbeli intézkedés kiadása az intézmények vezetői részére. Az intézkedést indokolta, hogy a fejezet 2012. évre a költségvetési egyensúlyát és fizetőképességét megőrizze, a jogszabályban előírt feladatokat el tudja látni, és a felelős gazdálkodás szemléletét érvényre juttassa. A nem rendszeres személyi juttatások körében kiadott takarékosági intézkedések szerint a második félévben a normatív, cél-, teljesítményhez kötött jutalom és tárgyjutalom nem teljesíthető, ügyelet és készenlét csak a legszükségesebb esetben rendelhető el.

A bíróságok fejezetnél azon törekvés megvalósítására, hogy a bíróságok közötti kifizetési rendszerben meglévő különbségek csökkenjenek, az egységes kifizetési rendszer megvalósuljon, ennek szabályozására – a törvényi kötelezettségen kívüli kifizetéseken túl – a Gazdálkodási, létszám- és bérgazdálkodási Munkacsoport javaslatokat dolgoz ki.

A fejezet a nem rendszeres személyi juttatások körében olyan egységes rendszer kialakítására törekszik, melyet a bírók és igazságügyi alkalmazottak cafetéria-juttatásairól szóló, az Országos Bírósági Hivatal elnökének 4/2012. (I. 20.) OBHE számú utasítása biztosít.

g) A 2012. első félévben nyugdíjazott bírók további foglalkoztatásának segítése és pótlása

A Bjt. 230. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre – mely szerint a felső korhatárt 2012. január 1-jét megelőzően betöltött bírók bírói tisztsége 2012. június 30. napjával szűnik meg – figyelemmel 194 bírót mentett fel bírói tisztségéből a köztársasági elnök. Az érintett bírók 84%-a a felmentését megelőzően már nyugellátásban részesült. E bírók életkor szerinti megoszlása alapján megállapítható, hogy 44,9%-uk (87 fő) 65 év feletti, míg 55,1%-uk (107 fő) 62 és 65 év közötti. A Bjt. 230. §-ának (2) bekezdése alapján felmentett bírók közül 92-en kértek a Bjt. 94. §-ának (3) bekezdésében írt három hónapos munkavégzési kötelezettség alóli felmentésnél rövidebb tartamú mentesítési időt.

A 194 érintett bíró személyre szóló tájékoztatást kapott arról, hogy a foglalkoztatása feltételeit és lehetséges módzatait magában foglaló törvényi szabályozás megteremtése után lehetőség nyílik arra, hogy a bírósági szervezeten belül a bírósági mediációs eljárásban, bírósági titkárként vagy egyéb igazságügyi alkalmazottként, illetve a bírók és az igazságügyi alkalmazottak képzésében, továbbá a létrehozott munkabizottságokban nyugalmazott bíróként eljárva hasznosítsa az általa felhalmozott tudást és tapasztalatot. Ezt követően a Hivatal felmérte, hogy e bírók közül hányan kívánnak a bírósági szervezet munkájában nyugállományba vonulásukat követően is részt venni. Az érintett bírók közül eddig 52-en jelezték továbbfoglalkoztatásuk iránti szándékukat.

A korábban említett jogszabályváltozás lehetővé tette a nyugalmazott bírók bírósági közvetítőként való további foglalkoztatását. A Mediációs Munkacsoport szervezésében (lásd: 2.1.1./1) pont) megtartott képzés alapján a bírósági közvetítők alkalmazása 2012. szeptember végétől – azokon a törvényszékeken, amelyek rendelkeznek a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel – megkezdődhet. A mediáció minél szélesebb körű elterjesztése folyamatos feladat, a bírósági közvetítés sikere részben a bírósági közvetítők aktivitásán, rátermettségén, felkészültségén múlik. A bírósági közvetítők bírósági titkárok, a mediáción túl tanácsadással, mentorálással is segíthetik a törvényszékek bíráit, illetve a jogszabályokban szabályozott további titkári feladatokat is ellátnak.

Az Alkotmánybíróság 33/2012. (VII. 17.) AB határozata nyomán a 2012. június 30-ai és 2012. december 31-ei hatállyal a felső nyugdíjkorhatár elérése miatt felmentett bírók közül a beszámoló készítésének időpontjában 156-an nyújtottak be keresetet a volt munkáltatójuk ellen. Többen a köztársasági elnököt, az Országos Bírósági Hivatalt, és az Országos Bírósági Hivatal elnökét is megjelölték alperesként. Eddig három ügyben került sor tárgyalásra, amelyek közül két esetben a bíróság ítéletet hozott. Az ítéletek még nem jogerősek. A perekben az OBH a hatályos rendelkezések szerint képviseli a bíróságokat. A beszámoló időpontjában került előterjesztésre az Alaptörvény és a Bjt. vonatkozó részeinek módosítására vonatkozó javaslat. Ennek észrevételezése, és a bírósági jogszabályvélemény megfogalmazása folyamatban van.

A bírósági eljárások ésszerű időn belül való befejezésének biztosítása érdekében egyes bírói álláshelyek betöltésének átmeneti szabályairól szóló 2011. évi CXXXI. törvény volt hivatott biztosítani a Bjt. 230. §-ában a bírák felmentését követően a bírósági szervezeten belül az időszzerű ítélkezést. E törvény alapján kiírt bírói álláspályázatok elbírálását követően 2012. április 1. napjával 106 bíró kinevezésére és 23 bíró áthelyezésére került sor – néhány kivételtől eltekintve – a helyi bírósági szinten.

h) Az elektronikus eljárások és ügyvitel kialakítása, fejlesztése

A bírósági munkafolyamatok elektronizálása lehetővé teszi a hatékony és átlátható munkavégzést, adat-újrafelhasználást, a gyorsabb és igényesebb ügyfélkiszolgálást, társszervekkel történő gyors és automatizált adatcserét, hosszú távon csökkenti a papírfelhasználást.

A jogalkotó kijelölte az irányt. Több eljárásban előírta az elektronikus kapcsolattartást, amely lehetővé teszi a gyorsabb iratmozgást, automatizált adatcserét, adatszolgáltatást. Ezzel számos papír alapú eljárás elektronikus alapjait teremtette meg. Az elektronizálás fokozatos, azaz az elektronikus eljárásban is fellelhetőek a papír alapú eljárások egyes elemei. Ezek a hibrid eljárások még nem rendelkeznek azokkal az előnyökkel, amelyekkel a teljesen elektronizált eljárások rendelkeznek majd, de megalapozzák azokat. Az elektronizáció során bevezetett elektronikus űrlapok, a gépi feldolgozás útján munkateher csökkenést eredményezhetnek.

A papír alapú eljárások elektronizálása a bírósági szervezet számára is komoly kihívásokat jelent. A papír alapú munkafolyamatok nem minden esetben ültethetőek át egy elektronikus rendszerbe, sok esetben éppen az az előny veszik el, amit a technológia nyújthat. A folyamatok újratervezése, az ügyviteli szabályok módosítása ezért elengedhetetlen. A jogász és az informatikus szakemberek megértési nehézségeire, a jogi rendelkezések informatikai átültetésének folyamatos segítésére kutatási, fejlesztési csoport létrehozása indokolt.

A Hivatal az elmúlt félévben az alábbi uniós forrásból finanszírozott elektronizációs, illetve belső fejlesztést végzett.

ha) Az elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése

Az elmúlt években számtalan jogszabály lépett hatályba, amely az államigazgatás különböző területein megteremtette az elektronikus ügyintézés jogszabályi hátterét. A bíróságok számára is kötelezettségként határozták meg a Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszerhez történő csatlakozást és a Hivatali Kapuk megnyitását. Jelenleg a Kúria, valamennyi ítélőtábla és törvényszék és a Hivatal rendelkezik saját hivatali kapuval. A rendszer alkalmas elektronikus dokumentumok fogadására és küldésére. A beszámolási időszakban került kialakításra az elektronikus ügyintézés biztosítása céljából egy központi, gépi interface-szel működő hivatali kapu OBHGÉPI elnevezéssel. Az ezen a csatornán keresztül érkező elektronikus küldemények automatikus kezelését a jelenleg folyamatban lévő „Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” elnevezésű projekt keretében kifejlesztésre kerülő tranzakciós modul fogja biztosítani.

hb) Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások elektronizálása

Az európai uniós forrásból, 2008 novembere óta megvalósítás alatt álló, 990 millió Ft támogatási összegű „Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” megnevezésű projekt célja a civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja, korszerű, ügyfélbarát, tér- és időkorlátoktól mentes, hatékony elektronikus ügyintézés lehetőségének létrehozása. A projekt a jogszabályi előírásoknak megfelelően célozza:

- az ügyfelekkel, hivatalos szervekkel való elektronikus ügyintézés kialakítását, (külső kapcsolatok elektronizálását követően a Hivatali Kapu és az elektronikus formanyomtatványok használatával, elektronikus lajstromozással),

- a belső munkafolyamatok elektronikus támogatását, az elektronikus iratkezelés bevezetését (elektronikus iktatás és dokumentumkezelés), mely lehetővé és szükségessé teszi a munkafolyamatok áttekintését, hatékonyabb és gyorsabb végzésének megszervezését. A projekt megteremti az infrastrukturális és szervezési alapjait a szélesebb körű belső és külső elektronikus ügyintézésnek is.

A projekt megvalósítás részben a 2012. évet megelőző ügyintézési nehézségek miatt, részben az OBH-tól független, külső, objektív okok miatt (például: elhúzódó közbeszerzési eljárások, folyamatosan változó jogszabályi környezet) jelentős késedelmet szenvedett, azonban a projektszervezet átstrukturálásával, a döntéshozatali mechanizmusok egyszerűsítésével, további emberi erőforrások bevonásával a projekt a beszámolási időszak végére a fejlesztési fázisba érkezett, a kifejlesztett rendszerek éles üzembe állításának 2013. január 1-jei határideje tartható.

hba) A felszámolók kijelölése informatikai támogatással

A felszámolók, a vagyonfelügyelők és az ideiglenes vagyonfelügyelők elektronikus kijelölésének szabályairól szóló, többször módosított 36/2010. (V. 13.) IRM rendelet 1. § (1) bekezdése a következőket írja elő: „*A felszámoló, a vagyonfelügyelő, az ideiglenes vagyonfelügyelő felszámoló névjegyzékéből történő kijelölése az erre a célra kifejlesztett és az Országos Bírósági Hivatal elnöke által jóváhagyott számítógépes program felhasználásával történik. A számítógépes programot az Országos Bírósági Hivatal üzemelteti.*”

A feladat végrehajtását támogató program fejlesztése a „Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” elnevezésű kiemelt projekt részét képezi. A projekt időbeli elhúzódása miatt azonban azonnali megoldást kellett találni a probléma kezelésére és a program jogszabályban előírt határidőre történő működtetésére. A jogszabályoknak történő megfelelés érdekében bírósági informatikus szakemberekből álló fejlesztő csoport dolgozta ki a felszámolók elektronikus úton történő kijelölését biztosító, átmeneti jelleggel működtetett programot. A program a jogszabályi környezet (Cstv., Civil tv., illetve a vonatkozó Vhr.) változásainak megfelelően a beszámolási időszakban három verzióváltáson esett át. A rendszer a belső audit szerint megfelel a hatályos szabályozásnak, országos használata engedélyezett.

Az OBH a jogszabályváltozásból eredő módosításokat – a bírósági szervezet tudásbázisára támaszkodva – a Fővárosi Törvényszék, a Szolnoki Törvényszék, a Gyulai Törvényszék és a Kecskeméti Törvényszék munkatársaival együtt eredményesen valósította meg.

hbb) A civil szervezetek beszámolóinak közzététele

A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló, 2012. január 1. napján hatályba lépett 2011. évi CLXXXI. törvény a civil szervezetek mérlegbeszámolóival kapcsolatos közzétételi kötelezettséget az OBH feladataként határozta meg. Az új feladattal kapcsolatban 2011. évben előkészítés nem történt, a beérkező beszámolókkal kapcsolatos – 2012. évre vonatkozó – előzetes becslések a 30-40 ezres darabszámot is meghaladták.

A feladathoz kapcsolódó belső folyamatot és a folyamatot támogató informatikai programot néhány héten belül kellett megtervezni, illetve kifejleszteni. A Hivatalban a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően ki kellett alakítani a beadványokkal kapcsolatos nyilvántartási, logisztikai, digitalizálási és közzétételi munkafolyamatokat. A belső fejlesztéssel kialakított informatikai támogatás biztosítja a papír alapon beérkező beszámolók vonalkódon alapuló nyilvántartását, a honlapon történő automatizált közzétételét, az átvételi elismervény automatizált előállítását, nyomtatását, a raktárnyilvántartással kapcsolatos feladatokat. A beszámolóval érintett időszakban a Hivatalba több mint 20.000 db beszámoló érkezett.

Az OBH a feladatot belső fejlesztéssel eredményesen megvalósította, amely rámutat arra, hogy a kompetens, innovatív kollégáknak – a bírósági szervezetet érintő fejlesztések területén is – lehetőséget kell biztosítani.

hc) Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban

A 400 millió forint támogatási összegű, „Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban” megnevezésű európai uniós pályázat megvalósítása 2010. január 5. napján kezdődött meg, mely egyes bírósági folyamatok elektronizálásával a bírósági tevékenységek körében keletkező dokumentumok elektronikus nyilvántartásának, hozzáférhetőségének fejlesztését, és minél szélesebb körű kiterjesztését tűzte ki célul.

További célkitűzés, hogy az eljárásokban részt vevő személyek minél több beadványt tudjanak elektronikusan eljuttatni a bíróságokhoz, valamint hogy a bíróságokon az új rendszer bevezetésétől kezdve keletkező, elektronikusan készülő iratok hitelesen kézbesíthetők és tárolhatók legyenek. Cél az is, hogy az anonimizált határozatok minél szélesebb körben hozzáférhetővé és megismerhetővé váljanak.

Míndezen célkitűzések, a már kifejlesztett vagy kifejlesztés alatt álló informatikai rendszerekkel integráltan, egy olyan központi elektronikus dokumentum menedzsment rendszer kialakításával kerülnek megvalósításra, amelyben a bírósági eljárások során keletkező határozatok tárolására lehetőség nyílik, és amelyhez meghatározott szervek differenciált jogosultságokkal, közvetlen hozzáféréssel fognak rendelkezni. A központi rendszerre építetten pedig az állampolgárok, vállalkozások és más közigazgatási szervek számára lesz lehetőség, hogy a jogszabályokban meghatározott eljárások esetében elektronikus úton eljárásokat kezdeményezhessenek, illetve bonyolíthassanak le.

A projekt megvalósítása keretében a beszámolási időszakban sor került a kialakítandó bírósági intézményi informatikai rendszerrel szemben támasztott elvárások, követelmények felmérése eredményeként a követelményspecifikáció, mint Funkcionális Specifikáció és a Rendszerterv elfogadására. A fenti dokumentációkban rögzítetteknek megfelelően folytatott fejlesztési tevékenység előreláthatólag 2012 szeptemberében fejeződik be.

hd) A cégbírósági eljárások elektronizálása

A mintegy 800 millió forint támogatási összegű, „A cégbírósági és céginformációs rendszerek továbbfejlesztése és korszerűsítése” megnevezésű, 2009. július 7. napján indított kiemelt projekt 2011. december 31. napjával lezárult. A megvalósításban az OBH jogelődje konzorciumi partnerként vett részt a KIM projektgazda mellett. A projekt három alprojektet foglalt magában: az E-bíróság alprojektet, az E-közigazgatás és OCCR (Országos Cégnylvántartó és Céginformációs Rendszer) infrastruktúra alprojektet, valamint a MIR (Mérleginformációs Rendszer) alprojektet.

A bíróságokat érintő, több mint 210 millió forint pályázati összegű E-bíróság alprojekt a cégbíróságok már elektronizált cégbejegyzési és változásbejegyzési tevékenységének további fejlesztésére és a kiterjesztéséhez szükséges rendszer-változtatások, valamint ehhez kapcsolódóan az informatikai háttér megteremtésére irányult. Az alprojekt a cégbíróságok elektronikus ügyintézési rendszerét fejlesztette tovább, valamint a táblabíróságokon és a Kúrián megvalósította a másodfokra, valamint a felülvizsgálatra kerülő cégügyek elektronikus ügyintézését. A fejlesztés részeként bővíthető konfigurációjú call center létrehozására, valamint egységes, interaktív webes Céginformációs Portál kialakítására is sor került, amely a <http://ebetekintes.birosag.hu/> linken keresztül érhető el.

A beszámolási időszakban volt a közreműködő szervezet által lefolytatott helyszíni ellenőrzés, amely – a szükséges hiánypótlások benyújtását követően – az OBH által megvalósított alprojekt 100 százalékos teljesítésének megállapításával zárult. Az európai uniós forrásból kifejlesztett informatikai rendszerek esetében kötelező azok 5 éves fenntartását biztosítani. Az OBH a kötelezettségének eleget téve jelenleg is üzemelteti, és a felmerülő további igényekkel összhangban fejleszti ezen rendszerét.

he) A hirdteményi kézbesítés

A jogalkotó a polgári perrendtartás hirdteményi kézbesítésekre vonatkozó jogszabályi rendelkezései módosításával a bíróságok feladatául szabta, hogy a hirdteményeket – azok bírósági hirdetőtáblára való kifüggesztése mellett – a bíróságok központi internetes honlapján is jelenítsék meg.

A Hivatal mérlegelte a megvalósítási lehetőségeket és a fejlesztésre rendelkezésre álló rövid határidőt, ezért a hirdetményi kézbesítések meglévő nyilvántartó rendszerére épülő belső fejlesztés mellett döntött. A fejlesztés különösen két tényezőt vett figyelembe: egyrészt azt, hogy az új kötelezettség informatikai megvalósítása ne jelentsen többletadminisztrációt a bíróságok számára, másrészt a megoldás lehetőleg automatizált legyen, azaz humán erőforrás igénybevétele nélkül kerüljenek ki a honlapra a hirdetmények. Az új program üzembe helyezése megtörtént.

A hirdetmények elektronizált közzétételét megvalósító belső, szervezeti tudásra épülő – munkafolyamatot automatizáló – fejlesztés is rámutat arra, hogy az OBH innovatív megoldások révén képes elérni, hogy a bíróságok adminisztrációs terhében az új feladatok se okozzanak növekedést.

hf) Az emberi erőforrás optimalizálását támogató fejlesztési tervek

Az elektronikus eljárások számának növekedése és az ügyvitel elektronizálása a bírósági szervezeten belül az adminisztratív terhek csökkentése által a dolgozók munkaideje egy részének felszabadításában, ezáltal pedig a személyi erőforrások optimális elosztásában is segítséget jelent. Az OBH több területen kívánja elősegíteni az elektronizáció minél szélesebb körű elterjedését. A tervezett fejlesztések megvalósítása és időbeli ütemezése döntően a megpályázható és lehívható uniós források függvénye.

Az ún. „**távoli asztal**” útján történő elérés kiépítése annak biztosítását jelenti, hogy a bírók és az igazságügyi alkalmazottak a bírósági épületen kívülről (pl. az otthonukból) is – az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályok megtartása mellett – hozzáférhetnek a bírósági munkaállomásokon található anyagokhoz. Ez egyrészt dokumentumokhoz való hozzáférést jelent, másrészt így elérhetővé válnak olyan programok és alkalmazások is, amelyek otthonról jelenleg nem (pl. lajstromprogram) vagy csak külön előfizetés mellett (pl. jogtár) érhetőek el.

A távoli asztal elérés kiépítésével a munkaidő kihasználása hatékonyabbá válhat, továbbá lehetőség van a bírósági munkába olyan személyek bevonására is, akik eddig a bírósági épület, mint munkavégzési hely megközelítésének nehézsége miatt nem jelentek meg a bíróság szempontjából releváns munkaerőpiacon (pl.: mozgáskorlátozott vagy az adott bíróságtól nagyobb távolságra lakó személyek).

Mivel egy ilyen rendszer üzemeltetése a hét minden napján 0-24 órás elérhetőséget feltételez, ezért szükséges ehhez mérten biztosítani az üzemeltetés stabilitását (pl. állandó helpdesk szolgáltatás).

A büntetés-végrehajtási intézetek és a bíróságok között **táv meghallgatási** lehetőséget biztosító rendszer alkalmazása is pozitív hatással lehet a személyi erőforrásokkal való gazdálkodásra. Egy ilyen rendszer alkalmazása során a bírósági tárgyalásokon, vagy büntetés-végrehajtási bírói üléseken meghallgatandó fogvatartottak épületek közötti mozgása során felmerülő biztonsági kockázatok, illetve költségek csökkenthetőek lennének.

A bírósági küldemények **elektronizált kézbesítési rendszerének** kialakítása az adminisztratív munkát végző igazságügyi alkalmazotti állomány munkaidejének egy jelentős részét szabadítaná fel. Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a határozatoknak a bíróságon történő nyomtatása, borítékolása, postára adása helyett a határozatok a bíróságról elektronikusan kerüljenek megküldésre egy központi intézmény részére, ahol a nyomtatástól kezdve a postai kézbesítésig a folyamat minden állomása egy automatizált rendszeren keresztül zajlana és e rendszeren keresztül történne meg a visszacsatolása a bíróságok részére (pl.: a sikeres vagy sikertelen kézbesítésről is).

i) A szervezetben felhalmozódott tudás bevonása a központi igazgatási feladatokba

A bíróságok központi igazgatása szakszerűségének növelése érdekében elengedhetetlenül szükséges a bírósági szervezetben felhalmozódott tudásnak és tapasztalatnak a bevonása és hasznosítása. Ezen, a szervezetben meglévő lehetőséget a korábbi hivatali működés nem használta ki. Az új működési modellben kiemelt szerepet kapnak a sok éves bírói és igazságügyi alkalmazotti tapasztalattal és gyakorlattal rendelkező munkatársak, akik a különböző, egy-egy konkrét szakterületen jelentkező feladatok

végrehajtásában működnek közre. A Hivatal a legkülönfélébb munkamódszerek kidolgozásával törekszik a minél szélesebb körű részvétel elérésére.

Az Alaptörvényben, illetve a Bszi.-ben az igazságszolgáltatással szemben támasztott követelmények megvalósítása, és az ezekben kitűzött célok elérése érdekében szükséges egy erre alkalmas központi bírósági szervezeti rendszer kialakítása. A megvalósítást a jogalkotó az OBH elnöke feladatává tette, és biztosította részére az ehhez szükséges hatásköröket. Az OBH elnöke hatáskörébe utalt feladatok előkészítéséről és végrehajtásáról az OBH gondoskodik.

A bíróságok igazgatási rendszerének alapvető – tartalmát és formáját is érintő – változása a Hivatal működésében is megjelenik, a szervezet napi szinten végez szolgáltató, döntés-előkészítő, operatív, kiszolgáló, végrehajtó, igazgatási, irányítási, ellenőrzési, adatgyűjtési, elemzési, illetve egyéb érdemi feladatokat. Ez egy működésében is megújult hivatali szervezetet igényel, melynek kiemelt feladata a szolgáltató funkció elsődlegessé tétele. A szolgáltatás az egész igazságszolgáltatást érintően, a bíróságok, a bírósági dolgozók, valamint közvetve és közvetlenül az állampolgárok irányában is megjelenik. A Hivatal az ítélkezés személyi feltételeinek megfelelőbb kialakítása érdekében olyan megoldások – pl.: ügy- és létszámelosztás, hatáskörök igazságügyi alkalmazottakhoz telepítése jogszabály módosítások útján – kialakításán dolgozik, amelyek eredményeképpen megvalósulhat a bírók arányos ügy- és munkateher elosztása, illetve munkateher csökkentése, ami a bírók egyenlőtlen helyzetének javításán túl az alapvető igazságszolgáltatási érdek, az időszerű ítélkezés elérését célozza. Az ítélkezés tárgyi feltételei – az elhelyezés, munka- és informatikai eszközökkel történő ellátottság, stb. – javításával a munkakörülményeket próbálja a feladat ellátására alkalmasabbá, méltóbbá tenni, pl.: állami ingatlanok bírósági vagyonkezelésbe vételével, projektekben való részvétel során források biztosításával. A Hivatal az állampolgárok részére közvetlenül központi nyilvántartási szolgáltatásokat nyújt, valamint tájékoztatással (pl.: a bíróságok központi honlapján közzétett információkkal, nyomtatványmintákkal) segíti az eligazodásukat.

Alapvető cél egy professzionális hivatali szervezet létrehozása, amelynek alkalmasnak kell lennie a szolgáltató funkció megjelenítésére, az igazgatás, a koordinálás, a menedzselés és az ellenőrzés mellett. Az OBH professzionális munkaszervezetté történő átalakítása biztosítaná az OBH elnöke munkája eredményességének és hatékonyságának elősegítését, ez a bíróságok és végső soron az állampolgárok helyzetét is pozitívan tudná befolyásolni.

A fenti célok megvalósítása érdekében az OBH jellegéből adódó hierarchikus rendszer rugalmasabb és innovatívabb működését, a munkavégzés feladat alapúvá tételét szükséges elérni. Az OBH – belső erőforrásainak felhasználásával – megkezdte a belső átalakítást SWOT analízis készítésével és elemzésével. A szervezet fejlesztése érdekében, a szervezeti egységét képező Magyar Igazságügyi Akadémia vonatkozásában pályázatot kíván benyújtani az NFÜ által kiírt ÁROP keretében a „Hatásvizsgálatok és stratégiák elkészítése” című pályázati felhívásra, melynek célja egy áttekinthetőbb és kiszámíthatóbb működés elérése.

A hivatali szervezeti alapoktól induló, teljes megújítása jelentős munkát igényel, és hosszabb időt vesz igénybe, ezért a működését 2012. január 1. napján megkezdő OBH az OIT Hivatalának szervezeti struktúráját túlnyomórészt megtartotta. A féléves működés tapasztalata azt mutatja, hogy hosszabb távon elkerülhetetlenek az alapvető tartalmi, szerkezeti változtatások.

Az elmúlt hónapokban szembesülni kellett azzal is, hogy a jelenleg működő hivatali szervezet állományának létszáma nem elegendő a megváltozott igazgatási modell miatt (is) megszorodó feladatok ellátására. Az OBH által igazgatott Bíróságok fejezetben dolgozók (bírók és igazságügyi alkalmazottak) létszámához (10.774 fő) viszonyítva az OBH engedélyezett létszáma (169 fő – 1,6%) és a ténylegesen betöltött álláshelyek száma (155 fő – 1,4%) kifejezetten alacsony. A Bíróságok fejezetben ténylegesen szolgálati jogviszonyban álló 2991 fő bírói létszámból – az OBH elnökét és két elnökhelyettesét is beleértve – 21 fő bíró teljesít szolgálatot az OBH-ban, amely az összbírói létszám mindössze 0,7%-a. Ehhez képest egy hasonló méretű (10.000 fő fölötti létszámú) ágazat minisztériumi irányítását kb. 630 fő végzi.

Az OBH a fentiek okán az ítélezésben résztvevő, naprakész tudással rendelkező bírók igazgatásba történő bevonása, valamint a Hivatalban szolgálatot teljesítő bírók alacsony számából eredő nagy munkateher kompenzálása, továbbá a hivatali bírói szolgálat vonzóvá tétele céljából kezdeményezte a Hivatalba beosztott bírók hivatali beosztási pótlékának 10%-ról 30%-ra történő emelését, mely jogszabály módosítást a jogalkotó 2012. évi CXVII. törvénybe foglalt.

A tudásalapú bírósági szervezetben felhalmozott ismeretek és tapasztalatok összegyűjtése és hasznosítása, valamint az igazgatásban történő megjelenítése céljából az OBH munkacsoportokat hozott létre, valamint bírói szakmai adatbázis, továbbá jogszabály-veleményezési bírói szakértői hálózat felépítését kezdte meg. A munkacsoportok tagjai az adott területen szakértelemmel és széleskörű gyakorlati tapasztalattal rendelkező bírók és igazságügyi alkalmazottak. A jelenleg működő 16 munkacsoport: Munkateher, Képzési, Kommunikációs, Szabályzatok, ajánlások felülvizsgálatát végző, Közigazgatási-munkaügyi, Mediációs, Bírósági ügyviteli, Bűnjelkezelési, Gazdálkodási, bér- és létszámgazdálkodási, Bírák és bírósági vezetők értékelésével foglalkozó, Bírósági integritással foglalkozó, Végrehajtási, Járások, kis bíróságok, Csőd-, civil projekt, Biztonságtechnikai stratégia, felmérés, Az OBH, a Kúria, a Fővárosi Ítéltábla és a Fővárosi Törvényszék közötti együttműködési lehetőségek felülvizsgálatát végző Munkacsoport. A munkacsoportokon belül több részmunkacsoport végzi munkáját, pl.: Közbeszerzési, Igazgatási, Biztonsági, honvédelmi Részmunkacsoport. A munkacsoportok tevékenységében hozzávetőlegesen 110 bíró és igazságügyi alkalmazott vesz részt. A munkacsoportok létesítő határozatai nyilvánosak, azok bárki számára elérhetőek a bíróságok központi honlapján (www.birosag.hu/ OBH elnökének döntései).

A munkacsoportok ez ideig eredményesen működtek, ezért – újabb feladatok megoldása érdekében – a jövőben is tervezett további munkacsoportok létrehozása.

A különféle feladatokra – a hivatali munka megismertetése végett is – az OBH tervezi több bíró, bírósági titkár és más igazságügyi alkalmazott rövidebb időtartamú foglalkoztatását is. Az OBH az előtte álló feladatok megoldása végett szeretne több lehetőséget adni a szakmai gyakorlatukra vagy a szakdolgozatukra készülő egyetemistáknak, itt nem csupán a joghallgatókra, hanem más szakok hallgatóira is gondolva.

j) A bírói szakmai adatbázis és a szakértői hálózatok kialakítása

Az ítélező bírók gyakorlati tapasztalatainak hivatali szervezeten belüli hasznosításának a munkacsoportok mellett megjelenő másik formája a szakértői hálózatok és bírói szakmai adatbázis.

Részben a jogszabály-veleményezés és a képzési feladatok ellátásának elősegítése érdekében, részben segítséget nyújtandó a bírók ítékezéséhez, az OBH létre fog hozni egy olyan adatbázist, amelyben a bírók feltüntetik speciális szaktudásukat, képességeiket, valamint az általuk jól ismert jogi szakterületeket. A jogi szabályozás napjainkban egyre bonyolultabbá és áttekinthetlenebbé válik, ezért a jogászok ma már nem ügyszakonként, hanem azon belüli szakterületek szerint tagozódnak. Sok bíró mélyíti el elméleti tudását tudományos munkában, és szerez gyakorlati tapasztalatot bizonyos szakjogi területeken. A bírósági szervezeten belül ez a mögöttes tudás sok esetben nem válik ismertté, esetleg kizárólag a csoportvezető, a helyi elnök vagy a kollégiumvezető tud róla.

Amennyiben ez a szakmai tudás egy adatbázisban szerepel, a speciális szakismeretekkel, szaktudással rendelkező bírók fellelhetőek lennének más bírók számára is, így ha egy bírónak nehézsége támad egy speciális szakkérdésben valamely ügy tárgyalása során, az adatbázisból kikeresheti, hogy kik foglalkoztak korábban behatóan a kérdéssel. Ha egy különleges tárgyú jogszabály-módosítási előterjesztés érkezik, az OBH ugyancsak támaszkodhat ezen bírók szakmai segítségére, illetve a Magyar Igazságügyi Akadémia képzésszervezői is könnyebben találnak ezúton előadókat az egyes témákhoz. Az OBH jogszabály-veleményezési koncepciójára tett észrevételek alapján nyilvánvalóvá vált, hogy be kell építeni a rendszerbe egy szűrő funkciót, amely biztosítja, hogy az adatbázisba csak a tényleges kompetenciák és kvalitások kerüljenek feltüntetésre.

Az OBH fontosnak tartja, hogy különféle szakmai egyesületekkel, jogi egyetemekkel és a más jogászai hivatásrend gyakorlóival is szoros kapcsolatot tartson fenn. Az utóbbi fél évben szervezett szakmai

konferenciáinkon – így például a bűnjelkezelés témájában vagy a büntetőeljárás megújítása tárgyában szervezett rendezvényeken – bírók mellett más szervezetek képviselői is részt vettek hallgatóként, társszervezőként, illetve előadóként. A szakmai képzések ügyében a jövőben kiemelt szerep jut az ügyességgel történő együttműködésnek.

k) A szervezetfejlesztés folyamatossága

A Bszi.-ben foglaltak értelmében 2013. január 1. napjától kezdik meg működésüket – a munkaügyi bíróságok és a törvényszékek közigazgatási kollégiumainak hatásköreit átvevő – közigazgatási és munkaügyi bíróságok.

A törvényszékekhez tartozó városi, a fővárosban kerületi bíróságok 2013. január 1-jétől járásbíróságként működnek tovább. A járási rendszer 2013. január 1-jei felállítása indokoltá teszi az egyes városi bíróságok illetékességi területeinek is a felülvizsgálatát. Az OBH tervei szerint a közigazgatási változások lényegesen nem érinthetik a már kialakult illetékességi területeket, de ennek pontos felmérésére is munkabizottságot hozott létre az OBH elnöke.

Az elmúlt években bekövetkező népmozgalmi és gazdasági változások azonban kisebb-nagyobb mértékben érintik az egyes bíróságokra érkezett ügyek mennyiségét, azok összetételét. Mindez felveti azon kérdés vizsgálatának szükségességét, hogy a csökkenő ügyérkező helyi bíróságokon (járásbíróságokon) mennyire hatékony az ítélezési feladat ellátása. Ez különösen vonatkozik az úgy nevezett kisbíróságokra; az öt főnél kisebb bírói létszámú helyi bíróságokat soroljuk e csoportba és ezek között van olyan bíróság is, ahol csak egy bíró működik. Számba kell venni a központi járásbírósági rendszer kialakításának előnyeit és hátrányait; fő szempont, hogy a kisbíróságok az ítélezés helyszínei maradjanak, de a bírók, bírósági titkárok a törvényszéken belül – garanciális szabályokkal védve és költségterítés mellett – nagyobb területen járhatnak el. A Járás- és kisbírósági Munkacsoportnak ezzel a kérdéssel is foglalkoznia kell. Ezen túlmenően a hatásvizsgálatok, a lehetséges stratégia elkészítése végett a Miskolci Törvényszéket felkérte az OBH elnöke, hogy jelentkezzen e témával az NFÜ által kiírt ÁROP keretében a „Hatásvizsgálatok és stratégiák elkészítése” című pályázati felhívásra. Ugyanezen pályázati konstrukció keretében kíván pályázatot benyújtani a Kúria, a Fővárosi Törvényszék és az Országos Bírósági Hivatal is.

l) Az egészségmegőrzés

A bírók a munkájuk során fokozott pszichés terhelésnek vannak kitéve. Különösen fontos, hogy az ügyfelek kiegyensúlyozott, nyugodt személyiségeket lássanak a bírói pulpituson. A betegségek miatti távollétek leggyakoribb indokai a tartós ülőmunkából eredő panaszok. Ezért is kiemelkedő jelentőségű, hogy az egészségmegőrzésre vonatkozó közösségi kezdeményezések támogatást kapjanak. Fontos, hogy az egyes bíróságokon létező jó gyakorlatok (pl. sportnapok, munkaidő utáni szervezett torna) ismertté váljanak a bírósági szervezeten belül. Az OBH azzal is foglalkozni kíván, hogy a bírók, az igazságügyi alkalmazottak gyors és magas színvonalú orvosi ellátásban részesüljenek. Ennek biztosítása végett, jogszabály módosítást kezdeményezett, és ebben a körben az általános egészségügyi ellátáson túli biztosítási és szerződés-kötési lehetőségeket is keresi.

Az OBH felülvizsgálja a dolgozók részére biztosítható rekreációs lehetőségeket is (MIA, bírósági üdülők, vendégszobák, csereüdülések).

2.1.3. A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása

A bíróságok alkotmányos – vagyis szakszerű és időszzerű – működéséhez a megfelelő személyi állomány mellett elengedhetetlen a szükséges infrastrukturális feltételek megléte.

A tárgyi feltételek biztosításához elsődleges, hogy a szükséges (saját, költségvetési vagy európai uniós) források rendelkezésre álljanak. Az OBH a bírósági szervezet saját bevételeinek lehetőség szerinti maximalizálásával, kiadásainak racionalizálásával, a költségvetési tárgyalások során a fejezet érdekeinek képviselésével, valamint az európai uniós pályázatok figyelemmel kísérésével igyekszik megteremteni a

tárgyi eszközök biztosításának anyagi fedezetét. E feltételek hiánya szó szerint az ítélkezés akadályává válhat, hiszen ha pl. nincs a bíróságon elegendő tárgyalóterem, akkor a bíró nem tud hol tárgyalást tartani, ezért az ügyek intézése késedelmet szenved.

Kiemelt cél, hogy a bíróságok olyan épületekben működhessenek, amelyek egyrészt kulturált körülményeket biztosítanak az ügyfelek számára, másrészt alkalmasak arra, hogy a harmadik hatalmi ág társadalmi szerepének megfelelő elhelyezést biztosítsák. Emellett távlati cél, hogy az épületek a munkavégzés feltételeinek biztosításán túl a lehető legköltséghatékonyabb módon legyenek üzemeltetettek.

A tárgyi eszközök közül kiemelendők az épületek mellett az informatikai eszközök, hiszen a bírósági munka jelentős része ma már ezeken zajlik. A nem megfelelő állapotú eszközállomány, valamint az informatikai alkalmazások elavultsága akadály lehet olyan, XXI. századi megoldások bevezetésének, amelyek a bírósági eljárások gyorsítását, egyszerűsítését és költséghatékonyabbá tételét eredményeznék. Az elektronikus ügyintézés térnyeréséhez szükség van az eszközállomány fejlesztésére – hosszú távon ugyanis ez nemcsak költségmegtakarítást eredményezhet, hanem környezetvédelmi szempontból is jó megoldás (a papír alapú ügyintézés mértékének csökkentése). Az ügyfelek kényelmét is jobban szolgálja, ha csak a legszükségesebb esetekben kell személyes ügyintézés céljából megjelenni a bíróság előtt.

A stratégiai célok közül a tárgyi eszközök biztosítása természetesen mindegyikhez számos ponton kapcsolódik. **Az időszűrés** megteremtése (elegendő tárgyalóterem, megbízhatóan üzemelő informatikai hálózat, stb.) mellett az ügyfelek megfelelő színvonalú kiszolgálásához is elengedhetetlen a színvonalas infrastruktúra. **A bíróságokhoz való hozzáférés** egyenlősége, egyszerűsítése, illetve a munkateher elosztása szempontjából az ügyfelek számára az elektronikusan intézhető ügyek arányának növelése kiemelkedően fontos, míg a bírók munkavégzésének gyorsítása érdekében az ún. „távoli asztal” hozzáférés kialakítása (a bírósági munkaállomáson található dokumentumok és szoftverek máshonnan történő elérése) lenne az, amely a munkavégzést egyszerűsítene, gyorsítaná. Ez azt is eredményezhetné, hogy az egyik bíróságon ítélkező bíró – amennyiben ki van rendelve egy másik bíróságra is – hozzáférne az ottani iratokhoz, dokumentumokhoz az eredeti munkavégzési helyén, így az iratok e célból történő mozgatása kiküszöbölhető lenne. A bírók nagyobb része nő, akikre a háztartásban még ma is nagyobb teher hárul, ezért az ő esetükben az utazással töltött idő is többszörös veszteségnek számít. A „távoli asztal” lehetősége számukra is biztosíthatná a munkaidő beosztásuk hatékonyabb megszervezését. **A bírósági integritás** részét képezi egy, a XXI. századi informatikai kockázatokat is kezelni képes, továbbá az ügyelőség automatizmusát a munkateher egyenletes elosztására is figyelemmel lévő informatikai rendszer kialakítása. A Magyar Igazságügyi Akadémia képes az alapvető infrastrukturális háttérrel biztosítani a **bírósági képzés** hagyományos formájának, azonban a bírók és igazságügyi alkalmazottak szélesebb körének eléréséhez szükség van az e-learning oktatások arányának növelésére, ez pedig együtt kell, hogy járjon az informatikai eszközök fejlesztésével, illetve szükség szerint a címzetti kör informatikai eszközellátottságának növelésével. Itt is fontos volna megteremteni annak a lehetőségét, hogy a szakmai anyagokhoz a munkahelyen kívül is hozzáférhessenek a bírók, bírósági titkárok.

a) A bírósági épületek

A magyarországi bíróságok 158 ingatlanban működnek 424,7 ezer m²-en, melyből 137 épület saját vagyongazdálkodású, 21 épület bérelt. További 24 ingatlan egyéb funkciójú (pl. elnöki rezidencia, üdülő, irattár, garázs). A bírósági épületek zömmel a XIX. századforduló környékén és az I. világháború közötti időszakban épültek, míg a helyi bírósági épületek többsége a két világháború közötti időszakban valósult meg. A jelenleg rendelkezésünkre álló adatok szerint a bírósági épületek 70%-a műszakilag jó állapotú, vagy csak kisebb további beavatkozást igényel. Az épületek további 19%-a esetén nagyobb beavatkozás szükséges. A bírósági ingatlan állomány 11%-a teljes felújításra és korszerűsítésre szorul, vagy bírósági célra alkalmatlan (például a Budapest Környéki Törvényszék és a Debreceni Városi Bíróság épületei.) Általánosságban elmondható, hogy a központi régió egyes bírósági ingatlanai, illetve a vidéki törvényszékek és székhelyi bíróságok épületei szorulnak leginkább felújításra, a korábbi évek költségvetési forrásaiból a kisebb bíróságok (pl.: Nyírbátori Városi Bíróság, Szikszói Városi Bíróság) felújításai történhetek meg.

A bíróságok megítélése szempontjából meghatározó az ügyek ésszerű határidőn belül történő befejezése, az ügyhátralék csökkentése, a munkavégzés magas színvonala. Mindezeket nagyban befolyásolják az elhelyezési körülmények, ezért a központi régió elhelyezési problémáinak megoldása (pl.: elegendő tárgyalóterem, irodák biztosítása, további irattárolási lehetőségek megteremtése) kiemelkedően fontos feladat.

aa) A bírósági épületek nyilvántartásának a megújítása

aaa) A bírósági épületek meglévő nyilvántartási rendszerének továbbfejlesztése

A bírósági épületek fenntartása, felújítása, korszerűsítése körében a tervezés akkor lehetséges, ha valamennyi ingatlan állapotáról részletes adatokat tartalmazó, rendszeresen aktualizált nyilvántartás áll rendelkezésre. A költségvetési források hatékony felhasználásának, illetve a pályázati lehetőségek legteljesebb kihasználtsága végett a jelenlegi nyilvántartás (BIRING nyilvántartás) tartalmának korszerűsítésére, informatikai fejlesztésére van szükség.

A nyilvántartás kiegészítéséhez, új adatok beszerzéséhez, személyes szakértői adatgyűjtésre van szükség. Elsőként kérdőív készült a bírósági épületek országos felméréséhez, az aktuális, részletes műszaki adatok beszerzése céljából. A kérdőív a legalapvetőbb műszaki állapotra vonatkozó adatoktól (pl. építés éve, alapterület) kezdve, a működtetésre vonatkozó információkon át (pl. épület megosztása több vagyonezreldő közt), a legfrissebb műszaki paraméterekig (pl.: főbb szerkezeti elemek műszaki állapota, felújítás, illetve csere szükségessége, irattározásra alkalmas tárolási hosszak) tartalmazza a részletes információkat. Összeállításra kerültek az országjáró körutak állomásai, csoportosítva a megteendő úthossz és időtartam optimalizálása szempontjából. 2012 szeptemberében kezdődik meg valamennyi ingatlan felmérése. A felmérések során fényképekkel is alátámasztott részletes szöveges adatfelvételre kerül sor.

Az adatok minél hatékonyabb feldolgozása érdekében szükségessé vált a jelenlegi informatikai nyilvántartási rendszer hiányosságainak felmérése, a szükséges kiegészítések összeállítása. Megtörtént az új kérdőív és a meglévő informatikai alapadatok összeillesztése. Egyeztetésre kerültek a műszaki és informatikai szempontok annak érdekében, hogy az épületek állapotára vonatkozó adatok naprakészen rögzíthetők, visszakereshetők, különféle szempontok szerint szűrhetők, feldolgozhatók legyenek a jövőben. Fentiek alapján az elavult nyilvántartási rendszer informatikai frissítése van folyamatban.

aab) Felmérések készítése a bírósági épületekkel összefüggésben, egyéb szempontok szerint

Az első félévben igen sok műszaki témakörben kezdődött rendszerező elemzés a bírósági épületekre vonatkozóan, feldolgozva az eddig rendelkezésre álló adatokat és a bíróságokról beérkező aktuális igényeket.

A beérkező igények a következő témakörökben kerültek feldolgozásra:

- a beruházási, felújítási, karbantartási igények,
- az energetikai fejlesztési igények (pl.: külső nyílászárók cseréje, fűtéskorszerűsítés, villamos hálózat felújítása, megújuló energiák alkalmazása),
- az ügyészséggel közös épületek esetében felmerülő, egyeztetendő igények összeállítása (pl.: ügyészség más épületben történő elhelyezésének lehetőségei, az üzemeltetési költségek megosztása, illetve azok módosítására vonatkozó igények),
- a bíróságok működéséhez szükséges további bővítési igények (pl.: tárgyalók, irodák, irattári területek),
- a felmerülő igények prioritási sorrendje,
- további műszaki észrevételek az OBH részéről.

A fentiek szerinti rendszerezett adatokat a Hivatal megküldte a bíróságok részére, kérve észrevételeiket, kiegészítéseiket. Jelenleg az észrevételek feldolgozása van folyamatban. Az adatgyűjtés egyrészt segíti a helyszínek megtekintésével együttes országos felmérést, másrészt hozzájárul az előzőekben említett fejlesztési célok minél eredményesebb eléréséhez.

aac) A nem bírósági célú ingatlanok hasznosításának továbbgondolása

A nem bírósági célú ingatlanoként a bíróság vagyongazdálkodásában lévő üdülők, valamint a bírósági ingatlanokon belüli rekreációs, illetve egyéb funkciójú helyiségcsoportok (pl.: vendégszobák, szolgálati lakások) hasznosításának továbbgondolása érdekében első lépésként megtörtént ezek eddigi adatainak feldolgozása, rendszerezése. Részletes felmérésük az országos helyszíni szemle keretein belül valósul meg 2012. második felében, és azt követően kerülnek részletesebben kidolgozásra a fenti funkciók hasznosítási lehetőségei. A hasznosítás egyik fő szempontjaként meghatározásra került az alkalmazottak szociális támogatási lehetőségének figyelembevétele.

ab) A bírósági épületek biztonságtechnikai helyzetének a nyilvántartása

A bírósági épületek biztonságtechnikai helyzetének nyilvántartása és az ahhoz kapcsolódó felmérés célja: a korszerű állam egyik alappillére az igazságszolgáltatás zavartalan működéséhez szükséges feltételek biztosítása. Ennek megteremtéséhez fontos megismerni azon objektumok biztonságtechnikai helyzetét, ahol a tevékenységeket folytatják. A felmérés segítségével meghatározhatóak azon irányelvek, melyek alapján az objektumok biztonságos működéséhez szükséges szakmai, technikai feltételek szervezési, anyagi, gazdasági háttere, a „szükséges és elégséges” elv alkalmazásának figyelembevételével biztosításra kerülnek.

A bírósági épületek biztonságtechnikai helyzetéről készülő felméréshez – hasonlóan az előző pontban foglaltakhoz – elkészült a kérdőív. Mivel a felmérések céljából a helyszínek megismerése egy időben történik majd, ezért egyéb tekintetben az előző pontban leírtak az irányadóak.

ac) A 2012. év kiemelt épület-programjai

aca) A Budapest Környéki Törvényszék

A Budapest Környéki Törvényszék Budapest, Thököly út 97-101. sz. alatti épülete egyike azon bírósági ingatlanoknak, amely a bírósági célra alkalmatlan kategóriába került. Sok tárgyalás, egyeztetés, igényfelmérés előzte meg azt, hogy a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény, a VI. Bíróságok fejezetén belül, a fejezeti kezelésű előirányzatok között a Budapest Környéki Törvényszék (BKT) elhelyezési problémája megoldásának megkezdésére 1 milliárd forint előirányzatot tartalmaz. (A 2013. évi költségvetés elfogadott sarokszámai szerint a BKT kialakítására további 1+5 milliárd forint áll majd rendelkezésre.)

2012. első felében intenzív előkészítő munka zajlott a megfelelő ingatlan megkeresésére, miután szakmailag megalapozottá vált, hogy a Thököly úti ingatlan bővítése és rekonstrukciója nem megvalósítható. A jelenlegi igények szerint 500 fő elhelyezésére van szükség, nagyságrendileg 20.000 m² nettó alapterületen. Jelenleg a BKT 12.000 m²-en működik, az ingatlanok alapterület szerinti 1/3-a bérelt ingatlan, az éves bérleti díj 211 millió Ft. A lehetőségek vizsgálata érdekében az OBH széles körben folytatott tárgyalásokat a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Vagyonkezelő Központ Zrt., a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. vezetőivel, valamint a területileg érintett kerületek polgármestereivel.

Rendelkezésre áll a Kormány 1328/2012. (IX.7.) Korm. határozata, amely értelmében folytatódik a fentiek megvalósítása.

acb) Az új kerületi bíróság

A központi régióban a Fővárosi Törvényszéken mutatkozó ügyhátralék részben arra vezethető vissza, hogy a bírók, alkalmazottak elhelyezésére, a tárgyalások megtartására nincs elegendő helyiség. A bérlemények megtartása évente több tíz millió forintot emészt fel. A központi régióban jelentkező kiemelkedő munkateher mellett részben a fenti problémák indokolják az ügyek áthelyezésére irányuló intézkedéseket is.

A 2012. évi költségvetés a VI. Bíróságok fejezeten belül a Pesti Központi Kerületi Bíróságról leválasztásra kerülő új kerületi bíróság kialakításának megkezdésére 1 milliárd forint előirányzatot tartalmaz. (A 2013. évi költségvetés elfogadott sarokszámai szerint az új kerületi bíróság kialakítására 500 millió forint áll majd rendelkezésre.) Ezen összeg a bíróságok elhelyezését kizárólag állami (önkormányzati) tulajdonú ingatlanokban teszi lehetővé, így az előirányzatot az ingatlanok átalakítására és felújítására lehet fordítani.

A jelenlegi igények szerinti 188 fő elhelyezésére alkalmas és nagyságrendileg 6.300 m² nettó alapterületű, megfelelő ingatlan megkeresése érdekében 2012. első felében szintén intenzív előkészítő munka zajlott. Az elhelyezési lehetőségek végett az előzőekben említett szervezetekkel egyeztetéseket folytatunk.

acc) A Kúria

A Kúria és a Fővárosi Ítéltábla egyes szervezeti egységei a 1055 Budapest, Markó u. 16. szám alatti ingatlanban végzik a tevékenységüket. A Fővárosi Ítéltábla további kollégiumát szintén költséges bérleményben lehetett csak elhelyezni. A költségtakarékos és hatékony működés megkívánja itt is a bérlemények megszüntetését.

Amennyiben a Kúria visszaköltöztethető lenne a Magyar Királyi Kúria Budapest, Kossuth tér 12. szám és Budapest, Alkotmány u. 2. szám alatti épületegyüttesébe (jelenleg a Néprajzi Múzeum és a Politikatörténeti Intézet épülete), úgy a Markó utcai épületben felszabaduló területen elhelyezhetőek lennének a jelenleg bérelt ingatlanban működő szervezeti egységek. Megfontolandó a Kúria mellett további szervezeti egységek átköltöztetése is, szintén a bérlemények megszüntetése és a jobb helyiséggazdálkodás megvalósítása érdekében.

A Kúria szerepének megfelelő, történelmi hagyományokon alapuló elhelyezésének folyamatában szimbolikus lépés lehet a jelenlegi Néprajzi Múzeumban egy korabeli bírósági tárgyalóterem eredeti állapot szerinti visszaállítása és bírósági célra való hasznosítása. Az így kialakuló tárgyaló helyiségcsoportot a felújítások, átalakítások, restaurálások után a Kúria közösen használhatná a Néprajzi Múzeummal. Terveink szerint a Kúria elhelyezése egyik ütemeként bírósági múzeumi részleg kialakítására is sor kerülne. Az OBH foglalkozik az ehhez szükséges történelmi kutatások elindításával is.

Míndezek megvalósítására az OBH a jövő évi költségvetéshez 120 millió Ft-os igényt terjesztett elő, azonban a költségvetési törvényjavaslat ezt a támogatást címzetten nem tartalmazza. Az OBH – a Kúriával együttműködve – felveszi a kapcsolatot az épület eredeti funkciójának előkészítésével megbízott kormányzati felelőssel, hogy a tervek kialakításában folyamatosan részt vehessen.

ad) A folyamatban lévő beruházások

Az építési beruházásoknál az OBH folyamatos műszaki segítséget nyújt a bíróságok részére az egész beruházási folyamat lebonyolítása során.

ada) A Soproni Városi Bíróság

A Soproni Városi Bíróság a Sopron, Színház u. 27. alatti műemlék épületben működött. Az evangélikus egyház az 1991. évi XXXII. törvény alapján visszaigényelte az épületet. 2010 elején, a Sopron, 2454 hrsz. alatti ingatlanon – kormányzati forrásból finanszírozva – megkezdődtek a Soproni Városi Bíróság és Soproni Városi Ügyészség új épületének tervezési, majd kivitelezési munkái. A 2743 m²-es új épület kivitelezése befejeződött, ahol a bíróság 2.060 m²-en, az ügyészség 683 m²-en helyezkedik el.

A beruházás 1.372,7 millió forint felhasználásával valósult meg. A városi bíróság területén 49 főnek biztosítja a mai kor elvárásainak megfelelő munkavégzési körülményeket, melyből a bíró létszám 13 fő. Az építési beruházás a kezdeti előkészítéstől, a műszaki ellenőrzésen át, a kivitelezés befejezéséig – folyamatos szakmai segítségnyújtása mellett – az OBH műszaki lebonyolítói felügyelete alatt állt. Az első tárgyalást az új épületben 2012. augusztus 21-én tartották.

adb) A Salgótarjáni Városi Bíróság

A Salgótarjáni Városi Bíróság épülete rekonstrukciós munkái előkészítése (tervezés, engedélyeztetés, stb.) 2011-ig megtörtént. A beruházás becsült összértéke 520 millió forint. A kivitelező kiválasztását célzó közbeszerzési eljárás 2012 februárjában elindult. A nyertes ajánlatot adó vállalkozóval a szerződés 2012 júniusában aláírásra került, 468,511 millió forint egyösszegű átalányáron. A generálkivitelezői szerződés szerinti befejezés határideje 2013. augusztus 1-je. A rekonstrukció megvalósítására 2012-ben 260 millió forint áll rendelkezésre, és a további forrás 2013. évben kerül biztosításra.

A Salgótarjáni Városi Bíróság épülete 50 fő megfelelő elhelyezését biztosítja a rekonstrukció megvalósításával. A felújított épületbe történő visszaköltözésig a városi bíróság a Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi Számviteli Kar Salgótarjáni Intézetének Salgótarján, Kistarján út 5. sz. alatti épületében kapott helyet, bérleti díj fizetése ellenében.

ae) Bírósági épületek felújításával és bővítésével kapcsolatos egyéb folyamatok, tervek

Az bírósági ingatlanokra vonatkozó, előzőekben említett, kellően részletes, rendszerezett, és mindig aktuálisan rendelkezésre álló műszaki adatoknak nagy jelentősége van a meglévő épületek felújításával és bővítésével kapcsolatos egyéb folyamatoknál is. A beruházási, bővítési, felújítási, karbantartási szükségletek és az ahhoz kapcsolódó forrásigények sorrendiségének megfelelő kialakításakor nagy előnyt jelentene egy rendszerezett, aktuális adatállomány. Ez biztosítaná, hogy az OBH gördülékenyebben tudja támogatni a bíróságokat mind pénzügyi értelemben, mind az ügyintézésben való aktív közreműködés terén. Ennek jelenlegi hiányossága miatt olykor kész tervekkel is rendelkező bírósági-épület felújítási tervek maradhatnak ki a következő évi tervezésekből (pl. Egri Törvényszék).

A felújításokkal azonban ennek az adatállománynak az elkészültéig is foglalkoznia kell az OBH-nak. Jelenleg a következő munkálatok vannak előkészítés alatt:

aea) A Ceglédi Városi Bíróság

A Ceglédi Városi Bíróság épülete bővítése és rekonstrukciós munkáinak tervezése 2011-ig megtörtént, az építési engedély rendelkezésre áll. A tervezett 1581 m²-es épület-beruházás becsült összértéke 550 millió forint. A tervezési program szerint 47 fő elhelyezésére lesz alkalmas az épület. A kivitelező kiválasztását célzó közbeszerzési eljárás előkészítése 2012. második felében kezdődik el. A felújítás idejére külső bérleményben szükséges megoldani a városi bíróság működését. A rekonstrukció megvalósítására a forráslehetőségek függvényében, várhatóan 2013-2014. évben kerülhet sor.

aeb) A Szegedi Törvényszék

A Szeged, Széchenyi tér 4. sz. alatti épületben jelenleg a Szegedi Törvényszék, a Szegedi Városi Bíróság, a Szegedi Városi Ügyészség, és a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya működik. A jelenlegi, 9159 m²-es hasznos alapterületű épületben a négy szervezeti egység dolgozóinak elhelyezése, az irattározási feladatok megoldása, a bírósági alapfeladatok ellátása már komoly nehézségekbe ütközik. (Példaként említhetők az utólagosan kialakított 15-17 m²-es tárgyalók, vagy a városi bíróság vezetői helyiségeiből leválasztott kb. 14 m²-en 3-4 fős irodai elhelyezések (3,5-4,5 m²/fő), amelyek méltatlan körülményeket teremtenek mind a dolgozók, mind az ügyfelek részére.)

A jelenleg folyamatban lévő rekonstrukció-előkészítés során elsődleges cél az ügyészség mindkét szervezete részére a Szeged, Széchenyi tér 4. sz. alatti épülettől független elhelyezése.

aec) A Debreceni Városi Bíróság

A Debreceni Városi Bíróság a Debrecen, Iparkamara u. 1-3. sz. alatti, 1895-ben épült épületben működik. A szűkös elhelyezés és az épület katasztrófális műszaki állapota miatt új létesítmény megvalósítása szükséges. A 2004-ben elkészült tervek rendelkezésre állnak. Az új épület alapterülete 9543 m², mely 200

fő elhelyezésére szolgál. Az épület építésének megkezdéséhez szükséges forrás a 2013. évi előirányzatba betervezésre került.

aed) A Tatabányai Törvényszék

A Tatabányai Törvényszék vagyonkezelésében lévő Tatabánya, Komáromi u. 4. sz. alatti, valamint az Előd vezér út 17. sz. alatti épületében felmerült elhelyezési problémák miatt (pl. törvényszéki alagsori irodák, a városi bíróságon az akadálymentesítésből adódó átalakítások okozta szűkös elhelyezés) tárgyalások vannak folyamatban az MNV Zrt.-vel. Ennek eredményeként felmerült annak lehetősége, hogy a Tatabánya, Győri u. 13. sz. alatti, közel 1700 m²-es, korszerű irodaépületet térítésmentesen a Törvényszék rendelkezésére bocsássa. A Törvényszék Közigazgatási és Munkaügyi Bírósága, Cégbírósága, csőd- és felszámolási ügyszakának beköltözése, valamint irattár kialakítása mellett 41-46 fő elhelyezésére kerülhetne sor. Átköltözés esetén 13 millió forint egyszeri költözési, telepítési, valamint évenként 12,7 millió forint fenntartási, üzemeltetési költséggel kell számolni. Az ingatlan bírósági hasznosítása indokoltságának vizsgálata folyamatban van.

aee) A Miskolci Törvényszék

A Miskolci Törvényszék, mely a Miskolc, Dózsa Gy. út 4. sz. alatti épületben 8338 m² területen működik, elhelyezési gondokkal küzd. A közvetlenül mellette lévő Fazekas utca 2. sz. alatti épületben további 2000 m²-t használ a II. és III. emeleten. Igény merült fel a Fazekas utcai épület 1152 m² alapterületű földszintje és az I. emelet használatára is. A tárgyalások eredményeként a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 592 m² I. emeleti irodáit 2012. év végéig át tudja adni a bíróság részére, míg kilátásba helyezte további 160 m² alagsori irattár 2013. évi átadási lehetőségét.

2012. első felében a Kormányhivatal részéről megüresedett további 521 m², amelynek a Törvényszék részére történő átadása érdekében az egyeztetések folyamatban vannak az MNV Zrt.-vel és a Kormányhivatallal.

aef) A pécsi bíróságok

A Pécsi Törvényszék és Pécsi Ítéltábla (Pécs, Rákóczi u. 34. sz.) közös épülete lapos tetős kialakítású, mely az utóbbi időben beázik. A tetőszigetelés felújításának tervezése folyamatban van. A tetőfelújítás költségei szeptember második felében válnak ismertté. Azt követően lehet döntést hozni a pénzügyi forrás biztosításáról, a munka megvalósításának időütemezéséről.

aeg) Fővárosi Törvényszék

A Fővárosi Törvényszék elhelyezési problémái már az ac) pontban részletezésre kerültek. A mielőbbi, legalább részleges megoldás érdekében a Fővárosi Törvényszék bérleti szerződést kötött az V. Kerületi Önkormányzattal, a Budapest, Balaton u. 16. sz. alatti épületben 1123 m² használatára. Folyamatban van az irodai és irattári funkciókra alkalmas, pinceszinti, földszinti és 1. emeleti területek minimális átalakítása, amely a jövőben nagyságrendileg 70 fő számára biztosít a munkavégzéshez méltó körülményeket. Itt kap majd helyet a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának több egysége is. A Budapest, Markó utcai épület földszintjéről kiköltöző szervezeti egységek helyén kezelőirodákkal ügyfélcentrum és tárgyalók kerülnek kialakításra.

af) Pályázati lehetőségek

A szűkös költségvetési forrásokra tekintettel – a további fejlesztések megvalósítása érdekében – egyre inkább előtérbe kerül a pályázati lehetőségek kihasználása. Folyamatos cél az európai uniós és egyéb pályázati forrásokból a bírósági épületek minél nagyobb mértékű fejlesztése, ezen belül az épületek energetikai korszerűsítése, melynek 2012. első féléves eredményei a következők voltak.

afa) Svájci Hozzájárulás Projekt

Az Európai Bizottság és Svájc 2006-ban kétoldalú megállapodást írt alá a svájci kormány által létrehozott Svájci Hozzájárulásról. A megállapodás értelmében Svájc a tíz újonnan csatlakozott ország részére egyszeri, vissza nem térítendő támogatásként 5 éven keresztül összesen 1 milliárd svájci frank hozzájárulást biztosít.

A Svájci-Magyar Együtműködési Program keretében a bíróságok tekintetében „A bíróságok ellátása biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” című projekt folyamatban van. A támogatás mértéke 1.197,3 millió forint. A projekt során egyrészt 45 db csomagátvizsgáló berendezéssel és 104 darab fémkereső kapuval bővül a bíróságok biztonságot növelő eszközállománya, másrészt 2 darab szerver, 1000 számítógép és egyéb informatikai eszközök beszerzése valósul meg.

afb) Energetikai korszerűsítések európai uniós pályázatai

- A KEOP-5.3.0/A. számú pályázat keretében a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma épületenergetikai korszerűsítése (nyílászárók cseréje, homlokzat felújítása, fűtés korszerűsítés) folyamatban van. A támogatás mértéke nem több mint 500 millió forint, amely a megkötendő szerződések összege függvényében még változik. A projekt befejezési határideje 2013. I. félév vége.
- Országos szintű felmérés készült a bírósági épületek energetikai racionalizálásához kapcsolható bírósági igények tekintetében.
- Egyes városrekonstrukciós uniós pályázatokon való bírósági részvételhez is kapcsolható épületenergetikai korszerűsítés, így folyamatban van a DAOP-5.1.2/A. számú projekten belül a Szentesi Városi Bíróság épületének, valamint a Szarvasi Városi Bíróság épületének külső homlokzata és tetőszerkezete felújítása.
- Az Építésügyi és Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. (ÉMI) pályázatot készít elő az „Energiahatékony megoldásokhoz szükséges technológiák integrálása a középületek felújításába” című, EeB.NMP.2013-3. számú pályázati kiírás keretében, melyben a tárgyalások eredményeként az ÉMI a Siófoki Városi Bíróság épületén (mint minta épület) kívánja bemutatni a pályázati célokat (csökkentett energiafelhasználás, alacsony karbantartási igény, megnövelt tartósság) és azok megvalósulását.
- Folyamatos a Környezet és Energia Operatív Program pályázatainak figyelemmel kísérése, a KIM-mel és az NFÜ-vel történő kapcsolattartás mellett, a zöld bíróságok megvalósítása érdekében.
- Szükséges a Társadalmi Megújulás Operatív Program, Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program és a hét Regionális Operatív Program figyelemmel kísérése is.

b) A bíróság ítélkezési tevékenységéhez közvetetten kapcsolódó helyiségek és fejlesztési szükségleteik

ba) Bűnjelkezelés

Az utóbbi években tömegével megjelenő, a vagyontárgyak bizonyítási eljáráshoz közvetetten sem kapcsolódó őrzése és tárolása aránytalanul nagy terhet és költséget ró a bíróságokra.

A lefoglalással, zár alá vétellel kapcsolatos büntetőeljárásai rendelkezések, valamint a bűnjelkezelés jelenlegi szabályainak felülvizsgálatával és jövőbeni lehetőségeinek áttekintésével, a felállítani tervezett egységes vagyon-visszaszerzési és bűnjelkezelési hivatal bűnjelkezelési koncepciójának kidolgozásával az OBH részéről a Bűnjelkezelés Munkacsoport foglalkozik. A Munkacsoport a rendőrség, a NAV képviselői, valamint a bírósági bűnjelkezelők bevonásával megvizsgálta annak lehetőségét, hogy milyen módon lehetne hatékonyan megvalósítani a BM által felvetett egységes bűnjelkezelési modellt. Az OBH szakmai álláspontja, amit a bíróságok gazdasági hivatalainak megkeresése alapján alakított ki, hogy a bűnjelkezelés feladatait célszerű lenne leválasztani a bírósági szervezetről. A 2012. július 16. napján megtartott konferencia nyomán szakmai egyeztetés kezdődött az OBH és a BM között, amelynek keretében a BM egy olyan törvénymódosítási előterjesztésen dolgozik, amivel a lefoglalás, zár alá vétel és bűnjelkezelés szabályait a munkacsoport szakmai érveinek hangsúlyos figyelembevételével fogja újra írni.

bb) Irattárak

A bíróságokon évek óta gondot okoz az irattárba kerülő iratok elhelyezése, mivel a rendelkezésre álló helyiségek kapacitása kicsi vagy egyáltalán nincsenek ilyenek az épületben. További problémát jelent, hogy a levéltárak is kapacitáshiánnyal küzdenek, és ezért részükről csúszik a levéltárba kerülő iratok átvétele is.

Súlyosbítja a helyzetet, hogy a 2008. december 31-éig keletkezett közjegyzői nemperes iratokat is a bíróságoknak kell irattározniuk, kezelniük, az iratokkal kapcsolatban megkereséseket teljesíteni. Több bíróságon a saját iratok irattározása sem megoldott, a szűkös kapacitás miatt egyes bíróságoknak e célra is bérelt helyiségeket kellett, illetve kell igénybe venni, ez is a bíróságok költségvetését terheli. Irattárat kellett bérelnie ezen ok miatt is a Fővárosi Törvényszéknek, a Budapest Környéki Törvényszéknek, a Szombathelyi Törvényszéknek, más bíróságokon pedig az átvett iratokat nem képesek szakszerűen irattározni, kezelni. A legutolsó felmérésekből megállapítható, hogy a bíróságok által jelenleg kezelt közjegyzői iratok száma kb. egymillió lehet, de bíróságonként még több tízezres nagyságú iratmennyiség átadása, illetve átvétele nem történt meg, a bíróságok egyértelműen úgy foglaltak állást, hogy ezen iratok jövőbeni irattározását a Magyar Országos Közjegyzői Kamarának kellene megoldania, de legalább finanszíroznia. A Fővárosi Törvényszék 2012. június 27-étől a Soroksári úton kezelésbe kapott egy 4379,8 m² területű épületet, amely a jelenlegi irattározási és bűnjelkezelési gondokat enyhítheti. A korábbi bérelt irattárból az iratok és bűnjelkezelésére jelenleg közbeszerzési eljárás van folyamatban. Az új irattár költségmegtakarítást is fog jelenteni, mert nem kell kifizetni a korábbi évi 40 millió forint bérleti díjat, csak az épület üzemeltetését kell fedezni.

A helyzet megoldása érdekében – a közjegyzői iratok irattározásának rendezésére – az OBH új tárgyalásokat kezdeményez a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal. 2012. I. félévében felmerült az a lehetőség, hogy a bíróságok, illetve a közjegyzők is csatlakoznának a Központi Kormányzati Irattár projekthez. Ebben azonban érdemi előrelépés még nem történt. Felmerült továbbá, hogy az OBH központilag gondoskodjon az irattári anyagok tárolásáról, melynek során az irattározott közjegyzői iratok megfelelőbb kezelése is megoldható lenne. Ehhez megfelelő épület megszerzése és kialakítása szükséges.

A bíróságok egységes iratkezelési szabályzatának felülvizsgálata és újraalkotása során az OBH arra törekszik, hogy az irattározási időket – a jogszabályi keretek között – lehetőleg csökkentse. Ezen szabályok kialakítása, valamint a levéltári elhelyezések egységesítése végett is együttműködésre törekszik a Nemzeti Levéltárral. Ez az együttműködés azért is fontos, mert a papíralapú iratok digitális irattározása is megoldást jelenthetne a jövőben.

bc) Minősített adatkezelés

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény rendelkezéseinek bíróságokon történő végrehajtása, az ehhez szükséges tárgyi feltételrendszer felmérése komplex feladatok tervezését és végrehajtását jelenti. Ezek közül indokolt kiemelni a bíróságokon a minősített adat védelmére alkalmas helyiségek kijelölését, a törvény rendelkezéseinek megfelelő eszközökkel való felszerelését. Az említett feladatok végrehajtása a Nemzeti Biztonsági Felügyelet (NBF) szoros közreműködésével mindenütt megtörtént. A helyiségek felmérésében résztvevő bíróságok mintegy kétharmadánál ezek az objektumok alkalmasak, illetve nagyjából egyharmaduk alkalmassá tehető a jelzett funkciók befogadására, megfelelő védelemmel rendelkező tárgyi környezetük biztosítására. A helyiségek berendezése, felszerelése azonban jelenleg nem felel meg a törvény szabta követelményeknek. Általában igaz, hogy a bíróságok rendelkeznek a feltételrendszer azon részével, amely a titkos ügykezelés korábban, hosszabb idő alatt kialakított tárgyi-technikai bázisát adta, hiányoznak viszont a minősített adat védelmét szolgáló korszerű, főleg informatikai berendezések, eszközök.

Az OBH számára adott tájékoztatás alapján a fizikai biztonság megteremtésének aktív és passzív szempontrendszer, a védelmi berendezések fejlesztésének általánosan szükséges, szinte minden érintett bíróságon programozott elemei: a korszerű nyílászárók, biztonsági ajtók, biztonsági rácsok, a tűzbiztos páncélszekrények, irattárolók, a tűz-, füst-, mozgásérzékelők, riasztó berendezések, beléptető rendszerek, tápegységek, TEMPEST-technikák, laptopok, kártyaolvasók, Smart kártyák.

A minősített adat védelmét szolgáló berendezések fejlesztésének költségigénye általában és a bíróságokon is igen magas. A felmérés során a bíróságok két költségvetési évre, 2013-ra és 2014-re elosztandó keretre tettek javaslatot. Ezek összegzése alapján a berendezések fejlesztésére mintegy 120 millió forint igényt jeleztek. A keretek elosztása sem a bíróságok között, sem időben nem lehet egyenletes, ezért a pénzügyi tervezésnek gondos szakmai előkészítéssel kell párosulnia. A megnyugtató megoldás érdekében az OBH konzultációkat szervezett. E fórumokon a minősített adatokat kezelő helyiségek kijelölésével kapcsolatban az ésszerűség, hatékonyság, költségmegtakarítás érdekében felvetődött az együttműködés formáinak új módszerek szerinti kialakítása az ítéletablák és a törvényszékek, továbbá a törvényszékek és a székhelyi bíróságok között. Ezzel egyidejűleg igényként fogalmazódott meg a titkos iratok kezelésére és tárolására vonatkozó felelősségi, hatásköri, ügyviteli, igazgatási szabályok megalkotásának szükségessége. Ugyancsak felvetődött a minősített perek tárgyalásához szükséges tárgyalótermek kijelölésének indokoltsága, a fizikai biztonság megteremtésének javasolt minősítési szintje, s az igen költséges TEMPEST számítógépek alkalmazásának kérdésköre.

Az előzőekben foglalt kérdésekben az egységes álláspont kialakítása, a szükséges igények ütemezett megtervezése folyamatban van.

c) Az informatika

Az ítékezés időszerűségének javítása, a hatékony igazságszolgáltatás, a pertartam és az adminisztratív teher csökkentése, a munkaerő optimális, objektív elosztása, a gyorsabb és igényesebb ügyfélkezelés, gyors információáramlás, tudásbázis kialakítása aligha képzelhető el informatikai megoldás nélkül. A bírósági informatikának a bírósági munkafolyamatok hatékony támogatása a feladata. A hatékony működéshez szükség van megbízható hardverállományra, és a munkafolyamatokhoz optimalizált szoftverekre.

ca) Bírósági hardverek (fenntartható stabil működés)

Az informatikai eszközök stabil működése kulcsfontosságú kérdés. Amennyiben az eszközök megfelelően működnek, a szerverek, kliensek, hálózatok akadálymentesen üzemelnek, a munkafolyamatot támogatni tudják, azonban a rendszerek hibás működése, működésképtelensége munkakieséshez vezet. Az első félévben végzett informatikai hardverállomány felmérése alapján megállapítható, hogy az informatikai infrastruktúra közel 70%-a nem alkalmas a fenti feltételek teljesítésére, ezért cseréjük elkerülhetetlen.

A folyamatban lévő és előkészítés alatt álló fejlesztéseink a bírósági informatikai eszközállomány megújítását célozzák. A beruházások előkészítésekor az OBH különös figyelmet fordít arra, hogy alacsony energiafelhasználású eszközöket szerezzen be, így téve költséghatékonyá, fenntarthatóvá a megújuló hardverállományt.

cb) Bírósági szoftverek (adatok újrafelhasználása, automatizálás)

A bírósági szervezetben az adminisztratív teher kiemelkedően magas és évről-évre egyre növekvő tendenciát mutat. Adminisztratív tehernek tekinthető minden olyan tevékenység, amely nem az érdemi ítékezés része. Az adminisztratív teher csökkentésének elsődleges informatikai eszköze a hatékony szoftverrendszer. A bírósági szervezet szoftvereinek kialakítása, módosítása során az adat-újrafelhasználás, a párhuzamosságok megszüntetése, az automatizmus szempontjai érvényesülnek.

A bírósági eljárások során számtalan adat ismételt rögzítésre kerül, amely felesleges adminisztratív terhet okoz. Amit a bíróságok felvisznek a lajstromrendszerekbe, beírják a határozataikba, ráírják a borítékra, a tértivevényre, rögzítik az egységes adatszolgáltatási lapokon. A cél, hogy azon adataik, amelyek a rendszereikben már rögzítésre kerültek, ismételt rögzítés nélkül automatizáltan átvételre kerüljenek, továbbá azon munkafolyamatok, amelyekből az emberi erőforrás kivonható, automatizált informatikai eszközökkel legyenek kiváltva, ezáltal téve lehetővé az alaposabb munkavégzést, munkaerő-átcsoportosítást.

cc) Az OBH informatikai tevékenysége

Nem elegendő világos, jól meghatározott jövőképpel rendelkezni, az ütemterv, program kialakítása előtt azt is kell tudni, hogy honnan indulunk el. Az OBH az aktuális helyzet meghatározása érdekében informatikai hardver- és szoftverfelmérést, informatikai SWOT (stratégiai) elemzést végzett. A pontos helyzet-meghatározást követően lesz lehetőség az ütemtervek, a fejlesztések finanszírozásához szükséges források mértékének meghatározására.

cca) Informatikai stratégiai elemzés

2012. február 23. napján került megrendezésre az OBH-ban az informatikai vezetők országos értekezlete. Az értekezlet szekcióüléseiben az egyes munkacsoportok kitöltötték a saját szervezeti egységükre, illetve a bírósági szervezetrendszer egészére vonatkozó SWOT táblázatot, amelyet elektronikusan is megküldtek az OBH Informatikai Főosztályára.

A két, különböző szintre elvégzett SWOT-elemzések áttekintése és rendszerezése alapján megállapítható, hogy nincs lényeges különbség a saját bíróságra vonatkozó és a teljes, hazai bírósági szervezetrendszerre vonatkozó vélemények között. A válaszadók alapvetően ugyanazokat a pozitívumokat és problémákat említik a saját intézményükre és a teljes szervezetrendszerre vonatkozóan is, azzal a különbséggel, hogy a saját intézményre vonatkozóan jóval több és részletesebb megállapítás érkezett.

Az egyes intézményekre vonatkozó erősségek összefoglalása során a legtöbbet említett pozitívum a rendelkezésre álló humán-erőforrás jelentős szakma-specifikus ismerete és tapasztalata, amit természetesen a legtöbb válaszadó a teljes szervezetrendszerre nézve is evidensnek tart. Ugyancsak kedvezően ítélik meg az informatikai vezetők az intézményen belüli kapcsolatrendszerüket, számos esetben külön kiemelve a jó kapcsolatot a bíróságok vezetőivel. Az informatikai szervezeti egységek külső kapcsolatrendszerének hiányosságai, fejletlensége ugyanakkor már a gyengeségek között szerepel. Ez már csak azért is fejlesztendő terület, mert a lehetőségek között jelentős volt az egyes bíróságokon, de nem országosan bevezetett jó gyakorlatok, saját belső fejlesztések országos elterjesztésének igénye, szükségessége.

ccb) Informatikai hardverfelmérés

A bírósági fejezetnél az utolsó számottevő központi informatikai eszközbeszerzésre 2007-2008. években került sor, ami azt jelenti, hogy az akkor beszerzett eszközök is már több mint 4 éve üzemelnek. A munkaállomásokról készült országos felmérés (20. számú melléklet) adataiból megállapítható, hogy a kor jelenlegi technikai színvonalán korszerűnek tekinthető PC-k száma összesen 1518 db. Az új alkalmazások hatékony futtatására ezeken az eszközökön kívül – a rendszer architektúrájától függően – még a vékonykliensek is alkalmasak lehetnek, melyek száma 1441 db. A bírósági intézmények fizikai állomány nélküli létszámát tekintve (9522 fő) az 1 főre jutó korszerű gépek száma 0,31 db/fő, azaz jelenleg 10 bírósági munkatárs közül csupán 3 fő számára biztosított olyan informatikai eszköz, amely nagy valószínűséggel a következő 2-3 évben is alkalmas az új alkalmazások hatékony futtatására.

ccc) A cégbírósági és céginformációs rendszerek

A cégbírósági rendszerek működése során – az OBH felmérése alapján – számtalan probléma forrása, hogy a törvényszékeken működő cégbírósági szerverek a KIM tulajdonát képezik, de ezeken a szervereken üzemelnek a csőd- és felszámolási ügyszak informatikai alkalmazásai is. Folyamatosan jelentkeznek szerver és tárhely problémák, amelyek a csőd- és felszámolási ügyszak adatbázisainak összeomlásához és több esetben adatvesztéshez is vezetett. Több törvényszék esetében elégtelenek a rendelkezésre álló tárolókapacitások, amelyek szintén kockázatot jelentenek e rendszerek működtetésében. Az említett problémák kezelése érdekében sürgősen szükséges a megnövekedett adatmennyiség biztonságos tárolása érdekében megfelelő háttértár kapacitás biztosítása, illetve meg kell oldani az elavult szerverek üzembiztos rendszerekre történő cseréjét is. Az égető problémák a KIM közreműködésével elhárításra kerültek, a folyamatban lévő EKOP projektek az év második felében biztosítani fogják az országos szervercserét.

ccd) Belső fejlesztésű szoftverek felmérése

A bírósági informatikusok országszerte hasznos belső fejlesztésű szoftverekkel támogatják a bírósági munkát. A beszámolási időszakban az OBH felmérte ezen szoftvereket. A bíróságok 74 db szoftvert ajánlottak az OBH figyelmébe, melyek elemzése még folyamatban van. A felmérés több tapasztalata mellett kiemelendő, hogy bár saját fejlesztésekkel a saját erőforrásból, helyi igények kielégítését célzó fejlesztések egy része – változtatás nélkül – országos bevezetésre nem alkalmas, illetve csak jelentős fejlesztői ráfordítással tehető országos hasznosításra alkalmassá, kiváló prototípusként, működő mintaként támogathatják az országos fejlesztéseket.

cd) Az OBH kiemelt fejlesztési és üzemeltetési feladatai 2012 első félévében

cda) Új bírósági épület informatikai eszközellátásának biztosítása

Az év első felében megkezdődött a Soproni Városi Bíróság új épületében az informatikai infrastruktúra kialakítása. Az OBH az alábbi beszerzések előkészítését végezte el: számítógépek, monitorok, kiegészítő eszközök, notebookok, rackszerverek, nyomtatók, szünetmentes egységek és switchek.

cdb) Bíróságok anonimizált határozatainak közzététele

A Bszi. 76. (8) bekezdés d) pontjában foglaltak alapján a Kúrián és az ítéletablákon hozott határozatokat anonimizált formában nyilvánosságra kell hozni. Az anonimizáló modul bevezetése óta több mint 63.000 db, 2012. év I. félévében közel 3000 db anonimizált határozat került publikálásra a bíróságok központi honlapján.

ccd) Az országos digitális aláírás igénylő és nyilvántartó rendszer

A digitális aláírás igénylő és nyilvántartó rendszer jelentős módosítására volt szükség az év elején, tekintettel arra, hogy a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2012. január 1-jétől kizárólag az SHA-256 lenyomatképző algoritmus használatát engedélyezte. A digitális aláírással kapcsolatos módosítási feladatok során a Nexon Kft. elvégezte az új NLCApi illesztését, a HTTPS protokoll módosítását, valamint a visszavonáshoz kapcsolódó változtatásokat. A módosított rendszer átadása után a rendszer működési feltételei folyamatosan biztosítottak, üzemeltetése zökkenőmentes volt.

cde) Cégbírósági e-akták hitelességének megőrzése

A beszámolási időszakban került sor a cégbírósági aktákon korábban elhelyezett – és folyamatosan lejáró – időbélyegek újra-időbélyegzésére 12 éves időtartamra. A feladat elvégzése során valamennyi cégbírósági e-akta átvizsgálása megtörtént, a munka során közel 14 millió db időbélyeg került felhasználásra.

cdf) Országos informatikai hálózat működtetése

A bírósági szervezet egy egységes, országos informatikai hálózatban működik, ami azt jelenti, hogy több mint 10.000 munkaállomás és 150 lokális hálózat, valamint a bírók és a tisztviselők napi munkáját támogató különféle alkalmazások összehangolt működtetését kell biztosítani.

cdg) Nemzeti Távközlési Gerinchálózatra (NTG) való átállás

Az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat szolgáltatásait a bíróságok 2007. év óta veszik igénybe. 2012. január 1-től a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (NISZ) vette át a Magyar Telekomtól a Bírósági Országos Adatátviteli Hálózat üzemeltetését, saját hálózatán. A bírósági szervezetek migrációja folyamatosan történik ebben az évben. Az év első felében a 147 végpontból 75 került átmigrálásra. A migrálás során az eddigi 2 Mbps és 4 Mbps átviteli sebességű vonalak nagysága megduplázódott. 2012 áprilisától a NISZ vette át a bírósági intézmények NTG-n belüli telefon forgalmi díj számlázását is. Az eddigi számlák alapján megállapítható, hogy mintegy 25-35%-kal csökkent a számlázott havi forgalmi díj az előző évihez képest.

cdh) Jogszabály-nyilvántartó és -kereső rendszer biztosítása

Az OBH 2012. második félévi kiemelt feladata annak a közbeszerzési eljárásnak a lefolytatása, amelynek eredményeként a jövőben valamennyi bíróság számára biztosításra kerül a jogszabály-nyilvántartó és -kereső rendszer. A feladat előkészítéseként a beszámolási időszakban egy országos bemutató sorozat megszervezésére és lebonyolítására került sor, melynek célja az volt, hogy a jelenleg a piacon található valamennyi jogszabály-nyilvántartó rendszer fejlesztésével foglalkozó cég megismertethesse termékét a bírósági munkatársakkal. A jogszabály nyilvántartó- és kereső rendszerek országos bemutató sorozatán összesen 126 bírósági dolgozó ismerkedhetett meg ezekkel a termékekkel. A bemutató sorozat lebonyolítására 2012. január hónapban került sor a Pécsi Törvényszéken, a Miskolci Törvényszéken, a Kecskeméti Törvényszéken, a Győri Törvényszéken és az MBA épületében. A bemutatókon látottak-hallottak alapján a résztvevők által kitöltött kérdőívek feldolgozása, elemzése a lefolytatandó közbeszerzési eljárás ajánlati felhívását alapozza meg.

d) A dologi kiadások

A dologi kiadások egyrészt a bírósági épületek működésével és fenntartásával kapcsolatos kiadásokból állnak, másrészt ide tartoznak a bírósági eljárásokkal kapcsolatos kiadások (ülnökök tiszteletdíja, szakértői díjak és költségtérítések, kirendelt védői díjak, pártfogó ügyvédek és ügygondnok díjai, tolmácsolási és fordítási díjak, tanudj és költségtérítés, postaköltség) és a bírósági határozatok végrehajtásával kapcsolatosan felmerülő kiadások.

A Szombathelyi Városi Bíróság elnöke az OBH elnökének megbízásából tanulmányt készített a bíróságok gazdálkodási struktúrájában felmerülő lehetséges változtatásokról, amelyben nemcsak a probléma gyökereit igyekezett feltárni, hanem megoldási javaslatokat is tett a hatékonyabb gazdálkodás elérése érdekében.

A bíróságok fejezeti gazdálkodásával kapcsolatosan problémaként fogalmazta meg a következőket:

- a költségvetés bázis alapú, így nem a feladatokkal arányos költségvetési előirányzatok kerültek megállapításra,
- a költségvetés alulfinanszírozott, ezért nincs elég anyagi forrás a fejezet pénzügyi megszorításoktól mentes működésére (a fejezet dologi kiadásokra fordítható előirányzata a 2006. évtől napjainkig nem nyújt fedezetet az alapfeladat ellátásához ténylegesen felmerülő kifizetésekre, a hiány pótlása jellemzően a rendszeres személyi juttatások megtakarításból és az esetleges bevételi többletből valósul meg),
- a költségvetés alakulása rugalmatlan a társadalmi gazdasági folyamatokra, az aktuális bírósági feladatok folyamatos bővülésére,
- a bírósági költségvetésben 2004 és 2012 között nem volt számottevő bruttó növekedés (jelentősen rontotta a bíróságok pénzügyi helyzetét például az infláció, amely 2004 óta 41,7%-os volt, míg a fejezeti bővülés ennek negyedét, a 8%-ot sem érte el),
- a szolgáltatási és beszerzési kiadások körében döntően olyan kifizetési tételek vannak, amelyek előre pontosan nem tervezhetőek (ilyen különösen a különböző szolgáltatási díjak emelkedése, az ítélezéssel összefüggő szakértői, védői díjak növekedése, valamint az általános forgalmi adó mértékének változása),
- a bíróságok a gazdálkodásra vonatkozó jogszabályokat, szabályzatokat, egyéb rendelkezéseket, állásfoglalásokat, számos esetben eltérően értelmezik, és a támogatások felhasználása tekintetében más-más elveket vallanak,
- nincs minden jogcím szerint komplexen felmérve, hogy a bíróságok milyen kifizetéseket eszközölnek,
- nincsenek automatizált ellenőrzési pontok a gazdálkodásban,
- nincs meghatározva, mennyibe kerül egy ügy elintézése, befejezése a helyi, törvényszéki vagy magasabb fokú bíróságokon,
- a bírósági vezetők költségvetési, gazdálkodási képzése, ismeretei nem elég korszerűek.

A tanulmány a központi fejezeti gazdálkodás kapcsán konkrét javaslatokat fogalmazott meg, amelyeket az OBH a gazdálkodás tervezésébe és ellenőrzésébe folyamatosan beépít. Ezek a következők:

- új költségvetési szemlélet, új eljárásokban, módszerekben, szervezeti működésben, nyilvántartásban, ellenőrzésben és vezérlésben való gondolkodás,
- feladatarányos költségvetési támogatás rendszer kialakításának megkezdése, költségvetési szerkezet átstrukturálásának megindítása,
- középtávú feladattervezés a feladatkataszter meghatározása alapján,
- a költségvetés belső, szabad, vagy felszabadítható forrásainak felderítése és azok bővítése,
- belső költségvetési gazdálkodás egységes, átlátható szisztémában, elveken és szabályokon nyugvó rendszerének kialakítása, naprakész ellenőrzés, automatikus adatszolgáltatás biztosítása és a központi irányítás szerves részvétele a gazdálkodásban.

A tanulmány a belső, fejezeten belüli gazdálkodás kérdéseit hat főcsoportra osztottan vizsgálta meg, és ezeknek megfelelően fogalmazta meg javaslatait is:

- 1) bér és létszámgazdálkodás,
- 2) személyi juttatásokkal való gazdálkodás,
- 3) a bírósági eljárásban közreműködőkre vonatkozó kiadások,
- 4) dologi kiadások,
- 5) beruházások és egyéb kiadások,
- 6) a bevételek alakítása.

Az OBH Jogszabály-véleményezési Osztálya a költségkihatásos ügyviteli és eljárási kérdések felderítése érdekében készített vizsgálatot, amelyben ugyancsak szerepelnek költségracionalizálási javaslatok. A bíróságok takarékosági intézkedései tovább fokozhatók központi beszerzések és szolgáltatások megkötésével és további kezdeményezésével. Ilyen például a Magyar Posta Zrt.-vel létrejött országos szintű keretszerződés. Költségmegtakarítás érhető el jogszabály-változtatás kezdeményezésével, továbbá a vizsgálat során javaslatként megfogalmazott „jó gyakorlat” követésével. Ezek a javaslatok minden bíróság részére megküldésre kerültek azzal a céllal, hogy az abban megfogalmazottakat a bírósági vezetők folyamatosan szem előtt tartásuk és végrehajtásuk ellenőrzésük.

2.1.4. A bírósági szervezet integritása – az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége

A bírósági szervezeten belüli korrupciós kockázat mind a hazai, mind a nemzetközi szervek jelentései szerint alacsony, azonban ez nem jelenti azt, hogy ne lennének feladatok a bíróságok törvényes, átlátható és tisztességes működésének fenntartása érdekében. A bírósági szervezetnek a klasszikus bírói erények (pártatlanság, függetlenség) fenntartása mellett fel kell tudnia készíteni a szervezetben dolgozókat a XXI. század kihívásaira (pl. informatikai rendszerek kockázatai), hogy a bíróságokba vetett társadalmi bizalom megmaradjon, erősödjön.

Köztudomású, hogy annál nagyobb az ösztársadalmi bizalom egy szervezet iránt, minél inkább átlátható annak működése. Az OBH törekszik kialakítani azokat a módszereket, amelyek révén mind a bíróságok ítélkezése, mind azok igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartása mellett – a lehető legszélesebb körben megismerhető válik.

Az ítélkezés és az igazgatás átláthatóságának biztosításához tartozik az erre vonatkozó OIT szabályzatok felülvizsgálata, valamint – kiemelt kérdésként – az ügyelosztás és az ügybeosztás módszereinek áttekintése és szükség esetén újraszabályozása is. Fontos az is, hogy az igazgatási döntések előkészítése a bírói kar, a bírósági szervezet bevonásával történjék, s hogy ezekről a szélesebb nyilvánosság is bővebb és naprakészebb tájékoztatást kapjon.

2012. szeptember hónapjában kezdi meg működését a „Bíróságok Integritása Munkacsoport”, melynek feladata a bírókat és az igazságügyi alkalmazottakat, valamint a bírósági szervezetet és igazgatását érintő törvényességet, továbbá a pártatlanságot, tisztességet, szakmaiságot, diszkriminációmentességet biztosító program és protokoll kialakítása. A munkacsoportnak fel kell tárnia a bírók és igazságügyi alkalmazottak

feddhetetlenségét, valamint a bírósági szervezet értékközpontú, átlátható és számon kérhető működését biztosító intézkedések körét. A munkacsoport feladata az integritást veszélyeztető kritikus jelenségek okainak és tüneteinek feltárásával ezen jelenségek elhárítására szolgáló módszerek összegyűjtése, a bírói etika már meglévő szabályainak, valamint a fegyelmi eljárások tanulságainak feldolgozásával a korrupciós kockázatok kivédésére szolgáló hatékony eszközrendszer kialakítása. Szükség szerint szabályzatok módosítására vagy megalkotására vonatkozó javaslatok megtételére is lehetősége van.

a) A bírósági igazgatás megújítása

A bírósági igazgatásra vonatkozó új törvényi szabályok, az OBH elnökének stratégiája a korábbi igazgatási eszközök és módszerek megújítását kívánja meg. Ezért felül kellett vizsgálni az összes, még hatályban lévő szabályzatot és ajánlást, illetve a szabályozást igénylő területekre pedig kialakítani az új szabályokat.

E rendkívül jelentős munkába az OBH elnöke a bíróságokat is bevonta oly módon, hogy a különböző területekre munkacsoportokat hozott létre. A több bíróságot érintő központi igazgatási feladat összehangolt végrehajtása érdekében a Bjt. 29. § (2) bekezdésében írt lehetőséggel élve több bírót, bírósági vezetőt kért fel a munkára. Az átláthatóságot is szolgálja, hogy ezekben igazságügyi alkalmazottak, de bíróságon kívüli szakértők is részt vesznek. A munkacsoportok eddigi munkája sikeresnek tekinthető, a fogadtatásuk a bíróságok részéről pozitív, hiszen érezkelhették a feladat fontosságát, megtapasztalhatták az igazgatásért való közös felelősséget.

Az egyes bíróságokon kialakult, a többi bíróság által is hasznosítható tapasztalatok a „jó gyakorlat” megismerése és elterjesztése ugyancsak egy olyan eszköz, amely az igazgatás megújítását jelenti.

aa) A bírósági igazgatás egységesítése

A bírósági igazgatás akkor lehet eredményes, ha a kitűzött stratégiai célok megvalósítását szolgálja a bíróságok alkotmányos feladatainak ellátása érdekében. A rendelkezésre álló, illetve újonnan kialakítandó szabályozások célja – ideértve az OBH elnöke által meghatározott elveket és ajánlásokat is –, hogy ez minden bíróságon, illetve vezetőn számonkérhető legyen.

ab) Az igazgatási vezetők ellenőrzése

A bíróságok működése szempontjából meghatározó a bírósági vezetők vezetői tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérése, munkájuk átláthatóságának biztosítása, számonkérhetősége. A központi igazgatásnak számos eszköz áll rendelkezésére a folyamatos nyomon követésre; nevezetesen a bíróság munkájának mérésére szolgáló rendszeres adatszolgáltatások, jelentések, tájékoztatók, (statisztikai, létszám- és bérigazgatással, stb. kapcsolatban) továbbá a bíróságok vezetői értekezletein való részvétel. A bíróságok igazgatásáról szóló még jelenleg hatályos, továbbá az elmúlt időszakban kiadásra előkészített új igazgatási szabályzat szerint is az OBH az elnökének döntése alapján az ítéltáblákon és törvényszékeken igazgatási felügyeleti vizsgálatokat folytathat, amely lehet átfogó, célvizsgálat, rendkívüli és utóvizsgálat. Ezen vizsgálatok ugyancsak alkalmasak az OBH elnöke kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők munkájának megítélésére, ellenőrzésére.

Az OBH elnöke részére az ítéltábla és a törvényszék elnökének a Bszi. 119. § k) pontja szerinti tájékoztatója ugyancsak forrásul szolgál a vezetők munkájának megítéléshez, ellenőrzéséhez és szükség esetén intézkedések, akár a már említett vezetői igazgatási felügyeleti vizsgálatok elrendeléséhez is. Az új igazgatási szabályzat a tájékoztató tartalmát és formai megújítását is célozza, ezáltal az még informatívabbá válhat.

Mindezekon felül időszakonként nem mellőzhető a célzott ellenőrzés, amelyet a Bszi. 136. §-a szerint kell lefolytatni. Itt utalni kell a törvényhely (1) bekezdésben foglalt azon rendelkezésre, amely szerint a kinevezésre jogosult, illetve a Kúria elnökhelyettese esetében a Kúria elnöke a bírósági vezető vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább egy alkalommal, legkésőbb a megbízatásának lejártát megelőző évben megvizsgálja. Ilyen vizsgálatokra 2012. második félévében két törvényszéki elnök, két törvényszéki elnökhelyettes és öt kollégiumvezető esetében kerül sor.

ac) A panaszok és közérdekű bejelentések kezelése

A panaszok és közérdekű bejelentések jogi hátterét vizsgálva megállapítható, hogy a bírósági szervezetben az 1999. évi 15. számú OIT szabályzat 2010. évi hatályon kívül helyezését követően új egységes szabályzat kiadására nem került sor. A panaszügyek intézésének belső szabályozása nagy jelentőségű, mert lehetővé teszi, hogy a társadalom helyesen, a realitásoknak megfelelően ítélje meg a bíróságok tevékenységét, jól értelmezze szolgáltató szerepét, s a bíróságokról alkotott kép, amennyiben szükséges, az állampolgárok közvetlen tapasztalatai alapján javítható legyen.

Erre figyelemmel 2012. első félévében kiemelt feladatként – a bíróságokkal és a társadalmi szervezetekkel való széleskörű egyeztetés alapján – hatályba lépett az 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás, az új panasz szabályzat.

Az előkészítés során elsődleges szempontként fogalmazódott meg, hogy a szabályzat nyilvános, közérthető és egységesen valamennyi bíróságra kiterjedően elérhető legyen. Kiemelt kodifikációs elvként érvényesült a bíróságok társadalmi megítélésére, a szolgáltató jelleg erősítésére, a működés ellenőrizhetőségének, önkontrolljának biztosítására vonatkozó igazságszolgáltatási filozófia. A panaszok felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezések további fórumot jelentenek az állampolgárok részére, s ezzel együtt a vezetői ellenőrzés eszközéül is szolgálnak.

A szabályzat mellékleteként közzétett részletes bírósági statisztikai adatszolgáltatás tárgyvenként átfogó képet adhat a panaszügyintézés tényleges helyzetéről. Új megoldásként pedig az állampolgárok részére – egyelőre ajánlás jelleggel – ügyfél-elégedettségi adatlapok készültek, amelyek feldolgozása hozzájárulhat a közvélemény bíróságokról alkotott véleményének differenciált ismeretéhez, s a szükséges vezetői intézkedések megtételéhez.

ad) A gazdálkodási folyamatok ésszerűsítése

A bíróságok költségvetéséből számtalan feladatot kell finanszírozni, ami a gazdálkodás körében azonos elveken alapuló, kötelezően betartandó központi előírások hiányában egyes helyeken olykor ésszerűtlen, pazarló gazdálkodáshoz, a különböző jogcímű kifizetéseknel a bíróságok közötti egyenlőtlenességhez vezetett. Meg kell vizsgálni a takarékosági lehetőségek körét, hogy miként lehet a meglévő forrásokkal optimálisabban gazdálkodni, illetve miként lehet bővíteni az anyagi erőforrásokat. Szükségszerű a költségvetési gazdálkodás egységes, átlátható szisztémában és szabályokon nyugvó rendszerének kialakítása, a naprakész ellenőrzés, az automatikus adatszolgáltatás, a központi irányítás gazdálkodásban való szerves részvételének biztosítása.

A Bíróságok fejezet hatékonyabb gazdálkodására és a gazdálkodási struktúrában felmerülő lehetséges változtatások vizsgálatára az OBH elnöke a Szombathelyi Városi Bíróság elnökét kérte fel. Az általa elkészített értekezésben javaslatként megfogalmazódik, hogy milyen irányban és módszerekkel kell vizsgálni és elemezni a gazdálkodási területet, hogy lehetővé váljék az intézmények közötti egységes pénzügyi források elosztása. A fejezet irányítása alá tartozó intézmények költségvetési tervezési folyamatában nagyobb hangsúlyt kell helyezni a rendelkezésre álló források és a létszám elosztására annak érdekében, hogy a bíróságok közötti különbözőségek kiegyenlítésre kerüljenek.

Az egységes kifizetések megteremtése érdekében a bíróságok gazdálkodásának szabályozására OBH elnöki utasítás kerül kiadásra. A fejezetnél alkalmazott Gazdálkodási Integrált Informatikai Rendszer keretében fejlesztés alatt van a kontrollíng rendszer, amely alkalmazásával a bíróságok költségvetésének végrehajthatósága elemezhető.

A rendszeres és nem rendszeres juttatások és kifizetések gyakorlatáról szóló felmérést a 2.1.2./fa) pont tartalmazza.

ae) A központi igazgatás ellenőrzésének, felügyeletének a biztosítása

Az OBT, a bíróságok központi igazgatása felügyeleti testülete a Bszi. 103. §-ban meghatározottak szerinti ellenőrzési, javaslattételi, véleményezési, döntési, jelzési, stb. jogosultságait gyakorolva biztosítja az OBH elnöke igazgatási feladatai ellátása feletti kontrollt. Az OBT felügyeleti feladatellátásának egyik záloga az OBH-tól és annak elnökétől való függetlensége, amit a Bszi. is biztosít azáltal, hogy kimondta, az OBH csupán az OBT működésével kapcsolatos ügyviteli feladatokat látja el, a működési feltételeit biztosítja és elkészíti az OBT ülések jegyzőkönyvét és összefoglalóját.

Az OBH kiemelkedően fontosnak tartja az OBT felügyeleti jogának teljes körű érvényesülését, így e feladatok ellátása során, az OBT jogszabályoknak megfelelő, hatékony működése és kontrolltevékenysége maradéktalan gyakorlása érdekében, eddig is és a továbbiakban törekszik az együttműködésre, az OBT munkájának segítésére. A technikai, működési feltételek biztosítása körében rendelkezésre bocsátotta az OBH az ülések megtartásához a tanácsstermet, a tagok részére iPad-eket, illetve laptopokat vásárolt, végezte az ülések előkészítését, a jegyzőkönyvezést, összefoglalót készített, eleget tett az OBT közzétételi kötelezettségeinek, előkészítette és megszervezte az OBT tagok külföldi utazásait, a nemzetközi szervezetekben való részvételüket.

Külön alárendelt döntés-előkészítő szervezet híján az OBT tartalmas és szervezett működése döntően a tagjainak felkészültségén és előkészítő munkáján alapszik. A tagsággal járó feladatokat ugyanakkor bírói, bírósági vezetői tevékenységük mellett látják el, ezért fontos a munkájukat támogató, segítő személy biztosítása. Ennek érdekében az OBH elnöke felkérte az OBT tagok szolgálati helye szerinti bíróságok vezetőit, hogy a tagok részére titkári segítséget, továbbá tárgyalási kedvezményt, utazásukhoz lehetőleg gépkocsi használatot biztosítsanak.

Az OBT függetlensége növelésének érdekében a 2012. évi CXI. törvény 2012. július 17-étől hatályos módosító rendelkezései értelmében az OBT költségvetése az OBH költségvetésén belül elkülönül, továbbá már nem az OBH feladata, hanem az OBT elnökének kell gondoskodnia a jegyzőkönyv és az összefoglaló elkészítéséről. A költségvetési megállapodás előkészítésében az OBT és az OBH elnöke együttműködése szükséges, melynek során nemcsak azt kell meghatározni, hogy melyek az OBT működéséhez közvetlenül köthető költségek, hanem – arra tekintettel, hogy az OBT nem önálló jogi személy – tisztázni kell, hogy a számviteli szabályok megtartása mellett az önálló gazdálkodás, elszámolási rendszer miképpen alakítható ki.

b) A bírósági szervezet belső nyilvánossága

A külső nyilvánosság érvényesülése jelentős mértékben befolyásolja a bírósági szervezet társadalmi megítélését, azonban a szervezeten kívüli nyilvánosságon túl kiemelten fontos jelentősége van a bíróságon belüli nyilvánosságnak.

Ennek elsődleges felülete az intranet, melynek megújítása folyamatban van. A központi intranet ismertsége és kihasználtsága elenyésző a bírói karban, az azon közvetített információk nem vagy alig érnek célba. Megújítását – a honlap átalakításával együtt tervezve – az OBH kiemelt feladatként kezeli. A törvényben rögzített közzétételi kötelezettségek mellett az intranet nyújt lehetőséget az OBH és a bírók, illetve igazságügyi alkalmazottak közötti, továbbá a bíróságon belüli kommunikációra.

A bíróságok nagy része kiválóan használja ki az intranet adta lehetőségeket: az ún. körözüvényeket, a dolgozóknak szóló információkat, a szakmai rendezvényekre szóló meghívókat, de akár a könyvtárba vásárolt új könyv tartalmát is ezen közlik. Mindez a tájékoztatás gyorsaságán túl jelentős költségmegtakarítást is eredményez.

A bíróságok tevékenységéről szóló beszámolók szerkezete megújításának is egyik indoka, hogy azok egységes szerkezetben, mindenki számára könnyen áttekinthető és összehasonlítható módon mutassák be az adott szervezetet, az intranetes közzététellel biztosítva a nyilvánosságot.

A Hivatal a megújított intranetes felületen tervezi – a bírók aktív részvételével – a jogszabály véleményezést, az erre kialakított hálózat működtetését, továbbá a nemzeti tréner bírók által nyújtandó „helpdesk”-szerű tanácsadásra is lehetőség nyílik.

c) A bírósági szervezet és a nyilvánosság

A bírósági szervezet és a nyilvánosság kapcsolata nem merül ki a bíróságoz való hozzáférés megkönnyítésében. A bíróságok és bírók munkájának megismerését és egyben kontrollját, a bírósági szervezetről való tájékoztatást is magában foglalja. A nyilvánosság biztosítása végső soron a bíróságok munkájába vetett társadalmi bizalom és megbecsülés javulásához vezethet.

Fenti célok megvalósításában fontos szerepet tölt be a Kommunikációs munkacsoport által kidolgozandó kommunikációs stratégia. Ez részletesen tartalmazná, hogy a Hivatal a nyilvánosság mely szegmensét, milyen kérdésében és milyen eszközökkel kívánja megszólítani, illetve tájékoztatni.

A sajtószabályzat fogalmak meghatározásával és a feladatok rendszerbe foglalásával rendszerezte az OBH, illetve a bíróságok sajtó felé irányuló kommunikációját. Rögzítette a Hivatal és a bírósági szervezeti egységek sajtószóvivői közötti együttműködés formáit és kereteit is.

Az OBH – ugyancsak kommunikációs eszközként – a korábbi években sikeresen megrendezett eseményeket, kezdeményezéseket is támogatott illetve “felújított”, így a Fővárosi Törvényszékkel közösen szervezte a Sziget Fesztiválon felállított Sziget Bíróságot, ahol – immár hagyományosan – nagy sikerrel tájékoztatott és adott át alapvető jogi ismereteket az érdeklődőknek. A Sziget Bíróságon való részvételre pályázatot hirdetett fogalmazók és titkárok részére, így vált lehetővé e programban vidéki bíróságon dolgozók részvétele. A kommunikációs stratégiának megfelelően a jövőben tudatosan kell keresni azokat a fesztiválokat és rendezvényeket, melyeken a korosztályoknak megfelelő bontásban kialakított programmal a bíróságok megjeleníthetők.

Az első félévben az OBH nagy érdeklődés mellett szervezte a „Bírósági séták” nevű – korábban a Fővárosi Törvényszék által rendezett – programot, melyben a bíróság épületének bemutatása mellett játékos perszimulációval élhettek át büntetőeljárás helyzetet a diákok. Szeptembertől a „Nyitott Bíróságok” néven induló programban – a Fővárosi Törvényszék együttműködésével – középiskolások számára is megismerhetővé válik a bíróságok igazgatása, szervezete és az egyes eljárások. E program keretében lehetőségük lesz bírósági tárgyalás, illetve a 18 éven felülieknek a Fővárosi BV Intézet megtekintésére is. A programhoz hasonló tematikájú rendezvények szervezésére a vidéki szervezeti egységek vezetői is nyitottak, az több helyen már rendszeres.

A Hivatal és a jogvédő szervezetek (pl. Transparency International). együttműködése is folyamatos. A szervezetek megkereséseiben kért adatokat hiánytalanul rendelkezésükre bocsátjuk, működésüket – azt a nyilvánosság kontrolljaként is tekintve – elősegítjük.

Kommunikációjuk stratégiájába illeszkedő cél a bíróságok történelmének, historikus szerepének és bírói életpályáknak a megismertetése. A második félévben megalakul a bíróságok történetével foglalkozó munkacsoport. A történelmi múlt feltárását a már kialakított jó gyakorlatot is összegyűjtve, támogatva és a többi bírósággal megismertette, továbbá kutatási programokkal, pályázatokkal kívánjuk előmozdítani.

d) A bírói integritás erősítése

da) A bírósági épületek biztonságának erősítése

A korszerű állam egyik alappilléret alkotó igazságszolgáltatás zavartalan működéséhez szükséges feltételek biztosítása a legfőbb cél a biztonságtechnika területén. Ennek egyik eszközeként van folyamatban a bíróságok biztonságtechnikai helyzetének nyilvántartásához kapcsolódó felmérés, amelynek részletei a 2.1.3./ab) pontban találhatóak. A felmérés alapján lehet meghatározni azokat a teendőket, melyek a gazdasági helyzet függvényében, a „szükséges és elégséges elv” figyelembevételével a biztonsági feltételek megerősítését lehetővé teszik. A bíróságok épületeinek biztonságtechnikai felméréséhez szükséges

kérdéseket a Hivatal a fizikai biztonság helyzetére vonatkozóan állította össze. A vizsgálat tervezése során kiemelt figyelem övezte az elektronikai jelzőrendszerek működtetését és az alkalmazott élőerő munkáját. A 2.1.3./afa) pontban már jeleztük, hogy „A bíróságok ellátása biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” című projekt folyamatban van, és ennek megvalósításával bővül a bíróságok biztonságot növelő eszközállománya.

A bírósági épületek biztonságának fontos tényezője az épületekbe való belépés, benntartózkodás megfelelő szabályozása. A bírósági épületekben tartózkodás szabályairól, a bírósági épületek rendje fenntartásának követelményeiről szóló szabályzat tárgyában készült 7/2012. (IV. 25.) OBH utasítás alapján a bíróságoknak a bírósági épület rendjéről, továbbá az épületbe történő be- és kilépési, valamint az épületben tartózkodás rendjéről korábban kiadott szabályzatokat 2012. május 30-ig módosítani kellett.

Az épületek biztonsága tekintetében indokolt hangsúlyozni a bombariadókkal kapcsolatos bírósági intézkedések megtételének gyakorlatát. Ezzel kapcsolatban a szakmailag egységes intézkedések érvényesítése érdekében az Országos Rendőr-főkapitányság és a Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vezetése megkereste az OBH elnökét. Kezdeményezte a megyei rendvédelmi szervek, továbbá valamennyi ítélőtábla és törvényszék elnökével közös helyi – az érintett bírósági épületek sajátosságainak megfelelő – bombariadó tervek elkészítését és együttes aláírását. Az intézkedések kidolgozása folyamatban van.

db) Az összeférhetlenségi helyzetek rendezése

A bíróságok törvényes, tisztességes működésének, ezen belül a bírósági igazgatás átláthatóságának biztosítása érdekében különösen fontos, hogy a bíróságokon vezetői tisztséget betöltő bírók döntéseiket befolyástól mentesen, kizárólag szakmai alapon hozzák meg. Ennek biztosítása érdekében a Bjt. 41. §-a kimondja, hogy a bíróság elnökének, elnökhelyettesének, valamint kollégiumvezetőjének és helyettesének, csoportvezetőjének és helyettesének a hozzátartozója ugyanazon bíróságon, kollégiumban vagy csoportban bíróként nem működhet. Ugyanezt a célt szolgálja az Iasz. 36. § (1) bekezdése, mely szerint az igazságügyi alkalmazott nem tölthet be olyan munkakört, amelyben a hozzátartozójával irányítási, ellenőrzési vagy elszámolási kapcsolatba kerülne.

A Bjt. – 2012. január 1. napjától 2012. július 16. napjáig hatályos – 232. §-a az OBH elnöke részére előírta, hogy a törvény hatályba lépésétől számított egy éven belül vizsgálja felül az OIT által a bírók jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 24. § (5) bekezdése alapján az együttalkalmazási tilalom alól adott felmentéseket. E törvényi kötelezettségre figyelemmel az összeférhetlenségben érintett bírósági vezetők felmérése megtörtént. Megállapítható, hogy a bírósági szervezetben jelenleg 14 ilyen vezető van.

A Bjt. 2012. július 17. napjától hatályos 232. §-a az OBT kötelezettségévé teszi e felmentések – 2012. december 31. napjáig történő – felülvizsgálatát, figyelemmel arra, hogy a Bszi. 103. §-a (3) bekezdésének h) pontja értelmében a Tanács adhat felmentést a bírósági vezető és a vezetése alatt álló szervezeti egységben bíráskodó hozzátartozója közötti összeférhetlenség esetében.

Az Országos Bírói Tanács a korábbiakban már foglalkozott a bírók, illetőleg igazságügyi alkalmazottak között felmerült összeférhetlenség alóli felmentés kérdésével. A 22/2012. (V. 21.) OBT határozatában meghatározta az együttalkalmazási tilalom alóli felmentés engedélyezése során irányadó szempontokat. Döntése értelmében az együttalkalmazási tilalom alól csak kivételes esetben, a szolgálati érdekre figyelemmel, legfeljebb két évre adható felmentés abban az esetben, ha az álláshely más módon nem tölthető be, az álláshely be nem töltése az adott bíróság működését és az időszervi ítélkezés biztosítását veszélyezteti, s a pályázó vezetői képességei folytán különösen alkalmas az adott bírósági vezetői tisztség betöltésére. A határozat egyebek mellett megállapította azt is, hogy az együttalkalmazási tilalom feloldása nem indokolt abban az esetben, ha az összeférhetlenség az érintett bíró vezetői kinevezését követően, a hozzátartozója által benyújtott bírói álláspályázat eredményeként, bírói kinevezés vagy áthelyezés folytán jön létre.

A 2012 első félévében hozott döntéseket a 2.2.5./n) pont tartalmazza.

dc) A bírói etika

A mai társadalmi közegben a bírónak olyan fokozott elvárásoknak kell megfelelniük, melyek a legapróbb megnyilvánulásokat is a bírói függetlenséggel összevetve értékelik, ezért elengedhetetlen a bírói etika meghatározása. A Hivatal feladatának tekinti, hogy a bírói kart, az érdekképviselőket és a tudomány képviselőit is bevonva olyan – a jogi szabályozáson túli – követelményrendszert állítson fel, mely a bírónak és az igazságügyi alkalmazottaknak is iránymutatásul szolgálhat a bíróságon és azon kívül, a magánéletben tanúsítandó magatartásra.

Tematikus oktatással a bírói méltóságra, tisztességre és összeférhetetlenségre kockázatot jelentő élethelyzetekben megjelenő veszélyekre kell felhívni a figyelmet és azok kezelésére is megoldást kell kínálni.

Ennek keretében az OBH valamennyi bírósági szervezeti egységben – költség-kímélően bírói részvétellel más ügyben tartott tanácskozással egybekötve – etikai és viselkedési (etikett) oktatásokat szervez vagy ilyenek szervezését szolgálja.

A megelőzés fontosságát szem előtt tartva az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Transparency International bevonásával – tematikus előadások útján –figyelmeztetni kívánja a bírói kart a tárgyalóteremben, de különösen az azon kívüli, a bírói etikával össze nem egyeztethető, esetleg már az integritást is veszélyeztető élethelyzetekre. Az ilyen helyzetek felismerése, azok tudatos elkerülése, illetve kezelése alkalmas a bírói hivatás méltóságának hatékony védelmére.

dd) A bírói és alkalmazotti életpályamodell

A bírói és igazságügyi alkalmazotti feladatok színvonalas ellátásának ellentételezése, a stabil, jól felkészült bírói és igazságügyi kar kialakításának és megőrzésének biztosítása érdekében a bírósági szervezeten belül a korábbi évek során igény merült fel a bírói és igazságügyi alkalmazotti életpályamodell kialakítása iránt. Az életpályamodell mind a bírók, mind az igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában olyan előmeneteli, javadalmazási és elismerési rendszer kidolgozását jelenti, amely alkalmas a fokozott felelősség és a megnövekedett feladatok magas színvonalú ellátásának elismerésére.

Az elmúlt évek során az e tárgyban kezdeményezett Bjt. és Iasz. módosítások közül a 2011-2012. években több megvalósult, melyek jelentős előrelépésnek tekinthetők.

E változások a következők:

- 2011. február 1. napjától a bírók fizetési fokozata 10-ről 14-re emelkedett,
- 2012. január 1. napjától a bírói alapilletmény 356.000.- forintról 391.600.- forintra nőtt,
- 2012. január 1. napjától az adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött 20 év után magasabb bírósági szintnek megfelelő címpótlék jár az érintett bírónak,
- 2012. január 1. napjától kiegészítő pótlék megállapítására van lehetőség, melynek értelmében a bíró részére a bíróság alaptevékenységébe tartozó munkaköri feladatai mellett ellátott, a működéshez szükséges feladatok teljesítéséért az illetményalap 5-30%-ig terjedő pótlék adható,
- 2012. január 1. napjától képzettségi pótlék megállapítására is lehetőség van azon bírók részére, akik a felsőfokú iskolarendszerű képzésben, továbbképzésben szakképesítést, szakképzettséget, továbbá doktori vagy ennél magasabb tudományos fokozatot szereztek, s megszerzett ismereteiket munkakörük ellátásánál vagy a bíróság feladatainak teljesítése során közvetlenül hasznosíthatják; a képzettségi pótlék összege az illetményalap 10-30%-ig terjedhet,
- 2012. január 1. napjától csökkent a bírósági titkári fizetési fokozatok közötti előrelépéséhez szükséges várakozási idő, melynek eredményeként rövidebb idő alatt érik el a titkárok a magasabb fizetési fokozatnak megfelelő illetményt,
- 2012. január 1. napjától az igazságügyi alkalmazott részére képzettségi pótlék állapítható meg abban az esetben, ha a felsőfokú iskolarendszerű képzésben, továbbképzésben szerzett szakképesítése, szakképzettsége továbbá doktori vagy ennél magasabb tudományos fokozata, illetve az így megszerzett ismeretei a munkaköre ellátásánál vagy feladatai teljesítése során hasznosíthatók.

Tekintettel arra, hogy e pótlékok megállapítását a Bjt. és az Iasz. nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő, megállapításuk az adott intézmény költségvetési helyzetétől függ, s így alkalmazásukra az egyes bíróságokon jelentős eltéréssel kerül sor.

Mіндеzekre figyelemmel szükségessé vált az országosan egységes (azonos szempontokon és feltételeken alapuló) gyakorlat kialakítása, melynek érdekében a Bjt. és az Iasz. rendelkezéseivel összhangban a pótlékok megállapításának részletszabályait tartalmazó szabályzatok áttekintésére és átdolgozására az OBH elnöke által létrehozott „Gazdálkodási, bér- és létszámgazdálkodási Munkacsoport” közreműködésével került sor.

Mivel a bírói kinevezés alsó korhatára 30 évre emelkedett, s ezáltal meghosszabbodott a bírói pályát választó bírósági titkárok és bírósági fogalmazók előrelépéséhez szükséges várakozási idő, indokolt a bírói és igazságügyi életpályamodell viszonyának felülvizsgálata, s a hosszabb várakozási idők illetményrendszeren belüli kompenzálása. Ennek első lépéseként – a fentiekben írtak szerint – csökkent a bírósági titkárok fizetési fokozatok közötti előrelépéséhez szükséges várakozási idő.

A bírói életpályamodell lezárásaként szükséges megteremteni a nyugdíjas bírókról élethosszig tartó gondoskodás lehetőségét. Erre figyelemmel egy kompenzációs rendszer kidolgozása indokolt, mely választási lehetőséget teremt a bíró nyugdíjba vonulását vagy további munkavégzését illetően a nyugdíjkorhatár elérésekor. A szigorú összeférhetlenségi szabályok megtartását is kompenzáló ún. szolgálati pótlék a már korábban nyugállományba vonult bírók esetében is lehetővé tenné a korábbi tisztségükhöz méltó életszínvonal biztosítását.

2.1.5. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

A bírósághoz hozzáférés egyszerűsítésére az OBH stratégiai célként tekint, mert a jogkereső polgárok kiszolgálásának gyorsasága és minősége a bíróságok megítélésének az alapja.

A bírósághoz hozzáférés, azaz az állampolgárok információszerzése, a jogok érvényesítése informatikai megoldásokkal jelentősen megkönnyíthető. E célt szolgálhatja a könnyen áttekinthető és informatív honlap, nagyobb bíróságokon ügyfél tájékoztatási centrumok létrehozása, illetve a meglévők informatikai korszerűsítése. Jelentős könnyítést jelenthet az elektronikus tájékozódás további lehetőségeinek megnyitása, így információs PC- k elhelyezése a bíróságokon.

Mіндеzek megfelelő használatához az OBH elengedhetetlennek látja azonban a tájékoztatást, melynek ezen a területen jelentősen túl kell mutatnia: a bírósági szervezeti és igazgatási rendszert, a különböző eljárásokat és perbeli helyzeteket ismertetve kell bemutatni az igazságszolgáltatás működését. Biztosítani kell azt is, hogy a polgárok a bírósági eljárásokról illetve az ügyviteli érintő jogszabályok változásáról közérthető tájékoztatást kapjanak.

Mіндеzekkel összhangban a Kommunikációs munkacsoport kidolgozta, jelenleg a bírói karral véleményeztetni a tárgyalótermi viselkedési útmutatót, mely az ügyfeleket tájékoztatja alapvető jogaikról és kötelességükről a tárgyalás során. A munkacsoport készíti a bíróságokon – információs pultokon vagy információs táblákon – elhelyezendő, a különböző pertípusonként (büntető, polgári stb.) és perbeli helyzetekre (vádolt, tanú, alperes stb.) kialakított ismertetőket, melyek végső soron szintén a bírósághoz való hozzáférés egyszerűbbé válásához vezetnek.

A Hivatal elengedhetetlennek látja, hogy tudatosítsa a bírósághoz hozzáférés fontosságát a bíróknál és az igazságügyi alkalmazottaknál. Képzéssel kell emelni a kezelő irodákban az ügyfelek kiszolgálásának színvonalát; a bírók képzésében már ez ideig is nyomatékos volt annak hangsúlya, hogy az ügyfelek kioktatása eljárási jogaikról elengedhetetlen.

A 2013. januárban elinduló új honlapra szintén az ügyszakoknak megfelelő bontásban készülnek a „Gyakori kérdések”, melyek a jogérvényesítés egyszerűsítését eredményezhetik, minként a honlapon elérhetővé váló nyomtatványok is.

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése azonban nem szűkíthető le pusztán az ügyfelek és a bíróságok kapcsolatára, azt feltétlenül ki kell terjeszteni a bíróságok egymás közötti (pl. statisztika, távmeghallgatás) és a bíróságok valamint más hatóságok (pl. nyilvántartások) kapcsolatára is.

2.1.6. A képzési rendszer fejlesztése – együttműködés a többi hivatásrenddel

A XXI. század társadalmában a munka és a tanulás egymással kéz a kézben járó fogalmakká váltak; általánossá vált a folyamatos, élethossziglani tanulás modellje. Mindennek oka a társadalmi és gazdasági viszonyok, a korszerű technika felgyorsult, napról napra történő változása. Tekintettel arra, hogy ezen változások a jogszabályok gyors módosulásait is magukkal hozzák, továbbá arra, hogy a jogalkalmazás során a mindenkori társadalmi és gazdasági viszonyokra is tekintettel kell eljárni, a naprakészség és szakszerűség megőrzése érdekében a bírósági szervezetnek is igazodnia kell az általánossá vált tanulási modellhez.

A társadalmi problémáktól elszigetelt, azok változásaira érzéketlen igazságszolgáltatás nem tud megfelelni egy korszerű jogállam követelményeinek. A bírósági szervezet tudásalapú szervezet, amelyben az összpontosuló gyakorlati jogi ismeretek kiaknázására széleskörű lehetőség nyílik.

Az elmúlt években a bírósági szervezetben rejlő lehetőségek általánosságban és a képzés terén sem kerültek kellő hatékonysággal kihasználásra. A regionális és helyi képzések tematikája a központi képzésektől függetlenül, kellő összehangoltság nélkül került meghatározásra, erre vonatkozóan központi iránymutatás nem született. Ennek okán a központilag szervezett képzést alapvetően a Magyar Bíróképző Akadémia keretei között tartott képzések jelentették.

Az immáron Magyar Igazságügyi Akadémia néven működő intézmény jelenleg is a bírósági képzési feladatok ellátásának központi „bázisául” szolgál, azonban a képzési rendszer fejlesztése keretében meg kell találni annak a lehetőségét, hogy a központi képzéseken túl, a képzéseken leadott ismeretanyag eljusson minden érintett bíróhoz és igazságügyi alkalmazotthoz.

A bírósági képzési rendszer felülvizsgálatát a Képzési Munkacsoport kezdte meg. Feladata volt a bírósági képzési rendszer újraszabályozási koncepciójának, illetve az ehhez szolgáló alapelveknek a kidolgozása is. Az elkészült koncepcióra („Alapvetések a bírósági képzési rendszerének újraszabályozásához”) megérkeztek a vélemények, észrevételek. A tervezetben több olyan alapvetés szerepel, amelyekre egyetértő vélemények érkeztek:

- a képzés kiemelt célja az igazságszolgáltatás teljesítőképességének, hatékonyságának és minőségének emelése,
- a képzések szakmai tartalmának – célcsoportok igényeire épülő – meghatározása széles körű szakmai és gyakorlati ismereteket igényel, miként az oktatási anyagok és az előadók kiválasztása is,
- a bíróvá válást megelőző és a kinevezést követő létszakaszoknak egymásra kell épülniük, a bírók és az igazságügyi alkalmazottak továbbképzési rendszerének összhangját meg kell teremteni,
- a központi, a regionális és helyi képzéseket egymásra figyelemmel, egymást kiegészítve szükséges felépíteni, a központi képzés mellett a törvényszékeknek, ítélőtábláknak és a helyi bíróságoknak is fontos feladatokat kell ellátniuk a bírósági képzés rendszerén belül.

A bírósági intézményrendszer változása indokolja és lehetővé teszi a bírók és igazságügyi alkalmazottak képzési rendszerének fejlesztését. A Bszi. a képzéssel kapcsolatos feladatkörében az OBH elnökének kötelezettségévé teszi a központi oktatási feladatokról való döntést és azok végrehajtásának felügyeletét. Feladata továbbá a regionális képzési feladatok, a bírók képzési rendszerének és a képzési kötelezettség teljesítése szabályainak, továbbá a bírósági vezető képzések meghatározása is. Évenként össze kell állítani az egész bírósági rendszerre érvényes központi képzési tervet, lehetőséget biztosítva valamennyi, abban az évben kiemelt célcsoport számára, illetve meghatározva a stratégiai fontosságú szakmai feladatokat.

Az OBT képzéssel kapcsolatos feladataként határozza meg a Bszi. a központi oktatási tervre való javaslattételt, valamint a bírók képzési rendszere és a képzési kötelezettség teljesítése szabályainak véleményezését.

Az OBH – az igazságügyért felelős minisztériumhoz tervezett átadással szemben – a 2012. első féléve során tett erőfeszítéseknek köszönhetően megtartotta a korábban kizárólag bírósági képzések színhelyéül szolgáló Budapest, Tóth Lőrinc utca 6. szám alatti épületet. Az oktatási intézmény a korábbi képzési tervnek megfelelően, a függő jogi helyzete alatt is zavartalanul folytatta a tevékenységét.

A 2012. évi CXVII. törvény 2012. július 24. napjával módosította a Bszi. bírósági képzésre vonatkozó 76. § (7) bekezdését, továbbá a XIII/A. fejezettel kibővítette azt:

„Bszi. 171/A. § (1) A Magyar Igazságügyi Akadémia ellátja a bírók, részben az ügyészek, valamint az igazságszolgáltatásban közreműködő más személyek képzését, és ellátja az egységes központi fogalmazóképzés feladatait.

(2) A Magyar Igazságügyi Akadémia az OBH szervezetén belül működik.

(3) A Magyar Igazságügyi Akadémia vezetője főosztályvezetői besorolásnak megfelelő javadalmazásra jogosult.

171/B. § (1) Az OBH elnöke a legfőbb ügyész hozzájárulásával meghatározza a Magyar Igazságügyi Akadémia általános működési feltételeinek, szakmai és gazdasági működésének alapelveit.

(2) Az OBH elnöke a legfőbb ügyéssel együtt elkészíti az egységes központi fogalmazóképzés tananyagát, oktatási tervét és oktatóinak névsorát.

(3) Az OBH elnöke évente megállapodik a legfőbb ügyéssel a Magyar Igazságügyi Akadémia éves felhasználási tervéről, a közös képzésekről és a fenntartási költségek viseléséről.

(4) Az OBH elnöke és a legfőbb ügyész külön megállapodást köthet az igazságügyért felelős miniszterrel a Magyar Igazságügyi Akadémia keretében megvalósuló igazságügyi és nemzetközi tárgyú képzésekről.”

„Bszi. 76. § (7) Az OBH elnöke a képzéssel kapcsolatos feladatkörében

[...]

c) a legfőbb ügyész előzetes véleményének kikérését követően kinevezi a Magyar Igazságügyi Akadémia vezetőjét,”

A változások értelmében a Magyar Igazságügyi Akadémia – a bírók és igazságügyi alkalmazottak képzésével kapcsolatos feladatai változatlan ellátása mellett – részben az ügyészek, valamint az igazságszolgáltatásban közreműködő más személyek képzésével kapcsolatos feladatokat is ellátja, valamint együttműködik az igazságügyért felelős miniszterrel az igazságügyi és nemzetközi tárgyú képzések szervezése során. Ahogyan korábban a Magyar Bíróképző Akadémia, úgy a Magyar Igazságügyi Akadémia is az OBH szervezetén belül működik.–A Bszi.-ben a fent írtak szerint, keretszabályozás-jelleggel rögzített együttműködés tényleges megvalósulási formái a Legfőbb Ügyészséggel, valamint a KIM-mel való egyeztetési folyamat során alakulhatnak ki.

Az OBH – az oktatási rendszer átalakításán túl – az oktatást és a jogalkalmazást segítő, illetve az egyéni tanulmányi ambíciókat támogató, tudományos kutatómunkát lehetővé kívánja tenni. A szolgáltató jelleget erősítendő az állampolgárok részére is megfelelő információszolgáltatást kíván biztosítani az állampolgárok széles körét érintő, lényeges jogszabályváltozásokról.

Az OBH a bírósági képzési rendszer átalakítása és az új rendszer működtetése során együtt kíván működni az igazságszolgáltatás intézményrendszerén belüli és kívüli, a hazai és külföldi, nemzetközi szakmai és tudományos társszervezetekkel. Az OBH a képzés, az önképzés részének tekinti az egyes bíróságok önállóan kialakított nemzetközi kapcsolatait. Az e téren megvalósult jó gyakorlatok ismertetését is feladatának tekinti. Különösen fontosak ebben a körben a szomszédos országok bíróságaival kialakított kapcsolatok, amelyeket központilag szervezett képzések szervezésével is támogatni kíván a jövőben.

A képzésekkel kapcsolatos együttműködés már megvalósult példája, hogy az OBH a minősített adatok kezelésével kapcsolatos képzésre és vizsgáztatásra – az oktatás és vizsgáztatás tartalmi követelményeire figyelemmel – a Nemzeti Biztonsági Felügyelettel (NBF) és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen együttműködési megállapodást kötött. Ennek lényege, hogy az NBF végzi az oktatást és a vizsgáztatást, amely az ítéletábrák illetékességi területén működő törvényszékekkel együtt regionális alapon történne. Az ítéletábrák és törvényszékek szervezési tevékenysége az oktatásra és kisebb csoportokban történő vizsgáztatásra alkalmas helyiségek kiválasztására, az ügykezelők részvételének biztosítására terjed ki. Ennek költségeit az érintett bíróságok közösen finanszírozzák, az OBH pedig gondoskodik az oktatást és a

vizsgáztatást végzők díjazásáról. A tényleges oktatási és vizsgaidőpontok összehangolásáról az érintett bíróságokat az OBH szeptember első felében értesíti. A tervek szerint a Fővárosi és a Budapest Környéki Törvényszéken dolgozó ügykezelők oktatásával és vizsgáztatásával kezdődne a program, szeptember második felében. Az ügykezelők felkészítése érdekében a bíróságokhoz az elmúlt hónapokban két ütemben a vizsgához szükséges elméleti, gyakorlati kérdéseket és válaszokat tartalmazó tananyagot a Hivatal megküldte.

Az OBH együttműködést kezdeményezett az egyetemek jogi karaival a magas színvonalon képzett igazságügyi alkalmazotti és bírói utánpótlás biztosítására az alábbi témákban:

- a bírósági gyakorlat lehetőségének népszerűsítése a hallgatók körében,
- a bírósági fogalmazói felvételi vizsga rendszerének és lebonyolításának bemutatása,
- a hallgatók részére bírósági tárgyalás-látogatások szervezése, ezek szükség szerinti tanrendbe illesztése,
- a bírósági ügyintézők képzésének átgondolása (a tanrend kötelező tartalmi elemeinek és a bíróságok igényeinek összehangolása),
- a bíróságok és a tudomány kapcsolatának előbbé tétele,
- egyetemi oktatók részvétele bírósági szakmai értekezleten, kollégiumi üléseken
- egyéb közös projektek, programok lehetősége,
- tankönyv (képzési segédanyag) szerkesztése, írása.

A más hivatásrendek vezetőinek részvételével 2012. február 15-én megtartott első megbeszélést követően az ismételt találkozó tervezett időpontja 2012. szeptember 26.

Az OBH támogatja az egyes bíróságok és egyetemek között kialakult rendszeres szakmai kapcsolatok jó gyakorlatának elterjesztését. Az OBH más felsőoktatási intézmények felé is nyitni szeretne, hiszen a szakdolgozati témaválasztást, a gyakornoki időt illetően a bíróságok többek számára is hasznos helyszín lehet.

2.2 Az OBH elnökének és az OBH törvényi kötelezettségeinek teljesülése és jogosítványainak gyakorlása

A beszámolóban „a bíróságok igazgatásának új rendszere” című része (1. pont) tartalmazza az új központi igazgatási modell mibenlétét, miszerint a korábbi, testületi központi igazgatás helyett az igazgatási hatásköröket egy személy, az OBH-t közvetlenül irányító OBH elnök gyakorolja.

A Bszi. 65. §-a határozza meg általánosságban az OBH elnökének – alapvetően három területet érintő – jogosítványait: ellátja a bíróságok igazgatásának központi igazgatási feladatait, a költségvetési törvény bíróságokról szóló fejezete irányítói hatásköreit, felügyeli az ítélőtáblák, törvényszékek elnökeinek igazgatási tevékenységét.

Az OBH elnökének munkáját döntést előkészítő és végrehajtó tevékenységével az OBH segíti. Az OBH elnöke egyszemélyi felelősséget visel feladatainak ellátásáért, a központi igazgatás hatékonyságáért és azért, hogy a feladatait – miként ezt a törvény rögzíti – a bírói ítélkezési tevékenység érintése nélkül, a bírói függetlenség alkotmányos elvének tiszteletben tartásával lássa el.

A központi igazgatást az OBH elnöke a stratégiai célkitűzéseivel összhangban gyakorolja. Az irányítás és felügyelet ellátásának eszközei elsősorban a normatív utasításként megfogalmazott, a bíróságokra kötelező szabályzatok, valamint az ajánlások és határozatok kiadása, ezek betartásának ellenőrzése, számonkérése. A bíróságok fejezeti szintű belső ellenőrzésén túlmenően a leggyakoribb számonkérési eszköz a különböző jelentések, adatszolgáltatások bekérése, feldolgozása és ezek eredményeként a bíróságok részére tájékoztatók, intézkedések, felhívások kiadása.

A központi igazgatási feladatokban való részvétel fejlesztési irányait a 2.1.2./i. pontban mutattuk be.

Az OBH elnökének részletes feladatait a Bszi. és a Bjt. egyes rendelkezéseiben nevesíti. A beszámoló az alábbiakban a kötelezettségekre és jogosítványokra vonatkozó jogszabályhelyek szerint – elsőként a Bszi. 76. §-ban meghatározott feladatokat kiemelve –, a törvények 2012. július 17-e előtti módosítását megelőző

sorrend és tartalom alapján – ugyanakkor minden esetben jelölve a jogszabályi változásokat – veszi számba és nyújt tájékoztatást az OBH elnöke által 2012. első félévében elvégzett feladatokról.

2.2.1. Általános központi igazgatási feladatkör

a) Kialakítja, és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot {Bsz. 76.§ (1) bek. a)}

Ez a feladatkör nem véletlenül került első helyre az OBH elnökének jogosítványai közül. Általános társadalmi – és egyben a bírósági szervezeten belül fokozottan is megjelenő – elvárás, hogy a bírósági igazgatás ne csak utólag reagáljon jogalkotási, társadalmi jelenségekre, szervezeten belüli problémákra, hanem maga határozzon meg olyan célokat, amelyek követésével alakítója lehet a folyamatoknak, illetve amelyek víziószerűen megjelennek a döntések, a kezdeményezések hátterében.

Egy ilyen stratégia egyes elemeinek kidolgozása hosszabb időt vesz igénybe, és az nyilvánvalóan szükségessé teszi a szervezeten belüli egyeztetéseket is. Az OBH, a központi igazgatás működtetéséhez azonban ilyen célok mielőbbi megfogalmazására a törvényi kötelezettségen túlmenően is szükség volt. A 2.1. pontban megjelölt célkitűzések a részletekbe menő helyzetelemzés (pl. a bírósági épület állomány teljes körű felmérése) és az első év eredményeinek elemzése alapján aktualizálásra kerülnek 2013-ra.

b) Szabályzatok kiadása, ajánlások és határozatok meghozatala {Bsz. 76.§ (1) bek. b)}

Az OBH elnökének a bíróságok központi igazgatásával kapcsolatos feladatellátásának alapvető eszköze a bíróságokra kötelező szabályzatok kiadása, melyeket normatív utasításként a Magyar Közlöny mellékletében, a Hivatalos Értesítőben hirdeti ki és tesz közzé. Az ajánlások a bíróságokra, a bíróságok működésére, feladataik ellátására vonatkozó, alapvetően szempontokat megfogalmazó, adott kérdéssel kapcsolatos gyakorlat egységesítését célzó, nem kötelező javaslatok, a határozatok pedig általában egyedi ügyekben hozott döntések.

Az OIT szabályzatainak és ajánlásainak felülvizsgálatával kapcsolatos feladatok ellátására és a döntések előkészítésére létrehozott „Szabályzatok és ajánlások felülvizsgálatát végző Munkacsoport” feladata a Bsz. 194. § (1) bekezdése szerint az OIT által a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény alapján hozott szabályzatok és ajánlások felülvizsgálata 2012. szeptember 20-áig. A munkacsoport négy kategóriába sorolta a szabályzatokat és ajánlásokat aszerint, hogy milyen feladatokat kell elvégezni a felülvizsgálat során. A munkacsoport által már véglegesített tervezeteket a munkacsoport elnöke jóváhagyásra 2012. július 25-én megküldte az OBH elnöke részére, amelyeket a döntés előtt szélesebb körben is véleményeztetni kell. A további szabályzatok és ajánlások felülvizsgálata folyamatban van, azok végleges szövegbe foglalására és javaslattal ellátott felterjesztésére a munkacsoport 2012. szeptember 10-ei ülése után kerül sor.

A létrehozott további munkacsoportok is folyamatosan vizsgálják felül szakterületenként a szabályozást. Így a „Gazdálkodási, bér- és létszámgazdálkodási Munkacsoport” az OIT 1998. évi 4. számú, 2004. évi 3. számú, 2005. évi 2. számú, 2005. évi 5. számú, 2009. évi 8. számú szabályzatait, valamint a 2007. évi 3. számú ajánlást vizsgálja felül és a szükséges területeken a gazdálkodás egységesítése végett új szabályokra is javaslatot tehet. „A bíróságok egységes iratkezeléséről szóló szabályzat felülvizsgálatát végző Munkacsoport” a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendeletet és az ahhoz kapcsolódó OIT szabályzatokat az egyes papíralapú, illetőleg elektronikusan lefolytatható bírósági eljárások, illetve vezetendő nyilvántartások ügyintézési, ügykezelési, irattározási, selejtezési feladatainak átfogó módon történő újraszabályozása érdekében.

A korábbi 42 hatályos OIT szabályzathoz ötnek a hatályon kívül helyezése, egynek a módosítása történt meg. Tizenöt OIT ajánlás van még hatályban.

Az OBH elnöke 2012. I. félévében 10 normatív utasítást, 4 ajánlást adott ki, – azok tervezetének a bíróságokkal, érdekképviselői szervekkel, társszervekkel történt előzetes észrevételeztetését követően – és 140 határozatot hozott. A határozatokból 90 személyi döntést, 22 bírósági kijelölést, 28 egyéb döntést (pályázat kiírása, eredménytelenné nyilvánítása, álláshely rendszeresítés, átcsoportosítás, átalakítás, kollégiumvezető-helyettesi tisztséggel rendelkező törvényszékké nyilvánítás, ellenőrzési terv és belső ellenőrzési kézikönyv, elnöki éves beszámoló jóváhagyása, képzés, ítélkezési szünet) tartalmaz.

Utasítások (szabályzatok):

- 1/2012. (I. 20.) OBH utasítás az Országos Bíróság Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról
- 2/2012. (I. 20.) OBH utasítás az Országos Igazságszolgáltatási Tanács szabályzatainak, ajánlásainak, határozatainak átmeneti alkalmazásáról szóló szabályzatról
- 3/2012. (I. 20.) OBH utasítás a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 2003. évi 8. számú OIT szabályzat módosításáról szóló szabályzatról
- 4/2012. (I. 20.) OBH utasítás a bírák és igazságügyi alkalmazottak cafetéria-juttatásáról szóló szabályzatról
- 5/2012. (III. 22.) OBH utasítás a 2012. évi fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználási rendjéről szóló szabályzatról
- 6/2012. (IV. 13.) OBH utasítás a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló szabályzatról
- 7/2012. (IV. 25.) OBH utasítás a bírósági épületekben tartózkodás szabályairól, a bírósági épületek rendje fenntartásának követelményeiről szóló szabályzatról
- 8/2012. (IV. 25.) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal sajtótájékoztatási tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló szabályzatról
- 9/2012. (V. 8.) OBH utasítás a talár viseléséről, valamint az ülnökök, a jegyzőkönyvvezetők és az eljárási cselekményt végző bírósági titkárok öltözködési szabályairól szóló szabályzatról
- 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzatról

Ajánlások:

- 1/2012. (I. 9.) OBH Elnöki ajánlás a 2012 márciusában megalakuló Országos Bírói Tanács tagjait választó küldöttértekezlet résztvevőinek jelölési és választási szabályairól
- 2/2012. (I. 9.) OBH Elnöki ajánlás a 2012 márciusában megalakuló Országos Bírói Tanács tagjait választó küldöttértekezlet ülésének előkészítéséről és az ülés ügyrendjéről
- 3/2012. (II. 20.) OBH Elnöki ajánlás az eljáró bíróság kijelöléséről az ügyek ésszerű időn belül való elbírálásának biztosítása érdekében
- 4/2012. (II. 23.) OBH Elnöki ajánlás a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak szabadságolási rendjéről

Az Országos Bírói Tanács határozataival az alábbi utasítások tervezeteit véleményezte: felsorolás!

- az 1/2012. (III. 24.) OBT határozattal a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló szabályzat tárgyában készült OBH utasítást,
- a 11/2012. (III. 24.) OBT határozattal a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal sajtótájékoztatási tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló OBH utasítást,
- a 16/2012. (IV. 17.) OBT határozattal a talár viseléséről, valamint az ülnökök, a jegyzőkönyvvezetők és az eljárási cselekményt vezető bírósági titkárok öltözködési szabályairól szóló szabályzat tárgyában készült OBH utasítást,
- a 23/2012. (V. 21.) OBT határozattal a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzat tárgyában készült OBH utasítást.

A Tanács a 2012. április 17-ei ülésen tárgyalta meg és egyhangúlag támogatta az eljáró bíróság kijelöléséről az ügyek ésszerű időn belül való elbírálásának biztosítása érdekében hozott 3/2012. (II. 20.) OBH Elnöki ajánlást.

Az OBH döntései elleni jogorvoslatok körét bővítette a 2012. évi CXI. törvény, ami 2012. július 17-étől módosította a Bszi-t, miszerint az eljáró bíróság kijelölésével érintett peres fél a kijelölő határozat ellen fellebbezéssel élhet (63. § (3) bek.).

c) Képviseleti bíróságok {Bszi. 76.§ (1) bek. c)}

A Bszi. 76. § (1) bek. c) pontja szerint az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében képviseli a bíróságokat.

E körben

- meghívottként részt vesz az Országgyűlés illetékes bizottságainak ülésén a bíróságokat közvetlenül érintő jogszabályokra vonatkozó napirendi pont, valamint a Bíróságok fejezet költségvetésének tárgyalásakor és képviseli a bírósági szervezetrendszer álláspontját,
- gondoskodik a bírósági szervezetrendszer érdekei megjelenítéséről és érvényesítéséről, biztosítja a társszeminisztériumokkal, a különböző hivatalokkal (Állami Számvevőszék, Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., Alapvető Jogok Biztosának Hivatala), a civil szervezetekkel és a helyi önkormányzatokkal való munkakapcsolat fenntartását, tárgyalásokat folytat az európai uniós és egyéb nemzetközi forrásból származó támogatások elnyerése érdekében az érintett hazai és nemzetközi szervek képviselőivel,
- egyeztet a legfőbb ügyéssel a bírósági és ügyészségi fogalmazók egységes központi képzésének rendszere kialakításáról, a Magyar Igazságügyi Akadémia általános működési feltételeinek, szakmai és gazdasági működésének alapelveiről,
- szakmai kapcsolatot tart a jogi hivatásrendekkel (a közjegyzőkkel, az ügyvédekkel, a bírósági végrehajtókkal, a közvetítőkkel, az egyetemek jogi karaival és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel) az együttműködés lehetséges módjairól,
- elősegíti az írott és elektronikus média naprakész tájékoztatását a közérdeklődésre számot tartó ügyekről, megjeleníti a bírósági szervezetrendszert az állami és egyéb társadalmi és nemzetközi rendezvényeken, képviseli a bíróságok álláspontját a hazai és nemzetközi konferenciákon és szervezetekben.

A bíróságok nemzetközi kapcsolatrendszerének szélesítése és ápolása, valamint a kölcsönös tapasztalatcsere érdekében delegációkat fogad. Az OBH elnöke a képviselettel kapcsolatos feladatokat személyesen, valamint az OBH más vezető beosztású munkatársai közreműködésével látja el.

A Bszi. 86. § (3) bekezdés b) pontja szerint az OBH meghatalmazás alapján képviseli az OBH elnökét és a bíróságokat a bírósági eljárásokban. Az OBH Szervezeti és működési szabályzata rendelkezik arról, hogy az Elnöki Titkárság Jogi Képviseleti Osztálya meghatalmazással ellátja a bírák és bírósági alkalmazottak perbeli képviseletét azokban a bírósági eljárásokban, amelyekben a pertárs bíróság képviseletében is eljár.

Az ellátott feladat nagyságát a következő adatok is mutatják:

2012. január 1. napjától 140 új ügy érkezett (a 2012. június 30-ai állapot szerint) a törvényszékek, az ítéletábrák, illetve az OBH ellen összesen 564 pert indítottak, amelyből 52 esetben az alperesként perbevonott bíró képviseletét is ellátta az Osztály. 130 ügy jogerősen befejeződött és 434 ügy van folyamatban. A kártérítési perek pertárgy értéke meghaladta a 807 milliárd forintot. 2012. január 1. napjától peres ügyekben 1397 intézkedésre került sor (pl.: ellenkérelem, észrevételek, bizonyítási indítvány, fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem, felülvizsgálat iránti kérelem, felülvizsgálati ellenkérelem, perköltség behajtására tett intézkedések, iratbeszerzés, a megbízó fél rendszeres tájékoztatása az ügy állásáról, a bíróság felhívására tett egyéb intézkedések).

2012. június 30-áig 377 tárgyalás volt ezekben az ügyekben, ebből 351 vidéken, 26 Budapesten. Az év hátralevő időszakára már jelenleg is 163 tárgyalást tűztek ki a bíróságok. A bíróságoknak a perek számához viszonyított pernyertességük változatlanul 98%-os. Jogerős ítélet alapján az alábbi ügyekben került sor teljesítésre:

- illetmény visszafizetésre és elmaradt illetmény megfizetése iránt egy törvényszéki tanácselnök munkaügyi perében jogerős részítélet született, amellyel 2.354.495,- Ft elmaradt illetmény megfizetésére kötelezték az alperesi törvényszéket,

- a fizetési meghagyásos eljárásban megvalósult késedelemre alapított ügyben kötelezték az alperest 100.000,- Ft tőke - méltányos elégtételt biztosító kártérítés címén -, valamint annak 2009. november 18. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére,
  - európai elfogató parancs téves kibocsátása miatt kötelezték az alperest 1.000.000,- Ft tőke és annak 2009. október 1-jétől a kifizetésig terjedő időre járó késedelmi kamata megfizetésére,
  - a perbeli ingatlan ½ részét az alperesi bíróság jogellenes magatartása miatt veszítette el a felperes, az alperest a bíróság 1.000.000,- Ft és ezen összegnek 2003. szeptember 11. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte,
  - az összbüntetésbe foglalással a bíróság indokolatlanul késlekedett, ezért kötelezték az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 450.000,- Ft tőkét nem vagyoni kártérítés címén, valamint annak 2008. december 9. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatát,
  - a felperes keresetét arra alapította, hogy az alperesi bíróság ellenőrzés nélkül jóváhagyta a kirendelt szakértő véleményében szereplő téves számításokat, ezért az alperest a bíróság 3.742.687,- Ft megfizetésére kötelezte,
  - a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése vonatkozásában indított perben a bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 707.775,- Ft-ot háromhavi átlagilletmény és 670.500,- Ft-ot végkielégítés címén.
- Az összes kifizetés 10.025.457,- Ft + késedelmi kamat volt.

A peres eljárások szakmai tapasztalatait elemző tájékoztatókat az OBH a jövőben is a bírói kar rendelkezésére bocsátja majd.

d) A bíróságokat érintő jogszabályalkotásokat kezdeményezi {Bsz. 76.§ (1) bek. d)}

Az OBH elnöke 2012. június 8. napján kezdeményezte az igazságügyért felelős miniszternél több eljárási törvény módosítását az eljárások gyorsítása és a bírói ügyteher csökkentése, arányosítása érdekében. Ugyanezen törvénycsomag tartalmazta az Magyar Bíróképző Akadémiával kapcsolatos módosításokat és az ügyvédi törvény módosítására vonatkozó kezdeményezést. Ez utóbbi kérdéskör akkor lekerült a napirendről azzal, hogy további egyeztetéseket kell folytatni. A kezdeményezés a következő fő pontokat érintette:

- vagyoni perек pertárgyérték határának felemelése,
- hirdetményi kézbesítés szabályainak megváltoztatása,
- bíróságok kijelölésével és közigazgatási bíróság illetékességi szabályaival kapcsolatos rendelkezések módosítása,
- jegyzőkönyv elektronikus megküldésével és peres tárgyalás írásbeli előkészítésével kapcsolatos szabályok módosítása,
- kényszertörlés eljárási szabályainak módosítása,
- kiemelt jelentőségű büntetőügyek tárgyalási időközének felemelése,
- bírósági titkári jogkörök bővítése a büntető, polgári nemperes, cég- és felszámolási eljárásokban,
- Magyar Bíróképző Akadémia átnevezése és új feladatainak meghatározása,
- az OBH-ba, a Kúriára és a minisztériumba beosztott bírák pótlék.

A kezdeményezés tartalmának megfelelő rendelkezéseket a parlament a 2012. évi CXVII. törvényben fogadta el.

e) Véleményezi a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét {Bsz. 76.§ (1) bek. e)}

Napi rendszerességgel érkeztek kisebb volumenű előterjesztések, amelyek véleményezése folyamatosan történt, és emellett az OBH több kiemelt jelentőségű, nagy terjedelmű jogszabályra is tett észrevételeket, folytatott egyeztetéseket.

A fontosabb törvények a következők voltak:

- bíróságok szervezetéről és igazgatásáról, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvények módosítása,
- Munka Törvénykönyve és kapcsolódó átmeneti rendelkezések,

- a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény,
- Büntető Törvénykönyv,
- Polgári Törvénykönyv módosítása és az új Polgári Törvénykönyv tervezete,
- Polgári perrendtartásról szóló törvény módosítása,
- a gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásához kapcsolódó törvény-módosítások,
- módosítások egyes családjogi és cégjogi eljárások egyszerűsítésének tárgyában,
- a Cégtörvény módosítása.

A minisztériumok által kibocsátott rendeletek véleményezése közül kiemelendő:

- a civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó űrlapjairól szóló KIM rendelet,
- a BÜSZ módosítása,
- KIM rendelet a felszámolási eljárásban közzétételre kerülő bírósági végzések kivonatának tartalmi elemeiről és a csődeljárás iránti kérelem benyújtására vonatkozó formanyomtatványokról, továbbá a felszámolók elektronikus kijelöléséről,
- a civil szervezetek információs rendszeréről szóló KIM rendelet,
- az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költség előlegezésének és viselésének részletes szabályairól szóló KIM rendelet,
- szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló BM rendelet.

Az OBH elnöke kijelölése alapján a Nemzetgazdasági Minisztérium Államháztartási Belső Kontroll Munkacsoportjának Belső Ellenőrzési Témacsoportja tagjaként, a Bíróságok Fejezet és az OBH belső ellenőrzése működtetése/működése tekintetében az OBH Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály folyamatosan részt vesz a belső kontrollrendszert érintő jogszabályok és módszertani útmutatók tervezetének előzetes véleményezésében.

f) Részvétel az Országgyűlés bizottságainak ülésén {Bsz. 76. § (1) bek. f)}

A Bsz. 76. § (1) bekezdésének f) pontja szerint az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében meghívottként részt vesz az Országgyűlés bizottságainak ülésén a bíróságokat közvetlenül érintő jogszabályokra vonatkozó napirendi pont megtárgyalásakor.

Az OBH elnöke személyesen vett részt az Országgyűlés Alkotmányügyi, Igazságügyi és Ügyrendi Bizottságának 2012. március 26-ai ülésén, és észrevételeket tett a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosításáról szóló T/6393 számú törvényjavaslatra.

Ugyanezen törvényjavaslat vonatkozásában tett észrevételeket – az OBH elnökét helyettesítve – dr. Németh Zoltán kabinetvezető a bizottság 2012. április 2-ai ülésén. A bizottság 2012. június 5-ei ülésén dr. Hilbert Edit, az OBH általános elnökhelyettese – az OBH elnökét helyettesítve – a Büntető Törvénykönyvről szóló T/6958 számú törvényjavaslatra tett észrevételeket. Személyesen vett részt az OBH elnöke a bizottság 2012. június 25-ei ülésén, ahol az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló T/7676 számú törvényjavaslatra tett észrevételeket. Ezen kívül dr. Kovács Mária, az OBH elnökhelyettese és dr. Vadász Viktor, az OBH-ba beosztott bíró – az OBH elnökét helyettesítve, külön szóbeli észrevételek megtétele nélkül – a félév során több alkalommal megjelentek a bizottságnak a bíróságokat közvetlenül érintő jogszabályokat megvitató ülésein.

2.2.2. Az OBH irányításával kapcsolatos jogkör

a) Irányítja az OBH tevékenységét {Bsz. 76. § (2) bek. a)}

Az OBH az elnök vezetése alatt álló önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv. Az OBH az elnöke által normatív utasításban kiadott Szervezeti és működési szabályzatában meghatározott szervezeti és működési rend keretében végzi a Bsz. 86. §-ban meghatározott feladatait – így különösen az OBH elnöke döntéseinek előkészítését és gondoskodik azok végrehajtásáról –, biztosítja az OBH elnökének a

hatáskörébe tartozó feladataival kapcsolatos tevékenysége ellátását. A Hivatal működésén keresztül valósul meg az OBH elnöke jogszabályok által meghatározott jogköreinek gyakorlása, kötelezettségeinek teljesítése. Az OBH elnökének az OBH-val kapcsolatos irányításának eszközei különösen a szabályzatok, a normatív és konkrét utasítások, az intézkedések kiadása, heti rendszerességgel értekezletek tartása, írásban heti feladatterv kiadása, ezek teljesítésének számonkérése, a koordináció, az információáramlás biztosítása.

Az OBH elnöke a Szervezeti és működési szabályzat 4. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint gyakorolta a beszámolási időszakban az OBH irányításával kapcsolatos jogosítványait: meghozta az OBH zavartalan és eredményes működésének biztosítása érdekében a gazdálkodásra és a személyzeti változásokra vonatkozó egyedi határozatait, közbeszerzési eljárások lefolytatását rendelte el, elbírálta a hatáskörébe tartozó egyes munkavállalói kérelmeket.

Az OBH elnöke

- az 1/2012. (I. 2.) OBHE számú utasítással rendelte el OBH működése folyamatossága fenntartása érdekében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala vezetője szabályzatainak, határozatainak, utasításainak átmeneti alkalmazását,
- a 2/2012. (I. 18.) OBHE számú utasításban határozta meg az OBH Magyar Bíróképző Akadémia ételadag norma mértékeit,
- a 3/2012. (VII. 11.) OBHE utasítással döntött az Országos Bírósági Hivatalban a felügyeleti rendről, a helyettesítés rendjéről, valamint az ezekhez kapcsolódó egyes működési kérdések átmeneti szabályozásáról. Az OBH elnökének csaknem valamennyi, a bíróságok működésére vonatkozó, normatív utasításként meghozott szabályzata is érinti az OBH tevékenységét.

Az irányítás körébe tartozó ellenőrzés keretében az OBH elnöke az OBH-ban működteti a belső kontrollrendszert, melyet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Bkr.) a költségvetési szerv vezetőjének felelősségi körébe utal. Az OBH belső kontrollrendszere része a függetlenített belső ellenőr tevékenysége. 2012. első félévében a belső ellenőr munkáját kockázatelemzés alapján, éves munkaterv szerint végezte. Tevékenysége során az OBH vagyónvédelmére és az informatikai rendszerek kockázatelemzésére fókuszált. A féléves munkája során 3 db tervszerinti, és 1 db soron kívüli ellenőrzést végzett, valamint azokat az adminisztratív feladatokat is ellátta, melyek a 2012. év elejétől a hatályba lépő Bkr. hatályba lépése miatt váltak szükségessé. Így elkészítette el az OBH belső ellenőrzési stratégiai tervének, a belső ellenőrzési kézikönyvének módosítását, amit az OBH elnöke hagyott jóvá.

b) Megállapítja az OBH szervezeti és működési szabályzatát {Bsz. 76. § (2) bek. b)}

Az OBH működését – az OIT Hivatala szervezeti keretein alapuló, hatályos jogszabályi változásokat tartalmazó – 1/2012. (I. 20.) OBHE utasításban foglaltak szerinti Szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) határozza meg. Az SZMSZ a korábbiakhoz képest csak néhány kisebb működési formát érint, kisebb változásokat tartalmaz (pl.: munkacsoporti működés, központi igazgatási feladattal való megbízás).

Az SZMSZ értelmében 2012. június 1. napjáig kizárólag az OBH elnöke gyakorolta a felügyeleti jogkört a Hivatal valamennyi szervezeti egysége felett.

Az OBH elnöke általános elnökhelyettese és elnökhelyettese kinevezése megteremtette az alkalmat az OBH szervezeti egységei feletti felügyeleti rend megosztására, ily módon az OBH elnökének tehermentesítésére, mely lehetőséget ad az OBH elnökének arra, hogy a bíróságok központi igazgatása stratégiájának kialakításával és megvalósításával kapcsolatos feladatait helyezze előtérbe.

Amíg ki nem alakul az új szervezeti rend, az átmeneti szabályozásról a 3/2012. (VII. 11.) OBHE utasítás rendelkezik; ez az utasítás tartalmazza az elnökhelyettesek feladatait és hatásköreit is.

c) Az OBH elnökhelyetteseinek a kinevezésére vonatkozó javaslat {Bsz. 76. § (2) bek. c)}

Az OBH elnökének javaslatára a köztársasági elnök 2012. június 1-jétől határozatlan időre kinevezte dr. Hilbert Editet az OBH általános elnökhelyettesévé és dr. Kovács Máriát elnökhelyettesévé.

2.2.3. A költségvetéssel kapcsolatos feladatok

a) A bírósági fejezet költségvetésére és a költségvetés végrehajtására vonatkozó javaslat {Bsz. 76. § (3) bek. a)}

Az OBH elnöke a Bsz. 76. §-ának (3) bekezdése értelmében 2012. I. félévében elkészítette a Bíróságok fejezet 2011. évi költségvetésének végrehajtására vonatkozó beszámolóját, amely részét képezi Magyarország központi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvénynek.

Ezen időszak alatt a fejezet elkészítette a 2013. évi költségvetési javaslatát, amely tartalmazza a Kúria, az ítélőtáblák, a törvényszékek, az OBH, valamint az OBH költségvetésén belül elkülönítetten az OBT és a fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeit és kiadásait.

A fejezet 2013. évi költségvetési támogatási előirányzata 84.009,2 millió forint, amely 8,3%-kal növekedett a 2012. évi előirányzathoz képest, összesen mintegy 6,5 milliárd forinttal. A költségvetési támogatási többlet jelentősége, hogy a korábbi évek támogatási előirányzatához képest az évek óta fennálló dologi kiadásokon jelentkező alulfinanszírozottság nagymértékben csökkenthető, a szinte valamennyi jogágot érintő jogszabályváltozásokból eredő többletfeladatok elláthatók, valamint az ítélkezési munkakörülmények javíthatók. Elkezdődhet az évek óta életveszélyessé vált Budapest Környéki Törvényszék elhelyezésére biztosított épület rekonstrukciója, az új kerületi bíróság kialakítása, a Szegedi és Miskolci Törvényszék terület bővítése és átalakítása, valamint a Debreceni Városi Bíróság új épület beruházás indításának első üteme.

b) Részvétel a Kormány, továbbá az Országgyűlés költségvetéssel foglalkozó bizottságának ülésén a bírósági fejezet költségvetésére és a költségvetés végrehajtására vonatkozó napirendi pont megtárgyalásakor {Bsz. 76. § (3) bek. b)}

Az OBH elnöke 2012. május 30. napján, a költségvetés tárgyalásakor részt vett a Kormányülésen és felszólalt a Bíróságok fejezet 2013. évi költségvetési fejlesztési igényeinek érvényesítése érdekében.

c) A fejezetet irányító szerv feladatainak ellátása {Bsz. 76. § (3) bek. c)}

Az e feladatkörben végrehajtott előirányzat-módosítások:

- a bíróságok által a szolgálati bíróság tagjai díjazásának, a bírói pályalkalmassági vizsgálatok költségtérítésének, az Európai Unió projekt keretében megvalósuló beszerzések önrészeinek, valamint az életveszély elhárításához kapcsolódó felújítások többlet előirányzatának átcsoportosítása,
- az ítélőtáblák illetve törvényszékek többlet bevételeinek előirányzatosítása,
- a fejezeti kezelésű előirányzatok között megtervezett feladatokra biztosított költségvetési támogatás átcsoportosítása a törvényszékeknek,
- megállapodás alapján fejezetek közötti előirányzat átcsoportosítás (törvényszékek és az ügyészség között).

Az e feladatkörben történt legfontosabb közbeszerzések és szerződéskötések, egyéb intézkedések:

- a „Civíl szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” és „Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban” megnevezésű projektek végrehajtásához a szükséges közbeszerzési eljárások, a szerződések, szerződés-módosítások,
- a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-vel felhasználói szerződés,
- a postai küldeményforgalmi és egyéb szolgáltatásokról szóló kiemelt partneri szerződés 3. számú módosításáról szóló szerződés,
- a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési egyensúlyának és fizetőképességének megőrzése, a jogszabályban előírt kötelező feladatok zavartalan ellátása és a felelős gazdálkodás szemléletének további érvényesítése érdekében szükséges takarékosági intézkedésekről körlevél kiküldése a bíróságok részére,

- a bíróságok vagyongazdálkodási ügyei intézésénél a jogszabályban előírt egyetértési jog gyakorlása.

d) Gyakorolja a bírósági fejezet gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat {Bsz. 76. § (3) bek. d)}

Az e körben elvégzett feladatok:

- a Bíróságok fejezet 2012. első félévi bevételi és kiadási előirányzatokkal való gazdálkodásának figyelemmel kísérése,
- intézkedés a bíróságok kiemelt előirányzatainak és azok változásainak nyilvántartására,
- a bírák és igazságügyi alkalmazottak által benyújtott lakáscélú kölcsönkérelmek elbírálása,
- a bíróságok által használt pénzügyi, számviteli, gazdálkodási és költségvetési folyamatait teljes körűen támogató programját a Gazdálkodási Integrált Informatikai Rendszer (GIIR) működésének biztosítása,
- a fejezetbe tartozó intézmények engedélyezett és ténylegesen betöltött létszámáról havonta kimutatást készítése bírák, titkárok-fogalmazók, igazságügyi alkalmazottak és mindösszesen bontásban.

e) Irányítja a bíróságok belső ellenőrzését {Bsz. 76. § (3) bek. e)}

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 70. § (1)-(8) bekezdései és Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény (költségvetési tv.) VII. fejezet 50. § (4) bekezdése, összhangban a Bsz. tartalmával, az ellenőrzési jogot és kötelezettséget is tartalmazza, nevesíti.

Az OBH elnökének a bíróságok belső ellenőrzése irányítási joga és kötelezettsége keretében, a Bíróságok fejezetet irányító szerv vezetőjeként feladata az Áht. 69. §. (2) bekezdése és a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Bkr.) 3. § alapján a fejezetben és intézményeiben biztosítani az alábbiakat:

- a belső kontrollrendszer létrehozását. A belső kontrollrendszer létrehozása a kontroll rendszer elemei, azaz a kontroll környezet, kockázatkezelési rendszer, kontroll tevékenységek, információ és kommunikációs rendszer kiépítését jelenti a nyomon követési rendszerrel, s az azt magába foglaló belső ellenőrzéssel (Áht. 61. §),
- a belső kontrollrendszer működtetését,
- a belső kontrollrendszer fejlesztését.

E feladatok teljesülése a bírósági szervezet valamennyi szintjén megjelenő kötelezettség és jog.

Az OBH elnöke irányítási-ellenőrzési joga közvetlen érvényesítéséhez a Hivatal szervezeti rendjében két önálló belső ellenőrzési egység végezte az ellenőrzéseket: a fejezeti feladatok közvetett és közvetlen irányításához kötődő ellenőrzési és koordinációs feladatokat az önálló főosztályi szervezetben működő ellenőrzési egység, a Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály (PEÖF) és a költségvetési szerv vezetői feladatok teljesítéséhez az egy fő függetlenített belső ellenőr.

(A bírósági intézményekben az intézményvezetők közvetlen irányítása alá tartozó, függetlenített belső ellenőrök végzik a belső ellenőrzéseket.)

Az OBH Szervezeti és működési szabályzatába beépültek az Áht és a Bkr. vonatkozó, kötelező szabályozói, az OBH elnökének feladatai, jogosítványai, az alábbiak tekintetében:

- a belső kontrollrendszer létrehozása, működtetése és fejlesztése,
- a belső ellenőrzést végző személyek, szervezetek szervezeti és funkcionális függetlenségét garantáló jogszabályok,
- a PEÖF ellenőreinek kinevezése, felettük a munkáltatói jogkör gyakorlása
- egyetértési jog a fejezet irányítása alá tartozó szervezet vezetőjének a belső ellenőrzési vezetője kinevezéséhez.

A PEÖF az igazgatási tevékenységben a hatáskörök átláthatóságát, a jogszabályok szerinti megfelelést az SZMSZ-ekben és az egyéb szabályzatokban rögzítettek alapján veti össze a kialakult gyakorlattal. A megfogalmazott javaslatokat a 65006/2012. OBH számon elkészített vezetői feljegyzés rögzíti. A PEÖF az operatív működési tevékenységben nem vehet részt, de az ellenőrzött területeken és intézményeknél

elemzi, értékeli a gazdálkodás színvonalát, hatékonyságát és eredményességét, megállapításokat tesz, következtetéseket von le és javaslatokat fogalmaz meg. A belső kontrollrendszer meglévő elemeinek aktualizálása, a hiányzó szabályozók elkészítése a tárgyév feladata.

Az OBH elnökének e jogkörében hozott határozatai:

- A PEÖF belső ellenőrzések eljárási rendjét tartalmazó belső ellenőrzési kézikönyvét a 159/2012. (VII. 11.) OBHE számú határozattal hagyta jóvá, melyben a 2012. január 1-jétől hatályos jogszabályi és szervezeti változások megfelelően rögzíti.
- A 254/2012. (VIII. 29.) OBHE számú határozattal került jóváhagyásra a 2012-2014. évekre szóló fejezeti szintű stratégiai ellenőrzési terv. Az ellenőrzés a szervezet céljai teljesülését és a vezetőket hivatott támogatni az évenként lebontott és az éves ellenőrzési tervekben szereplő feladatok végrehajtásakor tapasztalt információkkal. A stratégiai terv a bíróságok központi honlapján elérhető.
- A 67/2012. (IV. 16) OBHE számú határozatban elfogadta a Bíróságok fejezet belső ellenőrzési rendszerének 2011. évi működéséről készített összefoglaló éves ellenőrzési jelentést annak mellékleteivel együtt, s a határozat értelmében az államháztartásért felelős miniszternek az összefoglaló éves ellenőrzési jelentést változatlan formában és tartalommal továbbította.
- A 2012. év II. félév ellenőrzési feladatait a 151/2012. (VII. 11.) OBHE számú határozat tartalmazza. Az OBH elnöke a PEÖF közreműködésével, annak éves tervében meghatározott feladatainak végrehajtásával biztosítja a Bkr. szabályainak érvényre jutását. A kockázatelemzés elkészítéséhez a 65023/2012. OBH számú körlevélben kért adatokat a PEÖF, mely a 2011. évi létszám- és illetménygazdálkodást ölelte fel, tekintettel a fejezetben folyamatban lévő létszámváltozásokra, s a szűk költségvetési forrásokra.

Az OBH elnöke a pénzügyi ellenőrzés feladatai ellátása körében meghozott közvetlen vezetői döntésével:

- biztosította a fejezeti szinten szervezett, 2012. május 31. - június 1. között megtartott szakmai továbbképzést a fejezet függetlenített belső ellenőrei számára,
- támogatta a fejezeti ellenőri részvételt az intézmények belső ellenőrei által helyi szinten szervezett szakmai konzultáción, melyre a Székesfehérvári Törvényszéken 2012. január 27-én került sor,
- felhatalmazása alapján a Hivatal körlevelet küldött valamennyi önálló intézmény vezetője részére annak érdekében, hogy a távozó vezetők „vezetői nyilatkozataik a belső kontrollrendszer működéséről” kötelező megtételére az OBH felhívja a figyelmet,
- teljesítette mindazokat a kötelezettségeket, melyeket a belső ellenőrzési rendszer tekintetében jogszabály az irányító szerv kötelezettségeként nevesít annak érdekében, hogy a fejezetet irányító szerv belső ellenőrzési egysége teljesítse az irányított szervek belső ellenőrzési tevékenységének szakmai felügyeletére (szakmai koordinálás: szakmai napok megtartása évente 2 alkalommal; éves ellenőrzési tervek és éves ellenőri beszámolók összesítése, hibák kiszűrése, visszacsatolás), koordinációjára vonatkozó kötelezettségeit, előkészíthesse a szükséges mértékű fejezeti szintű ellenőrzéseket, mivel ezt a feladatot 2013. évtől kell beiktatni,
- támogatta az OBH Informatikai Főosztálya által az ellenőrzések nyilvántartását támogató jelenleg tesztelés alatt álló szoftver elkészítését,
- az OBH ellenőrei számára biztosította a NAV kötelező képzésein a részvételt, lehetőséget biztosított az OBH által szervezett képzéseken történő részvételekre.

A PEÖF feladatellátása:

- A PEÖF 2012. I. félévi ellenőrzési feladatait a 165/2011. (XII. 6.) számú OIT határozat rögzítette. A tervezés menete, a feladatok kijelölése, a végrehajtás sorrendje az előző évek gyakorlatával azonosan, valamint a 2012. január 1. naptól hatályos Bkr. előírásai betartásával történt.
- A költségvetéssel kapcsolatos feladatok körében teljesült a Kecskeméti Törvényszék elmúlt 4 költségvetési évet magába foglaló gazdálkodására irányuló rendszerellenőrzés. A helyi bíróságok vizsgálatait, a helyszíni ellenőrzéseket, egyeztetett időpontokban, az ütemezés szerint hajtotta végre. . Az ellenőrzés teljesítéséhez szükséges feltételeket az OBH elnöke és az ellenőrzött intézmény együtt biztosította. Az ellenőrzésről elkészített „Jelentés” tervezet határidőre elkészült

(2012. 06. 30.), a Bkr. 42. §-a szerint előírt egyeztetési kötelezettség teljesült, az ellenőrzés lezárását biztosító „Intézkedési Terv” készítése az intézmény részéről folyamatban van.

- Tanácsadói tevékenységével támogatta az OBH elnökét az alábbi területeken: jogszabály módosítások, észrevételek megtétele, javaslatok a központi irányítás fejlesztéséhez, a költségvetés mutatószámai, egységes eljárási rend, szabályzatok véleményezése, munkabizottságok munkájának támogatása.

f) A bírákat megillető cafetéria-juttatás éves összegének meghatározása, együttműködve az érdekvédelmi szervezetekkel {Bsz. 76. § (3) bek. f)}

A bírák és igazságügyi alkalmazottak cafetéria-juttatásáról az érdekvédelmi szervezetekkel előzetesen egyeztetett 4/2012. (I. 20.) OBH utasítása rendelkezik; a béren kívüli juttatás keretösszege 2012. évre bruttó 200.000 Ft/fő, a juttatás után 16%-os személyi jövedelemadót (az adó alapja a jövedelem 1,19-szerese) és 10%-os mértékű egészségügyi hozzájárulást kell megfizetni.

A cafetéria-juttatás elemei és mértéke:

- munkahelyi étkeztetés havonta 12.500 Ft,
- kedvezményes üdültetés évente a minimálbér mértékéig,
- az Erzsébet-utalvány formájában juttatott jövedelemből havi 5.000 Ft-ot meg nem haladó rész,
- a munkáltató által Széchenyi Pihenő Kártya számlára utalt támogatás (szálláshely, vendéglátás és szabadidő alszámlák),
- iskolakezdési támogatás évente a minimálbér 30%-ig (27.900 Ft/gyermekenként/év),
- helyi utazási bérlet juttatása,
- iskolarendszerű képzés átvállalt költsége évente a minimálbér két és félszereséig,
- önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztári pénztártag javára hozzájárulás (46.000 Ft/hó),
- önkéntes kölcsönös egészségpénztári/önsegélyező pénztártag javára történő hozzájárulás (27.900 Ft),
- az éves keretösszeg mértékéig nem kedvezményes adózású étkezési utalvány is igényelhető, ha a rendelkezésre álló keretösszeg nem éri el az igényelt kedvezményes adózású juttatásokat.

g) Az egyéb juttatások részletes feltételeinek és mértékének meghatározása az érdekvédelmi szervezetekkel együttműködve {Bsz. 76. § (3) bek. g)}

A fejezetet irányító szerv vezetője 42.014/2012. OBH számú átiratában felkérte a bíróságok elnökeit az egyéb juttatások teljesítésének mérséklésére, hogy e tárgykörben csak a legszükségesebb esetben történjen kifizetés. A fejezeten belüli egységes rendszer kialakítása érdekében az OBH elnöke létrehozta a „Gazdálkodási, bér- és létszámgazdálkodási Munkacsoportot”-ot. A munkacsoport feladata a Bsz. 194. § (1) bekezdése alapján az OIT 1998. évi 4. számú, 2004. évi 3. számú, 2005. évi 2. számú, 2005. évi 5. számú, 2009. évi 8. számú szabályzatai, valamint a 2007. évi 3. számú ajánlás felülvizsgálata során az egyes részterületek kidolgozása – 2012. szeptember 30. napjáig – az érdekképviseleti szervezetekkel és a bíróságokkal véleményeztetve, egyeztetve.

2.2.4. A statisztikai adatgyűjtéssel, az ügyelosztással és a munkateher méréssel kapcsolatos feladatok

a) A bírósági fejezet létszám előirányzata, valamint a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének mutatói alapján a bíróságok – a törvényszékek esetében az illetékességi területükön működő közigazgatási és munkaügyi bírósággal, valamint járásbíróságokkal együttes – szükséges bírói létszámának meghatározása {Bsz. 76. § (4) bek. a)}

A munkateher méréssel és létszámgazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátására és a döntések előkészítésére jött létre a Munkateher Munkacsoport. A Munkacsoportot feladata, hogy a Bsz. 76. § (4) bekezdése a), d) és e) pontjainak megfelelően közreműködjön a bírói és igazságügyi alkalmazotti létszám, a statisztikai adatok gyűjtésének központi feladataiban és alakítsa ki a bírósági feladatkatasztert, a peres és

nemperes eljárások átlagos munkaterhének mutatóit, a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapokat és módszereket az arányos ügyteher kialakítása érdekében 2012. november 30. napjáig.

A cél a bírói szakma minél szélesebb körben való bevonása volt e nagyon fontos probléma megoldásába.

A szükséges bírói létszám meghatározása és annak biztosítása a bíróságra érkező ügyek tárgya, munkaidő igény, terjedeleme, eljárás fajta és az elintézésükre hatáskörrel rendelkező bírósági dolgozók köre szerinti rendkívüli változatosságára, a hatásköri, illetékességi szabályok gyakori változásaira, a rendelkezésre álló adatok elégtelenségére, a bírói jogviszony jellegéből adódó kötöttségekre, és nem utolsósorban a bírói munka, mint intellektuális tevékenység mérhetőségének nehézségeire tekintettel nagyon nehéz feladat, amelynek alapfeltétele a munkateher objektív mérésére alkalmas rendszer.

Ilyen működő rendszer jelenleg nem áll rendelkezésünkre, ezért rövidtávon a bírósági ügyforgalmi és létszámadatakból kell kiindulni, amelyek a jelenlegi adatgyűjtés rendjében havonta rendelkezésre állnak. Ezek alapján dolgozta ki a Munkateher Munkacsoport a bírói létszámgazdálkodás alábbi elveit, és gyakorlati koncepcióját.

A szükséges bírói létszám meghatározása során az első és legfontosabb alapelv az arányosság, ami azt jelenti, hogy a rendelkezésre álló létszámot (tárgyaló tanácsok számát) az érkező ügyek arányában kell elosztani. A többi mutatónak első sorban nem a munkateher, hanem a teljesítmény mérése során lehet csak jelentősége. Az arányosságot ügyszakonként és ítélkezési szintenként külön-külön kell kialakítani, mert az egyes szervezeti egységekbe érkező ügyek összetétele ügyszak és ítélkezési szint szerint jelentősen eltérhet egymástól. Éppen ezért az egyes ügyszakok és ítélkezési szintek összlétszámát úgy kell kialakítani, hogy az érkező ügyek számának változását követően is a jelenlegi ügyszakok közötti munkateher arányok maradjanak fenn. Ezt követően kell az egyes ügyszakokon és ítélkezési szinteken belül az egyes szervezeti egységeknél szükséges létszámot – az érkezés arányosság elve alapján – kiszámítani.

A bíróságok között a folyamatban lévő ügyek száma tekintetében meglévő igen jelentős, és a szélsőséges esetekben a megfelelő működést már-már lehetetlenné tevő különbségekre figyelemmel azonban ezt az elvet átmenetileg át kell törni, a peres ügyszakokban hátralékot görgető szervezeti egységek megsegítése érdekében. Erre tekintettel az egyes ügyszakoknak és ítélkezési szinteknek jutó összes létszámnak csak egy a hátralékos ügyek számához, a hátralék felszámolásra szánt időhöz, valamint a létszámgazdálkodás lehetőségeihez igazított nagyságú részét szabad érkezés arányosan elosztani, a maradékot pedig az átlag feletti egy tárgyaló tanácsra jutó folyamatos ügyet maguk előtt görgető megyék között kell az átlag feletti folyamatos ügyek abszolút száma arányában elosztani. Az egyes szervezeti egységeknek így összesen jutó létszám a hátralékot görgető szervezeti egységekben meghaladja, a hátralék nélküli szervezeti egységekben pedig alatta marad a pusztán arányosság alapján jutó létszámnak. Ezzel – amennyiben a létszámgazdálkodás lehetőségei lehetővé teszik az átcsoportosítást – biztosítható a hátralék lassú ledolgozásához szükséges többlet létszám.

A szükséges létszám meghatározásakor figyelemmel kell lenni az egyes szervezeti egységekhez érkező ügyek számának változásában felfedezhető tendenciákra és a már ismert jogszabály változások hatásaira, valamint a megvalósult létszám átcsoportosítás hatásaira is. A létszám átcsoportosítást a tartósan tűnő aránytalanságok esetében végleges eszközökkel (álláshely elvonás és létesítés) kell megoldani, hosszú távra hozzá igazítva ezzel az igazságszolgáltatási rendszer erőforrás eloszlását a társadalmi igényekhez. A kívánatos létszámelosztás gyorsabb elérése érdekében azonban rövidtávon, átmenetileg valószínűleg nem mellőzhető ideiglenes megoldások (kirendelés, áthelyezés, pályázat ideiglenes szolgálati helyre) alkalmazása, és végső esetben az ügyek átcsoportosítása sem (eljáró bíróság kijelölése).

(A bírói létszámnyilvántartás rendszerének átalakításáról szóló tájékoztatást a 2.1.2./d) pont tartalmazza.)

b) Bíróság kijelölés {Bsz. 76. § (4) bek. b) és Bsz. 62-63. §}

Korábban a 2010. évi CLXXXIII. törvénnyel módosított 1997. évi LXVI. törvény alapján, az OIT elnökének indítványára a Legfelsőbb Bíróság joga volt az ügy elbírálására az illetékes bíróság helyett kivételesen más, azonos hatáskörű bíróság kijelölése. 2011. január 7. és 2011. december 31. között az OIT

elnöke összesen 12 alkalommal nyújtott be indítványt az eljáró bíróság kijelölésére, a Legfelsőbb Bíróság az indítványnak mind a 12 alkalommal helyt adott, az indítványokban megjelölt bíróságokat kijelölte.

A Bszi.-ben, valamint az egyes eljárási törvényekben meghatározott feltételeken túl az eljárás részletszabályai nem voltak tisztázottak, ezért a döntéshozatali folyamat racionalizálása és átláthatóbbá tétele érdekében – a szakmai testületekkel történő egyeztetés alapján – kiadásra került „az eljáró bíróság kijelöléséről az ügyek ésszerű időn belül való elbírálásának biztosítása érdekében” című, 3/2012. (II. 20.) OBH Elnöki ajánlást. Az ajánlás meghatározza az eljárás rendjét, a kezdeményező bíróság elnökének adatszolgáltatási kötelezettségét, a kijelölhető bíróságok körét (az egy bíróra jutó munkateher alapján), az OBH és az OBH elnökének feladatait a kijelölési eljárás során.

2012. év első félévében a Fővárosi Törvényszék 32, a Fővárosi Ítéltábla 1 peres ügyben kérte más bíróság kijelölését. A kijelölt bíróságok: a Balassagyarmati, a Kaposvári, a Kecskeméti, a Miskolci, a Nyíregyházi, a Pécsi, a Szekszárdi, a Szombathelyi, a Szolnoki és a Zalaegerszegi Törvényszékek, továbbá a Debreceni Ítéltábla. Egy ügyben az indítvány elutasításra került. Az áttett peres ügyek közül 5 büntető, 2 polgári, 24 gazdasági szakterületre vonatkozott. Az OBH elnöke a ezekről a döntésekről beszámolt az OBT részére.

A 2012. évi CXI. törvény 2012. július 17-étől hatályos módosítása szerint az OBH elnökének az ügyek áthelyezésénél az OBT által meghatározott elveket kell figyelembe vennie. Az OBT a kijelölésre vonatkozó ajánlást áprilisban egyhangúlag támogatta, és már akkor megkezdte a további szempontok kidolgozását, illetve meghozta az eljáró bíróság kijelölése során az OBT által meghatározandó elvek elfogadásáig követendő eljárásról szóló 36/2012. (VIII. 17.) OBT határozatot. A törvénymódosítás kapcsán további garanciális elem, hogy a kijelölésről szóló határozat az érintett peres fél kérelmére a Kúria által felülvizsgálható abból a szempontból, hogy a döntését az OBH elnöke a Bszi.-ben meghatározott rendelkezések szerint hozta-e. A kijelölésről szóló határozatot közzé kell tenni a bíróságok központi honlapján; a 8 napos fellebbezési határidő a közzététel napjától számítódik.

A törvénymódosítás hatályba lépését követően az OBH elnöke két büntetőügyet helyezett át az illetékes bíróság indítványára másik bíróságra az új rendelkezések szerint. A kijelölést elrendelő határozatok ellen az érintettek a Bszi. 63. § (3) bekezdésében biztosított jogorvoslattal éltek, a Kúria az OBH elnök döntéseit helyben hagyta.

c) Soron kívüli eljárás elrendelése {Bszi. 76. § (4) bek. c)}

A beszámolási időszakban az OBH elnöke egy ügyben, a Debreceni Városi Bíróság előtt indult 38.B.2035/2010. számú büntető eljárásban rendelt el soron kívüli ügyintézés.

A Bszi. 2012. évi CXI. törvénybe foglalt módosítása alapján 2012. július 17. napjától az OBT feladatkörébe került kivételesen indokolt esetben a társadalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyek soron kívüli intézésének elrendelése (Bszi. 103. § (2a) bekezdés a) pont).

d) A bírósági statisztikai adatok gyűjtése és az adatok feldolgozásával kapcsolatos központi feladatok, a bírói tevékenység mérésének meghatározása {Bszi. 76. § (4) bek. d), Bjt. 67. §}

Magyarországon a statisztikai tevékenység alapjait a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: törvény), és a végrehajtásáról szóló 170/1993. (XII. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) szabályozza. A törvény 1. §-ában írt statisztikai feladatok ellátása a hivatalos statisztikai szolgálat feladata, melynek az OBH is része. Az adatszolgáltatási kötelezettség alapulhat törvényi rendelkezésen, vagy az országos statisztikai adatgyűjtési programban (a továbbiakban: OSAP, amely a 288/2009. (XII. 15.) Korm. rendelet) elrendelt adatgyűjtésen. Az igazságszolgáltatási rendszert az adatszolgáltatási kötelezettség mindkét formája érinti. Az ezekbe a jogszabályokba foglalt általános (keret)szabályokat a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló, korábban hatályos 1997. évi LXVI. törvény 39. §-ának q) pontjában kapott felhatalmazás alapján eljárva az OIT a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 2003. évi 8. számú szabályzatával (a továbbiakban: szabályzat) töltötte meg tartalommal. Az OBH elnökének a bírósági statisztikai adatok gyűjtésével és az adatok feldolgozásával

kapcsolatos központi feladatokkal összefüggő döntési jogosultságát és kötelezettségét a Bszi. 76. § (4) bekezdésének d) pontja tartalmazza. A törvényen és az OSAP-on alapuló adatgyűjtési kötelezettségek részletes szabályain túl a szabályzat a bíróságok igazgatási tevékenységéhez, a bírói munkateher, valamint a bírósági titkárok tevékenységének mérése céljára a 6. § (1) bekezdésében további, az egyéni adatszolgáltatással kapcsolatos jelentések készítését is elrendeli.

A beszámoló 2.1.1./aa) pontjában is szerepel, hogy a jelentések megújult formában tartalmazzák már a 2011. évre vonatkozó ügyforgalmi és a bírói egyéni adatszolgáltatásból származó adatokat, valamint az ezekből levont következtetéseket.

A beszámoló 2.1.1./ab) pontjában írtakhoz hasonlóan az adatok feldolgozásával kapcsolatos központi feladatok közül ki kell emelni azt a gyakorlatot, hogy a bíróságok elnökei – igazgatási munkájuk segítése érdekében – rendszeres havi, illetve féléves visszajelzést kapnak ügyforgalmuk alakulásáról, az egyéni bírói adatszolgáltatás rendszerében megismerhető, a bírák, bíróságok teljesítményét tükröző adataikról.

Az OBH Statisztikai Adatgyűjtő és Elemző Osztályának kiemelt feladata az OBH elnöke által létrehozott különböző munkacsoportok munkájának segítése, részükre adatok szolgáltatása, táblázatok, számítások készítése, illetve egyfajta koordináló szerep betöltése. Így segítette például a Munkateher Munkacsoport, a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok felállításával kapcsolatban létrehozott munkacsoport, a Joggyakorlat-elemző Munkacsoport munkáját. Rendszeresen eleget tesz különböző külső szervezetek, hatóságok megkeresésének, például a Helsinki Bizottság, illetve a CEPEJ Bizottság kérésére is teljesített adatszolgáltatást.

A Munkateher Munkacsoport tevékenysége szorosan kapcsolódik a statisztikai adatszolgáltatás és elemzés megújításához. A bíróságok működésének objektív megítéléséhez elengedhetetlen, hogy a közzétett bírósági statisztikában valamennyi, a bíróságok által intézett ügy megjelenjen, függetlenül attól, hogy esetleg bizonyos adatokat a bíróságok központi igazgatásától függetlenül más szervek is gyűjtenek. Rendkívül súlyos ellentmondás, hogy a cégbíróságok ügyforgalma tekintetében (OSAP-ban előírt 1641 nyilvántartási számú adatgyűjtési kötelezettség) az OBH-t terheli a kötelezettség, az adatokat azonban nem az OBH gyűjti, hanem a KIM-től érkeznek.

A statisztikai rendszer komplex áttekintése elképzelhetetlen a lajstrom és ennek következtében az egész ügyviteli rendszer áttekintése nélkül. Ehhez kapcsolódik a korábbi szabályzatok, így a bírósági ügyviteli és statisztikai szabályzatok felülvizsgálata is, mely folyamatban van. A kiépítendő munkateher mérési rendszer és a statisztikai adatszolgáltatással szemben támasztott új elvárások által generált követelmények érvényesítése érdekében. első lépésként megkezdődött a statisztikával kapcsolatos saját igények, és az ügyviteli, lajstrom és statisztikai rendszer által jelenleg biztosított lehetőségek feltérképezése. Ez lényegében a teljes tevékenységi térkép és a lajstrom kategóriarendszerének összevetését jelenti. A tárgyban a bíróságokról érkezett az észrevételek feldolgozása után a kidolgozott új ügyviteli és statisztikai besorolási rend beépíthető lesz az ügyviteli és statisztikai szabályzatokba.

A statisztikai adatszolgáltatás átalakítása során a különös célok (nem teljes körűen) a következők:

- a megyei bírósági végrehajtási ügyeket (megfelelő bontásban) meg kell jeleníteni a bírósági statisztikában, ugyanis az NI minta ezeket nem tartalmazza,
- a lajstromozás szabályait egyértelművé kell tenni abban a tekintetben, hogy a megyei bírósági végrehajtási ügyek lajstromába BGH által kezdeményezett ügyeket is be kell vezetni (vagy nem), mert a 20 törvényszékből 17 jelenleg bevezeti, 3 pedig nem,
- tekintettel arra, hogy a megyei bírósági végrehajtók bírósági alkalmazottak, ezért az ő ügyeiket is meg kell jeleníteni a bírósági statisztikában, mert jelenleg azokat ugyan a KIM-nek jelentik, a bírósági ügyforgalomban egyáltalán nem jelennek meg,
- helyi bírósági végrehajtási ügyek érkezése egyáltalán nem jelenik meg az „O” mintában, és a befejezések közül is csak az elrendelt végrehajtások. A munkaügyi végrehajtási ügyek ügyforgalma egyáltalán nem mutatható ki. A helyi és munkaügyi bíróságok teljes ügyforgalmát be kell vonni az adatgyűjtés körébe,
- a végrehajtási kifogások egyelőre nem jelenhetnek meg a statisztikában, mert a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet (Vüs.) 7. § (2)

bekezdésében írt fő szabály miatt a bírósági végrehajtási ügyben kezdőirat általában a végrehajtás elrendelése iránti kérelem. A végrehajtással kapcsolatos bírósági feladatok orozslánrészt a végrehajtási kifogások elbírálása jelenti. A bíróságok tényleges munkaterhének kimutatása érdekében ezeket az utóiratokat kezdőirattá, vagy kezdőiratként kezelendő irattá kell tenni,

- a bíróságok honlapján közzétett cégbírósági ügyforgalmi adatok között csak az érdemi cégügyek jelennek meg, a Cgt. (cégtörvényességi) ügyek és Vgk. (végelszámolási kifogások) valamint a Cgpk. (egyéb cégügyek) nem, bár a cégtörvényességi ügycsoport adatai egyébként rendelkezésre állnak,
- a nem érdemi cégügyek egyáltalán nem jelennek meg a cégbíróságok ügyforgalmában,
- úgy tűnik, hogy a bíróságokra érkező Apk. (helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásai) Vpk. (vagyonrendezési nemperes ügy) ügyek sem jelennek meg a statisztikában,
- a büntetés végrehajtási ügyek sincsenek benne a közzétett adatokban,
- büntető ügyek tárgy szerinti megoszlása nem jelenik meg a statisztikában, pedig a többi ügyszakban (így még szabálysértési ügyszakban is) ez rendelkezésre áll. A lajstromban ezek az adatok a büntető ügyszakban is megtalálhatóak,
- polgári (gazdasági) ügyszakban a befejezett ügyeken belül a felfüggesztés, egyesítés, megszüntetés, félbeszakadás nem jelenik meg a statisztikában, noha az erre vonatkozó adatokat a lajstrom tartalmazza, így a statisztika a lajstrom módosítása nélkül teljessé lenne tehető,
- civilisztikában (munkaügyön kívül) a tárgy szerinti kategóriák (ügyminőségek) nem jól használhatók, mert sok az általános kategória, és sok helyen nem is lajstromoznak megfelelően,
- a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 71. § (1) bekezdése, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény 63. §-ának (2) bekezdése, valamint a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékessége alá tartozó, és a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 58. § (1) bekezdése által szabályozott, a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés engedélyezésével (meghosszabbításával) kapcsolatos nemperes ügyek (TÜK-ös ügyek) – titkosságuk folytán – a jelenlegi bírósági statisztikai rendszerben semmilyen módon nem jelennek meg, noha köztudott, hogy sok esetben jelentős munkaigényű, és felelős döntést igénylő ügyekről van szó, amelyek ezért jelentős többletmunkát jelentenek az azokat intéző, általában nyomozási bíró kollegáknak. Ebben az ügycsoportban tehát valószínűleg el kell választani egymástól az adatok gyűjtésének és a nyilvánosságra hozatalnak a kérdését.

e) A bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapok és módszerek meghatározása és felülvizsgálata, a munkateher és az országos ügyforgalmi adatok alakulásának áttekintése, a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének meghatározása bírósági szintenként és ügyszakonként {Bsz. 76. § (4) bek. e)}

A munkateher mérése módszerének kidolgozása érdekében a Munkateher Munkacsoport alternatív javaslatokat terjesztett elő. Az alapelvek a következők:

- a bírói munkateher az egyes ügyszakokba időegység alatt érkező ügyek száma, és azok összetettsége által meghatározott, egy tárgyaló tanácsra jutó, az ügyek eljárási szabályok szerinti gyors befejezéséhez szükséges bírói munkamennyiség. Tehát a munkateher ügyszakonként, az érkezett ügyek és a tárgyaló tanácsok számából kiindulva és az egyes ügyek munkaigényessége közötti különbségeket figyelembe véve kell meghatározni,
- a másik fontos elv, hogy bármilyen új rendszert először az elsőfokú ítélkezési szinten kell bevezetni, mert a munkateherbeli különbségek jelenleg leginkább ezen az ítélkezési szinten eredményezik az eljárások időszerűségében mutatkozó különbségeket. Az itt szerzett tapasztalatok alapján a későbbiek során bármelyik rendszer a másodfokú ítélkezési szintre is adaptálható,
- a harmadik fontos tétel, hogy minden jelenleg ismert mérési rendszer az ügy érkezésekor, az akkor ismert információk alapján próbálja előre megbecsülni a várható munkaigényt. Tehát soha nem utólag, valamely paraméterek rendszeres mérése alapján, tényszerűen határozzák meg az egyes ügyekben az elvégzett munkát (az ügy jelentette munkaterhet), hanem azt egy előre rögzített módszerrel az eljárás kezdetén jósolják meg több-kevesebb biztonsággal,
- mindebből pedig negyedlegesen az következik, hogy mivel a munkateher mérési módszerek lényegében jövőre vonatkozó becslési eljárások, ezért annál megbízhatóbbak, minél szélesebb

múltbéli adatbázison alapulnak, és minél inkább igénybe veszik a modern matematika és statisztika eszköztárát. Mivel pedig a jelenleg működő statisztikai adatgyűjtési rendszer alig szolgáltat a munkateher mérése szempontjából releváns adatokat, ezért mellőzhetetlen egy a rendszer bevezetését megelőzően lebonyolított minél alaposabb, tudományos igényű kutatás.

- bármelyik rendszer is valósul meg a szakmai szabályoknak megfelelően, mindenképpen szükséges valamilyen objektív alapokon nyugvó utó vagy ellenőrző vizsgálat.

A Munkateher Munkacsoport lehetőséget kapott, hogy az általa javasolt, az egyes ügyek munkaidő igényében mutatkozó különbségeket is megjeleníteni képes rendszer megvalósításához szükséges előzetes vizsgálatot kísérleti jelleggel, egy ügyszakban, néhány bíróságon lebonyolítsa. Ennek előkészítését szolgálta a bírák között végzett kérdőíves vizsgálat a munkaidő becslés módszereire. Az eredményekről a feldolgozást követően a bírák tájékoztatást kaptak. Következő lépésben a vizsgálatban használni kívánt adatlapok szakmai vitája következik. A szakmai vita alapján véglegesített kérdőívek kerülnek felhasználásra az őszre tervezett kísérleti vizsgálatban, itt fog vizsgálni a vizsgálati módszer és a statisztikai elemzés módszertana.

Ezzel párhuzamosan folyamatban van a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének meghatározása is, amely egyéb adatok hiányában egyelőre az ügyforgalmi és létszám adatok egymásra vetítésén alapul, és végső soron kiindulási pontját képezi a szervezeti egységekben szükséges létszám meghatározásának.

Míndezek megvalósításához szükséges az informatikai alapok megújítása. Ennek érdekében az EKOP program keretén belül „A bírósági szervezetrendszer érintő jogszabályi változásokból eredő fejlesztések a Bírósági Integrált Informatikai Rendszerben és a Vezetői Információs Rendszerben” címmel projektjavaslatot nyújtott be az OBH a KIM-hez. A projekt alapvető célja a bekövetkezett törvényi változásokból fakadó fejlesztési igények megvalósítása a bíróságok működésének szempontjából a napi ügyvitelt meghatározó informatikai rendszerek tekintetében. A fejlesztés eredményeképpen a rendszerek alkalmassá válnak arra, hogy folyamatosan és rugalmasan kövessék a strukturális változásokat, és kiszolgálják a statisztikai rendszerrel szemben támasztott új elvárásokat, és megteremtsek az új ügyteher mérési rendszer bevezetéséhez szükséges, külön pályázati projekt keretében megvalósítandó informatikai fejlesztések szoftver és hardver alapjait. A javaslat vonatkozásában a kormányhatározat megszületett, a projekt a 2011-2013. évi EKOP programban bruttó 290 millió Ft összeggel nevesítésre került.

2.2.5. A személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkör

a) Bírói állaspályázatok kiírása {Bsz. 76. § (5) bek. a)}

A 2012. első félévében kiírt bírói állaspályázatok és az elnöki kinevezési jogkörbe tartozó bírósági vezetői állaspályázatok az 1. számú melléklet tartalmazza.

b) Javaslatok bírák kinevezésére és felmentésére {Bsz. 76. § (5) bek. b)}

A bírói állaspályázatok elbírálásának adatai a 2. számú mellékletben található.

A bírói tisztség alól felmentett bírák számáról a 3. számú melléklet ad tájékoztatást.

A határozatlan időre kinevezett bírák száma 2012. első felében 62 fő volt. Három bíró ismételt határozott időre történő kinevezésére, került sor, mivel tényleges bírói működésük a 18 hónapot nem érte el. További hat bíró ismételt határozott időtartamra történő kinevezését az „alkalmas, utóvizsgálat lefolytatás indokolt” értékelés tette indokolttá.

2012. első félévében az OBH elnöke a bírói pályázatok elbírálása során 131 bíró kinevezésre történő felterjesztéséről és 35 bíró áthelyezéséről döntött. Három pályázatot nyilvánított eredménytelenné. A bírói tanácsok által a pályázatok elbírálása során felállított rangsortól összesen kilenc esetben tért el. Ebből hét esetben az eltérésre az adott törvényszék elnökének javaslatával egyezően, míg kettő esetben attól eltérően került sor. E két eset közül az egyikben – mely munkaügyi bírósági bírói álláshelyre vonatkozott – az elnök

által javasolt pályázó helyett a munkaügy területén nagyobb tapasztalattal rendelkező, 2. helyen rangsorolt személy pályázatát támogatta, míg a másik esetben a Bjt. 41. §-ában meghatározott összeférhetlenségi ok elkerülése érdekében támogatta a második helyen rangsorolt pályázót. E kinevezésekről az OBH elnöke – törvényi kötelezettségének eleget téve – valamennyi alkalommal beszámolt az OBT-nek.

c) Az első alkalommal kinevezett bírók beosztása az elnyert pályázat szerinti bíróságra {Bsz. 76. § (5) bek c)}

Valamennyi bírói álláspályázat tekintetében megállapítható, hogy amennyiben a nyertes pályázót az OBH elnöke bírói kinevezésre a köztársasági elnökhöz felterjesztette, a bíró első beosztása a pályázati kiírásnak megfelelő szolgálati helyre történt (2. számú melléklet).

d) A katonai bírók beosztása katonai tanácsokba {Bsz. 76. § (5) bek. d)}

2012. első félévében összesen kettő katonai bírói pályázat kiírására került sor. A pályázatok eredményeként egy katonai bíró kinevezése történt meg a Fővárosi Törvényszékre, egy katonai bírót pedig a Szegedi Törvényszékről a Fővárosi Törvényszékre helyezték át az OBH elnöke.

A köztársasági elnök egy további Kúriára beosztott katonai bírót katonai bírói tisztsége alól felmentett és ezzel egyidejűleg határozatlan időre bíróvá kinevezett. Az OBH elnöke a Kúria elnökének indítványára a bírót a Kúriára osztotta be.

e) A Be. 17. §-ának (5) és (6) bekezdésében, továbbá 448. §-ának (2) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélkező bírák, a törvényszéken közigazgatási és munkaügyi ügyekben eljáró bírák kijelölése {Bsz. 76. § (5) bek. e)}

A kijelölésre vonatkozó javaslatokat a bírói nyilatkozattal együtt a bíróságok elnökei terjesztették elő. A kijelölésre vonatkozó adatokat a 4. számú melléklet összegzi.

f) Bírók beosztása a Kúriára, az OBH-ba, a minisztériumba, illetve a beosztások megszüntetése {Bsz. 76. § (5) bek. f)}

A tárgyidőszakban két bíró kúriai beosztására és két bíró kúriai beosztásának megszüntetésére került sor. Az OBH-ba öt bíró került beosztásra és három bíró beosztása szűnt meg. A KIM-be két bíró került beosztásra.

g) Bírók áthelyezése {Bsz. 76. § (5) bek. g)}

2012. első félévében a bíróságokra kiírt bírói álláspályázatok elbírálása során összesen 35 – az adott bírói álláshelyre pályázatot benyújtó – bíró áthelyezésére került sor. Az adatokat az 5. számú melléklet tartalmazza.

Mivel a bírói álláspályázatok elbírálása során problémaként merült fel, hogy a hatályos szabályozás jelentősen megnehezíti azon bírák helyzetét, akik családi, vagy más okból (pl. lakhelyváltás) más szolgálati helyre szeretnének átkerülni, az OBH felmérte azon bírák létszámát, akik a jelenlegi szolgálati helyüktől eltérő szolgálati helyre történő áthelyezésüket szeretnék kérni. Az országos felmérés eredményeként megállapítható, hogy a vizsgálati időszakban 61 bíró szeretne szolgálati helyet változtatni. E bírák közül 10 bíró kérné lakóhelyére figyelemmel az áthelyezését.

Az OBH által fentiekre készített előterjesztés alapján az OBT a 27/2012. (VI. 18.) számú határozatában megállapította, hogy a szolgálati helyet változtatni szándékozó bírákra tekintettel a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény bírói pályázati eljárásra vonatkozó rendelkezéseinek módosítása indokolt. A módosító javaslat megtárgyalását elhalasztotta. Az OBH megfontolásra ajánlotta, hogy a kivételes szabályok megtörnének a pályázatok nyilvános pályáztatásának általános rendjét. Felhívta a figyelmet arra is, hogy az ilyen jellegű problémák nagy része a pályázati pontrendszer kismértékű

módosításával és a bírói tanácsok pontozási szempontrendszerének kialakításával, egységesítésével is orvosolható volna.

h) A bíró más szolgálati helyre történő kirendelése {Bsz. 76. § (5) bek. h)}

A Bjt. 31. §-ának (1) bekezdése értelmében 2012. július 17. napjáig a bíró kirendelésére szolgálati érdekből vagy szakmai fejlődésének elősegítése érdekében kerülhetett sor. Az OBH elnöke által más szolgálati helyre kirendelt bírák – az adatokat a 6. számú melléklet tartalmazza – mindegyike hozzájárult a kirendeléshez.

A törvényszékek elnökei, a törvényszék illetékességi területéhez tartozó bíróságokra történő kirendelésekről az okiratok megküldésével tájékoztatják az OBH-t. Figyelemmel arra, hogy az okiratok nem mindegyike tartalmaz utalást arra vonatkozóan, hogy mi a kirendelés indoka, s hogy a bíró kirendelésére hozzájárulásával vagy hozzájárulása nélkül került sor, mindössze annyi állapítható meg, hogy 2012. első félévében szolgálati érdekből vagy a bíró szakmai fejlődésének elősegítése miatt összesen 127 bíró kirendeléséről rendelkeztek a törvényszékek elnökei.

A Bjt. 2012. évi CXI. törvénnyel módosított 31. §-ának (1) bekezdésében írt rendelkezés 2012. július 17. napjával annyiban változott, hogy a bíró más szolgálati helyre történő kirendelésére a bíróságok közötti ügyszer egyenletes elosztásának biztosítása vagy szakmai fejlődése elősegítése érdekében kerülhet sor.

i) Tartós külszolgálatról való döntés {Bsz. 76. § (5) bek. i)}

Az OBH elnöke a 64/2012. (IV. 12.) OBHE számú határozatával döntött tartós külszolgálat ellátásról, és engedélyezte, hogy dr. Dudás Dóra Virág fővárosi törvényszéki bíró – hozzájárulásával – 2012. június 1. napjától 2012. november 30. napjáig az Európai Bíróképző Hálózat által a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságára szervezett szakmai gyakorlaton való részvétel céljából tartós külszolgálatot lásson el. Dr. Viplak Ádám, a Kaposvári Törvényszék bírósági titkára vezényelt igazságügyi szakértőként szolgál az Európai Unió EUJUST LEX integrált iraki jogállamisági missziójában.

j) Döntés a bíró további foglalkoztatásának a lehetőségéről, ha a bíróság hatásköre vagy illetékessége a foglalkoztatást ellehetetlenítő módon csökken {Bsz. 76. § (5) bek. j)}

Figyelemmel arra, hogy 2012. első félévében bíróság hatáskörének vagy illetékességi területének csökkenésére nem került sor, ezen a jogcímen döntés nem született. Tekintettel azonban arra, hogy a 2013. január 1. napjától működésüket megkezdő közigazgatási és munkaügyi bíróságok felállítása folytán egyes bíróságok (pl. Fővárosi Ítéltábla, törvényszékek) hatásköre csökken, a jogkör gyakorlására 2012. második félévében várhatóan sor kerül.

A Bjt. 2012. évi CXI. törvénnyel módosított, 2012. július 17. napjától hatályos 34. §-ának (2) bekezdése szerint, ha a bíróság megszűnt, illetve hatásköre vagy illetékességi területe olyan mértékben csökkent, hogy ott a bíró további foglalkoztatása nem lehetséges, az OBH elnöke – ha Kúriai álláshely is érintett, a Kúria elnökével történt egyeztetést követően – az érintett bíró számára felajánlja azon, a beosztási helyével azonos szintű, vagy legfeljebb eggyel magasabb, vagy legfeljebb eggyel alacsonyabb szintű bíróságon lévő bírói álláshelyeket, amelyek betöltése iránt a pályázatok elbírálása még nem történt meg.

k) Döntés a bíró lemondási idejének csökkentéséről vagy a bíró mentesítéséről {Bsz. 76 § (5) bek. k)}

Az OBH elnöke 2012. első félévében hat bíró lemondását követően döntött a munkavégzési kötelezettség alóli felmentés idejéről. Valamennyi esetben a kérelemnek megfelelően mentesítette a bírakat a munkavégzés alól.

A Bsz. 2012. július 17. napjától hatályos 103. §-a (3) bekezdésének k) pontjában írt rendelkezés értelmében a bíró lemondása esetén az OBT járulhat hozzá a 3 hónapnál rövidebb lemondási időhöz, illetőleg az OBT mentesítheti a bírót a lemondási időre vagy egy részére a munkavégzési kötelezettség alól.

l) Döntés a felmentési időre vonatkozóan a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés idejéről {Bsz. 76. § (5) l)}

Az OBH elnöke 2012. első félévében 92 bíró esetében a bíró kérelmének megfelelően részben vagy egészben eltekintett a munkavégzési kötelezettség alóli felmentéstől.

A Bsz. 2012. július 17. napjától hatályos 103. §-a (3) bekezdésének l) pontjában írt rendelkezés értelmében a bíró nyugállományba helyezése vagy a felső korhatár elérése esetén az OBT a Bjt. alapján dönt a felmentési időre vonatkozóan a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés idejéről.

m) Bírószábi vezetők kinevezése és felmentése {Bsz. 76. § (5) bek. m), 128. §}

2012. első félévében az OBH elnöke 21 kinevezési jogkörébe tartozó bírószábi vezető álláshelyére írt ki pályázatot. A kiírt vezetői pályázatok a következők:

- elnöki álláspályázat a Debreceni Ítéltáblán, a Pécsi Ítéltáblán, a Balassagyarmati Törvényszéken, a Debreceni Törvényszéken, a Kaposvári Törvényszéken, a Szekszárdi Törvényszéken és a Tatabányai Törvényszéken,
- elnökhelyettesi álláspályázat a Kecskeméti Törvényszéken, valamint a Zalaegerszegi Törvényszéken,
- kollégiumvezetői álláspályázatok a Fővárosi Ítéltáblán, a Győri Ítéltáblán, a Szegedi Ítéltáblán, a Fővárosi Törvényszéken, a Budapest Környéki Törvényszéken (2), a Győri Törvényszéken, a Miskolci Törvényszéken, a Pécsi Törvényszéken, a Szolnoki Törvényszéken (2), továbbá a Zalaegerszegi Törvényszéken.

Az OBH elnöke három pályázatot nyilvánított eredménytelennek (a Győri Ítéltábla és a Győri Törvényszék kollégiumvezetői, valamint a Tatabányai Törvényszék elnöki állására kiírt pályázatok).

A Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumának kollégiumvezetői állására kiírt pályázat esetében (figyelemmel arra, hogy a pályázó nem nyerte el a véleményező szerv többségi támogatását) az OBT előzetes véleményének beszerzését követően, a törvényszék elnökének javaslatát elfogadva döntött a pályázatról. Döntése során a törvényszék büntető ügyszakának elnehezült helyzetét, s az általa kinevezett pályázó jelentős igazgatási tapasztalatát vette figyelembe.

Az OBH elnöke ezen túlmenően további 13 bírószábi vezető kinevezése tekintetében hozta meg a döntését. Elnököt nevezett ki a Debreceni Ítéltábla, a Balassagyarmati Törvényszék és a Debreceni Törvényszék élére, elnökhelyetteset nevezett ki a Kecskeméti Törvényszékre és a Zalaegerszegi Törvényszékre, s kollégiumvezetőt nevezett ki a Fővárosi Ítéltáblára, a Szegedi Ítéltáblára, a Budapest Környéki Törvényszékre, a Miskolci Törvényszékre, a Pécsi Törvényszékre, a Szolnoki Törvényszékre (2) és a Zalaegerszegi Törvényszékre.

Három elnöki (Pécsi Ítéltábla, Kaposvári Törvényszék, Szekszárdi Törvényszék) és egy kollégiumvezetői (Budapest Környéki Törvényszék) pályázatot a beszámolási időszakot követően bíralt el.

n) Felmentés az összeférhetetlenség alól {Bsz. 76. § (5) bek. n)}

Az OBH elnöke a Zalaegerszegi Törvényszék elnöke és bírószábi ügyintézője között fennálló összeférhetetlenség esetében az együttalkalmazási tilalom alóli felmentést nem adta meg. A Nyíregyházi Városi Bíróság egy polgári ügyszakos bírói álláshelyére kiírt pályázat elbírálása során az OBH elnöke a bírói tanács által felállított rangsortól eltért, mert az első helyen rangsorolt pályázó és a törvényszék elnöke között a pályázó kinevezése esetén összeférhetetlenségi ok merült volna fel. Az OBH elnöke az együttalkalmazási tilalom alól egyetlen esetben sem adott felmentést.

o) A választandó ülnökök számának megállapítása {Bsz. 76. § (5) bek. o)}

Az ülnökválasztást a köztársasági elnök négyévente tűzi ki, a legutóbbi választásra 2011. évben került sor. Az általános választások keretében megválasztott ülnökök száma nem volt elégséges a bíróságok zökkenőmentes működéséhez, ezért még az évben soron kívüli ülnökválasztás kiírására került sor. Az ülnökválasztás megtartására megállapított határidő leteltét követően a Nyíregyházi Törvényszék jelezte, hogy Fehérgyarmat Város Önkormányzata nem tartott soron kívüli ülnökválasztást, holott a 223/2011. (IX. 22.) KE határozat alapján – többek között – a Fehérgyarmati Városi Bíróságra is kellett volna ülnököket választani.

A korábban megválasztott ülnökök létszáma nem volt elégséges a Fehérgyarmati Városi Bíróságon az ítélező tanácsok törvényes megalakításához. A rendkívüli helyzet rendezésére az OBH elnöke – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 217. § (4) bekezdésében foglaltak alapján – az ítélezés folyamatosságának és időszerűségének biztosítása érdekében kezdeményezte a köztársasági elnöknel, hogy soron kívüli ülnökválasztást írjon ki 2012. január 15. napja és 2012. február 29. napja közé eső időtartamra. Ennek során a bíróság által kért ülnöki létszámot megválasztották.

2.2.6 A bíróságok igazgatásával kapcsolatos jogkör

a) Az ítéltáblák, törvényszékek szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása {Bsz. 76. § (6) bek. a)}

Az igazságszolgáltatás megújításának fontos eszközei a bírósági SZMSZ-ek felülvizsgálatát meghatározó alapelvek, melyek kiinduló pontjai az Alaptörvényben, a Bsz.-ben, a Bjt.-ben, az Iasz.-ban, a munka törvénykönyvében, az Áht.-ban és az Ávr.-ben foglalt változások, továbbá a bírósági igazgatási munka széleskörű tapasztalatai. Az alapelvek dokumentum tervezete a Kúria elnökétől és valamennyi ítéltábla, törvényszék elnökétől bekért javaslatok figyelembe vételével készült el, amely véglegesítése – a bíróságok észrevételeinek beépítését követően – szeptember végére várható.

Az alapelvek rendeltetése, hogy a bíróságok szervezeti struktúrája, alá- fölé és mellérendeltségi viszonyai, a hatáskörök szabályozása, a belső szervezeti egységek és azok munkamegosztása, a munkafolyamatok rendje és a külső kapcsolatok változatlanul biztosítsák az igazságszolgáltatás feladatainak jogállami ellátását. Feladata továbbá, a bírói függetlenség elvének érvényesítése, biztosítsa az ítélezés egységességét és időszerűségét, s ezzel egyidejűleg a bírósági szervezet helyi sajátosságainak differenciált érvényre juttatását.

Az alapelvek összességéből különösen a következők emelendők ki:

- az SZMSZ-ek a jogszabályokkal és az OBH elnökének döntéseivel ellentétes rendelkezéseket nem tartalmazhatnak,
- a dokumentumban indokolt a bírósági rendszert irányító helyi, törvényszéki, ítéltáblai és országos vezetői szintek működése összhangjának megteremtése (információáramlás, feladatok, felelőségek),
- rendelkezni kell a bírói önkormányzati szervek igazgatásban való közreműködéséről (összbírói értekezletek, kollégiumok, bírói tanácsok),
- szabályozást igényel a belső érdekegyeztetési mechanizmusok kiépítésének, zavarmentes működésének biztosítása, s ez szükségessé teszi az OBT, az egyesületek és érdekképviseleti szervek, továbbá a bírósági vezetők kapcsolatrendszerének az SZMSZ-ekben való konkrét megjelölését,
- ugyancsak indokolt az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendek (ügyészség, ügyvédség) közötti együttműködés formáinak a szabályzatban való meghatározása,
- a kollégiumi rendszer működésére vonatkozóan a testületeknek és vezetőinek kiemelt szerepük van az ítélezési tevékenység egységességének megteremtésében,
- a kollégiumi struktúra változására tekintettel ugyancsak alapvető szinten kell meghatározni a regionális jelleggel létesülő közigazgatási és munkaügyi kollégiumok, mint speciális szakmai testületek felállításának, illetve az érintett bírósági kollégiumokhoz való kapcsolódásának feladatait,

- jelentős jogállami biztosíték a törvényes bíróhoz való jogosultság következetes érvényesítése,
- az SZMSZ-eknek tartalmaznia kell a más bíróság kijelölésére vonatkozó indítvány megtételének lehetőségét, annak szempontjait, a részletes indokolások kidolgozását, s az előkészítésére felelős vezető kijelölését,
- nagy jelentőségű az állampolgárok irányában megnyilvánuló szolgáltató jelleg erősítése, amely megköveteli a bírósági igazgatás és az ehhez kapcsolódó döntéshozatal nyilvánosságának és átláthatóságának biztosítását,
- az SZMSZ-ek megismertetése a bíróságok apparátusával érvényesítésük nélkülözhetetlen feltétele.

Az SZMSZ-ek időszakos, 2012-ben aktuális felülvizsgálatához a bíróságok részére a Bszi. új szabályozására figyelemmel javaslatokat dolgozott ki az OBH.

Ezek különösen a bíróságok vezetésére és igazgatására vonatkozó törvényi szabályok módosulásaival, a bíróságok képviselével, az ítélezési tevékenység szakmai és végrehajtási szervezetének változásaival, az igazgatási hatáskörök megosztásával, a helyi bíróságokon a vezetői igazgatási feladatokkal, azok szabályozásának gyakorlatával, az ítélezési tevékenység feltételeit biztosító szervezeti egységek normaszövegének kiegészítésével, az ügyelosztási rend elkészítésének elveivel, a költségvetési gazdálkodás és a belső ellenőrzés rendszerének változásaival foglalkoznak.

Az ítéltáblák és törvényszékek körlevélben kaptak tájékoztatást arról, hogy tekintettel az alapelvek és egyes jogintézmények szabályozásának őszi időpontjára, a SZMSZ-ek felülvizsgálatának és megküldésének végső határideje 2012. december.

b) Az ítéltáblai és törvényszéki elnökök igazgatási tevékenységének irányítása {Bszi. 76. § (6) bek. b)}

A Bszi. 65. §-ában megfogalmazottakkal összhangban az OBH elnökének feladata a törvényszékek és az ítéltáblák elnökei igazgatási tevékenységének irányítása és ellenőrzése. Az irányítás általános eszközei – a már korábban a beszámolóban hivatkozottak szerint – a Bszi. 76. § (1) bekezdés b) pontja szerinti normatív utasításként kiadott szabályzatok, továbbá ajánlások és határozatok. Ezek a szabályzatok a bírósági működés és igazgatás szinte minden területét átfogják. A bírósági vezetők felelősségének számonkérhetőségéhez folyamatosan figyelemmel kell kísérni az igazgatási tevékenységüket. Nevezetesen azt, hogy – a törvényes kereteken belül – az adott bíróság a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint működik-e, betartják-e a bíróságok igazgatásáról szóló és más területek (pl. létszám-, bér- és gazdálkodási szabályzatok) rendelkezéseit, teljesítik-e az OBH elnöke részére a különböző adatszolgáltatási, jelentéstételi kötelezettségeiket.

Az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását elsősorban a statisztikai adatok folyamatos és célzott vizsgálatával, továbbá a hosszú pertartamú ügyek nyomon követésével és elemzésével kell ellenőrizni. A feltárt hiányosságok, problémák esetén azonnali jelzéssel kell élni, szükség esetén célvizsgálatot lehet elrendelni. A bíróságok igazgatási tevékenységének irányításában és ellenőrzésében fontos szerepet kap a bíróságok értekezletein, egyéb rendezvényein való részvétel, a közvetlen kapcsolattartás. A vezetői értekezletekről készített jegyzőkönyvekből is konkrét információk nyerhetők.

c) Az OBHE kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők vizsgálata {Bszi. 76. § (6) bek. c), Bszi. 136. §}

2012. első félévében az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezető vezetői tevékenységének vizsgálatára nem került sor.

d) A vezetői vizsgálatok következményeinek alkalmazása {Bszi. 76. § (6) bek. d)}

Figyelemmel arra, hogy 2012. első félévében az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezető vezetői tevékenységének vizsgálatára nem került sor, e tárgyban az OBH elnökének hatáskörébe tartozó intézkedések megtételét semmi nem indokolta.

2.2.7. A képzéssel kapcsolatos feladatok

a) Döntés a központi oktatási feladatokról, ezek végrehajtásának felügyelete, a regionális képzési feladatok meghatározása {Bszi. 76. § (7) bek. a)}

A beszámoló 2.1.6. pontja tartalmazza átfogóan az OBH elnökének a képzéssel kapcsolatos feladatellátását.

b) A bírák képzési rendszerének, valamint a képzési kötelezettség teljesítésének szabályozása {Bszi. 76. § (7). bek. b)}

A bírák képzési rendszerének tartalmi változtatásával kapcsolatos elképzeléseket a beszámoló 2.1.6. pontja ismerteti. Ehhez szorosan kapcsolódik a képzési kötelezettség teljesítésének szabályozása.

A Bjt. 45. §-ában foglaltak értelmében a bíró köteles az ítélkező tevékenység gyakorlásához szükséges rendszeres, térítésmentes továbbképzésen részt venni, és ötévente az OBH elnöke által kiadott szabályzatban előírt képzési kötelezettség teljesítését igazolni a munkáltatói jogkör gyakorlójának. Ha a bíró a képzési kötelezettségének önhibájából nem tesz eleget, soron kívül el kell rendelni a vizsgálatát, továbbá magasabb bírói álláshelyre nem nyújthat be pályázatot. A képzés rendszerének és a képzési kötelezettség teljesítésének szabályait az OBH elnöke szabályzatban határozza meg.

A bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezetőnek vagy az általa kijelölt bírónak, a Bjt. 72. § (2) bekezdés d) pontja alapján, a bíró tevékenységének rendszeres és soron kívüli értékelése esetében is be kell szereznie a bíró kötelező képzéseken való részvételével kapcsolatos adatokat.

Jelenleg a képzési kötelezettség teljesítésére vonatkozó egységes, központi szabályozás még nem készült el. A képzéssel összefüggő feladatokhoz kapcsolódóan a Képzési Munkacsoport vizsgálta a képzési kötelezettség teljesítésének szabályait is. Ennek keretében javasolta, hogy kerüljön meghatározásra egy pontszámrendszer, amelyben a bírák egy központilag meghatározott képzési tematikából választhatnak. Adott képzési időszak alatt adott pontszámot kellene teljesíteni; az egyes – OBH, illetve más (pl. egyetemi jogi továbbképzés) által szervezett – képzések teljesítése eltérő pontszámot érne. A szabályzat kialakítására a képzési koncepció véglegesítése után, a hamarosan meghirdetésre kerülő álláspályázaton nyertes magyar igazságügyi akadémiai vezető közreműködésével kerülhet sor.

A bírókra vonatkozó szabályozás kialakításával párhuzamosan a bírósági fogalmazók képzése központi követelményeinek meghatározása is indokolt. A jelenleg hatályban lévő 11/1999. (X. 6.) IM rendelet 11. §-a ugyanis csupán arról rendelkezik, hogy a bírósági fogalmazónak a bíróság elnöke által kijelölt anyagrészből kell vizsgát tennie. A bírósági fogalmazók felkészültségének biztosításához szükséges ismeretek átadásának garantálása érdekében szükség van minimumkövetelmények meghatározására, melyeket minden bíróságon, valamennyi fogalmazónak teljesítenie kell. A fogalmazók képzési rendszerében ki kell alakítani az ítélőtáblák lehetséges szerepkörét, de az ügyészséggel való együttműködés tartalmát is meg kell határozni.

2.2.8. A tájékoztatással kapcsolatos feladatok

a) Félévi tájékoztatás az OBT részére {Bszi. 76. § (8) bek. a)}

Jelen tájékoztató az első az OBH elnökének az OBT felé történő beszámolás törvényi kötelezettsége körében. Az OBH elnöke azonban a félév során rendszeresen az OBT ülések alkalmával szóban, több esetben írásban adott tájékoztatást az OBT két ülése között az OBH-ban folyamatban lévő és elvégzett feladatokról, a következő időszak terveiről, a jogszabály kezdeményezési és véleményezési munkákról, a bíróságok aktuális helyzetéről (pl. fegyelmi helyzet), a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási intézkedésekről (pl. bírósági titkári és bírósági ügyintézői álláshelyek létesítése, szétosztása), a munkacsoportok

létrehozásáról, az általuk végzett tevékenységről; összeállítás készült az OBH részére a legfontosabb jogszabályi változásokról.

b) Tájékoztatás a Kúria, az Ítéltáblák, a törvényszékek elnökeinek {Bsz. 76. § (8) bek. b)}

A törvény alapján évente kell az OBH elnökének tevékenységéről tájékoztatnia a bírósági elnököket. Az OBH elnöke azonban rendszeres résztvevője a bíróságok összbírói értekezleteinek, egyéb rendezvényeinek, a bírósági elnökök Akadémián és az egyes bíróságok által szervezett értekezleteinek, amelyeken beszámol az aktuális feladatokról, az igazgatási kérdéseket érintő jövőbeli elképzelésekről. Két alkalommal került sor az OBH szervezésében elnöki értekezletre: január 5-én a Kúrián és június 20-21-én, az elnökhelyettesek részvételével az Akadémián. A nyári értekezleten az OBH elnöke által megfogalmazott stratégiai célok mentén teljesített feladatokról és a szükséges további teendőkről jutottak ismeretekhez az elnökök.

Ezen kívül folyamatosan írásban is kapnak tájékoztatást, információkat a feladatellátásuk megkönnyítése érdekében. A bírósági szervezet tagjaként a havi rendszerességű e-mailes hírlevelekből, az intraneten, illetve az interneten közzétett közleményekből, média megjelenésekből is tájékozódhatnak az OBH elnöke tevékenységéről.

c) Beszámoló az Országgyűlés részére {Bsz. 76. § (8) c)}

A Bsz. alapján az OBH elnökének évente kell számot adnia a bíróságok általános helyzetéről és bíróságok igazgatási tevékenységéről az Országgyűlés felé. A beszámoló magába foglalja a bíróságok ügyforgalmi, személyzeti, költségvetési adatait, az oktatás, az informatika, a bírósági épületek helyzetéről szóló információkat, tartalmazza az európai uniós és egyéb pályázatokon való részvételről, eredményeiről, a nemzetközi kapcsolatokról szóló tájékoztatást.

A 2012. évi CXI. törvény 2012. július 17-étől hatályos módosító rendelkezése alapján az OBH elnöke az éves beszámolók között egy alkalommal az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottságának is beszámol.

d) Gondoskodik a Bírósági Határozatok Gyűjteményének közzétételéről {Bsz. 76. § 8. bek. d), Bsz. 163-164.§}

Korábban az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény határozta meg feladatként a Bírósági Határozatok Gyűjteményének közzétételét. Az OIT a 2007. évi 3. számú szabályzatban szabályozta a bíróságokra háruló ezzel kapcsolatos feladatok végrehajtását. Jelenleg a Bírósági Határozatok Gyűjteménye közzétételéhez kapcsolódó anonimizálási folyamat technikai megújítása folyamatban van az „Ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban” projekt keretében. Ennek megvalósításával együtt kerül sor az OIT szabályzat felülvizsgálatára és az OBH elnöke által kiadásra kerülő szabályozás kidolgozására.

e) Adatgyűjtés az igazságügyért felelős miniszter felkérésére {Bsz. 76. § (8) bek. e)}

A tárgyidőszakban a KIM részére adatgyűjtés nem volt. A Belügyminisztérium az emberkereskedelmet illetően az ítéletek tartalmára is kiterjedően kért statisztikai adatokat. A Nemzetgazdasági Minisztérium bírósági adatokat a pénzmossással kapcsolatosan – az ítéletek tartalmára is kiterjedően – igényelt.

Az Alapvető Jogok Biztosa a „gyermekbarát igazságszolgáltatás” projekt keretében végzett vizsgálatához – az OBH közreműködésével – adatokat kért és kapott a bíróságoktól.

f) Tájékoztatás az igazságügyért felelős miniszternek a jogalkotáshoz szükséges kérdésekben {Bsz. 76. § (8) bek. f)}

Az OBH elnöke több esetben már a jogalkotás előkészítési szakaszában jelezte az illetékes miniszternek a bíróságok által képviselt és szorgalmazott szakmai észrevételeket. Ezek a tárcákkal történő szakmai egyeztetések nyomán később részben beépültek a jogalkotási előterjesztésekbe, tervezetekbe.

A koncepcionális szakmai álláspontról előzetes tájékoztatás történt a szabálysértési törvény és végrehajtási rendeleteinek szabályozása, valamint a bűnjelkezelés reformja tekintetében a Belügyminisztérium felé, továbbá jelenleg is folyamatban vannak egyeztetések a büntetőeljárás törvény és a büntetések végrehajtásáról szóló jogszabály témakörében a KIM-mel.

2.2.9.A törvényekben nevesített egyéb jogosítványok és kötelezettségek

a) Indítványozás, javaslattétel

aa) Javaslát jogegységi eljárás indítványozására {Bsz. 27. § (4) bek.}

2012. első félévben az OBH elnökének nem volt javaslata jogegységi eljárás indítványozására, ugyanakkor tekintettel arra, hogy az ügyész polgári peres eljárásban történő fellépésével kapcsolatos perköltségek viselésének kérdésében a 88/1954. LÜ-IM együttes utasítás hatályon kívül helyezése folytán eltérő bírói gyakorlat alakult ki az országban, egyeztetések kezdődtek az OBH és a Legfőbb Ügyészség között. Miután a KIM a joghézagot a 35/2012. (VIII. 15.) KIM rendelet elfogadásával oldott meg, jogegységi eljárás kezdeményezésére, indítványozására nem került sor. Az egyeztetések során az OBH olyan megoldást szorgalmazott, amely a költségeket nem közvetlenül a bírósági költségvetésre terheli, így átmeneti megoldásként a kormány kiegészítő fedezetet biztosított a bíróságok részére.

A 2012. évi CXI. törvény 2012. július 17. napjától hatályos módosító rendelkezése alapján az OBH elnökének jogosítványa annyiban változott, hogy javaslat helyett jelzési joga van a Kúria elnöke felé, ha álláspontja szerint a jogalkalmazás egysége érdekében jogegységi eljárást szükséges lefolytatni.

ab) Indítvány bírósági joggyakorlat-elemző csoport vizsgálati tárgyköreire {Bsz. 29. § (1) bek.}

Az OBH elnöke nem élt az elmúlt időszakban ilyen indítvánnyal, azonban a Belügyminisztériumnak több jogalkalmazással kapcsolatos felvetését, jelzéseit továbbította a Kúria elnökéhez. Ezek között szerepelt a menekültügyi ítélezésben kialakult eltérő bírósági gyakorlat. A Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma a jogalkalmazási probléma megvitatását a 2012. május 14. napján tartott tanácselnöki értekezlet napirendjére tűzte.

Az értekezlet indítványozta a joggyakorlat elemző csoport vezetőjének megkeresését a konkrét jogalkalmazási probléma kapcsán azzal, hogy a részletes elemzést követően a kérdésben sor kerülhet akár jogegységi határozat, akár elvi döntés közzétételére.

ac) A közigazgatási határok megváltozására figyelemmel javaslattétel bíróság illetékességének módosítására {Bsz. 17. § (2) bek.}

A bíróságok illetékességének módosítására nem volt javaslat az OBH elnöke részéről.

b) OBT-vel, OBH-val kapcsolatos feladatok

ba) Az OBT választás technikai feltételeinek biztosítása {Bsz. 97. §}

A Kúria teljes ülésén, valamint az ítélőtáblák és a törvényszékek összbírói ülésein 2012. január 30-áig titkos szavazással választották meg a bírók a 134 küldöttet. Az OBH elnöke – a törvényi kötelezettségének megfelelően – felkérte a bíróságok által delegált küldöttek közül a korelnököt a küldöttértekezlet összehívására, levezetésére, valamint a küldöttek közül a legidősebbeket a jelölőbizottság tagjainak. A február 29-ére összehívott küldöttértekezleten titkos szavazással döntöttek a küldöttek az OBT 14 bírójának (1 ítélőtáblai bíró, 2 törvényszéki elnök, 1 törvényszéki elnökhelyettes, 1 törvényszéki kollégiumvezető-helyettes, 1 törvényszéki bíró, 2 helyi bírósági elnök, 4 helyi bírósági bíró, 1 helyi bírósági elnökhelyettes, 1 munkaügyi bírósági elnök) és 14 póttagja személyéről.

Az OBH elnöke rendelkezésre bocsátotta a küldöttértekezlet helyszínéül a Magyar Bíróképző Akadémia épületét. Az OBT választás technikai feltételeinek biztosításaként az OBH:

- előkészítette a meghívókat és a begyűjtött önéletrajzokkal együtt kiadta a küldöttek részére,
- elkészítette a szavazólap mintákat, átvételi igazolásokat, jelenléti íveket,
- gondoskodott a hangosításról, a kiszolgáló, fogadó személyzetről, a vendéglátásról,
- biztosította a számítástechnikai háttérrel a szavazólapok, jegyzőkönyv elkészítéséhez,
- az értekezletről készült jegyzőkönyvet megküldte a bírósági elnököknek és közzé tette az intraneten.

bb) Az Országos Bírósági Hivatal vezetése {Bsz. 86. § (2) bek.}

A Bsz. vonatkozó rendelkezéseiben foglaltak értelmében az Országos Bírósági Hivatal elnökének vezetése alatt álló OBH önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szerv. Az OBH elnökét az Országgyűlés a határozatlan időre kinevezett és legalább 5 éves bírói szolgálati viszonytal rendelkező bírák közül 9 évre választja meg a képviselők kétharmadának szavazatával.

Az OBH működését – az OIT Hivatala szervezeti kereteit átmenetileg megtartva, a hatályos jogszabályi változásokat tartalmazó – 1/2012. (I. 20.) OBHE utasításba foglalt Szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) határozza meg.

Az OBH előkészíti az OBH elnökének határozatait, gondoskodik azok végrehajtásáról, biztosítja az OBT működési feltételeit, ellátja annak működésével kapcsolatos ügyviteli feladatokat, meghatalmazás alapján képviseli az OBH elnökét és a bíróságokat a bírósági eljárásokban, vezeti a bírák központi személyi nyilvántartását és kezeli a bírói vagyonyilatkozatok vagyoni részét, továbbá ellátja a jogszabály alapján saját hatáskörébe, valamint az OBH elnökének hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

A bírósági igazgatás szervezetrendszerében 2012. év elején történt változásokat követően – kinevezett elnökhelyettesek hiányában – kizárólag az OBH elnöke gyakorolta az irányítási jogkört az OBH valamennyi szervezeti egysége felett.

A köztársasági elnök 2012. június 1. napjával – pályázat útján – az OBH elnökének javaslatára, határozatlan időre kinevezte az OBH általános elnökhelyettesét és elnökhelyettesét, lehetőséget biztosítva az OBH szervezeti egységei feletti felügyeleti rend megosztására, mely a felügyeleti rendről, a helyettesítés rendjéről, valamint az ezekhez kapcsolódó egyes működési kérdések átmeneti szabályozásáról szóló 3/2012. (VII. 11.) OBHE utasítás keretében valósult meg.

Az OBH szervezetrendszerén belül kiemelt jelentőséggel bír az OBH elnökének közvetlen irányítása alatt álló Elnöki Kabinet, mely támogatja, segíti az elnök munkáját, közreműködik a döntések meghozatalában és nyomon követi azok végrehajtását.

A bírósági központi igazgatás körében főosztályi jogállással a Bírósági Főosztály, a Költségvetési Fejezeti Főosztály és részben a Koordinációs és Szervezési Főosztály, osztály jogállással pedig a Jogszabályvéleményezési Osztály látja el a feladatokat. Központi igazgatási és Hivatallal kapcsolatos igazgatási feladatokat is ellát a Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Osztálya, az Európai Unió Fejlesztések Osztálya és az Informatikai Főosztály. Kizárólag a Hivatallal kapcsolatos igazgatási teendőket a Pénzügyi Főosztály és a Hivatali Személyügyi Osztály végzi. A nemzetközi vonatkozású feladatokat a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya látja el, a Jogi Képviseleti Osztály pedig a Bsz.-ben meghatározott speciális képviseleti teendőket végzi. A bírósági képzésért felelős Magyar Igazságügyi Akadémiával a beszámoló 2.1.6. pontja foglalkozik részletesen.

Fentiekből is jól látható, hogy az OBH szervezetét tekintve jelenleg egy klasszikus, hierarchizált rendszerben működik, mely jelentős fejlesztést igényel. Az OBH elnökének széles irányítási hatásköre miatt elengedhetetlenül szükséges a feladatalapú munkamegosztásra épülő szervezet-irányítási technika magas szintű megvalósítása, továbbá a fejezet intézményei felé irányuló szolgáltató funkció megjelenítésének elősegítése.

A 2012. január 1. napjával létrehozott OBH a bíróságok központi igazgatásában tartalmi és formai változást is jelentett. Az OIT és annak Hivatala helyett létrejött egy olyan, egységes szervezet, melyben a döntések nem a havonta egy alkalommal megtartásra kerülő testületi üléseken születnek meg, hanem folyamatosan. Az OBH napi szinten végez szolgáltató, döntés-előkészítő, operatív, kiszolgáló, végrehajtó, igazgatási, irányítási, ellenőrzési, adatgyűjtési, elemzési, illetve egyéb érdemi feladatokat. Ez egy működésében is megújult, az OBH elnöke feladatainak és döntéseinek előkészítésére és végrehajtására képes hivatali szervezetet igényel.

Az OBH elnöke által igazgatott bírósági fejezetben szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak létszámához (11.232 fő) viszonyítva az OBH engedélyezett létszáma (169 fő – 1,5%) és a ténylegesen betöltött álláshelyek száma (155 fő – 1,4%) kifejezetten alacsony. A bíróságok fejezetben ténylegesen szolgálati jogviszonyban álló 2991 fő bírói létszámból – az OBH elnökét és két elnökhelyettesét is beleértve – 21 fő bírót teljesít szolgálatot az OBH-ban, amely az összbírói létszám mindössze 0,7%-a. Ehhez képest egy hasonló méretű (10.000 fő fölötti létszámú) ágazat minisztériumi irányítását kb. 630 fő végzi, ahogyan erre a 2.1.2./i) pontban utaltunk.

A megváltozott jogszabályok által az OBH elnökére kirótt feladatok ellátásához a jelenlegi hivatali állományi létszám sem a meglévő hivatali struktúra optimális működtetéséhez, sem pedig a célként kitűzött irányítási-igazgatási modell megvalósításához nem elegendő.

Jövőbeni törekvésünk mind a humán erőforrás növelésével, mind szervezeti átalakítással tartalmában és formájában megújuló, hatékony feladatvégzésre alkalmas Hivatal kialakítása.

Az OBH féléves iratforgalmát a 23. számú melléklet tartalmazza.

bc) Fegyelmi eljárás kezdeményezése az OBH-ra beosztott bíró ellen {Bsz. 87. § (2) bek.}

Fegyelmi eljárás kezdeményezésére nem került sor a beszámolási időszakban.

c) Bíróságok igazgatása

ca) Meghatározza a bíróságok (Kúria) szervezeti és működési szabályzatainak alapelveit {Bsz. 117. § (1) bek. j), 119. § f)}

Az igazságszolgáltatás megújításának fontos eszközei a bírósági SZMSZ-ek alapelvei, amelyek célja iránymutatást nyújtani a bíróságok szervezeti és működési szabályzatainak felülvizsgálatához, biztosítani az igazságszolgáltatási feladatok jogállami ellátását, a bírói függetlenség elvének érvényesítését, az ítélezés egységét és időszerűségét. A bírósági SZMSZ-ek alapelveinek elemzését, közzétételük időpontját a 2.2.6./a) pont részletesen tartalmazza.

cb) Bíróság kijelölése, ahol kollégiumvezető-helyettes, csoportvezető-helyettes is működik, közigazgatási és regionális kollégium kijelölése, ahol kollégiumvezető-helyettes működik {Bsz. 124. § (3) bek., 125. § (3) bek.}

Az OIT a 2006/95. (IX. 12.) számú határozatával a 2006. december 10. napjától 2012. december 9. napjáig terjedő időtartamra a Csongrád Megyei Bíróságot olyan bírósággá jelölte ki, ahol a Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik. E határozatában kimondta, hogy a kijelölés alapján betöltött kollégiumvezető-helyettesi álláshely 2012. december 9. napja előtti megüresedése esetén az új pályázat kiírására csak a kijelölés iránti új kérelem előterjesztése és ismételt kijelölés esetén van lehetőség.

Tekintettel arra, hogy az összevont kollégium kollégiumvezető-helyettesét a köztársasági elnök bírói tisztségéből felmentette 2012. június 30. napjával, a Szegedi Törvényszék elnöke kérte a törvényszék kollégiumvezető-helyettesi álláshellyel rendelkező törvényszékké történő ismételt kijelölését.

Az OBH elnöke a 139/2012. (VI. 29.) OBHE számú határozatával a Szegedi Törvényszéket – figyelemmel arra, hogy a törvényszék ügyforgalmi adatainak elemzése a kijelölést nem támasztotta alá –

nem jelölte ki olyan bírósággá, ahol a Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik.

Az OBH elnöke a 141/2012. (VII. 3.) OBHE számú határozatával a Budapest Környéki Törvényszéket 2012. október 1. napjától 2018. szeptember 30. napjáig terjedő időtartamra is kijelölte olyan bírósággá, ahol a Polgári-Közigazgatási Kollégiumban egy második kollégiumvezető-helyettes működik.

cc) Összbírói értekezlet összehívásának a kezdeményezése {Bsz. 145. § (2) bek.}

A beszámolási időszakban nem volt igazgatási indoka, hogy az OBH elnöke kezdeményezze összbírói értekezlet összehívását.

cd) Jelzés a bíróság elnökének, hogy az ügy elbírálása a rendfenntartás szempontjából kiemelt kockázatot jelent {Bsz. 171. § (1) bek.}

A Bsz. 171. §-ában írt intézkedések kezdeményezésére, jelzésére az OBH elnöke is jogosult, az elmúlt időszakban azonban nem fordult elő olyan eset, amikor az OBH elnöke élt volna jelzéssel a bíróság elnöke felé amiatt, hogy az ügy elbírálása a rendfenntartás szempontjából kiemelt kockázatot jelent. Ugyanakkor a feladat jellege és fontossága miatt szükséges a törvényszékek, ítélőtáblák, illetve az OBH elnöke folyamatos kapcsolattartása a rendvédelmi és az alkotmányvédelmi szervekkel, melynek része a kockázatok elemzése is.

A bírósági épületekben való tartózkodás szabályairól, a bírósági épületek rendje fenntartásának követelményeiről szóló 7/2012. (IV. 25.) OBH utasítás része a Bsz. 171. §-a szerint a kiemelt kockázatu ügy tárgyalása esetén irányadó szabályok meghatározása is.

ce) Elektronikus aláírással kapcsolatos feladatok {Bjt. 46. §}

2012. január 1. napjától 2012. június 30. napjáig terjedő időszakban 79 tanúsítvány (minősített és fokozott biztonságú) kibocsátására, 73 tanúsítvány meghosszabbítására és 6 tanúsítvány visszavonására került sor. Az OBH-ban folyamatosan biztosítottak az elektronikus aláírás használatához szükséges feltételek valamennyi olyan munkatárs részére, akiknek a feladatai ellátásához erre szükség van.

d) Személyi kérdések

da) Elnöki vagy elnökhelyettesi feladattal való megbízás {Bsz. 133. § (3) bek.}

Az OBH elnöke

- dr. Polgárné dr. Vida Juditot, a Fővárosi Törvényszék kollégiumvezető-helyettesét a 2012. január 10. napjától 2013. január 9. napjáig terjedő időtartamra a Fővárosi Törvényszék elnökhelyettesi feladatainak ellátásával,
- dr. Gyenizse Zsoltot, a Veszprémi Városi Bíróság elnökét, címzetes törvényszéki bírót a 2012. február 15. napjától 2013. február 14. napjáig terjedő időtartamra a Veszprémi Törvényszék elnökhelyettesi feladatainak ellátásával (10/2012. (II. 7.) OBHE számú határozat),
- dr. Hoós Tibort, a Szombathelyi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumának kollégiumvezetőjét a 2012. február 15. napjától 2012. november 30. napjáig terjedő időtartamra a Szombathelyi Törvényszék elnöki feladatainak ellátásával (8/2012. (II. 7.) OBHE és 150/2012. (VII. 10.) OBHE számú határozatok),
- dr. Harangozó Attilát, a Szegedi Ítéltábla Büntető Kollégiumának kollégiumvezetőjét a 2012. április 1. napjától 2012. szeptember 30. napjáig terjedő időtartamra a Szegedi Ítéltábla elnöki feladatainak ellátásával (44/2012. (III. 27.) OBHE számú határozat) bízta meg.

db) Bíró megbízása központi igazgatási feladatok ellátásával {Bjt. 29. § (2) bek.}

Az OBH elnöke dr. Szabó Sándort, a Szombathelyi Városi Bíróság elnökét 2012. június 30. napjáig felkérte a Bíróságok fejezet jelenlegi költségvetési gazdálkodási struktúrára vonatkozó javaslatainak, valamint az OBH szervezeti felépítésének átalakítására vonatkozó elképzeléseinek megfogalmazására.

Az OBH elnöke által létrehozott 16 munkacsoport, 3 részmunkacsoport munkájában 83 bíró, 25 igazságügyi alkalmazott és 8 külső szakértő vesz részt az OBH munkatársai mellett, további egy bírót (dr. Homolya Szilvia, a Fővárosi Törvényszék - „csőd-civil projekt”-ben), egy tisztviselőt (Bihari László, Debreceni Ítéltábla - Biztonságtechnikai stratégia, felmérés körében) kért fel az OBH elnöke központi igazgatási feladatok ellátására.

dc) Az OBH elnöke által kinevezett bírósági vezetők felmentésének összbírói értekezleti kezdeményezésének fogadása {Bsz. 144. § e)}

Az év első felében az OBH elnöke általa kinevezett bírósági vezető felmentésére nem történt kezdeményezés.

dd) Értesülés a fegyelmi eljárások kezdeményezéséről és a fegyelmi határozatról {Bjt. 109. §}

Az OBH elnökéhez érkezett értesítések szerint a fegyelmi eljárás kezdeményezésre jogosult bírósági elnökök 2012. január 1. napjától 2012. június 30. napjáig terjedő időszakban 7 fegyelmi eljárás megindítását kezdeményezték a Budapest területén működő ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróságnál és 9 bíróval szemben alkalmaztak írásbeli figyelmeztetést.

Nem az értesítésekhez tartozik szorosan, de a fegyelmi eljárások körében fontos megemlíteni, hogy az OBT a Budapest területén működő ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság, valamint a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság bíráinak kinevezéséről szóló 33/2012. (VI. 18.) OBT számú határozatával állapította meg a Budapest területén működő ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság létszámát 75 főben, a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság létszámát 15 főben, és erre figyelemmel 2012. július 1. napjától az elsőfokú szolgálati bíróság új tagjává 49 bírót, míg a másodfokú szolgálati bíróság új tagjává 9 bírót nevezett ki, megválasztva közülük a másodfokú szolgálati bíróság elnökét is.

de) „Címzetes törvényszéki bíró”, „Címzetes táblabíró”, „Címzetes kúriai bíró ” cím, továbbá igazságügyi alkalmazott esetén főtanácsosi, tanácsosi cím, valamint kitüntetés, stb. adományozásának kezdeményezése az OBT-nél {Bsz. 76. § (9) b}

A bíróságok által megküldött javaslatok alapján, az OBH elnökének előterjesztésére az OBT a 6/2012. (III. 24.) OBT határozatával

- 3 bírónak Juhász Andor díj arany fokozata,
- 2 bírónak Juhász Andor díj arany fokozata posztumusz,
- 10 bírónak Juhász Andor díj ezüst fokozata,
- 15 igazságügyi alkalmazottnak Juhász Andor díj bronz fokozata és
- 1 igazságügyi alkalmazottnak Juhász Andor díj bronz fokozata posztumusz kitüntetését, míg a Bjt. 174. § (1) bekezdésére figyelemmel 2012. július 15. napjával felsorolás
- 3 címzetes kúriai bíró,
- 6 címzetes táblabíró,
- 22 címzetes törvényszéki bíró,
- 3 főtanácsos és
- 24 tanácsos címet adományozott.

Az OBH elnökének előterjesztésére az OBT a Bjt. 174. § (2) bekezdése alapján 2012. első félévében

- 23 kúriai tanácsos,
- 209 címzetes táblabíró és

- 110 címzetes törvényszéki bíró címet adományozott.

Az OBH elnökének kezdeményezésére az OBT a 4/2012. (III. 24.) OBT határozatával – a folyamatosan töltött 50 éves bírósági szolgálata alkalmából – három tisztviselő részére Bírósági Szolgálatért Oklevelet adományozott.

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény módosító rendelkezése szerint 2012. július 1. napjától az OBH elnöke jogkörébe tartozik a Bjt. 174. § (2) bekezdése szerinti címadományozás.

e) Képzés

ea) Határozat az ítélőtáblák regionális bíró képzési feladatairól {Bsz. 121. § b)}

A 2.1.6. pontban részletesen kifejtettek szerint a képzési rendszer teljes körű átalakítása kezdődött meg, a fejlesztés eredményeként kialakuló képzési struktúra fogja tartalmazni az ítélőtáblák regionális bíróképzési feladatait is. A reformfolyamatban kidolgozott oktatási rendszer bevezetését megelőzően a korábbi gyakorlatnak megfelelően elfogadott központi oktatási terv szerint folyik a képzés, illetve a régiókban az Itélőtáblák és törvényszékek egyéni kezdeményezései alapján került erre sor.

eb) Kötelező képzés előírása a kinevezési jogkörébe tartozó vezetők részére {Bsz. 135. §}

2012. első felében kötelező képzés előírása nem történt az OBH elnöke részéről, de a bírósági vezetők a júniusi kétnapos elnöki, elnökhelyettesi értekezlet keretében részt vettek Görög Ibolya protokoll szakértő „Vezetői protokoll” címmel tartott előadásán.

f) Nyilvántartások

fa) Az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökeinek vagyonynyilatkozatával kapcsolatos feladatok {Bsz. 76. § (9) bek. a)}

Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó vezetők vonatkozásában

- felmentés miatt 19 vagyonynyilatkozat került visszaküldésre,
- kinevezés (illetve egy esetben vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettség) miatt 10 vagyonynyilatkozat került a nyilvántartásba.

fb) A bírák központi személyi nyilvántartása {Bsz. 86.§, Bjt. 147. §}

Az OBH feladata a bírák központi személyi nyilvántartásának vezetése a Bsz. 86. § (3) bekezdés c) pontja értelmében. Az igazságügyi alkalmazottak személyi nyilvántartásának adatköréből meghatározott adatok vonatkozásában látja el az OBH a központi személyi nyilvántartás feladatait az Iasz. 93. § alapján. A feladat ellátását a 2011. évben bevezetett nexONHR rendszer biztosítja. A rendszer üzemeltetése belső erőforrással történik, míg a felhasználók támogatását, a rendszer karbantartását és a jogszabálykövetést a rendszer fejlesztőjével kötött szolgáltatási szint mérésen alapuló szerződés biztosítja.

fc) Nyilvántartások vezetésének, adatok szolgáltatásának az előírása a bíróságok számára {Bsz. 117. § (1) p), 119. § l)}

Az OBH és elnökének igazgatási tevékenységéhez nélkülözhetetlen a folyamatos információgyűjtés. Az első félév során számos alkalommal kereste meg a Hivatal a bíróságokat különböző adatok közlésére akár a saját munkájához, akár külső szervezettől érkezett megkeresés folytán, és várhatóan ezután is rendszeresen igénybe veszi a bíróságok ezirányú közreműködését a feladatellátásához.

A nyilvántartások közül kiemelendő, hogy a bíróságok az OBH-nál kezelt központi álláshely-nyilvántartással egyeztetve vezetik az engedélyezett és tényleges bírói létszámot tartalmazó álláshely-

nyilvántartót, valamint a számítógépes személyzeti nyilvántartó rendszert, melynek központi adatbázisa az OBH kezelésében van.

A bíróságok a korábbi években kialakult gyakorlatnak megfelelően a bírák, a bírósági titkárok, bírósági fogalmazók és bírósági ügyintézők szolgálati viszonyát érintő okiratokat, valamint a személyi adatokban bekövetkező változásokat az OBH-nál vezetett nyilvántartás aktualizálása érdekében az OBH részére megküldik.

A bíróságok pénzforgalmát érintő gazdasági műveletek, események bizonylatainak adatai a Gazdálkodási Integrált Informatikai Rendszerben (GIIR) kerülnek felvezetésre. A bíróságok vagyonában bekövetkezett változásokról negyedévente időközi mérlegjelentést, évente két alkalommal (június 30-ai és december 31-ei állapot szerinti) költségvetési beszámolót kell készíteni.

g) Nyilvánosság

ga) A bírósági igazgatás és az ahhoz kapcsolódó döntéshozatal nyilvánosságának a biztosítása {Bsz. 12. §, 77. §}

Az OBH elnöke igazgatási tevékenységének nyilvánosságát és ezen keresztül átláthatóságát a szabályzatok, ajánlások és határozatok közzétételére vonatkozó törvényi kötelezettség teljesítésével biztosítja.

E kötelezettség teljesítésének módját a Bsz. 77. § (3)-(7) bekezdései részleteiben tartalmazzák.

Ennek megfelelő bontásban:

- az OBH elnöke utasításait (szabályzatait) egyrészt a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében, másrészt az ajánlásokkal és határozatokkal együtt a bíróságok központi honlapján, valamint a Bírósági Közlönyben tette/teszi közzé (az első félévben hozott valamennyi, a 2.2.1./ b) pontban említett döntése a fentiek szerint közzétételre került),
- az OBH elnöke a kinevezési jogkörébe tartozó vezetői állásra vonatkozó döntéseinek átláthatóságát és a nyilvánosság kontrollját biztosítja, hogy a pályázók közül 24, az OBH elnökhelyettesi állásaira pályázók közül 2 pályázó meghallgatási jegyzőkönyvének és pályázatának közzététele történt meg a központi honlapon.

Az első félévben az alábbi közérdeklődésre számot tartó ügyekben adott ki az OBH sajtóközleményt:

- az ügyek ésszerű időn belül való elbírálásának biztosítása érdekében az eljáró bíróság kijelöléséről hozott OBH elnöki ajánlásról,
- az eljáró bíróság kijelöléséről 5 esetben,
- az Országos Bírói Tanács tagjainak megválasztásáról,
- az ügyfélkapcsolatok elektronizálásáról egyes bírósági eljárásokban két alkalommal,
- a bírák nyugdíjazásával és új bírák kinevezésével kapcsolatos eljárásról,
- a munkateher mérésének elméleti és gyakorlati kérdéseiről rendezett nemzetközi konferenciáról.

Az igazságszolgáltatási szervek és az állampolgárok, a bírák és az igazságügyi alkalmazottak közötti kommunikáció fejlesztése, a kezdeményező jellegű, folyamatos, lényegre törő tájékoztatás, az elektronikus kommunikáció fejlesztésében való közreműködés érdekében létrehozott „Kommunikációs Munkacsoport” tevékenysége folytán valósultak meg az alábbiak:

- a bírósági sajtószóvivőkkel és a bíróságokkal történt egyeztetéseket követően az OBH elnöke 8/2012. (IV. 25.) OBH utasításként adta ki a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal sajtótájékoztatási tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló szabályzatot,
- a bíróságok egységes grafikai arculatának kidolgozására, logo- és arculatterve elkészítésére nyílt pályázatot hirdetett az OBH. A pályázatok beérkezésének határideje 2012. június 20. volt, a pályázatot az OBH elnöke eredménytelennek nyilvánította és új pályázat kiírásáról döntött,
- megkezdődött az intranet-es portál átalakítása, erre a feladatra a Fővárosi Törvényszék munkatársainak felkérése (az OBH a bíróságok körében felmérte a saját készítésű intranetes oldalakat, begyűjtötte az ezekhez tartozó honlapterképeket és belső szabályzatokat, meghatározta az új intranet honlapstruktúráját),

- a bíróságok központi honlapja megkezdett átalakítása, megújítása keretében meghatározásra került az új honlap, a közadatok oldal és az Uniós oldalak menüstruktúrája, folyamatban van az OBH elnöki, OBT és a korábbi OIT döntések elkülönült, kereshető megjelenítésének kialakítása. Az internet és az intranet oldalak – a formai és tartalmi megújítása eredményeként - a törvény által előírt kötelező adatszolgáltatás mellett számos új, hasznos és informatív tartalmi elemmel bővülnek. Az intraneten pl. az „Eseménynaptár” az ország összes bíróságának, valamint az OBH-nak a fontos eseményeit tartalmazza majd,
- a belső nyilvánosságnak az OBH elnöki döntéshozatali folyamatban is kiemelkedő szerepe van, ezért a döntések előkészítésébe a legszélesebb körben kerülnek bevonásra a bírák, igazságügyi alkalmazottak megkeresésekkel, javaslatok és vélemények bekérésével.

Sajtónyilatkozatok és egyéb nyilvános megjelenések statisztikája:

Sajtó megjelenések 2012. 01. 15. - 06. 30. között	
Saját szervezésű sajtómegjelenések (összes):	89
1. TV interjúk, riportok:	22
2. Írott sajtóban megjelent interjúk, riportok:	31
3. Online felületen megjelent interjúk, riportok, közlemények:	19
4. Rádióban leadott interjúk, riportok, tudósítások:	17
Kiadott sajtóközleményeink:	28

A bíróságok hivatalos lapja a bíróságok központi honlapján elektronikus formában megjelenő és ingyenesen letölthető Bírósági Közlöny; a Bszi. 77. § (3) bekezdése alapján – egyebek mellett – ebben jelennek meg az OBH elnökének utasításai, ajánlásai, határozatai. Az első félévben a Bírósági Közlönynek 6 száma jelent meg.

gb) Éves tájékoztatók a bíróságok (Kúria) elnökeitől {Bszi. 117. § (1) bek. o), 119. § k)}

A 2011. évre vonatkozó összbírói tájékoztatók lényegében megfeleltek az igazgatási szabályzatban meghatározott szempontoknak. Esetenként azonban eltérő szerkezetben és terjedelemben tárgyalták az igazgatási szabályzat mellékletében felsorolt témaköröket, s a Bszi.-ben meghatározott elveknek és elvárásoknak még nem tesznek eleget. A jövőt illetően fontos feladat a beszámolók szempontrendszerének és módszertanának áttekintése és továbbfejlesztése.

A tájékoztatók az értékeléshez szükségesnek ítélt tényeket és körülményeket tartalmazták. A bírósági elnökök többnyire részletesen elemezték az ügyforgalmi helyzetet és a bírák egyéni teljesítményét, reálisan határozták meg mindazokat a szakterületeket, amelyekben előrelépésre van szükség. Az ítélkezési tevékenységet döntően befolyásoló három igazgatási területen javasolták a további fejlesztéseket. A létszámhelyzet komplex javítását elsősorban a bírói területen tartják szükségesnek, de nagy jelentőséget tulajdonítanak a bírói utánpótlásnak, a titkári, fogalmazói létszám növelésének is. Az előzőek mellett fontosnak ítélik a költségvetési és ennek részeként az informatikai szakterület fejlesztését.

Az elnökök valamennyien javaslatot tettek a központi intézkedéseket igénylő témakörökre, amelyekkel az OBH foglalkozik. Az OBH elnöke valamennyi tájékoztatót elfogadta, néhány esetben azonban határozatában megjelölte a bírósági ügyforgalom és az egyéni bírói adatszolgáltatás egyes mutatói javításának szükségességét.

gc) Gondoskodik a jogegységi határozatok, elvi bírósági döntések, elvi bírósági határozatok, illetve ezek hatályon kívül helyezésének közzétételéről {Bszi. 42. § (1) bek.}

A bíróságok központi honlapján és a Bírósági Közlönyben három jogegységi határozatot tett közzé az OBH:

- 1/2012. PJE Jogegységi határozat - A Kúria összevont polgári-gazdasági jogegységi tanácsa a Polgári Kollégium vezetője által indítványozott jogegységi eljárásban megállapította, hogy nem

rendelkezik perbeli jogképességgel a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőitől szóló 1997. évi CXXXII. tv. szerinti, EGT-államban székhellyel rendelkező pénzügyi szektorhoz tartozó külföldi vállalkozás magyarországi pénzügyi fióktelepe.

- 2/2012. PJE jogegységi határozat - A Kúria Polgári Kollégiuma jogegységi tanácsként eljárva határozatában kimondta, hogy a Legfelsőbb Bíróság I. számú Polgári Gazdasági Elvi Döntése II. pontjának utolsó mondatát és a II. ponthoz kapcsolódó indokolás utolsó bekezdését, valamint a Legfelsőbb Bíróság GK 11. számú állásfoglalását nem tartja fenn.
- 1/2012. KMPJE jogegységi határozat - A Kúria jogegységi tanácsa a Fővárosi Ítéltábla elnöke által az egyes bírósági eljárási szakaszok illetékkötelezettsége tárgyában indítványozott jogegységi eljárásban hozott határozatában megállapította, hogy az illetékekről szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 38. § (1) bekezdése szerint az eljárás megindításának a keresetlevél, a nemperes eljárás iránti kérelem, a fellebbezés, a perújítási, a felülvizsgálati kérelem előterjesztése minősül és az Itv. alkalmazásában a bírósági eljárás egyes szakaszai, az elsőfokú és jogorvoslati eljárások egymástól elkülönülő, önálló illetékköteles eljárások. Kimondta továbbá, hogy az illeték alapját eljárásonként kell meghatározni az Itv. 39. § (1)-(3) bekezdései szerint, valamint, hogy az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvényt a 2012. január 1-jét követően indult bírósági eljárásokban kell alkalmazni.

h) Egyéb feladatok

ha) Az érdek-képviselői szervek joggyakorlásának biztosítása {Bsz. 76. § (9) bek. c)}

2012. január 6-án az OBH találkozót szervezett 9 érdek-képviselői szerv meghívásával és 7 jelenlétével, melynek tárgya a 2012. évi cafetéria-juttatásról szóló szabályzat tervezet megbeszélése volt. A résztvevők tájékoztatást kaptak a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetéséről. Hasonló rendezvények szervezésére a második félévben is sor kerül majd. Az OBH elnöke a beérkezett meghívók alapján különféle bírósági egyesületek rendezvényein is részt vett.

Az igazságszolgáltatási érdeket szolgáló tevékenységet végző szervezetek és egyesületek rendezvényeinek központi pénzügyi támogatásaként az azt igénylő 7 szervezettel kötött az OBH elnöke megállapodást összesen 5 millió forint összegben. A szervezeteknek 2013. január 31. napjáig kell a támogatás megállapodás szerinti felhasználását igazoló írásbeli tájékoztatóval egyidejűleg a pénzügyi elszámolást benyújtani.

hb) A nyertes pályázó pályaaalkalmassági vizsgálati költségének a visszatérítése {Bjt. 6. §}

2012. I. félévében összesen 57 fő részére térítette vissza az OBH a pályaaalkalmassági vizsgálat díját. Ez összességében 3.788.000 Ft átcsoportosítását jelentette a bíróságokra.

hc) Egyéb ügyek {Bsz. 76. § (9) d)}

Ebben a pontban adunk számot külön jogszabályokban meghatározott, az OBH elnökét, illetve az OBH-t kötelező néhány legfontosabb, illetve új feladat féléves teljesítéséről:

- a honvédelmi szabályozási kötelezettség mellett fontos feladat a honvédelmi intézkedési tervek felülvizsgálatának folyamata. A tervek áttekintésére kilenc tervező szervet illetően tizenkét alkalommal került sor. Ebből hat esetben történt elnöki jóváhagyás, három esetben az aktualizált tervek cseréje, a további esetekben az okmányokat javítás céljából a bíróságok visszakapták. A 2011. évi CLXXVII. katonai igazgatási törvényben rögzített kötelező egyedi adatszolgáltatás teljesítése érdekében összeállítás készült a teljes bírósági szervezetre vonatkozó meghagyási jegyzékről, amit az OBH továbbított a központi katonai igazgatási szervnek. Ezzel egyidejűleg körlevélben került sor a meghagyás tervezésében érintett bíróságok tájékoztatására. A központi védelmi szabályozásban való részvétel keretében véleményezte az OBH a 2012. évi védelmi felkészítés egyes kérdéseiről szóló kormány-előterjesztés tervezetét. Folyamatban van a

védelemgazdasági tervezés részeként a bíróságokra vonatkozó egységes követelménytámasztói nomenklátúra felülvizsgálata, s ezt követően a 2012. évi igénybejelentések elkészítése.

- a gondnokoltak nyilvántartásáról szóló 2010. évi XVIII. törvény alapján a gondnokoltak nyilvántartását az OBH (elnöke) kezeli és indokolt kérelemre a nyilvántartásból adatot szolgáltat; az első félévben az OBH 2195 db kérelmet teljesített.
- a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 105. § alapján 2012. június 30-áig 9421 civil szervezet papír alapon érkezett beszámolóját tette közzé az OBH az országos névjegyzékben, és folyamatosan dolgozza fel a további beszámolókat,
- a civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó űrlapjairól szóló 11/2012. (II. 29.) KIM rendelet 8. §-a alapján 2012. március 1. napjára tíz, a bíróságok központi honlapján elektronikusan kitölthető és nyomtatható PDF formátumban elérhető, a papír alapú eljáráshoz szükséges űrlap került rendszeresítésre.

3. A bíróságok általános helyzete és a bíróságok igazgatási tevékenysége

3.1. A bíróságokat érintő jogalkotás

A bíróságok igazgatásával és ítélkező tevékenységével kapcsolatos leglényegesebb jogszabályok:

3.1.1. Törvények

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

2012. évi XXXI. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény és az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról, valamint a katasztrófavédelemmel kapcsolatos egyes törvényi rendelkezések módosításáról

2012. évi XXXII. törvény a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról

2012. évi XXXVII. törvény a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény módosításáról

2012. évi XXXVIII. törvény a települési önkormányzatok fekvőbeteg-szakellátó intézményeinek átvételéről és az átvételhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról

2012. évi LI. törvény a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény módosításáról

2012. évi LXII. törvény a gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásához kapcsolódó egyes törvények módosításáról

2012. évi LXV. törvény a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény módosításáról

2012. évi LXVI. törvény a médiaszolgáltatásokkal és a sajtótermékekkel összefüggő egyes törvények módosításáról

2012. évi LXIX. törvény az adózást érintő egyes törvények módosításáról

2012. évi LXXVI. törvény egyes törvényeknek és törvényi rendelkezéseknek a jogrendszer túlszabályozottságának megszüntetése érdekében szükséges technikai deregulációjáról

2012. évi LXXVII. törvény a tanúvédelem terén történő együttműködésről szóló multilaterális Megállapodás kihirdetéséről

2012. évi LXXXII. törvény a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény módosításáról

2012. évi LXXXV. törvény egyes családjogi és cégjogi eljárások egyszerűsítéséről

2012. évi LXXXVI. törvény a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvény módosításokról

2012. évi XCIII. törvény a járáások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2012. évi CIV. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény és egyéb törvények módosításáról

2012. évi CXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosításáról

2012. évi CXVII. törvény az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról

3.1.2. A közigazgatási és igazságügyi miniszter rendeletei

4/2012. (II. 10.) KIM rendelet az elektronikus cégbejegyzési eljárás és cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 24/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

10/2012. (II. 29.) KIM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

11/2012. (II. 29.) KIM rendelet a civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó űrlapjairól

12/2012. (III. 1.) KIM rendelet a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet módosításáról

13/2012. (III. 1.) KIM rendelet a felszámolási eljárásban közzétételre kerülő bírósági végzések kivonatának tartalmi elemeiről

14/2012. (III. 1.) KIM rendelet a Tanács fizetéseképtelenségi eljárásokról szóló 1346/2000/EK rendeletének 40. cikkében előírt értesítés formai és tartalmi kellékeiről szóló 38/2009. (VIII. 31.) IRM rendelet módosításáról

15/2012. (III. 1.) KIM rendelet a csődeljárás iránti kérelem benyújtására vonatkozó formanyomtatványokról szóló 33/2009. (VIII. 26.) IRM rendelet módosításáról

24/2012. (IV. 25.) KIM rendelet a civil szervezetek információs rendszeréről

28/2012. (V. 18.) KIM rendelet a felszámolók, a vagyonszelvénykezelők és az ideiglenes vagyonszelvénykezelők elektronikus kijelölésének szabályairól szóló 36/2010. (V. 13.) IRM rendelet módosításáról

31/2012. (VI. 29.) KIM rendelet egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

32/2012. (VII. 2.) KIM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

33/2012. (VII. 13.) KIM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

34/2012. (VIII. 15.) KIM rendelet a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról szóló 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet módosításáról

35/2012. (VIII. 15.) KIM rendelet az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költség előlegezésének és viselésének részletes szabályairól

3.1.3. A belügyminiszter rendeletei

21/2012. (IV. 13.) BM rendelet a szabálysértési nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlés formájáról, módjáról és rendjéről, a szabálysértési nyilvántartó szerv által teljesített adatközlés rendjéről, valamint az egyes szabálysértési nyilvántartásokban kezelt adatokra tekintettel kiállított hatósági bizonyítvány kiadásának eljárási rendjéről

22/2012. (IV. 13.) BM rendelet a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról

3.1.4. Az Alkotmánybíróság határozatai

22/2012. (V. 11.) AB határozat az Alaptörvény E) cikk (2) és (4) bekezdése értelmezéséről

33/2012. (VII. 17.) AB határozat a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességéről

3.2. A személyzeti helyzet

3.2.1. A bírák és az igazságügyi alkalmazottak (bíróági titkárok, bíróági fogalmazók, tisztviselők és írnokok) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2012. január 1. és 2012. június 30. napja közötti időszakban

A törvényszékek engedélyezett bírói létszáma 2012. június 30. napjáig 39 fővel csökkent, míg az ítélőtáblákon engedélyezett bírói létszám a beszámolási időszakban nem változott (7. számú melléklet).

A bíróági titkárok engedélyezett létszáma 2012. első félévében 151 fővel nőtt a törvényszékeken, ezzel szemben a törvényszéki bíróági fogalmazói és az ítélőtáblai titkári, fogalmazói engedélyezett létszám nem változott (8-9. számú mellékletek).

A tisztviselőket, az írnokokat és a fizikai alkalmazottakat magában foglaló igazságügyi alkalmazotti létszám 2012. június 30. napjáig 6902 főről 7017 főre (1,017%) emelkedett (10. számú melléklet).

Az egy engedélyezett bírói létszámra jutó engedélyezett igazságügyi alkalmazotti létszám arány a beszámoló időszakában a 2011. évhez képest kis mértékben (2,37-ről 2,44-re) nőtt (10. számú melléklet).

3.2.2. A bírói kar összetétele

2012. január 1. napja és 2012. június 30. napja között a bírói kar ítélkezési gyakorlat szerinti összetétele a következők szerint alakult.

Az előző évhez képest nőtt az első kinevezésre tekintettel határozott időre kinevezett bírák száma (a 2011. évi 296-ról 2012. június 30. napjáig 330-ra). A betöltött bírói létszámon belüli arányuk 10,9%.

A helyi bíróságokon a 2011. évi 48,1%-ról 2012. június 30-áig 50,1%-ra emelkedett a tíz év alatti gyakorlattal rendelkező bírák megoszlása.

A hosszabb bírói gyakorlattal rendelkező helyi és törvényszéki bírák körében kismértékben csökkent a 11-20 éves gyakorlatú bírák aránya (a 2011. évi 38,5%-ról 36,5%-ra).

A 30 év feletti gyakorlattal rendelkező helyi és törvényszéki bírák száma az előző évhez képest lényegében nem változott, 2011-ben 7,2%, míg 2012. június 30-áig 7,7% volt (11-12. számú mellékletek).

Az ítélőtáblákon szolgálatot teljesítő bírák tekintetében valamennyi ítélőtábla felállításakor meghatározó szempont volt a megfelelő időtartamú ítélkezési tapasztalat szerinti kiválasztás. Figyelemmel arra, hogy e szempont változatlanul irányadó az ítélőtáblai álláshelyek betöltésekor, az ítélőtáblákon változatlanul igen magas a hosszabb bírói gyakorlattal, ezen belül is a 11-20 éves (31,5%), valamint a 21-30 éves (47,3%) gyakorlattal rendelkező bírák megoszlása (11. számú melléklet).

A bírói kar nemek szerinti összetételét vizsgálva elmondható, hogy a helyi bíróságokra beosztott bírák közül 69,9%, a törvényszékeken működők körében pedig 69,8% a női bírák aránya. A 2011. évi adatokhoz viszonyítva 2012. június 30. napjáig a helyi bíróságokon és törvényszékeken lényegében nem változott ez a mutató.

Az ítélőtáblai bírónők megoszlása (62,4%) a helyi bíróságokhoz és a törvényszékekhez képest alacsonyabb, de még így is magasnak mondható (13-14. és 15-16. számú mellékletek).

3.2.3. A bírák kinevezése

A Bjt. 9. §-a értelmében a bírói álláspályázat kiírására az OBH elnöke jogosult.

E rendelkezésre figyelemmel, 2012. január 1. és 2012. június 30. napja között az OBH elnöke 50 bírói álláspályázatot írt ki.

A Bjt. 17. §-a alapján a pályázat elbírálója az OBH elnöke vagy – a Kúriára kiírt pályázat esetén – a Kúria elnöke.

Az előző évben kiírt és 2012. június 30-ig elbírált pályázatokat is figyelembe véve, a beszámoló időszakában összesen 169 pályázat került elbírálásra, ebből mindössze három volt eredménytelen.

A köztársasági elnök – valamennyi előterjesztést elfogadva – 2012. I. félévében 131 pályázót nevezett ki bírónak. A Fővárosi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó bíróságokon 54 új bíró kezdte meg működését ebben az időszakban (17. számú melléklet).

2012. első félévében – a törvényszékek elnökeinek a bírói tevékenységéről készített értékelése alapján – az OBH elnökének előterjesztésére, a köztársasági elnök 62 bírót nevezett ki, a határozott idő leteltét követően, határozatlan időtartamra.

3.2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése

2012. első felében összesen 211 bíró felmentésére került sor.

E létszámból a köztársasági elnök a Bjt. 230. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján, a felső korhatár elérésére figyelemmel 194 bírót mentett fel bírói tisztségére alól.

Figyelemmel arra, hogy e bírák 2012. június 30. napjáig szolgálati jogviszonyban álltak, a bírói pályát elhagyók között történő feltüntetésükre csak 2012. július 1. napjától van lehetőség, így a távozásukkal együtt járó létszámcsökkenés a beszámoló időszakát követő időszakot érinti.

Míndezeken túlmenően a 2012. január 1. napjától 2012. június 30. napjáig terjedő időszakban a köztársasági elnök az OBH elnökének előterjesztésére nyolc törvényszéki és kilenc helyi bírósági bírót mentett fel tisztségéből (18. számú melléklet).

A bírák közül egyet a felső korhatár elérésére figyelemmel, négyet – kérelmére – a nyugdíjba vonulására tekintettel. A tisztségéről 10 bíró mondott le, további egy bíró a bírói esküt a Bjt. 22. §-ában meghatározott határidőn belül nem tette le, míg egy bíró esetében a bíróval szemben lefolytatott fegyelmi eljárás eredményeként, jogerős fegyelmi büntetesként a bírói tisztségéből való felmentést indítványozta a szolgálati bíróság.

Az elmúlt évek adatait vizsgálva megállapítható, hogy a bírói hivatás helyett más pályát választók száma a 2008. évi kiemelkedően magas (25) számhoz képest az elmúlt években folyamatosan (2009-ben 17, 2010-ben 15, 2011-ben 18) alacsonyabb maradt. 2012. első félévében 10-en mondtak le a bírói tisztségükről. A rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy elsősorban a 33-58 év közötti bírák (a nők – 7 fő – magasabb arányban) választottak más hivatást (19. számú melléklete).

3.2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások és fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül alkalmazott írásbeli figyelmeztetések

A 2012. január 1. napjától 2012. június 30. napjáig terjedő időszakban a törvényszékek elnökei – fegyelmi eljárás megindításának kezdeményezése nélkül – 9 bíróval (4 törvényszéki bíróval és 5 helyi bírósági bíróval) szemben alkalmaztak írásbeli figyelmeztetést. Az írásbeli figyelmeztetés alkalmazására valamennyi esetben a hivatali kötelezettség vétkes megszegése adott okot.

A bíróságok elnökei a beszámolási időszakban 1 bírósági vezető és 6 helyi bírósági bíró ellen kezdeményezték fegyelmi eljárás megindítását. A fegyelmi eljárás kezdeményezésére egy esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás, 6 esetben a hivatali kötelezettség vétkes megszegése adott okot.

A hivatali kötelezettség megszegés miatt kezdeményezett eljárások indoka elsősorban a késedelmes, nem az eljárási szabályoknak megfelelő ügyintézés volt.

A 2012. január 1. napját követően kezdeményezett 7 fegyelmi eljárás közül a szolgálati bíróság 3 eljárást fejezett be. Egy eljárásban a bíró felmentésére tekintettel az eljárást megszüntette, egyben a bíróval szemben megrovás fegyelmi büntetést szabott ki, s további egy esetben a bíró ellen indult büntetőeljárás befejezéséig a fegyelmi eljárást felfüggesztette. A folyamatban lévő 4 további fegyelmi eljárásban tárgyalás kitűzésére ez idáig nem került sor.

3.2.6. A bírák ellen indult büntető eljárások

2012. január 1. napját követően összesen 6 bíró (3 törvényszéki bíró és 3 helyi bírósági bíró) és egy ülnök ellen indult büntetőeljárás. Két bíró ellen ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége, két bíró és az ülnök ellen vesztegetés büntette, egy bíró vonatkozásában levéltitok megsértésének vétsége, míg további egy bíró tekintetében közokirat hamisítás büntette miatt.

Valamennyi büntetőeljárás folyamatban van.

3.2.7. A bírák és az igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése

A Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 58. §-ának (1) bekezdése értelmében a legalacsonyabb bírói alapilletmény 2012. január 1. napjától 391.600 forintra emelkedett (10%-os alapilletmény emelés).

A Bjt. 2012. január 1. napjától 2012. június 30. napjáig hatályos 174. §-ának (2) bekezdése értelmében az adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött legalább 20 év után a bíró részére az OBT magasabb bírói címet adományozhatott.

E rendelkezés alapján az OBT 2012. június 30. napjáig 23 kúriai bírónak kúriai tanácsos, 209 törvényszéki bírónak címzetes táblabíró és 110 helyi bírósági bírónak címzetes törvényszéki bíró címet adományozott, illetve – a korábban, elismerésként adományozott címükre figyelemmel – 11 címzetes táblabíró és 180 címzetes törvényszéki bíró tekintetében megállapította, hogy a címviselésre a továbbiakban a Bjt. 174. § (2) bekezdése alapján jogosult.

A Bjt. 174. §-ának (1) bekezdése alapján (munkájuk elismeréseként) az OBT három ítélőtáblai bírónak címzetes kúriai bíró, hat törvényszéki bírónak címzetes táblabíró, 22 helyi bírósági bírónak címzetes törvényszéki bíró, három igazságügyi alkalmazottnak főtanácsos, míg 24 igazságügyi alkalmazottnak pedig tanácsos címet adományozott. A Juhász Andor díjról szóló 2/2012. (III. 24.) OBT határozattal fenntartott Juhász Andor díj arany fokozata kitüntetésben három bíró, ezüst fokozatában tíz bíró, bronz fokozatában 15 tisztviselő részesült. Az OBT a 4/2012. (III. 24.) OBT határozata alapján – a folyamatosan töltött 50 éves bírósági szolgálata alkalmából – három tisztviselő Bírósági Szolgálatért Oklevelet vehetett át.

3.3 Az oktatás

A 2012. első félévi oktatási program kínálata elsősorban ahhoz az alapvető oktatási célhoz igazodott, hogy a képzések az abban résztvevő titkárokat, bírákat, igazságügyi alkalmazottakat felkészítsék a jogszabályi változásokra, illetve bővítsék a különböző – tárgyalásvezetés, konfliktuskezelés, igazgatási szervezési-vezetési, idegen jogi szaknyelvi – kompetenciákat.

A Magyar Bíróképző Akadémia szervezésében 2012. év első felében egyrészt teljesült az oktatási tervben előírt oktatási program, másrészt az Országgyűlés által az elmúlt év végén elfogadott néhány új jogszabály bírósági jogalkalmazókkal való megismertetése miatt oktatási terven kívüli feladatok is felmerültek.

A képzés iránt megnövekedett igényt jelzi, hogy míg 2011. január 1. és december 31. között lebonyolított 84 képzési programon 4311 fő, addig 2012. első félévében 64 rendezvényén már 3547 fő vett részt.

Az oktatási rendezvényeket részleteiben a 24. számú melléklet tartalmazza.

3.3.1. Részvétel a bírák nemzetközi együttműködésében

Az Akadémia megalakulásától kezdve széleskörű nemzetközi kapcsolatokat épített ki az Európai Bírőképző Hálózattal (EJTN), a visegrádi országok (V4), valamint más országok bíróképzésért felelős szerveivel.

Az EJTN programjai évente számos fogalmazó, titkár és bíró számára biztosítanak lehetőséget arra, hogy szakmai tudásukról nemzetközi szinten is számot adjanak – pl. a fogalmazók számára szervezett „THEMIS” szakmai versenyen –, megismerjék más tagállamok igazságszolgáltatásának működését – fogalmazók, illetve bírák csereprogramjai –, s a bírák, ügyészek képzéséért felelős szervezetek közvetlenül is kicserélhessék tapasztalataikat. E programok lebonyolításában az Akadémia gyakran a konferenciák helyének biztosításával is részt vett.

Azok a jól képzett, kellő tapasztalattal rendelkező bírák, fogalmazók és titkárok, akik idegen nyelven jól kommunikálnak és kellő jogi szaknyelvi ismeretekkel rendelkeznek, mind nagyobb mértékben vonhatók be akár előadóként, akár résztvevőként az Európai Bírőképző Hálózat (EJTN), által szervezett szakmai programokba, a Visegrádi Négyek keretében folyó szakmai konferencia sorozatba és más nemzetközi vonatkozású rendezvényekbe.

3.3.2. A következő oktatási év előkészítése

Ebben a körben:

- el kell készíteni a 2013. év oktatási programját, amelynek középpontjában elsősorban a két anyagi jogi törvény – a jelentősen módosított Btk. és az elfogadás alatt álló új Ptk. – egységes értelmezésére és alkalmazására való felkészítés áll,
- ki kell dolgozni a bírák kötelező képzése és a központi képzés mellett az azt kiegészítő regionális oktatás szabályzatot, a fogalmazó-felvételi versenyvizsga lebonyolításának új, korszerűbb rendszerét, a bíróságok és az ügyészségek közös fogalmazóképzésének irányelvét és szabályzatát,
- megújításra várnak a képzési segédanyagok és az Akadémia honlapja, amelyet alkalmassá kell tenni arra, hogy mindazokat, akik használják, minél szélesebb körben lássa el a munkájuk színvonalas elvégzéséhez szükséges naprakész információkkal,
- bővítésre szorulnak a távoktatási és a további információtechnológiai módszerek,
- minél szélesebb körű együttműködést kell kialakítani a társszervekkel – a közös oktatási feladatok miatt elsősorban az ügyészséggel – és más szervezetekkel, intézményekkel, azok tagjaival (pl. egyetemi oktatókkal).

3.4. Az európai uniós programok, pályázatok

3.4.1. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) **Elektronikus Közigazgatás Operatív Programja** (EKOP) keretében 2012. I. félévben a 2.1.2 / hb), hc) és hd) pontokban ismertetett, az alábbiakban nevesített informatikai projektek állnak megvalósítás alatt: felsorolás

- a „Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” megnevezésű, kiemelt projekt;
- „Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban” megnevezésű projekt;
- „A cégbírósági és céginformációs rendszerek továbbfejlesztése és korszerűsítése” megnevezésű, kiemelt projekt.

3.4.2. Az OBH által a beszámolási időszakban – az **Európai Visszatérési Alap** társfinanszírozásával – egy projekt fenntartási időszakra vonatkozó vállalásainak teljesítése, további kettő projekt tekintetében pedig azok megvalósítása folytatódott.

3.4.2.1. Az OBH jogelődje a 2010. április 10. napján aláírt Támogatási Megállapodás alapján az Európai Visszatérési Alapból közel 13,6 millió forint összegű támogatásban részesült a **„Bírói kapacitásfejlesztés a visszatérés területén”** című projekt megvalósítása érdekében. A benyújtott projektjavaslat céljai között szerepelt többek között a bírák megalapozott, tájékozott döntéshozatalban való segítése a visszatérés körébe eső ügyekben, a nemzetközi és hazai tapasztalatok megosztásán keresztül az ítélkezési gyakorlat egységesítése, továbbá az információk és készségek cseréjének biztosítása. Mindezen célok eléréséhez, a projekt eredményeinek folytatása mellett, 2012. első negyedévében e-learning tananyag készült a visszatérés területén tevékenykedő bírák, titkárok és fogalmazók számára.

3.4.2.2. A **„Koszovó Tényfeltáró Misszió”** megnevezésű projekt keretében kerület sor 2012. április 23-26. között koszovói tanulmányút megszervezésére. A koszovói magyar konzul hatékony közreműködésével összeállított program lehetőséget biztosított a projekt céljainak a megvalósítására, amely során a résztvevők megismerkedhettek a koszovói hatóságok munkájával, meggyőződhetnek a menekültügyi kérelmekben előadottakról. A koszovói országinformációs misszió összefoglalását tartalmazó jelentés elkészült, az a központi honlap európai uniós oldalain tekinthető meg.

3.4.2.3. Az **„Emberi jogi képzés a visszatérés területén”** című projekt kétszer kétnapos tréning megszervezését tartalmazza 25-25 fő, a visszatéréssel érintett bíró és ország-információs szakember részvételével a visszatérés során felmerülő emberi jogi problémákról, a visszatérésre vonatkozó közös szabályok egységes alkalmazásának elősegítése érdekében.

Az oktatás központi témája az országinformációs eljárás alkalmazása a közigazgatási és a büntető ügyekben. A képzés közösen valósul meg a Nemzetközi Menekültügyi Bírák Szervezete (IARLJ), valamint az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság (UNHCR) munkatársaival, akikkel már számos közös nemzetközi workshopot szervezett a Hivatal.

3.4.3. Az OBH által a **Svájci-Magyar Együttműködési Program** keretében „A bíróságok ellátása a biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” megnevezéssel benyújtott, közel 5 millió CHF összegű projektjavaslatot a svájci fél 2012 júniusában támogatásra érdemesnek ítélte.

A pályázat két alprojektből áll. A műszaki tartalmú, „Bírósági épületek felszerelése biztonsági berendezésekkel” című alprojektben belül a bírósági épületek személyi beléptető kapukkal és röntgensugaras átvizsgáló berendezésekkel történő felszerelése a cél annak érdekében, hogy valamennyi bírósági épület fizikai védelme biztosított legyen. Az informatikai tartalmú, „Elektronikusan vezetett állami nyilvántartások elérésének biztosítása az ítélkezési folyamat biztonságának fokozása érdekében” című alprojekt két állami nyilvántartás (személyi adat- és lakcímnnyilvántartás, központi szabálysértési nyilvántartás) vonatkozásában tesz javaslatot a jelenlegi kommunikáció átalakítására, amelynek sikeres végrehajtása esetén a jelenleginél gyorsabb adatelérés valósul meg, a rendszer-rendszer kapcsolatokban biztosítható lesz a beazonosíthatóság és az ügyhöz kötöttség, valamint hozzájárul az egész eljárás biztonságához. A benyújtott pályázat elbírálása kétfordulós. A Végrehajtási Megállapodás megkötésére 2012. augusztus 1-jén került sor.

3.4.4. Az **Államreform Operatív Program** keretében a „Jogalkalmazás javítása” című pályázati felhívás és útmutató értelmében lehetőség nyílik központi szinten elfogadott és kihirdetett jogszabály végrehajtását közvetlenül szolgáló képzések megtartására vonatkozó projektjavaslat(ok) benyújtására.

A pályázat célja, hogy az elfogadásra, illetve módosításra kerülő központi jogszabályok gyakorlati alkalmazását elősegítő képzések megvalósulhassanak, ezzel elősegítve az érintett jogterületeken az egységes és hatékony jogalkalmazást. A beszámolási időszakban a benyújtásra kerülő projektjavaslathoz számos észrevétel érkezett a bírósági munkatársak részéről, mely észrevételek feldolgozása, összesítése megtörtént. A pályázat benyújtási határideje 2012. szeptember 28.

3.5. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai

A bíróságok nagy többsége hosszú évek óta aktív önálló nemzetközi tevékenységet folytat elsősorban a már meglévő, tradicionálisan működtetett együttműködési megállapodások keretében. A magyar bíróságok **kétoldalú kapcsolatrendszerének** jellemzője, hogy az európai jogrendben nagyobb jelentőséggel bíró országok, a holland, német, francia, osztrák reláció több bíróság esetében is fontos partner. A kétoldalú kapcsolatokban ugyanakkor rendkívül intenzív és folyamatos a szomszédos országok bíróságaival való együttműködés.

A magyar-francia bírósági kapcsolatok terén, a francia Igazságügyi Minisztérium, a budapesti Francia Nagykövetség, valamint az Országos Bírósági Hivatal szervezésében, 2006 óta tradicionálisan, központosított formában került megrendezésre a magyar-francia bírósági hét rendezvénye. A 2010-ben életbe lépett változtatás értelmében az érintett bíróságok önállóan szervezik francia partnerkapcsolataikat azzal, hogy a szervezéshez a fent jelzett intézmények változatlanul támogatást nyújtanak.

A bíróságok önálló nemzetközi tevékenységéről szóló beszámolási rendszer alapján a Kúria, az ítélőtáblák, a törvényszékek és az OBH minden év elején ad tájékoztatást az elmúlt évben folytatott nemzetközi tevékenységéről. Az évközi tájékoztatások eddig esetlegesek voltak.

Az önálló nemzetközi tevékenység mellett hangsúlyozandó, hogy a bíróságok, illetve a magyar bírói/igazságügyi alkalmazotti kar aktívan vettek részt az OBH illetve a Magyar Igazságügyi Akadémia által koordinált nemzetközi tevékenységben, illetve **bírói csereprogramokban** a beszámolási időszakban is. A magyar igazságszolgáltatás immár évek óta folyamatosan részt vesz az **európai igazságügyi fórumok munkájában is**, kiemelendő az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózata (ENCJ) projektcsoportjaiban, illetve a polgári és kereskedelmi ügyekben működő Európai Igazságügyi Hálózatban kifejtett bírói szakértői tevékenység.

Ugyanígy közreműködünk **nemzetközi uniós támogatási programokban**. A beszámolási időszakban bíránk részt vettek a Román Igazságügyi Minisztérium, illetve a Német Alapítvány a Nemzetközi Jogi Együttműködésért szervezettel közösen indított uniós projektben, amely az Európai Unió tagállamaiban, a polgári és kereskedelmi ügyekben működő nemzeti igazságügyi hálózatoknak az uniós jogszabályokra vonatkozó ismeretei fejlesztését tűzte ki célul.

Hazánk Európai Unióhoz való csatlakozása óta rendkívül fontossá vált más uniós tagállamokkal való nemzetközi együttműködés, **harmadik országok** igazságszolgáltatási rendszerének fejlesztése érdekében. Rendkívül fontos szempont az igazságügyi szakértők nemzetközi missziós szolgálata révén szerzett kollektív tudástár gyarapítása, valamint az a tény, hogy a nemzetközi válságkezelési és békeépítési tevékenységben történő szerepvállalásunkkal jelentős magyar szakértői kapacitást tudunk felmutatni uniós szinten is. Folyamatosan hirdettük meg a beszámolási időszakban is a bírói/igazságügyi alkalmazotti karban a vonatkozó pályázatokat és elmondható, hogy az érdeklődés egyre intenzívebb.

A magyar igazságszolgáltatás aktív szerepet vállal az igazságszolgáltatási irányító testületek **balkáni regionális együttműködésében** is. A 2006 óta folyamatosan működő regionális együttműködésében Albánia, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Macedónia, Magyarország, Moldávia, Montenegró, Olaszország, Románia, Szerbia, Szlovénia és Törökország vesz részt. 2012. május 28-31. napjai között került megrendezésre a balkáni térség igazságszolgáltatási irányító testületeinek VII. nemzetközi konferenciája Isztambulban, a Török Bírói és Ügyészi Tanács szervezésében. A magyar igazságszolgáltatás továbbra is elkötelezett abban, hogy a regionális együttműködés hatékonyabbá tétele érdekében vezető szerepet töltsön be a térség országai regionális együttműködésének koordinálásában.

A **közszolgáltatások modernizációja**, és ennek keretében a bírósági folyamatok elektronizálása nemcsak nemzeti szinten megjelenő törekvés. A modernizációs folyamatok uniós szintű egységesítése, illetve az ezen a területen történő tagállamok közötti bírósági együttműködés kialakítása az Európai Unió számára is kiemelt feladat. A magyar igazságszolgáltatás továbbra is törekszik arra, hogy az ismeretanyag a bíróságok számára a lehető leghatékonyabban kerüljön felhasználásra, erre a célkitűzésre figyelemmel képviselteti magát a kérdéssel foglalkozó nemzetközi fórumokon, illetve nemzetközi együttműködésekben.

3.6. A bírósági épületek

A bírósági intézmények 183 épületben összesen 439.002 m² nettó alapterületet használnak. Az elmúlt 13 év során 22 új épület épült illetve bővült, a teljes körűen felújított épületek száma 42. Ezek hasznos alapterülete 171.542 m².

A 2012. évre rendelkezésre álló pénzügyi forrásokból, valamint az elnyert uniós pénzügyi lehetőségekből az I. félévben a 2.1.3./a) pontban szereplőkön kívül a következő **építési beruházások** valósultak meg, illetve vannak folyamatban.

3.6.1. A központi beruházások a Pesti Központi Kerületi Bíróságot, a Salgótarjáni Városi Bíróságot, és a Ceglédi Városi Bíróságot érintették. A Pesti Központi Kerületi Bíróság épülete részleges felújítása több szakaszban, 2005-től valósult meg. Az utolsó szakaszra 2012. I. felében került sor 64.300 ezer Ft forrás felhasználással, amely az épület biztonságtechnikai rendszerének és a tűzjelző hálózatnak befejezését, valamint a lift felújítását tartalmazta. A felújítás nem terjedt ki az OBH által használt épületrészre.

3.6.2. Kormányzati forrásból finanszírozva valósult meg új helyen a Soproni Városi Bíróság épületének beruházása. A Bíróságok fejezet részére előirányzott éves központi forráson felüli kormányzati forrást az indokolta, hogy a Soproni Városi Bíróság és Városi Ügyészség 1973-tól egy korábban egyházi tulajdonú épületben működött, de az egyház az ingatlant visszaigényelte. A részleteket a 2.1.3./ada) pont tartalmazza.

3.6.3. A felújítási tartalékként rendelkezésre álló 50,0 millió Ft felhasználása megkezdődött, mely kisebb épületkarok helyreállítását, pótmunkák megvalósítását tette lehetővé. Ennek keretében 2012. első felében megtörtént a Sárvári Városi Bíróság épülete hófogóinak cseréje és vizesblokk helyreállítása, a Budapest Környéki Törvényszék biztonsági világítás kiegészítése, a Kaposvári Törvényszék homlokzat felújítása, a Kiskunfélegyházi Városi Bíróság épülete nyílászáró csere többletköltsége finanszírozása, a Szekszárdi Városi Bíróság épülete csapadékvíz elvezetési rendszere helyreállítása és a Pécsi Törvényszék tetőszigetelés felújításának megtervezése.

3.6.4. A komplex akadálymentesítéssel összefüggő **uniós pályázatokon** való eredményes részvételt követően az öt fordulóban elnyert összeg összesen 1.832.089 ezer Ft volt. Ebből 77 bírósági épület akadálymentesítése vált lehetővé. Az ötödik forduló akadálymentesítési munkák 2012. I. felében műszaki értelemben lezárultak. Az elnyert akadálymentesítési és egyéb uniós pályázatok megvalósításához 2011. évben 66.000 ezer Ft további saját forrásra volt szükség.

3.7. A bírósági informatika

A bíróságok rendelkezésére álló jelenlegi informatikai eszközállomány legfontosabb mennyiségi adatait az alábbi táblázat mutatja.

A bíróságok rendelkezésére álló informatikai eszközök országos összesítése

Tulajdonos	munkaállomások száma összesen (db)	Munkaállomások megoszlása								szerverek száma (db)	Nyomtatók megoszlása			
		PC-k				vékonykliensek, terminálok			notebook-ok (db)		összesen (db)	egyedi (db)	hálózati (db)	Multi-funkctós (db)
		összesen (db)	tárgyalótermi (db)	nem tárgyalótermi (db)	nem hálózati köztött (db)	összesen (db)	tárgyalótermi (db)	nem tárgyalótermi (db)						
Bíróság	11938	10077	899	9014	164	1472	80	1392	389	476	4253	2890	1045	318
KIM	689									87	380			
Összesen	12627	-	-	-	-	-	-	-	-	563	4633	-	-	-

A bírósági fejezetnél az utolsó számottevő központi informatikai eszközbeszerzésre 2007-2008. években került sor, ami azt jelenti, hogy az akkor beszerzett eszközök is már több mint 4 éve üzemelnek. A munkaállomásokról készült országos felmérés (20. számú melléklet) adataiból megállapítható, hogy a kor jelenlegi technikai színvonalán korszerűnek tekinthető PC-k száma összesen 1518 db. Az új alkalmazások hatékony futtatására ezeken az eszközökön kívül – a rendszer architektúrájától függően – még a vékonykliensek is alkalmasak lehetnek, melyek száma 1441 db. A bírósági intézmények fizikai állomány nélküli létszámát tekintve (9522 fő) az 1 főre jutó korszerű gépek száma 0,31 db/fő, azaz jelenleg 10 bírósági munkatárs közül csupán 3 fő számára tudunk olyan informatikai eszközt biztosítani, amely nagy valószínűséggel a következő 2-3 évben is alkalmas az új alkalmazások hatékony futtatására.

A mennyiségi adatokon túl fontos, hogy megfelelő információ álljon rendelkezésre az informatikai eszközállomány országos eloszlásáról és kor szerinti összetételéről, ezért országos felmérés keretében az OBH begyűjtötte a szükséges adatokat (21. és 22. számú melléklet, diagramok 1., 2., 3.). Megállapítható, hogy országos összesítésben a PC állomány közel 40%-a 9 éve üzemel és a 6 évnél régebbi gépek aránya megközelíti a kétharmadot. Ezek a gépek műszakilag teljesen amortizálódtak, cserére szorulnak, az új alkalmazások futtatására, a bírósági munka hatékony támogatására teljes mértékben alkalmatlanok. Az informatikai rendszerben a munkaállomásokhoz természetesen tartozik még monitor, egér billentyűzet, nyomtató, és több a hálózati működést biztosító aktív eszköz is, amelyek cseréje éppúgy indokolt, mint a PC-k, munkaállomások esetében.

Az avultsági mutatókat áttekintve kirívó a Debreceni Ítéltábla 94%-os, a Szombathelyi Törvényszék 94%-os, a Szegedi Ítéltábla 92%-os mutatója, de a Fővárosi Törvényszék, a Szekszárdi Törvényszék, a Balassagyarmati Törvényszék és az OBH is 80% felettiek. Ennek magyarázata, hogy az ítéltáblák tevékenységük kezdetekor gyakorlatilag teljes informatikai eszközfelszerelést kaptak, de az azóta eltelt időben a fejlesztés minimális volt, és így egyre jelentősebb „lemaradás” tapasztalható a többi bírósági intézményhez képest.

A fenti adatból megállapítható, hogy a bírósági szervezet rendelkezésére álló informatikai eszközök közel kétharmada gyakorlatilag már jelenleg is alkalmatlan, vagy az igen közeli jövőben alkalmatlanná válik a bírósági munka hatékony támogatására. Ugyanakkor az eloregedett géppark velejárója a működtetési költségek és a szerviz igények drasztikus emelkedése, valamint az üzembiztonság ugrásszerű csökkenése.

A cégbíróságokon, gazdasági kollégiumoknál használt informatikai eszközök jelentős része nem a bíróságok tulajdonát képezi. A beszámolási időszakban ennek többször érezték a hátrányát, mivel az eszközök meghibásodása esetén igen körülményes és hosszadalmas azok javíttatása, cseréje. Ezen számítógépek, munkaállomások egy része is már az elavult, korszerűtlen eszközök csoportjába tartozik. Ezeknek a gépeknek a működtetése, üzemben tartása – a költségeken túl is – jelentős problémát okoz,

tekintettel arra, hogy garanciális idejük régen lejárt, így meghibásodás esetén pótlásuk, cseréjük nem, vagy csak igen nehezen oldható meg. A cégbírói rendszer zökkenőmentes működése kiemelt jelentőségű, ezért ezen a területen nem elfogadható, hogy ne a felhasználói rendszer valamennyi funkcióját hatékonyan kihasználni képes eszközzel álljon a bíróságok rendelkezésére a napi munkájuk végzése során.

A mellékelt táblázatok adatai nem tükrözhetik és nem is tükrözik az OBH-ban működtetett központi szerverterem állapotát. Az itt elhelyezett szerverek hivatottak az országos informatikai alkalmazások működtetését biztosítani (BIIR, nexONHR, gondnokoltak nyilvántartása, hirdetményi kézbesítések, stb.). Ugyanebben a szerverteremben kerülnek elhelyezésre – jobb megoldás híján – az európai uniós fejlesztések keretében megvalósuló alkalmazások szerverei is. Az OBH szerverterme nemcsak a mai technikai fejlettségi szinten nem felel meg funkciójának, de több mint tíz évvel ezelőtt sem felelt meg annak. Azonban az OBH épülete – műemlék jellegénél fogva – nem alkalmas a jelenlegi és a jövőbeni igényeknek megfelelő szerverterem kialakítására, így hosszabb távon más megoldást kell találni a probléma kezelésére.

3.8. A bírósági szervezet gazdálkodása

Az Országgyűlés Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvényben a Bíróságok fejezet részére az alábbiakban ismertetett előirányzatokat fogadta el:

A) Támogatás	77.556,2 millió Ft
B) Bevétel	2.258,0 millió Ft
C) Kiadás	79.814,2 millió Ft

A 2012. évi költségvetés átdolgozása következtében – zárószavazás előtti módosító indítvánnyal – a Bíróságok fejezetnél 2.068,1 millió forint fejezeti egyensúly biztosítási tartalék képzése történt, amely a dologi kiadásokat 1.068,1 millió forinttal, az intézményi beruházás előirányzatát 550,0 millió forinttal, és a felújítási előirányzatot 450,0 millió forinttal csökkentette.

3.8.1. A 2012. évi **támogatási** előirányzat 8.244,5 millió Ft-tal magasabb, mint a 2011. évi eredeti előirányzat, amely az elvonások és a többletek eredményeként az alábbiak szerint alakult:

2011. évi eredeti támogatási előirányzat	69.311,7 millió Ft
Költségvetési törvény módosítása miatti zárolás	-3.661,6 millió Ft
Fővárosi és Pest Megyei Bíróság felhalmozott ügyhátralék kezelésre biztosított előirányzat kivétele <i>(a 144/2008. (VI. 9.) számú OIT határozatban 3 évre, célfeladatra megállapított támogatás)</i>	-735,5 millió Ft
Bírák fizetési fokozatának 10-ről 14-re történő emelése	+148,6 millió Ft
Bíróságok által kiszabott és beszedett bírság költségvetési kiváltása	+3.873,4 millió Ft
Titkári szorzószám emelése, a mozgó bírói pótlék bevezetése, a bírák címpótléka, a bírói illetményalap 10%-os emelése és az emelések járuléka	+5.616,8 millió Ft
Budapest Környéki törvényszék épület rekonstrukciós feladatainak megkezdése	+1.000,0 millió Ft
Pesti Központi Kerületi Bíróságról kerületek leválasztásával új kerületi bíróság kialakítása	+1.000,0 millió Ft
Bírósági eljárások gyorsításához kapcsolódó 180 fő bírósági titkári létszámbővítés	+475,0 millió Ft
Bírósági eljárások gyorsításához kapcsolódó 200 fő bírósági ügyintézői létszámbővítés	+527,8 millió Ft
2012. évi eredeti támogatási előirányzat	77.556,2 millió Ft

A 2012. évre biztosított többletek bemutatása azért fontos, mert a 2013. évi költségvetés tervezése során a támogatási előirányzatba – az ún. bázis szemléletű tervezési módszer miatt – beépültek.

3.8.2. A **bevételek** teljesítése 6.769,6 millió Ft, amelyből intézményi bevétel 1.296,7 millió Ft-ot, a felhalmozási bevétel 354,1 millió Ft-ot és előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele 5.118,8 millió Ft-ot tett ki.

Az alaptevékenység bevételei ez évtől szerkezetileg átalakultak, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján, 2012. január 1-jétől a költségvetési szerv által kiszabott és beszedett bírság az intézménynél nem használható fel, ezért a bíróságok bírság bevétele 2012. évre – a 2011. évi várható bevétel alapján számított – 3.873,4 millió forint összegben, szerkezeti változásként költségvetési támogatással kiváltásra került. A bíróságoknál a saját bevételek elsősorban a pénzbírságból, az átváltoztatható rendbírságból, a bünyügyi költségből, az elővezetési költségből és az egy épületen belüli közös elhelyezésből adódó üzemeltetési költségek továbbszámlázásából keletkeznek.

3.8.3. A **kiadási** előirányzat 4 nagy tételből (kiemelt előirányzathoz) áll: a személyi juttatások, a munkaadókat terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó, a dologi kiadások és a felhalmozási kiadások.

3.8.3.1. A **személyi juttatások** a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. A 2012. évi előirányzat (52.004,9 millió Ft) fedezetet nyújt a rendszeres személyi juttatásokra, a nem rendszeres személyi juttatások között a munkavállalókat alanyi jogon megillető Bjt.-ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre.

A személyi juttatásokra 2012. első félévében felhasznált összeg 24.786,2 millió Ft, amely az összes kiadás 57,4%-át képezi.

A személyi juttatásokon belül a *rendszeres* személyi juttatásokra teljesített kiadás 21.358,0 millió Ft, amely tartalmazza a Bjt. és az Iasz. alapján kifizetendő illetmények, kötelező előresorolások és a bírák egyhavi különjuttatásának összegét.

A szolgálati jogviszonyban állók *nem rendszeres* személyi juttatásain 2.354,6 millió Ft került kifizetésre, amely többek között a készenléti, az ügyeleti, a helyettesítési díj, a túlóra, a jubileumi jutalom, a napidíj és a cafetéria keretén belül a személyhez kapcsolódó költségtérítések jogcímeiken történt.

A *külső* személyi juttatásokra kifizetett összeg 1.073,6 millió Ft, amely különösen az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk, az oktatásban részt vevők megbízási díja, továbbá a felmentési idejét töltő munkavállalók részére a munka alóli tényleges felmentési időre kifizetett felmentési illetményét összegét tartalmazza.

3.8.3.2. A **munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó** címen a teljesített előirányzat 6.543,1 millió Ft. Az élő munka utáni közteher fizetési kötelezettség mértéke az előző évhez viszonyítva nem változott.

3.8.3.3. A **dologi kiadások** eredeti előirányzata 9.961,5 millió Ft, amely a saját bevételi többletek összegével, az előirányzat-maradvány igénybevételeivel és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítással 10.993,8 millió Ft-ra növekedett. Az intézmények ezt az összeget használhatják fel a dologi kiadásaik fedezésére. Ugyanakkor a 2012. évi eredeti előirányzat a 2011. évi felhasználáshoz képest (14.033,7 millió Ft) 4.072,2 millió Ft-tal alacsonyabb és nem tartalmazza az általános forgalmi adó emeléséből, valamint a várható infláció által generált kiadások többletet.

A teljesítés az első félév során 6.910,3 millió Ft, amely a módosított előirányzatnak 62,9%-a. Az intézményeknek az igazságszolgáltatással összefüggő alapfeladataik maradéktalan ellátásához 14.700 millió Ft előirányzatra van szükségük.

A bíróságok az ellátás színvonalának megtartására törekedtek, azonban a visszafogott kifizetések és szigorú takarékosági elvek betartása mellett sem elegendő a rendelkezésre álló fedezet, amely az évek óta tapasztalható alulfinanszírozottság eredménye.

Az intézmények közül az első félévben a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítással a dologi hiány finanszírozása céljából csak a Kúria élt, a cafetéria keret személyi jövedelemadó befizetési kötelezettségét több intézmény átcsoportosította az előirányzat felhasználásának megfelelően (389,0 millió Ft összegben). Az átcsoportosítások ellenére a féléves adatok alapján valamennyi intézménynél a dologi kiadások előirányzatán mintegy 4,0 milliárd Ft hiány került kimutatásra. Azon intézményeknél, amelyek rendelkeznek üres álláshelyekkel, személyi juttatás megtakarítás keletkezik és önerőből képesek a dologi előirányzatra fordítható keretet növelni. A belső tartalékkal – üres álláshellyel – nem rendelkező intézményeknél nincs megtakarítás, ezért az alapfeladat ellátásához szükséges előirányzatot az OBH elnökének hatáskörébe tartozó tartalék és az intézmények közötti előirányzat átcsoportosításával kell biztosítani.

Az ár- és díjmeléssel érintett kiadásoknál (energia-, közműdíjak, karbantartások, bérleti díj, adatátviteli és egyéb kommunikáció, postai szolgáltatások), valamint az ítélezésben közreműködő szakértők, védők, ülnökök, tanúk, tolmácsok, pártfogó ügyvédek részére kifizetett díjaknál mutatkozik hiány a működéshez szükséges fedezet hiánya miatt.

Az ítélezés egyes költségei (különösen a szakértői, tolmács és fordítói díjak) előre pontosan nem tervezhetőek, a kifizetés időpontja és összege sem ismert előzetesen, így az intézményeknek a „bizonytalanra” kell kötelezettségvállalást tervezniük.

3.8.3.4. A felhalmozási kiadások 1.019,5 millió Ft teljesítése a tervezettnél megfelelően alakult. Az összeg néhány törvényszéki épület beruházására, az életveszélyessé vált épületek legalapvetőbb állagmegóvására és az ítélezési munka tárgyi feltételeinek javítására került felhasználásra (például a legelavultabb számítástechnikai eszközök cseréjére került sor.)

A felhalmozási kiadások két nagy tétele a felújítási és a beruházási kiadások. Az előirányzathoz *felújítási* kiadásokra 142,6 millió Ft, intézményi *beruházásokra* a 876,9 millió Ft kifizetése valósult meg.

A folyamatban lévő épület beruházások száma a pénzügyi források szűkössége miatt jelentősen csökkent, az első félév során a Pesti Központi Kerületi Bíróság több éven át tartó épületrekonstrukciója és a Soproni Városi Bíróság elhelyezését szolgáló új épület építése befejeződött, a Salgótarjáni Városi Bíróságon és a Ceglédi Városi Bíróságon a beruházás folyamatban van.

3.8.4. A Bíróságok fejezet 2011. évben keletkezett előirányzat-maradványa 5.674,7 millió Ft, amelyből kötelezettségvállalással terhelt 1.988,2 millió Ft és kötelezettségvállalással nem terhelt 3.686,5 millió Ft.

A fejezet irányítása alá tartozó intézmények kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványa 1.754,2 millió Ft, amelyből 2012. június 30-ig 1.300,4 millió Ft felhasználása megtörtént. A fennmaradó 453,8 millió Ft szerződéssel lekötött beruházási munkálatok fedezetét képezi. A bíróságoknál a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2011. évi kompenzációjának finanszírozásából keletkezett 24,9 millió Ft maradvány, mely befizetésre került – az 1186/2012. (VI. 5.) Korm. határozat alapján – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal maradvány-elszámolási számlájára.

A fejezeti kezelésű előirányzatok maradványa 3.895,6 millió Ft, amely központi beruházási kiadásra, támogatási célprogramon és egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzaton keletkezett. A kötelezettségvállalással nem terhelt 3.661.600 ezer Ft a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény 2011. évi XXXII. törvénymódosítással kötelezően képzett fejezeti tartalék, amely átutalásra került – az 1186/2012. (VI. 5.) Korm. határozat alapján – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal maradvány-elszámolási számlájára.

3.8.5. Az évközi előirányzat módosítások hatására (előirányzat-maradvány igénybevétele, többlettámogatások előirányzata) a Bíróságok fejezet 2012. június 30-ai kiemelt **költségvetési előirányzatai az alábbiak szerint teljesültek:**

Sor- szám	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	<i>az adatok millió Ft-ban, egy tizedessel</i>	
				Teljesítés	Teljesítés/ Mód. ei
1.	Személyi juttatások	52.004,9	52.320,5	24.786,2	47,4%
2.	Munkaadókat terhelő járulékok	12.910,9	13.133,0	6.543,1	49,8%
3.	Dologi és egyéb folyó kiadások	9.961,5	10.993,8	6.910,3	62,9%
4.	Intézményi beruházások	2.818,8	3.987,9	876,9	22,0%
5.	Felújítások	50,0	200,7	142,6	71,1%
6.	Egyéb kiadások		3.950,7	3.943,7	99,8%
7.	Fejezeti egyensúly biztosítási tartalék	2.068,1	2.068,1		
	KIADÁSOK összesen	79.814,2	86.654,7	43.202,8	49,9%
8.	Intézményi bevételek	2.258,0	2.283,3	1.296,7	56,8%
9.	Felhalmozási bevételek		345,5	354,1	102,5%
10.	Költségvetési támogatás	77.556,2	78.351,2	41.571,7	53,1%
11.	Előirányzat-maradvány igénybevétele		5.674,7	5.118,8	90,2%
	BEVÉTELEK összesen	79.814,2	86.654,7	48.341,3	55,8%

A teljesített kiadások a módosított előirányzat 49,9%-a, amely időarányos felhasználást mutat. A bevételeknél az előző évi előirányzat-maradvány átvétele és igénybevétele eredményezi az 55,8%-os mértékű, az időarányos mértéknél némileg magasabb teljesítést, a költségvetési támogatásnál a 7 havi keretnyitás miatt magasabb a félévi teljesítési százalékos mutató.

Az Állami Számvevőszék 2012. évben ellenőrizte a Bíróságok fejezet 2011. évi költségvetése végrehajtását (zárszámadás). Az elkészített jelentés a gazdálkodásról lényeges hibát, hiányosságot nem állapított meg. Az Állami Számvevőszék a belső kontrollrendszer és belső ellenőrzés szabályszerűségének vizsgálatát is lefolytatta, melynek során javaslatokat fogalmazott meg a kontrollrendszer tökélesítése érdekében.

3.9. A bírósági ügyforgalom helyzete

3.9.1. Bevezetés

Az elemzés az országos bírósági ügyforgalom 2012. első félévi alakulását, illetve a 2011. első félévéhez, valamint esetenként a 2011. évhez viszonyított változásokat tárgyalja. Röviden összefoglalja a főbb jellemzőket és egy általános képet nyújt az ország, illetve a bírósági szintek helyzetéről.

A bíróságokon feldolgozásra váró ügymennyiség egyfelől a *megelőző időszakról folyamatban maradt*, másrészt a vizsgált időintervallumban *beérkezett* ügyekből tevődik össze – ezt hívjuk együttesen *munkatehernek*. Amennyit ezen ügyekből nem *fejeznek be* a vizsgált időszak alatt, az *folyamatban marad* az időszak végén.

Kifejezetten fontos – és a média által gyakran említésre kerülő – szempont még az *időszerűség* kérdése: az egyes bírósági szinteken, adott ügyszakot tekintve, igen eltérő egy még folyamatban lévő per várható *befejezési időtartama* (és természetesen ez az érték az egyes megyékben is számottevően különbözik).

A bírósági ügyforgalmat több tényező alakítja: jogszabályváltozások, új pertípusok bevezetése, esetleges számbavételi változások, a gyűjtött adatok bővítése, stb.

A 2012. I. félévi ügyforgalmi adatokat tartalmazó **táblázatok** az elemzés után találhatóak.

3.9.1.1. Az elemzést érintő jogszabályváltozások:

- a 2011. évi L. törvény (2011. V. 21-én lépett hatályba) és 2011. évi CLIII. törvény (2011. XII. 1-jén lépett hatályba) kibővítették az elzárással is sújtható szabálysértések körét,
- a 2010. évi CLXXXIII. törvény (2011. III. 1-jén lépett hatályba) a vagyoni peres esetekben felemelte a megyei bírósági ötmillió Ft összegű pertárgyérték-határt tízmillió Ft-ra,
- a 2010. évi CLXXXIV. törvény (2011. III. 1-jén lépett hatályba) Zala megyét a Győri Ítéltábla helyett a Pécsi Ítéltábla illetékességi területére helyezte át,
- a 2011. évi LXXXIX. törvény (2011. VII. 13-án lépett hatályba) bevezette a kiemelt jelentőségű ügyeket,
- a 2012. évi II. törvény (2012. IV. 15-én lépett hatályba) a tulajdon elleni szabálysértések esetében (177. §) az értékhatárt húszezer Ft-ról felemelte ötvenezer Ft-ra.

3.9.1.2. Az elemzést még nem érintő, de 2012-ben már hatályba lépett, vagy a közeljövőben hatályba lépő jogszabályváltozások:

- a 2011. évi CLXI. törvény (2012. III. 16-án lépett hatályba) rendelkezik a közigazgatási és munkaügyi bíróságok felállításáról, melyek működésüket 2013. január 1-jén kezdik meg,
- a 2012. évi CXVII. törvény (2012. VIII. 1-jén lépett hatályba) a vagyoni peres esetekben felemelte a törvényszéki 10 millió Ft összegű pertárgyérték-határt 30 millió Ft-ra.

3.9.2. A bírósági ügyforgalom főbb adatai

A rövid, összefoglaló jellegű elemzésben az alábbi **témakörök** kerülnek tárgyalásra:

- ügyérkezés,
- az ügyérkezés bírósági szintenkénti megoszlása,
- ügyérkezés alakulása bírósági szintenként,
- peres az ügyérkezéssel belül,
- peres érkezés bírósági szintenkénti megoszlása,
- ügybefejezés,
- peres az ügybefejezéssel belül,
- ügghátralék,
- az ügghátralék bírósági szintenkénti megoszlása,
- peres az ügghátralékon belül,
- a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék (Pest megye) ügghátraléka,
- éven túli peres az ügghátralékon belül; a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék (Pest megye) részesedése.

3.9.2.1. Ügyérkezés

2012. első féléve során összességében 2011. első feléhez képest (562 ezer ügy) **2,3 százalékkal kevesebb, 550 ezer ügy** érkezett a bíróságokra. Ez körülbelül megegyezett a 2011. második félévi mennyiséggel (547 ezer ügy).

A 2010-ben a helyi bíróságok ügyérkezésének még 36 százalékát, 2011-ben pedig – a jogszabályváltozás következtében – már csak 0,4 százalékát kitevő **fizetési meghagyások** mennyisége minimálisra csökkent: hat hónap alatt mindössze 153 ilyen ügy érkezett a bíróságokra.

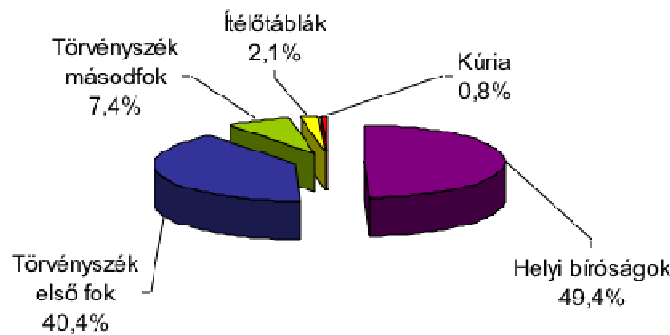
3.9.2.2. Az ügyérkezés bírósági szintenkénti megoszlása

A teljes ügyérkezés bírósági szintenkénti megoszlása változott 2011. első félévéhez képest, amiben a Pp. 2011. március 1-jétől hatályos módosítása is szerepet játszott: ennek értelmében a törvényszékek hatásköre úgy módosult, hogy a vagyoni peres esetekben a pertárgy értékhatárát – 2003. július 1. után – ismét felemelték 5-ről 10 millió Ft-ra. Ennek a törvényszék első fokú peres ügyforgalmát mérséklő hatása az

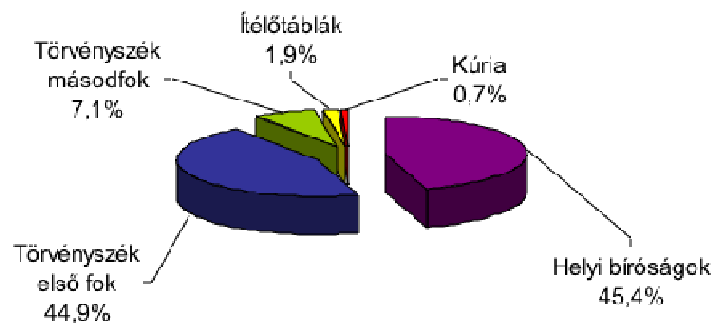
érkezésnél, a befejezésnél és a hátraléknál egyaránt kimutatható, de a fizetési meghagyások számának csökkenéséből adódó változást csak alig érezhetően ellensúlyozza.

A helyi bíróságok részesedése a teljes ügyérkezésből egy év alatt 49-ről 45 százalékra, a törvényszék első fokáé 40-ről szintén 45 százalékra változott (2011 II. félév: 48, illetve 43 százalék), azaz a vizsgált időszakban e kettő részesedése már lényegében megegyezett:

**A teljes ügyérkezés megoszlása bírósági szintenként,
2011. I. félév**

**A teljes ügyérkezés megoszlása bírósági szintenként,
2012. I. félév**

3.9.2.3. Ügyérkezés alakulása bírósági szintenként

A **helyi bíróságokon** összesen egytizedével mérséklődött az érkező mennyiség (249 ezer ügy) 2011 első feléhez viszonyítva. Ezen belül a legnagyobb mértékben a szerződéses jogviszonyból származó kötelmi perek száma csökkent (ötezerrel kevesebb érkezett).

A **törvényszék másodfokára** 6,2, az **ítélőtáblákra** 8,4, a **Kúriára** pedig 9,2 százalékkal kevesebb ügy érkezett a félév során. Az érkezőszám egyedül a **törvényszék első fokán** nőtt, 8,5 százalékkal – ennek oka az érdemi cégügyek 11, illetve a csőd- és felszámolási eljárások 1,9 százalékkal magasabb érkezése volt.

3.9.2.4. Perek az ügyérkezésen belül

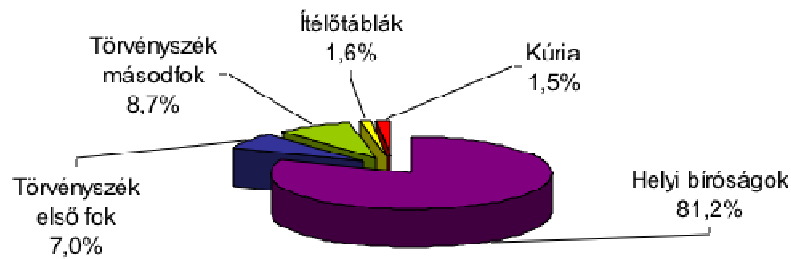
Az **érkező peres perek mennyisége országosan** (221 ezer) **9,3 százalékkal alacsonyabb lett**. Számuk minden bírósági szinten csökkent: a helyi bíróságokon 9,6, a törvényszék első fokán 7,6, a törvényszék másodfokán 9,2, az ítéltáblákon 0,6, a Kúrián pedig a fellebbezett pereket tekintve 4,3, a peres felülvizsgálatoknál pedig 12 százalékkal.

A **perek aránya a teljes ügyérkezésen belül** kissé mérséklődött: annak **40 százalékát** tette ki (2011. első félév: 43 százalék, 2011. második félév: 41 százalék).

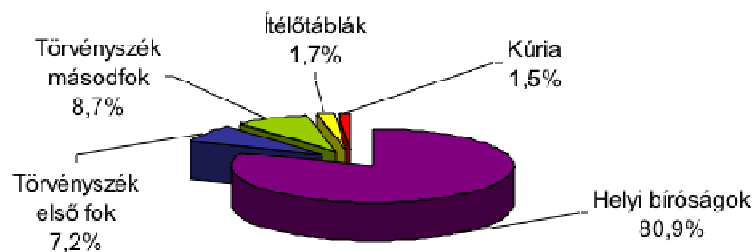
3.9.2.5. Peres érkezés bírósági szintenkénti megoszlása

A peres ügyérkezés **bírósági szintenkénti megoszlása** (a peres felülvizsgálati eljárásokkal és a Fővárosi Ítéltábla első fokú közigazgatási pereivel együtt) gyakorlatilag nem változott 2011. első feléhez képest:

**A peres ügyérkezés megoszlása bírósági szintenként,
2011. I. félév**

**A peres ügyérkezés megoszlása bírósági szintenként,
2012. I. félév**

3.9.2.6. Ügybefejezés

A teljes **befejezésszám**, követve az érkezést, a 2011. első féléves értékhez képest szintén **csökkent 2,1 százalékkal** (összesen 590 ezer ügy). Szintén az érkezésszámhoz hasonlóan, a törvényszék első fokát kivéve – ahol 7,1 százalékkal több befejezés volt – minden bírósági szinten kevesebb ügyet fejeztek be, mint a megelőző év első felében, viszont **a befejezésszám kivétel nélkül minden bírósági szinten meghaladta az érkezést**.

3.9.2.7. Perek az ügybefejezésen belül

Összesen 7,9 százalékkal kevesebb, 252 ezer befejezett peres ügy volt 2012 első hat hónapjában.

A peres ügybefejezés **bírósági szintenkénti megoszlása** az érkezésekéhez hasonlóan alakult, és ahogyan ott is, alig változott 2011 első feléhez képest. A **perek döntő hányada, 88 százaléka változatlanul éven belül befejeződött** a bíróságra érkezéstől számított eljárási időtartam alapján.

A perek **átlagos befejezési időtartama** számottevően nőtt a helyi bíróságokon a munkaügyi pereknél, a törvényszék első fokán a gazdasági, illetve a polgári és a büntető pereknél (katonáival együtt) – utóbbi kettőnél meghaladta a 12 hónapot –, a törvényszék másodfokán – a másodfokú bíróságra érkezéstől számított időtartamot tekintve – a gazdasági és a büntető pereknél, illetve az ítéltáblák polgári és büntető pereinél (katonáival együtt). A helyi bíróságok gazdasági pereinek esetében viszont 7,3-ról 6,2 hónapra, az ítéltáblák közigazgatási pereinél pedig – a másodfokú bíróságra érkezéstől számított időtartamot tekintve – 4,2-ről 3,2 hónapra csökkent.

A befejezett peres ügyekben az eljárás átlagos időtartamát a 25. számú melléklet tartalmazza.

3.9.2.8. Ügyhátralék

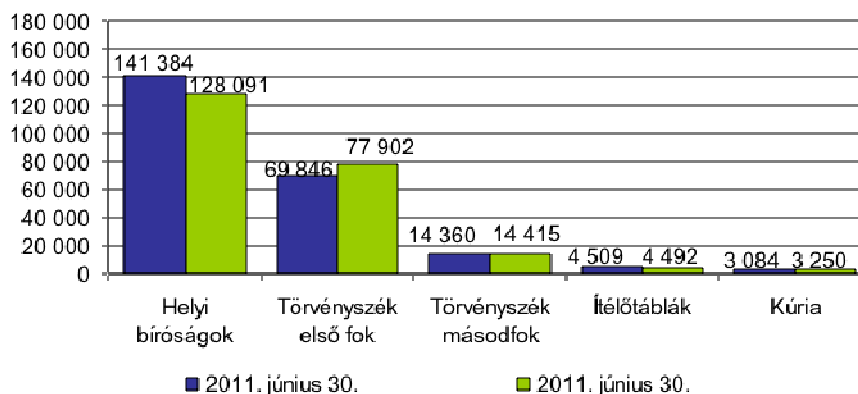
A féléves befejezésszám jóval több volt az érkezéseknél. 2012. június végén a **folyamatban maradt ügyek száma mérséklődött**: a 2011. első félév végénél 2,2, míg az év eleji értékénél 12 százalékkal lett kevesebb; 228 ezer volt.

Az **ügyhátralék csökkenés a legnagyobb arányban a helyi bíróságokon realizálódott**, itt 2011. első félév végéhez képest 9,4 százalékkal lett kevesebb a hátralék (ezen belül a nemperes eljárásoknál 20, míg a pereseknél 8,8 százalékkal).

A **törvényszék első fokú bíróságainak** nemperes ügyeit tekintve a csőd- és felszámolási ügyeknél 13 százalékos volt a növekedés; a többi nemperes ügynél (érdemi cégügyek nélkül) 7,5 százalékkal csökkent a hátralék, a pereseknél pedig 11 százalékkal mérséklődött – így összességében 12 százalékkal több ügy maradt folyamatban.

A **törvényszék másodfokán** és az **ítélőtáblákon** 2011. első feléhez viszonyítva szinten maradt a hátralék, míg a **Kúrián** 5,4 százalékos emelkedés történt.

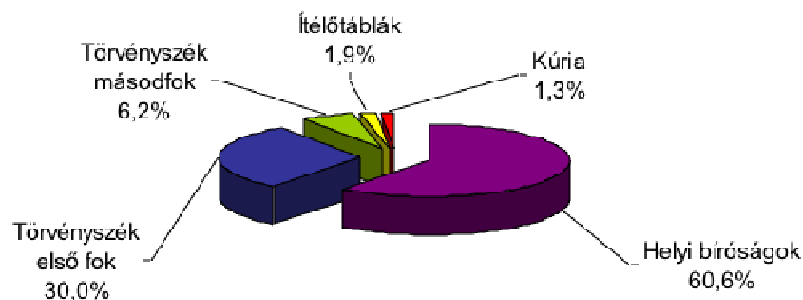
A folyamatban maradt ügyek száma bírósági szintenként, 2011, illetve 2012 első félévének végén

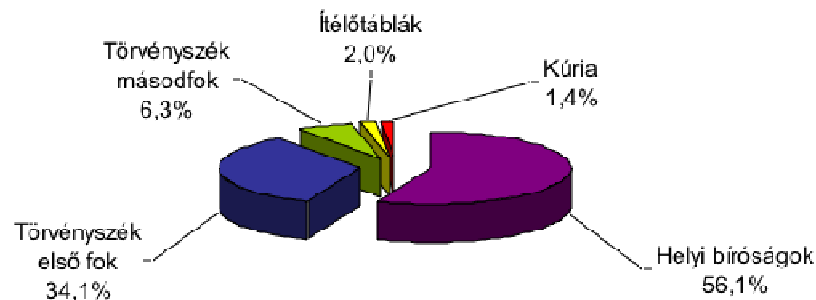
3.9.2.9. Az ügyhátralék bírósági szintenkénti megoszlása

A folyamatban maradt ügyek számának ezen változásai a **teljes ügyhátralék bírósági szintenkénti megoszlásának módosulását** eredményezték: csökkent a helyi bíróságok részesedése, a törvényszékek első fokú bíróságai pedig nőtt.

**A teljes ügghátralék megoszlása bírósági szintenként,
2011. június 30.**

**A teljes ügghátralék megoszlása bírósági szintenként,
2012. június 30.**

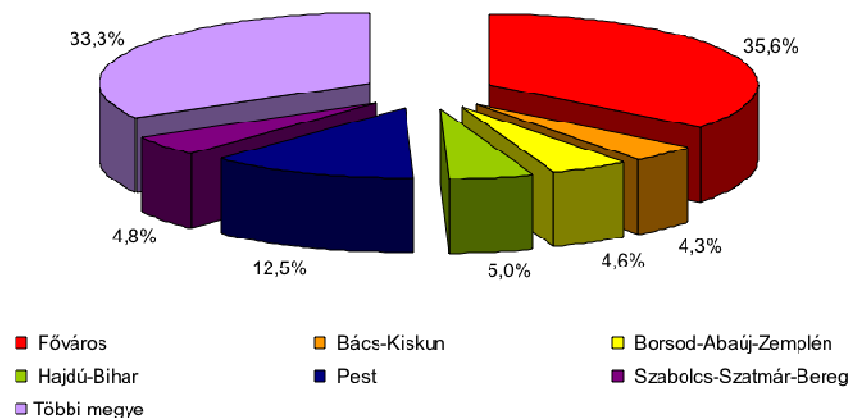
3.9.2.10. Perek az ügghátralékon belül

Az év végén **159 ezer per** maradt folyamatban, a **2011. I. félév végénél 8,1, a 2011. december 31-einél pedig 16 százalékkal kevesebb**. Az egy évvel korábbi értékhez képest a helyi bíróságokon, illetve a törvényszék első és másodfokán mérséklődött, az ítéltáblakon és a Kúrián pedig nőtt a perhátralék.

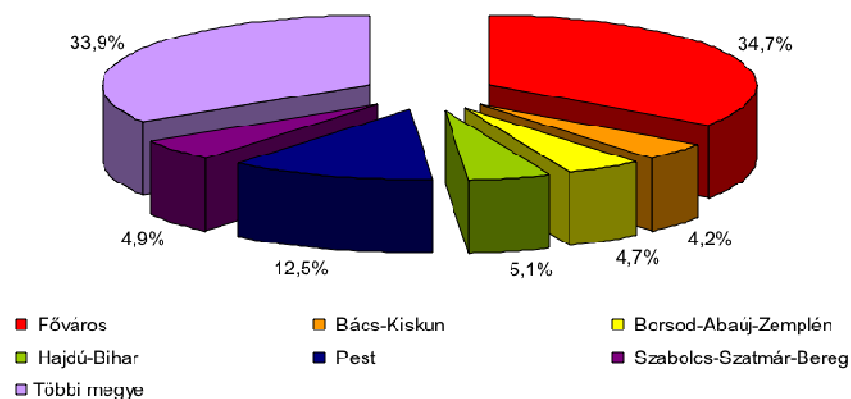
3.9.2.11. A Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék (Pest megye) ügghátraléka

A törvényszékek **ügghátralékának területi koncentrációja alig változott**; a Fővárosi Törvényszék részesedése minimálisan mérséklődött, de továbbra is ide tartozott a hátralék 35 százaléka; és változatlanul a Budapest Környéki Törvényszéken volt minden nyolcadik folyamatban maradt ügy (2011. első félév: 36 és 12 százalék).

**Az ügghátralék területi megoszlása a törvényszékeken,
2011. I. félév**

**Az ügghátralék területi megoszlása a törvényszékeken,
2012. I. félév**

3.9.2.12. Éven túli perek az ügghátralékon belül; a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék (Pest megye) részese

A törvényszékeken a folyamatban maradt perekon belül az egy évnél régebben érkezettek száma (34 ezer) **2,9 százalékkal lett kevesebb**, mint 2011. június 30-án (ezen belül az 1-2 év közöttieké 2,6, a 2 éven túliaké pedig 3,4 százalékkal), és **aránya** a törvényszékek összes peres hátralékából 22 százalék volt (egy évvel korábban: 21 százalék).

A **2 éven túl** folyamatban maradt ügyek 20 százaléka (2 338 ügy) a **Budapest Környéki Törvényszéken**, 47 százaléka (5568 ügy) pedig a **Fővárosi Törvényszéken** volt (2011. június 30-án ehhez hasonlóan: 20, illetve 51 százalék volt).

A 2 évnél régebben érkezett perek 70 százalékát bonyolító **helyi bíróságokon** az ilyen hátralék mennyisége 5,4 százalékkal (465 perrel) mérséklődött; ezen belül a Fővárosi Törvényszéken 698, a Budapest Környéki Törvényszéken pedig 102 ilyen ügygel lett kevesebb. (Ezzel szemben 14 megyében nőtt a számuk.)

A **törvényszék első fokán**, mely az ilyen perek 30 százalékával rendelkezik, minimális mértékben, 1,1 százalékkal emelkedett a hátralék. A Fővárosi és a Budapest Környéki Törvényszék esetében – ahová a két éven túli törvényszéki első fokú perhátralék háromnegyede tartozott – egyaránt a polgári és a büntető

pereknél emelkedett az ilyen ügyszám. A **törvényszék másodfokán** mindössze 21 ilyen ügy maradt folyamatban az időszak végén (egy évvel korábban: 15).

Az **ítélőtáblákon** összesen 116, a **Kúrián** pedig 62 egy évnél régebben érkezett ügy maradt folyamatban 2012. I. félévének végén (2011. június 30. - 78 és 33 ilyen ügy).

Beszámoló a Kúria 2012. I. félévi helyzetéről

1. A Kúria alkotmányos helyzete, feladatai és hatásköre

2012. január 1-jétől a Kúriát a következő új hatáskörök illetik meg:

1. Önkormányzati rendeletek feletti normakontroll
2. Önkormányzatok jogalkotási mulasztásának megállapítása
3. Sikeres alkotmányjogi panasz esetén döntés a követendő eljárásról
4. Jogorvoslat népszavazási ügyekben

Az új hatáskörök mellett – a szakmai és az igazgatási vezetés kettéválasztásának köszönhetően – nagyobb hangsúlyt kap a Kúria jogegységesítő funkciója. A Kúria jogegységi munkáját számos új eszköz segíti, ezek közül a legfontosabb a **joggyakorlat-elemző csoportok** felállítása. 2012. I. félévében a Kúria elnöke hét elemző csoportot állított fel, a következő tárgykörökben:

1. Fogyasztói kölcsönszerződésben pénzügyi intézmény által alkalmazott általános szerződés feltételben szereplő egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelenségének megítélése
2. A rokkantsági nyugellátással kapcsolatos perek bírósági gyakorlatának elemzése
3. A pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos polgári és közigazgatási ügyek joggyakorlata
4. A bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata büntetőügyekben
5. A közigazgatási perek eljárási kérdéseinek elemzése
6. Idegenrendészeti ügyek elemzése
7. Menekültügyek elemzése

Az elemző csoportok munkájukat ún. összefoglaló jelentésekben összegzik. E jelentések 2012. második felében készülnek el, és nyilvános rendezvények keretében ismertetjük ezeket.

2. A Kúria szervezeti felépítése, személyi összetétele

Az új Bszi. és Bjt. 2012. január 1. napjával történt hatályba lépésével a Személyzeti Osztályra több azonnali feladat végrehajtása hárult, mint például:

- **az intézmény névváltozása** folytán minden bíró és igazságügyi alkalmazott részére elkészítésre és átadásra került az erről szóló okirat, amelyek (a fizikai alkalmazottak kivételével) a 10%-os illetményalap emelés folytán bekövetkezett illetményemeléseket is tartalmazták,

- több bírósági vezető vezetői tisztsége megszűnése folytán az új beosztásokat, illetményeket, valamint a bíróság új vezetése részére a beosztásokat, besorolásokat, kinevezéseket, igazgatási feladatokkal történő megbízásokat tartalmazó okiratok elkészítésre és átadásra kerültek,
- az *új önkormányzati tanács* felállítása érdekében megtörtént a pályázatok kiírása, lebonyolítása, majd 2012. április 1. napjától a bírák kinevezése,
- kijelölésre kerültek a közigazgatási és munkaügyi ügyekben, és a jogszabálysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló, valamint a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárásban eljáró bírák,
- a *felső korhatár* elérése miatt a bírák felmentésével összefüggő feladatok ellátása keretében a 2012. június 30. napjával nyugállományba vonult bírókkal megtörtént az újbóli személyes egyeztetés, a felmentések kezdeményezése, szolgálati viszony megszűnésével kapcsolatos feladatok ellátása, okiratok elkészítése és átadása. A témával kapcsolatban több statisztika készült a Hivatal részére (pld. a kifizetésre kerülő juttatásokról, bírónként a folyamatban maradt átszignálásra kerülő ügyek számáról). 2012. június 30. napjával nyugállományba helyezéssel húsz kúriai bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg.

A Kúria folyamatos működése érdekében szükségessé vált a június 30. napjával megüresedő álláshelyekre a bírói, és kollégiumvezetői, valamint elnökhelyettesi *álláspályázatok kiírása*. A pályázati eljárások lebonyolításra kerültek, megtörténtek a bírói áthelyezések és kinevezések. (2012. július 5. napjától kinevezésre került a közigazgatási-munkaügyi kollégiumvezető, köztársasági elnök úr 2012. augusztus 1. napjától a Kúria elnökének javaslatára kinevezte a Kúria elnökhelyettesét.)

Folyamatos az egyeztetés a Költségvetési Osztállyal a *bér- és létszámgazdálkodás* tekintetében és az OBH részére rendszeres az adatszolgáltatások e tekintetben.

A Személyzeti Osztály közreműködött a Kúriára *kirendelt bírák* kirendelésével kapcsolatos feladatok ellátásában; 2012. március 15. napjától 15 bíró kirendelésére került sor, nagyrészt három hónapos időtartamra, öt bíró kirendelése fél évre meghosszabbodott.

A félév során sor került az ítélező tanácsokban a tanácsjegyzői valamint a gépírói feladatokat ellátó igazságügyi alkalmazottak tevékenységének felmérésére, valamint a fizikai alkalmazottak vonatkozásában a *munkatükör* rendszerének kidolgozására és bevezetésére.

3. A Kúria ítélező tevékenysége, a kollégiumok működése

3.1. A Kúria kollégiumainak tevékenysége

3.1.1. Büntető Kollégium

2012. I. félévében kb. 1240 új ügy érkezett, amely 2011. I. félévéhez képest 30-40%-os növekedést jelent a csökkentett kollégiumi létszám mellett.

Az ítélező tevékenység mellett a Kúria Büntető Kollégiuma több kollégiumi véleményt is elfogadott:

- **BKv. 98.** a költségvetési csalás bűncselekményének bevezetésével kapcsolatos átmeneti eljárási rendelkezésekről
- **BKv 99.** a Be. 138. § (3) bekezdésének értelmezéséről (előzetes letartóztatás meghosszabbítása helyett házi őrizet elrendelése esetén e kényszerintézkedés tartamának számítása)
- **BKv. 100.** a Be. 548. § (5) bekezdésének értelmezéséről (a tárgyalás mellőzésével meghozott végzés kézbesítésének sikertelensége esetén a további eljárás)
- **BKv. 101.** – a törvényes vád értelmezése a tartás elmulasztása bűncselekmény esetében (a 15/2007. BK vélemény felülvizsgálata).

2012 első felében a Büntető Kollégium egyéb tevékenységei közül a legfontosabb **az új Büntető Törvénykönyv tervezetének véleményezése** volt. Az új büntető kódex tervezetét 2012. február 27-én kollégiumi ülés keretében tárgyalta, dr. Kónya István kollégiumvezető úr az Országos Bírósági Hivatal elnökének képviselőivel közösen vett részt a törvénytervezet közigazgatási egyeztetésén a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumban, valamint az Országgyűlés plenáris ülésén 3 alkalommal.

3.1.2. Polgári Kollégium

Az egyedi ügyekben folytatott ítélező tevékenység mellett a Kúria Polgári Kollégiuma 2012. I. félévében **3 jogegységi határozatot hozott**, ebből egyet a Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiummal közösen:

- **1/2012. PJE** határozat az EGT-államban székhellyel rendelkező pénzügyi szektorhoz tartozó külföldi vállalkozás magyarországi pénzügyi fióktelepének perbeli jogképességéről
- **2/2012. PJE** határozat a hibás teljesítés esetén érvényesíthető szavatossági jogokról
- **1/2012. KMPJE** határozat, az eljárási illetékekkel kapcsolatos egyes kérdésekről

Az ítélező és jogegységi munka mellett a kollégium számos szakmai programban vett részt.

2012. február 22-24. között került sor a **Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozására** a Magyar Bírőképző Akadémián. A résztvevők megvitatták a hibás teljesítéssel kapcsolatos országos vizsgálat tapasztalatait, a társasházi jogviszonyból eredő perek egyes joggyakorlati kérdéseit, a felszámolási eljárások egyes aktuális kérdéseit. Az egyéb jogalkalmazási kérdések között foglalkoztak a pervesztes felet képviselő pártfogó ügyvéd munkadíjának viselésével kapcsolatos bírói rendelkezéssel, a kiemelt jelentőségű perek és a civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos kérdésekkel.

2012. február 29-én a *csőd- és felszámolási eljárásokat* lefolytató első- és másodfokú bíróságok bírái részvételével megtartott konferencián, a – több mint száz – résztvevő, dr. Csőke Andrea kúriai bíró és dr. Juhász László – a Pécsi Ítéltábla Polgári Kollégiumának vezetője – által összeállított vitaanyag alapján, megtárgyalta a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 2012. január 1-jén, illetve március 1-jén hatályba lépett módosításai következtében felmerült vitás jogértelmezési kérdéseket.

3.1.3. Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium

2012. április 1-jével a Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium vezetésében és személyi összetételében is változás következett be, a felső korhatárra vonatkozó új jogszabályi rendelkezések miatt. A létszámhelyzetre tekintettel 1 felülvizsgálati tanács ideiglenesen megszűnt, a tanácsok többségénél pedig megbízás alapján került sor a tanácselnök i feladatok ellátására, Az ítélező tevékenységbe aktívan bekapcsolódtak a kollégium mindkét szakágában a kirendelt bírák.

A közigazgatási szakágban az ügyforgalmi adatok 2012 áprilisától kezdve 2012. június 30-ig kedvezően változtak meg, a korábbi ügyhátralék 2/3-a feldolgozásra került. A munkaügyi szakágban is sikerült javítani az elbírálás időszerűségén, illetve mindkét szakágra jellemző, hogy az 1 éven túli ügyek száma jelentősen csökkent.

A Kollégium folyamatosan ellátja a jogegységi és elvi irányítási feladatait, az I. félévben egy kollégiumi vélemény elfogadására került sor, illetve a Kollégium részt vett a Polgári Kollégiummal közös jogegységi határozat meghozatalában is.

3.2. A Kúria ítélező tevékenysége

2011. I. félévében az összes érkezés **4286** db ügy, melynek nagyobb részét (87%-át) a Kúriára jellemző felülvizsgálatok teszik ki (3689).

Ehhez képest **2012. I. félévében** az összes érkezés **3890** db ügy volt, amely a tavalyi évhez viszonyítva 9,1%-os visszaesést mutat.

2012. I. félévben az összes felülvizsgálat (3256) az érkezés nagyobb részét, 84%-át teszi ki.

2011. I. félévben az összes befejezés 4538 db ügy, melyből 87%-ot a felülvizsgálat (3956 db ügy) tesz ki.

2012. I. félévben az összes befejezés **4029** db ügy, melynek 85%-a (3420 db ügy) felülvizsgálat. 2012. I. félévben a befejezés az előző évihez képest **11%-os** visszaesést mutat.

2011. I. félévhez viszonyított idejű I. féléves folyamatban maradt ügyek száma 5,3%-kal emelkedett.

- 2011. I. félév: **3084** db ügy,
- 2012. I. félév: **3250** db ügy.

Egy éven túli ügyek előfordulása csak a felülvizsgálati ügyeknél tapasztalható. 2011. I. félévben **33** db, 2012. I. félévben **62** db ügy, mely az előző évihez képest 87%-os emelkedést mutat.

2011. I. félévben a Kúriára érkezett **vegyes** ügyek száma **618** db, 2012. I. félévben érkezett **654** db Vegyes ügy, mely 5,8%-os emelkedést mutat.

4. A Kúria pénzügyi, költségvetési helyzete

A Kúria és az üzemeltetésében lévő Balatonszemesei Üdülő 2012. évi kiadásaira az elemi költségvetésben 2.733,2 millió Ft került jóváhagyásra, amely 9,2%-kal több az előző évi eredeti előirányzatnál. A növekedés oka a bírák és igazságügyi alkalmazottak illetményemelésével járó többletforrás biztosítása.

2012. I. félévben gazdálkodásra a Kúria 1.370,8 millió Ft-ot fordított. Ezen összegből működési kiadásokra 1.367,8 millió Ft-ot, míg felhalmozási kiadásokra (intézményi beruházásra) 3,0 millió Ft-ot használt fel.

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította. A hiányzó rész forrása saját bevétel, amely elsősorban a székház üzemeltetéséhez kapcsolódóan kiszámlázott szolgáltatások bevételéből, illetve az üdültetésből keletkezik. A költségvetésben előirányzott intézményi működési bevételt 2012-ben teljesíteni tudjuk, a Kúriának az épület üzemeltetéséhez kapcsolódóan tovább számlázott (közvetített) szolgáltatások ellenértékének növekedéséből várhatóan bevételi többlet fog keletkezni.

A személyi juttatásokra az elemi költségvetésben 2.041,2 millió Ft került jóváhagyásra, amely keretből zárolásra került 69,8 millió Ft. Az elemi költségvetésben a személyi juttatások kiemelt előirányzaton megtervezett cafetéria-juttatásokhoz kapcsolódó közterhek pénzügyi fedezetét (15,5 millió Ft) március hónapban elnöki engedéllyel a megfelelő dologi, illetve munkaadót terhelő járulékok előirányzatba intézményi hatáskörben átcsoportosítottuk. Április hónapban a likviditás biztosítása érdekében további előirányzat átcsoportosításra került sor, elnöki engedéllyel a személyi juttatások terhére 30 millió Ft, a munkaadót terhelő járulékok terhére 10 millió Ft-ot csoportosítottunk át a dologi kiadások fedezetére. Elnöki jóváhagyással a személyi juttatások terhére június hónapban további 20 millió Ft-ot csoportosítottunk át a dologi kiadásokra.

A Kúria II. félévben várható személyi juttatási, illetve szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettségét számos, jelenleg még nem ismert bizonytalansági tényező (az Alkotmánybíróság határozata alapján megsemmisített Bjt. 90. § ha) pontja alapján nyugállományba helyezett bírák sorsa, az ország makrogazdasági helyzetében bekövetkezett változások miatti további esetleges zárolások, elvonások hatása, stb.) nagymértékben befolyásolja.

2012. I. félévben a személyi juttatások címén 952,7 millió Ft került kifizetésre, amely összeg fedezte az illetmények havonkénti folyósítását, a bírák 2011. év után járó 13. havi külön juttatását, valamint a törvényi előírások alapján a bírákat, igazságügyi alkalmazottakat és közalkalmazottakat megillető juttatásokon felül életpálya-pótlék, kompenzáció, kedvezményes adózású cafetéria-juttatások (SZÉP kártya, Erzsébet utalvány, iskolakezdési támogatás, stb.) kifizetését.

A Kúriának saját személyi megtakarítása terhére kell fedezetet biztosítani a készenléti, helyettesítési, túlóra díjak, a közlekedési költségtérítések kiegészítésére, a szabadságmegváltás fedezetére, az illetményemelésből adódó jubileumi jutalomnál jelentkező forráshiány fedezetére, egyéb nem rendszeres személyi juttatások (pl.: napidíjak, bankköltség térítés, temetési segély, egyéb személyhez kapcsolódó juttatások), stb. kifizetésére.

A munkaadókat terhelő járulékokra az elemi költségvetésben 511,5 millió Ft került jóváhagyásra, az évközi előirányzat módosítások következtében éves szinten 519,0 millió Ft áll rendelkezésre a munkaadót terhelő járulékok kifizetésére. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria az I. félévben pontosan és határidőben eleget tett, munkaadót terhelő járulékok jogcímen az I. féléves beszámolási időszakban 257,6 millió Ft-ot fizettünk ki.

A dologi kiadások fedezetére 2012. évben az elemi költségvetésben 178 millió Ft került jóváhagyásra, mintegy 2,1%-kal kevesebb a 2011. évi eredeti előirányzatnál és 35,9%-kal kevesebb a 2011. évi tényleges teljesítéstől. A gazdálkodási lehetőséget az előző évi maradvány igénybe vétele, továbbá az I. félév során a likviditás függvényében a személyi juttatások és a munkaadót terhelő járulékok terhére intézményi hatáskörben átcsoportosított előirányzat bővítette. Az előirányzat-módosításokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 259,9 millió Ft áll rendelkezésre.

2012-ben a Kúria felújításra rendelkezésre álló előirányzattal az elemi költségvetésben nem rendelkezett, intézményi beruházásra a 2012. évi elemi költségvetésben 2,5 millió Ft került jóváhagyásra, mely az előző évről áthúzódó kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány kiegészítésével elsősorban kisebb számítástechnikai, ügyviteli eszközök, szoftverek beszerzésre biztosít fedezetet.

A szűkös pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a Kúria 2012. I. félévében is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőben eleget tett.

Budapest, 2012. szeptember 14.

Dr. Darák Péter
a Kúria elnöke

MELLÉKLETEK

KIMUTATÁS
az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetői és bírói állások
betöltésére kiírt pályázatokról
(2012. I. félév)

Bíróságok	OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetői állásokra kiírt pályázatok száma			Pályázatok elbírálása	Bírói illetéktábla, Törvényszék bírói állásbetöltésére kiírt pályázatok száma			Helyi társult állásbetöltésre kiírt pályázatok száma		Összesen	Pályázatok elbírálása
	Elnök	Előbírálatos	Kollégium vezető		Bírázó (aktív)	Pályázó	Közfoglalt és munkanélky	Statiszt.	Pályázó		
Körszék					8	10	7			25	3 bírói kinevezés, 2 bírói áthelyezés
Ébényi Illetéktábla			polgári	sz. Szabolcs 2012.01.01-től							
Debreceni Illetéktábla	1			sz. Hódmezővásárhely 2012.07.01-től							
Égyházi Illetéktábla			büntető	sz. Debrecen							
Pécsi Illetéktábla	1			sz. Pécs							
Szegedi Illetéktábla			büntető	sz. Miskolc 2012.01.01-től	1	2				3	1 bírói áthelyezés
Főbírói Törvényszék			büntető	sz. Miskolc 2012.01.01-től	5	6		3	3	7	6 bírói kinevezés, 2 bírói áthelyezés
Budapesti Törvényszék	1			sz. Budapest 2012.07.01-től							
Budapest Környéki Törvényszék			polg. és közl., gazdasági	sz. Budapest 2012.07.01-től							
Debreceni Törvényszék	1			sz. Kiskőrös 2012.07.01-től							
Égri Törvényszék			P-G+K	sz. Debrecen				1	1		
Égyházi Törvényszék											
Gyulai Törvényszék											
Kaposvári Törvényszék	1			sz. Kaposvár	1					1	
Kecskeméti Törvényszék		1		sz. Kecskemét 2012.07.01-től							
Miskolci Törvényszék			büntető	sz. Miskolc 2012.07.01-től							
Nyíregyházi Törvényszék											
Pécsi Törvényszék			P-G+K	sz. Pécs 2012.07.01-től				1	1	1	1 bírói kinevezés
Szegedi Törvényszék											
Székesfehérvári Törvényszék	1			sz. Székesfehérvár				1	1	1	1 bírói kinevezés
Szolnoki Törvényszék			büntető P-G+K	sz. Szolnok 2012.07.01-től sz. Kiskőrös 2012.07.01-től							
Szombathelyi Törvényszék											
Tatabányai Törvényszék	1			sz. Debrecen	1					1	
Veszprémi Törvényszék											
Zalaegerszegi Törvényszék		1	P-G+K	sz. Zalaegerszeg 2012.07.01-től sz. Zalaegerszeg 2012.07.01-től							
Összesen	7	2	12		16	18	7	5	4	50	11 bírói kinevezés, 5 bírói áthelyezés

KIMUTATÁS a bírói állaspályázatok elbírálásáról (2012. I. félév)

Pályázati körítés		Bírói Tanács rangsora		OBH elnökek döntése		OBH elnökek döntésének eredménye
Bíróság neve	Állások száma	Titkárok és egyéb jogászok	Bírók	BT rangsoránál résztvevők	BT rangsorától eltér	
Fővárosi Ítélőtábla	2		3 helyen bíró	*		2 ítélezés
Győri Ítélőtábla	1		1 helyen bíró	*		1 ítélezés
Szégedi Ítélőtábla	1		1 helyen bíró	*		1 ítélezés
Fővárosi Törvényszék ^A	61	47 bírósági titkár, 1 ügyész, 2 jogtanácsos, 3 ügyvéd, 1 minisztériumi osztályvezető	6 bíró (Tvsz.-en belül) 3 bíró (más Tvsz.-ről)	60	2	54 bírói kinevezés 8 ítélezés ebből 5 Tvsz.-en belül, 3 más Tvsz.-ről) 2 eredménytelen nyilatkozás
Balassagyári Törvényszék	2	2 bírósági titkár		*		2 bírói kinevezés
Budapest Környéki Törvényszék	14	10 bírósági titkár	2 bíró (Tvsz.-en belül) 2 bíró (más Tvsz.-ről)	*		10 bírói kinevezés 4 ítélezés ebből 2 Tvsz.-en belül, 2 más Tvsz.-ről)
Debreceni Törvényszék	8	7 bírósági titkár	1 bíró (Tvsz.-en belül)	*		7 bírói kinevezés 1 ítélezés (Tvsz.-en belül)
Egri Törvényszék	7	6 bírósági titkár	1 bíró (Tvsz.-en belül)	*		6 bírói kinevezés 1 ítélezés (Tvsz.-en belül)
Győri Törvényszék	5	2 bírósági titkár, 1 jogtanácsos	1 bíró (Tvsz.-en belül) 1 bíró (más Tvsz.-ről)	*		3 bírói kinevezés 2 ítélezés ebből 1 Tvsz.-en belül, 1 más Tvsz.-ről)
Gyula Törvényszék	2	3 bírósági titkár		*		3 bírói kinevezés
Kaposvári Törvényszék	5	2 bírósági titkár	3 bíró (Tvsz.-en belül)	3	2	3 bírói kinevezés 1 ítélezés (Tvsz.-en belül)
Keszthelyi Törvényszék	4	2 bírósági titkár	2 bíró (Tvsz.-en belül)	*		2 bírói kinevezés 1 ítélezés (Tvsz.-en belül)
Miskolci Törvényszék	2	2 bírósági titkár	1 bíró (Tvsz.-en belül)	2	1	3 bírói kinevezés
Nyíregyházi Törvényszék	5	4 bírósági titkár	1 bíró (Tvsz.-en belül)	3	1 (összeférhetetlenség miatt)	4 bírói kinevezés 1 ítélezés (Tvsz.-en belül)
Pécsi Törvényszék	2		2 bíró (Tvsz.-en belül) 1 bíró (más Tvsz.-ről)	2	1	1 bírói kinevezés 2 ítélezés (Tvsz.-en belül)
Szégedi Törvényszék	5	3 bírósági titkár	2 bíró (más Tvsz.-ről)	*		4 bírói kinevezés 1 ítélezés más Tvsz.-ről)
16. székelyi Törvényszék	2	3 bírósági titkár		*		3 bírói kinevezés
Székesfehérvári Törvényszék	7	5 bírósági titkár	1 bíró (Tvsz.-en belül) 1 bíró (más Tvsz.-ről)	*		4 bírói kinevezés 2 ítélezés ebből 1 Tvsz.-en belül, 1 más Tvsz.-ről, 1 eredménytelen nyilatkozás
Szolnoki Törvényszék	6	5 bírósági titkár 1 jogász		4	2	4 bírói kinevezés ebből 1 bírósági titkár
Szolnoki helyi Törvényszék	1	1 bírósági titkár		*		1 bírói kinevezés
Tatabányai Törvényszék	9	4 bírósági titkár, 1 ügyész, 1 ügyvéd	2 bíró (Tvsz.-en belül) 1 bíró (más Tvsz.-ről)	*		6 bírói kinevezés 3 ítélezés ebből 2 Tvsz.-en belül, 1 más Tvsz.-ről)
Veszprémi Törvényszék	6	3 bírósági titkár, 1 jogász	2 bíró (Tvsz.-en belül)	*		4 bírói kinevezés 2 ítélezés (Tvsz.-en belül)
Zalaegerszegi Törvényszék	4	4 bírósági titkár		*		4 bírói kinevezés
Összesen:	169	115 bírósági titkár, 2 ügyész, 4 ügyvéd, 3 jogtanácsos, 1 minisztériumi oszt. vez., 2 jogász	41 bíró		9	131 bírói kinevezés 120 ítélet, 2 ügyész, 4 ügyvéd, 3 jogtanácsos, 1 minisztériumi oszt. vez., 1 jogász 38 ítélezés 2 eredménytelen nyilatkozás

KIMUTATÁS
a bírói tisztség alól felmentett bírák számáról (2012. I. félév)

Bíróság neve	Kúriai bírák	Ítéletáblai bírák	OBH-ba beosztott bírák	Törvényszéki bírák	Helyi bírósági bírák	Összesen
Kúria	20					20
Fővárosi Ítéletábla		8				8
Debreceni Ítéletábla		2				2
Győri Ítéletábla		2				2
Pécsi Ítéletábla		3				3
Szegedi Ítéletábla		4				4
Fővárosi Törvényszék				32	15	47
Balassagyarmati Törvényszék				1	2	3
Budapest Környéki Törvényszék				10	2	12
Debreceni Törvényszék				1	2	3
Egri Törvényszék				3	5	8
Győri Törvényszék				1	1	2
Gyulai Törvényszék				3	4	7
Kaposvári Törvényszék				4		4
Keskeméti Törvényszék				2	1	3
Miskolci Törvényszék				5	3	8
Nyíregyházi Törvényszék				5	3	8
Pécsi Törvényszék				2	2	4
Szegedi Törvényszék				3	4	7
Szekszárdi Törvényszék				3	2	5
Székesfehérvári Törvényszék				5	2	7
Szolnoki Törvényszék				8	2	10
Szombathelyi Törvényszék				2		2
Tatabányai Törvényszék				2	7	9
Veszprémi Törvényszék				9	1	10
Zalaegerszegi Törvényszék				7	1	8
OBH			5			5
Összesen:	20	19	5	108	59	211

A Bjt. 230. §-a alapján 194,
a Bjt. 90. § a) pontja alapján (lemondás) 10,
a Bjt. 90. § d) pontja alapján (bírói eskü elmulasztása) 1,
a Bjt. 90. § ha) pontja alapján (felső korhatár) 1,
a Bjt. 90. § hb) pontja alapján (40 év szolgálat) 4,
a Bjt. 90. § i) pontja alapján (fegyelmi) 1.

KIMUTATÁS
a 2012. első félévben kijelölt bírák számáról

Bíróságok	a fiatalkorúak bűnetügyében ítélkező bírák kijelölése (db)	az 1998. évi XIX. törvény 17. §-ának (5) és (6) bekezdésben meghatározott ügyekben ítélkező bírák kijelölése (db)	a közigazgatási és munkügyi ügyekben eljáró bírák kijelölése (db)
Kúria			
Fővárosi Ítéltábla			
Debreceni Ítéltábla			
Győri Ítéltábla			
Pécsi Ítéltábla			
Szegedi Ítéltábla			
Fővárosi Törvényszék	9	6	34
Balassagyarmati Törvényszék			11
Budapest Környéki Törvényszék	1		16
Debreceni Törvényszék			14
Egri Törvényszék			7
Győri Törvényszék	3		14
Gyulai Törvényszék			8
Kaposvári Törvényszék			7
Kecskeméti Törvényszék	1		17
Miskolci Törvényszék	3	1	8
Nyíregyházi Törvényszék	1		16
Pécsi Törvényszék			16
Szegedi Törvényszék	3	3	9
Szekszárdi Törvényszék			10
Székesfehérvári Törvényszék	3	2	12
Szolnoki Törvényszék	4	2	12
Szombathelyi Törvényszék			10
Tatabányai Törvényszék	4	1	7
Veszprémi Törvényszék	1		9
Zalaegerszegi Törvényszék	2		6
Összesen	35	15	243

KIMUTATÁS
a bírói állásokra kiírt pályázatokról, kinevezésekről és áthelyezésekről (beosztásokról)
2012. január 1. és 2012. június 30. közötti időszakban

Bíróság	2012.01.01. és 2012.06.30. között kiírt pályázatok száma	2012.01.01. és 2012.06.30. közötti időszakban a kinevezések száma	2012.01.01. és 2012.06.30. közötti időszakban áthelyezések (beosztások) száma
Debreceni Ítéltábla			
Fővárosi Ítéltábla			3
Győri Ítéltábla			1
Pécsi Ítéltábla			
Szegedi Ítéltábla	3		1
Ítéltáblák összesen	3		5
Fővárosi Törvényszék	17	54	8
Balassagyarmati Törvényszék		2	
Budapest Környéki Törvényszék		10	4
Debreceni Törvényszék		7	1
Egri Törvényszék		6	1
Győri Törvényszék	1	3	2
Gyulai Törvényszék		3	
Kaposvári Törvényszék	1	4	1
Kecskeméti Törvényszék		2	2
Miskolci Törvényszék		3	
Nyíregyházi Törvényszék		4	1
Pécsi Törvényszék	1	1	2
Szegedi Törvényszék		4	1
Szekszárdi Törvényszék		3	
Székesfehérvári Törvényszék	1	4	2
Szolnoki Törvényszék		6	
Szombathelyi Törvényszék		1	
Tatabányai Törvényszék	1	6	3
Veszprémi Törvényszék		4	2
Zalaegerszegi Törvényszék		4	
Törvényszékek összesen	22	131	30
MINDÖSSZESEN	25	131	35

**Bíró kirendelések
2012. I. félév**

	Kirendeléssel érintett bírák szolgálati helye	Kirendeléssel érintett bírák száma	Kirendelés helye	Kirendelés kezdete	Kirendelés vége
21 133/2011.	Gyulai Munkügyi Bíróság	1	Pest Megyei Munkügyi Bíróság	2011.09.01.	2012.08.31.
21 254/2011.	Fővárosi IT	1	Fővárosi Bíróság	2011.12.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Zalaegerszegi Törvényszék	1	Kúria	2012.01.15.	2012.07.14.
21 643/2012.	Tapolcai VB	1	Kúria	2012.03.15.	2012.06.14.
21 643/2012.	Szendrőlői Törvényszék	1	Kúria	2012.03.15.	2012.06.14.
21 643/2012.	Pécsi Törvényszék	1	Kúria	2012.04.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Nyíregyházi Törvényszék	1	Kúria	2012.03.15.	2012.06.14.
21 643/2012.	BKKB.	1	Kúria	2012.01.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Fővárosi Törvényszék	1	Kúria	2012.04.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Fővárosi IT	1	Kúria	2012.04.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Balassagyarmati Törvényszék	1	Kúria	2012.04.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Budapesti Könyvtári Törvényszék	1	Kúria	2012.04.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Gyulai Törvényszék	1	Kúria	2012.01.01.	2012.06.30.
21 643/2012.	Kecskeméti Törvényszék	1	Kúria	2012.04.15.	2012.10.14.
21 643/2012.	Miskolci Törvényszék	1	Kúria	2012.03.15.	2012.06.14.
21 643/2012.	Miskolci Munkügyi Bíróság	1	Kúria	2012.03.15.	2012.06.14.
21 643-2/2012.	Szegedi Munkügyi Bíróság	1	Kúria	2012.04.01.	2012.06.30.
21 646/2012.	Fővárosi IT	1	Fővárosi Törvényszék	2012.03.15.	2012.12.31.
21 647/2012.	Gyón IT	1	Gyón Törvényszék	2012.03.15.	
21 689-3/2012.	Gyulai Törvényszék	2	Debreceni Törvényszék	2012.06.01.	2012.12.31.
21 689-3/2012.	Gyulai VB	2	Debreceni Törvényszék	2012.06.01.	2012.12.31.
21 689-3/2012.	Szarvasi VB	1	Debreceni Törvényszék	2012.06.01.	2012.12.31.
21 689-3/2012.	Békéscsabai VB	1	Debreceni Törvényszék	2012.06.01.	2012.12.31.
21 643-5/2012.	Szegedi Munkügyi Bíróság	1	Kúria	2012.07.01.	2012.11.30.
21 643-5/2012.	Miskolci Munkügyi Bíróság	1	Kúria	2012.06.15.	2012.11.30.
21 708/2012.	Debreceni Tvsz	2	Szegedi Tvsz	2012.06.10.	2012.09.30.

**Bírók engedélyezett létszáma és
a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2011. december 31.		2012. június 30.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	91	81	91	82	100,00	101,23
Debreceni Ítéltábla	25	24	25	23	100,00	95,83
Fővárosi Ítéltábla	86	83	86	87	100,00	104,82
Győri Ítéltábla	18	18	18	19	100,00	105,56
Pécsi Ítéltábla	15	15	15	15	100,00	100,00
Szegedi Ítéltábla	21	20	21	21	100,00	105,00
Összesen	165	160	165	165	100,00	103,13
Fővárosi Törvényszék	750	748	720	783	96,00	104,68
Balassagyarmati Törvényszék	52	51	52	53	100,00	103,92
Budapest Környéki Törvényszék	260	260	251	269	96,54	103,46
Debreceni Törvényszék	131	128	131	132	100,00	103,13
Egri Törvényszék	72	72	72	77	100,00	106,94
Győri Törvényszék	87	85	87	88	100,00	100,00
Gyulai Törvényszék	85	85	85	87	100,00	102,35
Kaposvári Törvényszék	89	85	89	88	100,00	103,53
Kecskeméti Törvényszék	123	120	123	122	100,00	101,67
Miskolci Törvényszék	178	176	178	177	100,00	100,57
Nyíregyházi Törvényszék	122	121	122	122	100,00	100,83
Pécs Törvényszék	94	92	94	94	100,00	102,17
Szegedi Törvényszék	105	104	105	104	100,00	100,00
Szekszárdi Törvényszék	60	60	60	61	100,00	101,67
Székesfehérvári Törvényszék	85	81	85	86	100,00	106,17
Szolnoki Törvényszék	87	87	87	91	100,00	104,60
Szombathelyi Törvényszék	48	47	48	48	100,00	102,13
Tatabányai Törvényszék	78	79	78	84	100,00	106,33
Veszprémi Törvényszék	81	79	81	83	100,00	105,06
Zalaegerszegi Törvényszék	71	70	71	74	100,00	105,71
Törvényszékek összesen	2658	2630	2619	2723	98,53	103,54
MINDÖSSZESEN	2914	2871	2875	2970	98,66	103,45

**Bírósági titkárok engedélyezett létszáma és
a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2011. december 31.		2012. június 30.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	18	18	18	20	100,00	111,11
Debreceni Ítéltábla	7	8	7	5	100,00	62,50
Fővárosi Ítéltábla	22	6	22	3	100,00	50,00
Győri Ítéltábla	4	3	4	4	100,00	133,33
Pécsi Ítéltábla	3	3	3	3	100,00	100,00
Szegedi Ítéltábla	5	5	5	5	100,00	100,00
Összesen	41	25	41	20	100,00	80,00
Fővárosi Törvényszék	168	167	201	156	119,64	93,41
Balassagyarmati Törvényszék	11	11	11	9	100,00	81,82
Budapest Környéki Törvényszék	53	53	79	50	149,06	94,34
Debreceni Törvényszék	25	28	36	26	144,00	92,86
Egri Törvényszék	13	12	19	11	146,15	91,67
Győri Törvényszék	15	16	26	17	173,33	106,25
Gyulai Törvényszék	17	15	17	14	100,00	93,33
Kaposvári Törvényszék	20	19	23	19	115,00	100,00
Kecskeméti Törvényszék	30	34	30	31	100,00	91,18
Miskolci Törvényszék	43	21	44	32	102,33	152,38
Nyiregyházi Törvényszék	30	31	38	31	126,67	100,00
Pécsi Törvényszék	15	22	32	22	213,33	100,00
Szegedi Törvényszék	30	31	32	29	106,67	93,55
Szekszárdi Törvényszék	9	10	10	9	111,11	90,00
Székesfehérvári Törvényszék	14	19	23	19	164,29	100,00
Szolnoki Törvényszék	16	16	17	13	106,25	81,25
Szombathelyi Törvényszék	9	10	12	10	133,33	100,00
Tatabányai Törvényszék	17	18	19	18	111,76	100,00
Veszprémi Törvényszék	10	16	20	15	200,00	93,75
Zalaegerszegi Törvényszék	10	13	17	9	170,00	69,23
Törvényszékek összesen	555	562	706	540	127,21	96,09
MINDÖSSZESEN	614	605	765	580	124,59	95,87

**Bírósági fogalmazók engedélyezett létszáma és
a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2011. december 31.		2012. június 30.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	1	1	1	1	100,00	100,00
Debreceni Ítéltábla						
Fővárosi Ítéltábla	2	11	2	18	100,00	163,64
Győri Ítéltábla						
Pécsi Ítéltábla						
Szegedi Ítéltábla						
Összesen	2	11	2	18	100,00	163,64
Fővárosi Törvényszék	75	63	75	64	100,00	101,59
Balassagyarmati Törvényszék	10	4	10	6	100,00	150,00
Budapest Környéki Törvényszék	35	28	35	24	100,00	85,71
Debreceni Törvényszék	17	14	17	14	100,00	100,00
Egri Törvényszék	10	9	10	8	100,00	88,89
Győri Törvényszék	19	7	19	10	100,00	142,86
Gyulai Törvényszék	13	9	13	10	100,00	111,11
Kaposvári Törvényszék	10	6	10	7	100,00	116,67
Kecskeméti Törvényszék	22	10	22	13	100,00	130,00
Miskolci Törvényszék	27	26	27	25	100,00	96,15
Nyíregyházi Törvényszék	13	7	13	5	100,00	71,43
Pécsi Törvényszék	13	6	13	5	100,00	83,33
Szegedi Törvényszék	6	5	6	5	100,00	100,00
Székszárdi Törvényszék	10	6	10	6	100,00	100,00
Székesfehérvári Törvényszék	17	7	17	6	100,00	85,71
Szolnoki Törvényszék	12	11	12	8	100,00	72,73
Szombathelyi Törvényszék	10	7	10	7	100,00	100,00
Tatabányai Törvényszék	10	6	10	7	100,00	116,67
Veszprémi Törvényszék	15	4	15	3	100,00	75,00
Zalaegerszegi Törvényszék	12	9	12	8	100,00	88,89
Törvényszékek összesen	356	244	356	241	100,00	98,77
MINDÖSSZESEN	359	256	359	260	100,00	101,56

KIMUTATÁS
a bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszámáról
(bírószámi titkár és fogalmazó nélkül)

Bíróság	Bírák engedélyezett száma (2011.12.31.)	Igazságügyi alk. eng. száma (2011.12.31.)	Egy bíróra jutó iü. alk. száma (2011.12.31.)	Bírák engedélyezett száma (2012.06.30.)	Igazságügyi alk. eng. száma (2012.06.30.)	Egy bíróra jutó iü. alk. száma (2012.06.30.)	Változás % -a
Kúria	91	218	2,40	91	218	2,40	1,000
Debreceni Ítéltábla	25	39	1,56	25	39	1,56	1,000
Fővárosi Ítéltábla	86	100	1,16	86	100	1,16	1,000
Cyőri Ítéltábla	18	33	1,83	18	33	1,83	1,000
Pécsi Ítéltábla	15	30	2,00	15	30	2,00	1,000
Szegedi Ítéltábla	21	35	1,67	21	35	1,67	1,000
Fővárosi Törvényszék	750	1677	2,24	720	1707	2,37	1,018
Bálassagyarmati Törvényszék	52	156	3,00	52	159	3,06	1,019
Budapest Környéki Törvényszék	260	595	2,29	251	575	2,29	0,966
Debreceni Törvényszék	131	320	2,44	131	326	2,49	1,019
Egri Törvényszék	72	182	2,53	72	182	2,53	1,000
Cyőri Törvényszék	87	215	2,47	87	228	2,62	1,060
Cyulai Törvényszék	85	217	2,55	85	217	2,55	1,000
Kaposvári Törvényszék	89	241	2,71	89	241	2,71	1,000
Keckeméti Törvényszék	123	341	2,77	123	347	2,82	1,018
Miskolci Törvényszék	178	436	2,45	178	456	2,56	1,046
Nyíregyházi Törvényszék	122	291	2,39	122	296	2,43	1,017
Pécsi Törvényszék	94	243	2,59	94	249	2,65	1,025
Szegedi Törvényszék	105	277	2,64	105	298	2,84	1,076
Székszárdi Törvényszék	60	148	2,47	60	148	2,47	1,000
Székesfehérvári Törvényszék	85	205	2,41	85	208	2,45	1,015
Szolnoki Törvényszék	87	209	2,40	87	210	2,41	1,005
Szombathelyi Törvényszék	48	140	2,92	48	149	3,10	1,064
Tatabányai Törvényszék	78	184	2,36	78	188	2,41	1,022
Veszprémi Törvényszék	81	204	2,52	81	212	2,62	1,039
Zalaegerszegi Törvényszék	71	166	2,34	71	166	2,34	1,000
Összesen	2914	6902	2,37	2875	7017	2,44	1,017

**Kúriai, ítéltáblai és törvényszéki bírók bírói gyakorlat szerinti megoszlása
2012. június 30-án**

Bíróság	Bírói gyakorlat					Összesen
	0-3 év	4-10 év	11-20 év	21-30 év	31 év felett	
Kúria	3	5	13	24	37	82
Debreceni Ítéltábla	0	0	4	16	3	23
Fővárosi Ítéltábla	0	6	30	39	12	87
Győri Ítéltábla	0	1	8	6	4	19
Pécs. Ítéltábla	0	0	4	7	4	15
Szegedi Ítéltábla	0	0	6	10	5	21
Összesen	0	7	52	78	28	165
Fővárosi Törvényszék	7	52	132	91	26	308
Balassagyarmati Törvényszék	0	1	11	7	1	20
Budapest Környéki Törvényszék	3	18	40	26	9	96
Debreceni Törvényszék	0	5	20	18	1	44
Egri Törvényszék	0	0	8	12	5	25
Győri Törvényszék	0	3	17	8	2	30
Gyulai Törvényszék	1	3	10	10	5	29
Kaposvári Törvényszék	0	3	11	9	9	32
Kecskeméti Törvényszék	0	1	24	9	6	40
Miskolci Törvényszék	0	5	22	15	7	49
Nyíregyházi Törvényszék	0	2	8	24	8	42
Pécs. Törvényszék	0	3	16	12	4	35
Szegedi Törvényszék	1	2	19	7	7	36
Szekszárdi Törvényszék	0	2	10	6	4	22
Székesfehérvári Törvényszék	0	1	10	10	8	29
Szolnoki Törvényszék	0	0	8	12	12	32
Szombathelyi Törvényszék	0	0	5	11	3	19
Tatabányai Törvényszék	0	5	14	1	4	24
Veszprémi Törvényszék	0	0	8	17	6	31
Zalaegerszegi Törvényszék	0	0	8	9	8	25
Törvényszékek összesen	12	106	401	314	135	968
Mindösszesen	15	118	466	416	200	1215

**Helyi bírósági bírók bírói gyakorlat szerinti megoszlása
2012. június 30-án**

Bíróság	Bírói gyakorlat					Összesen
	0-3 év	4-10 év	11-20 év	21-30 év	31 év felett	
Fővárosi Törvényszék	108	156	135	62	14	475
Balassagyarmati Törvényszék	6	7	15	2	3	33
Budapest Környéki Törvényszék	48	68	38	16	3	173
Debreceni Törvényszék	18	38	20	9	3	88
Egri Törvényszék	11	13	20	3	5	52
Győri Törvényszék	11	27	17	2	1	58
Gyulai Törvényszék	10	13	24	7	4	58
Kaposvári Törvényszék	9	12	24	9	2	56
Kecskeméti Törvényszék	9	29	30	12	2	82
Miskolci Törvényszék	17	34	53	20	4	128
Nyíregyházi Törvényszék	6	11	43	13	7	80
Pécsi Törvényszék	1	24	23	9	2	59
Szegedi Törvényszék	8	27	24	7	2	68
Szekszárdi Törvényszék	10	8	13	4	4	39
Székesfehérvári Törvényszék	7	15	23	7	5	57
Szolnoki Törvényszék	8	10	25	13	3	59
Szombathelyi Törvényszék	3	9	10	5	2	29
Tatabányai Törvényszék	12	23	18	4	3	60
Veszprémi Törvényszék	5	22	20	2	3	52
Zalaegerszegi Törvényszék	8	18	13	8	2	49
Összesen	315	564	588	214	74	1755

**Kúriai, ítélőtáblai és törvényszéki bírók
2012. június 30-án (férfiak)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Cég	Közigazgatási	Katonai	Összesen	Megosztás intézményen belül %
Kúria	9	16	0	0	12	0	37	45,1
Debreceni Ítélőtábla	6	5	0	0	0	0	11	47,8
Fővárosi Ítélőtábla	9	12	0	0	0	3	24	27,6
Győri Ítélőtábla	2	7	0	0	0	0	9	47,4
Pécsi Ítélőtábla	4	5	0	0	0	0	9	60,0
Szegedi Ítélőtábla	4	5	0	0	0	0	9	42,9
Összesen	25	34	0	0	0	3	62	37,6
Fővárosi Törvényszék	22	21	8	7	5	2	65	21,1
Balassagyarmati Törvényszék	5	2	0	0	1	0	8	40,0
Budapest Környéki Törvényszék	5	9	1	1	3	0	19	19,8
Debreceni Törvényszék	4	4	1	1	0	2	12	27,3
Egri Törvényszék	2	4	1	1	0	0	8	32,0
Győri Törvényszék	4	3	1	0	1	2	11	36,7
Gyulai Törvényszék	3	2	1	1	0	0	7	24,1
Kaposvári Törvényszék	6	4	1	1	2	1	15	46,9
Kecskeméti Törvényszék	6	5	1	2	0	0	14	35,0
Miskolci Törvényszék	11	10	2	0	0	0	23	46,9
Nyíregyházi Törvényszék	7	4	2	0	1	0	14	33,3
Pécsi Törvényszék	9	1	1	1	0	0	12	34,3
Szegedi Törvényszék	5	8	1	1	0	1	16	44,4
Székesszárdi Törvényszék	4	4	0	1	1	0	10	45,5
Székesfehérvári Törvényszék	3	5	0	1	1	0	10	34,5
Szolnoki Törvényszék	4	2	0	0	2	0	8	25,0
Szombathelyi Törvényszék	4	5	0	2	1	0	12	63,2
Tatabányai Törvényszék	3	4	1	0	0	0	8	33,3
Veszprémi Törvényszék	6	5	0	0	0	0	11	35,5
Zalaegerszegi Törvényszék	4	3	1	0	1	0	9	36,0
Törvényszékek összesen	117	105	23	20	19	8	292	30,2
Mindösszesen	151	155	23	20	31	11	391	32,2

**Kúriai, ítélőtáblai és törvényszéki bírák
2012. június 30-án (nők)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Cég	Közigazgatási	Katonai	Összesen	Megosztás intézményen belül %
Kúria	4	26	7	0	8	0	45	54,9
Debreceni Ítélőtábla	5	7	0	0	0	0	12	52,2
Fővárosi Ítélőtábla	11	42	0	0	10	0	63	72,4
Győri Ítélőtábla	5	5	0	0	0	0	10	52,6
Pécsi Ítélőtábla	1	5	0	0	0	0	6	40,0
Szegedi Ítélőtábla	4	8	0	0	0	0	12	57,1
Összesen	26	67	0	0	10	0	103	62,4
Fővárosi Törvényszék	44	92	47	37	22	1	243	78,9
Balassagyarmati Törvényszék	2	6	2	2	0	0	12	60,0
Budapest Környéki Törvényszék	21	35	8	9	4	0	77	80,2
Debreceni Törvényszék	13	13	2	3	1	0	32	72,7
Egri Törvényszék	6	9	0	2	0	0	17	68,0
Győri Törvényszék	5	12	0	2	0	0	19	63,3
Gyulai Törvényszék	8	5	3	3	3	0	22	75,9
Kaposvári Törvényszék	5	6	2	2	2	0	17	53,1
Kecskeméti Törvényszék	8	12	2	2	2	0	26	65,0
Miskolci Törvényszék	9	10	2	2	3	0	26	53,1
Nyíregyházi Törvényszék	8	9	5	4	2	0	28	66,7
Pécsi Törvényszék	4	12	4	2	1	0	23	65,7
Szegedi Törvényszék	8	7	0	2	3	0	20	55,6
Szekszárdi Törvényszék	2	8	1	1	0	0	12	54,5
Székesfehérvári Törvényszék	6	9	0	3	1	0	19	65,5
Szolnoki Törvényszék	8	13	1	2	0	0	24	75,0
Szombathelyi Törvényszék	2	5	0	0	0	0	7	36,8
Tatabányai Törvényszék	4	8	1	1	2	0	16	66,7
Veszprémi Törvényszék	5	8	1	3	3	0	20	64,5
Zalaegerszegi Törvényszék	3	6	2	2	3	0	16	64,0
Törvényszékek összesen	171	285	83	84	52	1	676	69,8
Mindösszesen	201	378	90	84	70	1	824	67,8

**Helyi bírósági bírák
2012. június 30-án (férfiak)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Munkaügyi	Összesen	Megoszlás megyén belül %
Fővárosi Törvényszék	47	44	6	4	101	21,3
Balassagyarmati Törvényszék	7	3	0	1	11	33,3
Budapest Környéki Törvényszék	25	13	0	0	38	22,0
Debreceni Törvényszék	15	13	0	0	28	31,8
Egri Törvényszék	7	11	0	0	18	34,6
Győri Törvényszék	9	8	0	2	19	32,8
Gyulai Törvényszék	6	7	0	2	15	25,9
Kaposvári Törvényszék	11	9	0	0	20	35,7
Kecskeméti Törvényszék	19	7	0	1	27	32,9
Miskolci Törvényszék	29	17	0	2	48	37,5
Nyíregyházi Törvényszék	11	13	0	2	26	32,5
Pécsi Törvényszék	13	10	0	2	25	42,4
Szegedi Törvényszék	13	9	0	2	24	35,3
Szekszárdi Törvényszék	7	8	0	1	16	41,0
Székesfehérvári Törvényszék	9	13	0	1	23	40,4
Szolnoki Törvényszék	9	4	0	0	13	22,0
Szombathelyi Törvényszék	6	7	0	1	14	48,3
Tatabányai Törvényszék	19	11	0	0	30	50,0
Veszprémi Törvényszék	8	7	0	0	15	28,8
Zalaegerszegi Törvényszék	8	8	0	1	17	34,7
Összesen	278	222	6	22	528	30,1

**Helyi bírósági bírák
2012. június 30-án (nők)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Munka- ügyi	Összesen	Megosztás megyén belül %
Fővárosi Törvényszék	125	199	23	27	374	78,7
Balassagyarmati Törvényszék	8	11	0	3	22	66,7
Budapest Környéki Törvényszék	46	78	0	11	135	78,0
Debreceni Törvényszék	25	32	0	3	60	68,2
Egri Törvényszék	12	19	0	3	34	65,4
Győri Törvényszék	17	18	0	4	39	67,2
Gyulai Törvényszék	19	23	0	1	43	74,1
Kaposvári Törvényszék	11	21	0	4	36	64,3
Kecskeméti Törvényszék	16	37	0	2	55	67,1
Miskolci Törvényszék	37	37	0	6	80	62,5
Nyiregyházi Törvényszék	29	22	0	3	54	67,5
Pécsi Törvényszék	10	20	0	4	34	57,6
Szegedi Törvényszék	17	25	0	2	44	61,7
Szekszárdi Törvényszék	8	13	0	2	23	59,0
Székesfehérvári Törvényszék	12	20	0	2	34	59,6
Szolnoki Törvényszék	21	21	0	4	46	78,0
Szombathelyi Törvényszék	7	7	0	1	15	51,7
Tatabányai Törvényszék	13	13	0	4	30	50,0
Veszprémi Törvényszék	18	16	0	3	37	71,2
Zalaegerszegi Törvényszék	11	18	0	3	32	65,3
Összesen	462	650	23	92	1227	69,9

KIMUTATÁS
a bírói állásokra kiírt pályázatokról, kinevezésekről és áthelyezésekről
(beosztásokról)
2012. január 1. és 2012. június 30. közötti időszakban

Bíróság	2012.01.01. és 2012.06.30. között kiírt pályázatok száma	2012.01.01. és 2012.06.30. közötti időszakban a kinevezések száma	2012.01.01. és 2012.06.30. közötti időszakban áthelyezések (beosztások) száma
Debreceni Ítéletábla			
Fővárosi Ítéletábla			3
Győri Ítéletábla			1
Pécsi Ítéletábla			
Szegedi Ítéletábla	3		1
Ítéletáblák összesen	3		5
Fővárosi Törvényszék	17	54	8
Balassagyarmati Törvényszék		2	
Budapest Környéki Törvényszék		10	4
Debreceni Törvényszék		7	1
Egri Törvényszék		6	1
Győri Törvényszék	1	3	2
Gyulai Törvényszék		3	
Kaposvári Törvényszék	1	4	1
Kecskeméti Törvényszék		2	2
Miskolci Törvényszék		3	
Nyíregyházi Törvényszék		4	1
Pécsi Törvényszék	1	1	2
Szegedi Törvényszék		4	1
Szekszárdi Törvényszék		3	
Székesfehérvári Törvényszék	1	4	2
Szolnoki Törvényszék		6	
Szombathelyi Törvényszék		1	
Tatabányai Törvényszék	1	6	3
Veszprémi Törvényszék		4	2
Zalaegerszegi Törvényszék		4	
Törvényszékek összesen	22	131	30
MINDÖSSZESEN	25	131	35

KIMUTATÁS
a Kúrián, az ítélőtáblákon és a törvényszékeken a bírói szolgálati viszony
megszüntetéséről
a 2012. január 1. és 2012. június 30. közötti időszakban

Bíróság	A bírói pályát elhagyók száma				
	Kúriai bíró	ítélőtáblai bíró	törvényszéki bíró	helyi bíró	Összesen
Kúria					
Debreceni Ítélőtábla					
Fővárosi Ítélőtábla					
Győri Ítélőtábla					
Pécsi Ítélőtábla					
Szegedi Ítélőtábla					
Fővárosi Törvényszék			6	3	9
Balassagyarmati Törvényszék					
Budapest Környéki Törvényszék					
Debreceni Törvényszék					
Egri Törvényszék					
Győri Törvényszék					
Gyulai Törvényszék				1	1
Kaposvári Törvényszék					
Kecskeméti Törvényszék					
Miskolci Törvényszék				2	2
Nyiregyházi Törvényszék				1	1
Pécsi Törvényszék					
Szegedi Törvényszék			1	1	2
Székesfehérvári Törvényszék			1		1
Széksárdi Törvényszék					
Szolnoki Törvényszék					
Szombathelyi Törvényszék					
Tatabányai Törvényszék				1	1
Veszprémi Törvényszék					
Zalaegerszegi Törvényszék					
Összesen	0	0	8	9	17

KIMUTATÁS

a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről a bírói gyakorlat megoszlása alapján a 2012. január 1. és 2012. június 30. közötti időszakban

Év	Bírói pályát elhagyók száma
0-3	1
4 és 7	1
8 és 11	1
12 és 17	2
18 és 23	7
24 és 29	3
30-tól	2
Összesen	17

KIMUTATÁS

a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről a bírák kora alapján a 2012. január 1. és 2012. június 30. közötti időszakban

Év	Bírói pályát elhagyók száma
30 és 35	
36 és 45	2
46 és 55	4
56 és 60	8
60-tól	3
Összesen	17

KIMUTATÁS

a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről a bírák neme alapján a 2012. január 1. és 2012. június 30. közötti időszakban

Neme	Bírói pályát elhagyók száma
Férfi	5
Nő	12
Összesen	17

**Bírósági Intézmények informatikai eszközállománya
a 2011. december 31-i állapot szerint (db)**

S.sz.	Intézmény név	Munkaállomás				Önálló PC	Notebook	Szerver	Nyomtató			KIM tulajdonú		
		Nem tárgyalótermi		Tárgyalótermi					Egyedi	Hálózati	Multifunkciós	Munkaállomás		Nyomtató
		PC	Terminál	PC	Terminál							Szerver	Nyomtató	
1.	Kúria	163	100	8		5	8	13	169	43	6			
2.	Fővárosi Ítéltábla	274		7		1	18	12	119	39	12			
3.	Debreceni Ítéltábla	80		5		1	12	6	54	19	2			
4.	Győri Ítéltábla	61		3			8	5	13	8	9			
5.	Pécsi Ítéltábla	50		3		3	7	8	28	4	4			
6.	Szegedi Ítéltábla	54		0		22	9	5	28	0	11			
7.	Fővárosi Törvényszék	1830	823	203	14		56	77	430	154	59	222	6	69
8.	Pécsi Törvényszék	360		36			10	19	42	79	5	33	4	20
9.	Kecskemeti Törvényszék	400		63			12	19	51	42	12	29	5	18
10.	Gyulai Törvényszék	316		31		6	4	14	93	47	13	23	5	13
11.	Miskolci Törvényszék	548		61		79	31	18	298	127	3	27	4	18
12.	Szegedi Törvényszék	316	35	36		8	13	12	27	34	23	27	5	19
13.	Székeslőhérvári Törvényszék	293	6	29			14	12	19	14	9	21	4	7
14.	Győri Törvényszék	300		54			7	10	115	42	13	21	4	10
15.	Debreceni Törvényszék	410		31		5	8	13	194	54	5	23	4	27
16.	Egeri Törvényszék	260		31		5	10	16	166	27	11	23	5	21
17.	Szolnoki Törvényszék	304	5	23		2	7	12	46	25	13	22	5	12
18.	Tatabányai Törvényszék	298		38		7	12	16	118	11	20	15	6	13
19.	Balassagyarmati Törvényszék	132	52	10		5	5	10	46	7	5	16	4	10
20.	Budapest Környéki Törvényszék	834		107		9	27	25	222	126	6	57	6	29
21.	Kaposvári Törvényszék	344		28			12	13	134	18	22	22	3	22
22.	Nyíregyházi Törvényszék	443		58			6	17	61	11	5	39	4	14
23.	Szekszárdi Törvényszék	170	90	0	30	2	18	19	52	18	18	22	5	5
24.	Szombathelyi Törvényszék	1	179	0	12	1	6	20	34	56	5	15	3	8
25.	Veszprémi Törvényszék	264	17	22	8	2	6	14	108	15	7	12	3	14
26.	Zalaegerszegi Törvényszék	153	85	12	18	1	14	14	55	13	2	20	2	13
27.	OBH	356					48	59	168	13	18			
Összesen:		9014	1392	899	80	164	389	476	2890	1046	318	689	87	380

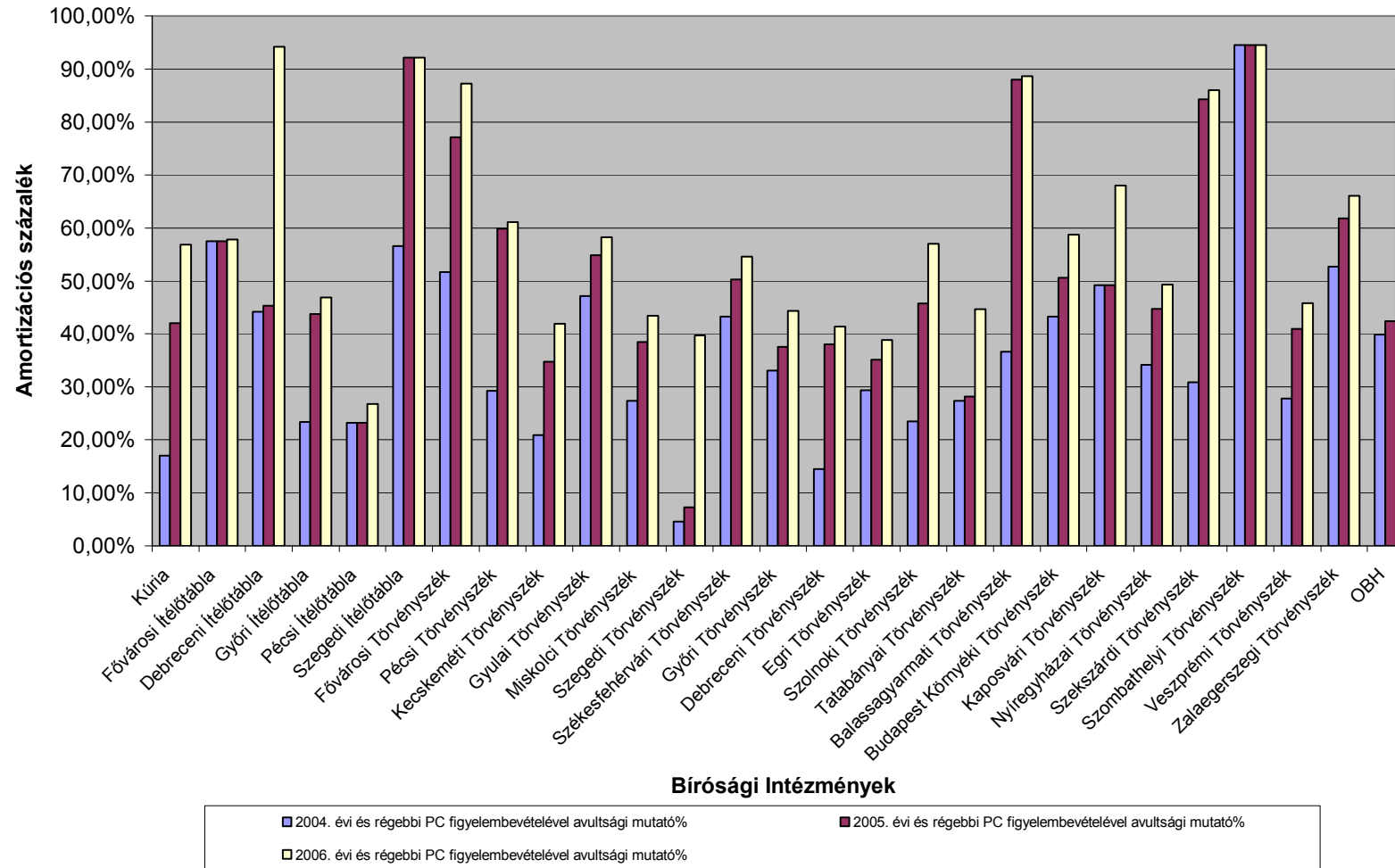
2011. évi informatikai eszközök (PC és szerver) országos avultsági adatai

Bíróságok	Létszám (fő) 2011.12.31.	PC állomány 2011.12.31.							Terminál (db) 2011.12.31.	Egy főre jutó számítógép (PC+Terminál) száma 2011.12.31.	Szerver állomány 2011.12.31.							Összes számítógép (db) 2011.12.31.	2011. évi avultsági mutató a teljes számítógép állományon 2006. évi és régebbi eszközök figyelembe vételével	
		2004. évi és régebbi PC (db)			Összes PC (db)	2004. évi és régebbi PC igénybevételei avultsági mutató%					2004. évi és régebbi szerver igénybevételei avultsági mutató%	2006. évi, szerver (db)			Összes szerver (db)	2004. évi és régebbi szerver igénybevételei avultsági mutató%				
		2005. évi PC (db)	2006. évi PC (db)	2005. évi PC (db)		2006. évi PC (db)	2006. évi, szerver (db)	2005. évi és régebbi szerver igénybevételei avultsági mutató%				2006. évi és régebbi szerver igénybevételei avultsági mutató%								
Kúria	287	30	44	26	178	17,05%	42,05%	56,82%	100	0,93	4		13	30,77%	30,77%	30,77%	289	35,98%		
Fővárosi Ítéletbíróság	186	162	0	1	282	57,45%	57,45%	57,80%		1,44	1		2	11,11%	11,11%	33,33%	291	57,04%		
Debreceni Ítéletbíróság	84	38	1	42	88	44,19%	45,95%	94,19%		1,34	3		8	50,00%	50,00%	50,00%	82	91,30%		
Győri Ítéletbíróság	45	15	13	2	84	23,44%	43,75%	46,86%		1,42	3		5	60,00%	60,00%	60,00%	68	47,83%		
Pécsi Ítéletbíróság	41	13		2	58	23,21%	23,21%	28,79%		1,37	1	1	8	18,87%	33,33%	33,33%	62	27,42%		
Szegedi Ítéletbíróság	58	43	27		78	56,58%	92,11%	92,11%		1,36	2	1	5	40,00%	60,00%	60,00%	81	90,12%		
Fővárosi Törvényszék	2221	1051	517	206	2033	51,70%	77,13%	87,26%	837	1,29	27	2	8	35,06%	35,06%	45,45%	2947	61,38%		
Pécsi Törvényszék	321	116	121	5	396	29,29%	59,85%	61,11%		1,23	10	2	19	52,83%	83,18%	78,95%	415	61,93%		
Kecskeméti Törvényszék	432	97	84	33	489	20,95%	34,77%	41,90%		1,07	11	1	19	57,89%	63,16%	63,16%	482	42,74%		
Gyulai Törvényszék	280	167	27	12	354	47,18%	54,80%	58,19%		1,28	11		14	78,57%	78,57%	78,57%	368	58,97%		
Miskolci Törvényszék	577	193	78	35	705	27,38%	38,44%	43,40%		1,22	11		18	61,11%	61,11%	66,67%	723	43,98%		
Szegedi Törvényszék	383	17	10	121	373	4,56%	7,24%	39,66%	35	1,07	6	1	12	50,00%	58,33%	58,33%	450	38,90%		
Székesfehérvári Törvényszék	289	141	23	14	328	43,25%	50,31%	54,80%		1,19	8		12	66,67%	66,67%	66,67%	398	55,03%		
Győri Törvényszék	204	117	18	24	354	33,05%	37,57%	44,35%		1,20	1	2	7	14,29%	42,86%	42,86%	361	44,32%		
Debreceni Törvényszék	435	86	107	15	455	14,51%	38,02%	41,32%		1,05		4	1	13	0,00%	30,77%	38,46%	468	41,24%	
Egri Törvényszék	241	87	17	11	296	29,39%	35,14%	38,85%		1,23	7	1	16	43,75%	50,00%	50,00%	312	39,42%		
Szolnoki Törvényszék	285	77	73	37	328	23,48%	45,73%	57,01%		1,15	10		17	58,82%	58,82%	58,82%	346	57,10%		
Tatabányai Törvényszék	276	98	3	59	358	27,37%	28,21%	44,89%		1,30	13		22	59,09%	59,09%	59,09%	380	45,53%		
Budapesti Törvényszék	185	55	77	1	150	36,67%	88,00%	88,67%	60	1,14	5		10	50,00%	50,00%	50,00%	280	82,73%		
Budapesti Körményi Törvényszék	870	420	71	79	970	43,30%	50,62%	58,76%		1,11	15	1	31	48,38%	51,61%	51,61%	1001	58,54%		
Kaposvári Törvényszék	287	183	0	70	372	48,19%	48,19%	68,01%		1,30	7		13	53,85%	53,85%	53,85%	366	67,53%		
Nyíregyházi Törvényszék	432	173	54	23	507	34,12%	44,77%	49,31%		1,17	7		17	41,18%	41,18%	41,18%	524	49,05%		
Székesvári Törvényszék	208	53	82	3	172	30,81%	84,30%	86,05%	120	1,40	8	1	19	47,37%	52,63%	52,63%	311	50,80%		
Szombathelyi Törvényszék	190	86			91	94,51%	94,51%	94,51%	110	1,06	15		29	65,22%	65,22%	65,22%	224	45,08%		
Veszprémi Törvényszék	288	80	38	14	288	27,78%	40,97%	45,83%	25	1,18	8		14	57,14%	57,14%	57,14%	327	42,81%		
Zalaegerszegi Törvényszék	228	98	17	6	188	52,89%	61,83%	68,13%	101	1,28	7		9	77,78%	77,78%	77,78%	303	42,90%		
ÖBHI	123	142	9	183	358	38,89%	42,42%	88,20%		2,89	20		13	33,90%	33,90%	55,93%	415	83,61%		
Összesen:	9 522	3 818	1 499	1 006	10 273	37,17%	51,76%	61,55%	1 388	1,22	222	15	28	485	45,77%	48,87%	54,64%	12153	54,21%	

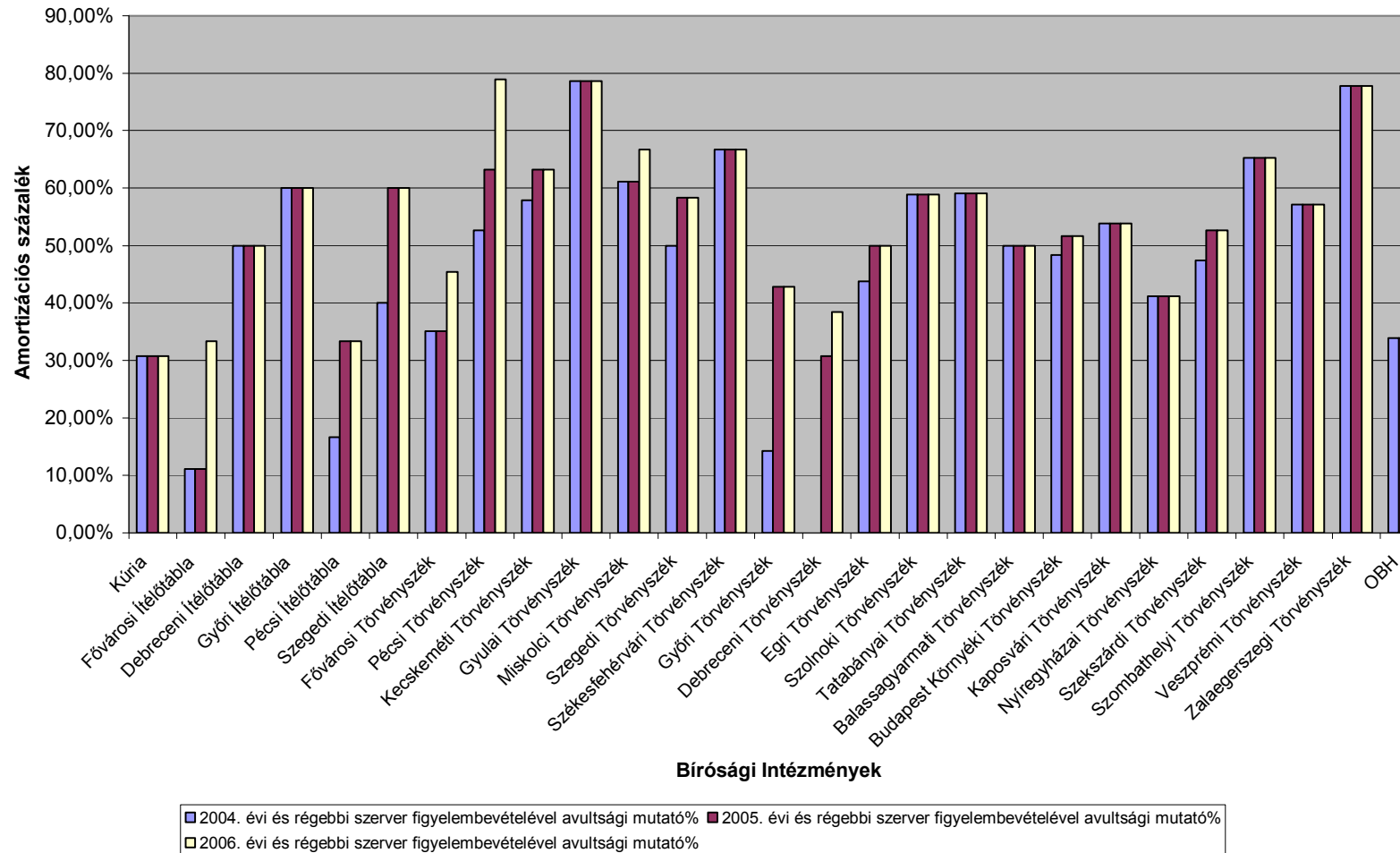
PC alatt az üzemben lévő összes hálózatba kötött és önálló PC értendő, a selejtezés miatt a rendszerből kivett PC nem kerülhet beszámításra. Notebook abban az esetben került beszámításra, ha munkaállomásként üzemel.

* OBH PC darabszáma tartalmazza az MBA azon számítógépeinek számát is amelyek nem a közvetlen napi működéshez, hanem az MBA speciális feladataihoz kapcsolódnak.

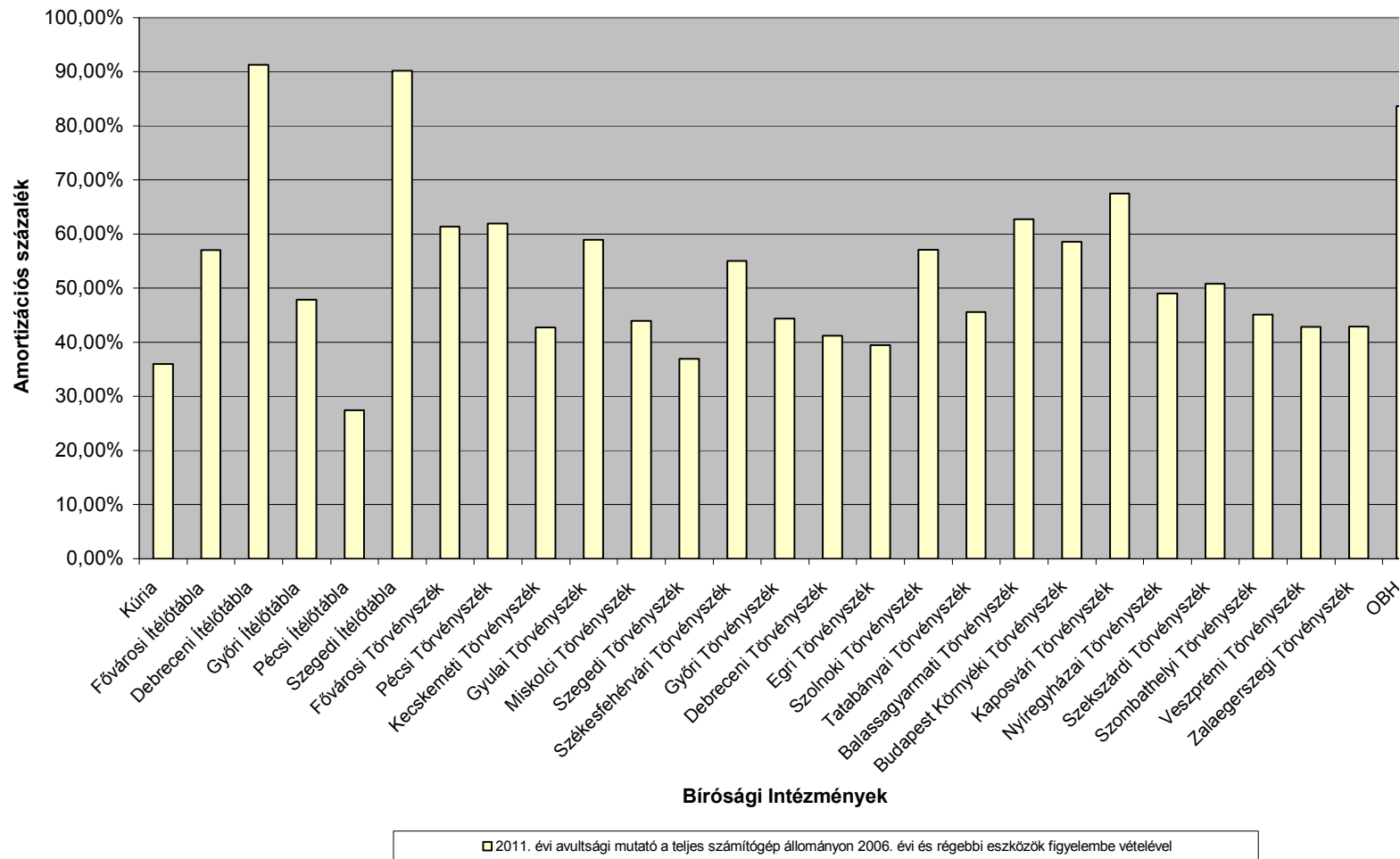
PC országos avultsági mutató 2011. december 31.

Szerver országos avultsági mutató 2011. december 31.

2011 évi országos avultsági mutató a teljes számítógép állományon (PC + terminál + szerver)

Az Országos Bírósági Hivatal 2012. I. félévi iratforgalma

Hivatali egységek megnevezése	új ügyek		utóiratok		összesen	
	száma	megoszlása (%)	száma	megoszlása (%)	száma	megoszlása (%)
Elnök, Elnöki Kabinet	91	0,36%	282	0,77%	373	0,56%
Általános elnökhelyettes	4	0,01%	3	0,01%	7	0,01%
Elnökhelyettes	4	0,01%	16	0,04%	20	0,03%
Elnöki Titkárság	1 220	4,06%	5 536	15,21%	6 756	10,09%
<i>sokirattal ügyek</i>	243	0,83%	245	1,12%	698	1,04%
<i>Európai Uniót Felvezetők Bizottság</i>	71	0,23%	1 253	3,72%	1 424	2,13%
<i>Hivatali Személyügyi Osztály</i>	26	0,06%	109	1,83%	135	0,20%
<i>Állásbeszerzési és Szervezési Kapcsolatok Osztálya</i>	98	0,32%	265	1,73%	363	0,54%
<i>Jogi Képviseleti Osztály</i> <i>(ebből jogász: 594 db)</i>	623	2,07%	3 648	9,37%	3 681	5,50%
<i>Jogszabály-nyilvánossági Osztály</i>	129	0,46%	316	1,87%	455	0,69%
Bírósági Képzés (Magyar Bírósági Akadémia) Főosztálya	241	0,79%	1 095	3,01%	1 336	2,00%
Bírósági Főosztály	1 571	5,15%	6 983	19,18%	8 554	12,78%
<i>Bírósági Igazgatási Osztály</i> <i>(ebből jogász: 322 db)</i>	668	2,19%	2 968	8,15%	3 636	5,43%
<i>Bírósági Humánpolitikai Osztály</i>	716	2,33%	3 175	9,22%	3 891	5,81%
<i>Művelőd. Osztály</i>	126	0,43%	303	1,83%	439	0,66%
<i>Szociális Államgépítő és Elemző Osztály</i>	51	0,17%	437	1,48%	588	0,88%
Informatikai Főosztály	259	0,83%	1 155	3,17%	1 414	2,11%
Koordinációs és Szervezési Főosztály	11 804	38,67%	2 343	6,44%	14 147	21,14%
<i>Sajtó és Kommunikációs Osztály</i>	27	0,06%	90	1,25%	117	0,17%
<i>Szervezési Osztály</i> <i>(ebből jogászokból a névjegyzékéből 2195 db,</i> <i>TSZA utasításokból 16 db, egyéb szervezeti összehívásból 9421 db)</i>	11 777	38,58%	2 253	6,19%	14 030	20,96%
Költségvetési Fejezet Főosztály <i>(ebből munkaadói költségvetés: 194 db)</i>	327	1,10%	1 525	4,19%	1 862	2,78%
Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya	85	0,28%	259	0,71%	344	0,51%
Pénzügyi Főosztály <i>(ebből jogászokból: 150 db)</i>	349	1,27%	2 428	6,67%	2 817	4,21%
Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály	27	0,09%	219	0,60%	246	0,37%
Összesen	30 528	100,00%	36 405	100,00%	66 933	100,00%

A BÍRÓSÁGOK OKTATÁSI PROGRAMJA

1. Oktatási tervben szereplő civilisztikai jellegű oktatási programok

Civilisztikai kollégiumvezetők háromnapos tanácskozása

2012. február 22-24.

Főbb témák: a hibás teljesítéssel kapcsolatos perek jogalkalmazási kérdései, a társasházi jogviszonyból eredő perek joggyakorlati kérdései, a felszámolási eljárások egyes aktuális kérdései, az államháztartás alrendszeréből és az európai uniós forrásokból folyósított támogatásokkal összefüggésben kötött szerződésekből eredő igények érvényesítésével kapcsolatos jogalkalmazási kérdések.

1.1. Határozatlan időre kinevezett bírák számára szervezett és megtartott oktatási programok

Kétnapos szeminárium családjogi ügyeket tárgyaló bírák számára

Időpont: 2012. február 20-21.

Főbb témák: az uniós joggyakorlat áttekintése a határon túlnyúló családjogi viták megoldás érdekében, a gyermektartásdíjjal kapcsolatos jogviták első- és másodfokú joggyakorlata, a házastársak egymás közötti szerződéseinek jogalkalmazási problémái.

Kétnapos képzés a végrehajtási perek aktuális jogalkalmazási tapasztalatairól

Időpont: 2012. április 2-3.

Főbb témák: aktuális jogszabályváltozások, a végrehajtás megszüntetésére, korlátozására irányuló perek és a végrehajtási igényperek jogalkalmazói gyakorlatának áttekintése.

Egynapos képzés az Alaptörvény civilisztikai tárgyú szabályai és a Ptk. rendelkezései közötti összefüggésekről

Időpont: 2012. április 5.

Főbb témák: tulajdon és Alaptörvény, a szerződési szabadság és az Alaptörvény viszonya, az Alaptörvény családjogi tárgyú rendelkezései.

Kétnapos képzés a szerződés érvénytelenségével összefüggő perek tárgyaló bírák számára

Időpont: 2012. május 3-4.

Főbb témák: az érvénytelenségi perek anyagi jogi jogalkalmazási kérdései, az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárási kérdésekről szóló 2/2012. (VI. 28.) PK vélemény tartalma, előzményei, a szerződés érvénytelenségének eljárásjogi vonatkozásai, a gyakorlatban felmerülő jogalkalmazási kérdések.

Egynapos képzés az elővásárlási és vételi jog problémáiról a jogalkalmazási gyakorlatban

Időpont: 2012. május 17.

Főbb témák: a 2/2009. (VI. 24.) PK vélemény az elővásárlási joggal kapcsolatos egyes jogértelmezési kérdésekről, a biztosítéki célú vételi jog és a vételi jogról szóló szerződés megtámadásának kérdései, a 3/2009. (VI. 24.) PK vélemény a társasági jogban érvényesülő elővásárlási jog egyes kérdéseiről.

Kétnapos képzés bírák számára a polgári perrendtartás egyes rendelkezéseivel kapcsolatos jogértelmezési kérdésekről, különös tekintettel a közelmúlt jogszabályváltozásaira

Időpont: 2012. június 11-12.

Főbb témák: a polgári perek ésszerű időn belüli befejezésének eljárásjogi eszközei, a bírósági tárgyalás nyilvánosságával összefüggő eljárásjogi rendelkezések és ezek gyakorlata, a költségkedvezményekkel kapcsolatos eljárásjogi szabályok rendszere, jogalkalmazói gyakorlata.

Kétnapos képzés a csőd-és felszámolási ügyekben eljáró bírák számára

Időpont: 2012. június 18-19.

Főbb témák: aktuális jogalkalmazási kérdések az Ítéletábró határozatai tükrében, a felszámolással kapcsolatos perek gyakorlati kérdései, a Kúria alkalmazásában felmerült jogalkalmazási problémák a fizetéseképtelenségi jog területén, a csőd- és felszámolási eljárás elektronizációja.

1.2. A határozott időre kinevezett bírák számára megtartott oktatási programok

Egyhetes komplex (anyagí és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett, civilisztikai ügyszakban tárgyaló bírák számára

Időpont: 2012. február 6-10.

Főbb témák: a hibás teljesítéssel kapcsolatos perek gyakorlati kérdései, a polgári peres eljárás aktuális gyakorlati kérdései (különös tekintettel a bíróság tájékoztatási kötelezettségére és a jogviták ésszerű időn belüli befejezésének eljárásjogi eszközeire), a birtokháborítással, az elbirtoklással és a közös tulajdonnal kapcsolatos perek bírói gyakorlata, a házassági bontóperek gyakorlata, a mediáció lehetősége és eddigi tapasztalatai a házassággal összefüggő jogvitákban, a házastársi közös vagyon megosztása, a tisztességes eljárás követelményei a polgári perben.

Kétnapos képzés a határozott időre kinevezett, civilisztikai ügyeket tárgyaló bírák számára a pergazdaságosság, pertaktika és az időszereúséget szem előtt tartó tárgyalásvezetés kérdéseiről, módszereiről

Időpont: 2012. március 19-20.

Főbb témák: a tárgyalás előkészítése és a pertartam alakulása közötti összefüggések, tárgyalásvezetési gyakorlatok kötelmi ügycsoportban, dologi jogi ügycsoportban, családjogi ügycsoportban, munkajogi ügycsoportban.

Egyhetes megismételt komplex (anyagi és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett civilisztikai ügyszakban tárgyaló bírák számára

Időpont: 2012. május 21-25.

Főbb témák: ugyanaz, mint a 2012. február 6-10. közötti programnál.

Egyhetes bírói ítélkezésre felkészítő tanfolyam az elsősorban a 2012. április 1. napjától, illetve az azt követően kinevezett, civilisztikai ügyszakban tárgyaló bírák számára

Időpont: 2012. június 25-29.

Főbb témák: a tárgyalás előkészítése, a tárgyalás menete, rendfenntartás a tárgyaláson, az önérvényesítő bírói kommunikáció és a tárgyalótermi konfliktuskezelés alapjai, a polgári perbeli bizonyítás, a szakértői bizonyítás, a bírósági határozatok szerkesztése, a bírói hivatás és a bírói etika alapkérdései.

1.3. Bírósági titkárok számára megtartott oktatási programok

Bírói felkészítő program, I. modul: A bírói szervezethez kapcsolódó gyakorlati ismeretek, a bírói hivatástudat és etika

Időpont: 2012. január 23-27.

Főbb témák: a bírósági szervezet reformja, a bíróvá válás aktuális kérdései, a bírói hivatás és etika alapkérdései, az önismeret és a bírói hivatásra való alkalmasság összefüggései, a tárgyalótermi konfliktus- és váratlan helyzetek, valamint a bírói hivatással együtt járó stressz kezelése, szóbeli kommunikáció, meggyőző, igényes beszéd a tárgyalóteremben, a tárgyalótermi konfliktus- és váratlan helyzetek beszédtechnikai kezelése.

Bírói felkészítő program, II. modul: A polgári ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek

Időpont: 2012. március 5-9.

Főbb témák: az adásvételi szerződéssel kapcsolatos perek anyagi és eljárásjogi szabályai, a tárgyalás előkészítésének gyakorlata, a perbeli bizonyítás menete, határozatszerkesztési gyakorlatok.

1.4. Tematikus képzések

Egynapos képzés a pszichiátriai betegek gyógykezelésének bírósági elrendeléséről és felülvizsgálatáról, valamint az eltűntnek, holtak nyilvánítással és a halál tényének megállapításával kapcsolatos nemperes eljárásokról

Időpont: 2012. február 15.

Főbb témák: a bírósági titkári teendők áttekintése a pszichiátriai betegek gyógykezelésének bírósági elrendeléséről és felülvizsgálatáról, az eltűntnek, holtak nyilvánítással és a halál tényének megállapításával kapcsolatos nemperes eljárásokban.

Kétnapos képzés a bírósági titkárok önálló hatáskörébe utalt feladatairól polgári ügyszakban (bírósági végrehajtás)

Időpont: 2012. április 16-17.

Főbb témák: a bírósági végrehajtás elrendelésének és foganatosításának gyakorlati kérdései.

Egynapos képzés a bírósági titkári hatáskörben civilisztikai ügyszakban lefolytatható bizonyításról

Időpont: 2012. május 30.

Főbb témák: előzetes bizonyítás, szakértő kirendelése, bizonyítás foganatosítása megkeresés útján, külföldi bizonyítás, a letéti ügyek intézése.

E-learning tanfolyamok

Határozatszerkesztés a polgári peres és nemperes eljárásban elnevezésű számítógépes távoktatási tanfolyam két időpont szerinti ütemezésben

Időpontok: 2012. március 12-étől 2012. június 1-jéig, 2012. március 28-ától 2012. június 13-áig

2. Oktatási terven kívüli civilisztikai képzések

Egynapos képzés cégbírák számára

Időpont: 2012. április 12.

Főbb témák: konzultáció a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény megváltozott szabályairól, konzultáció a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény módosult rendelkezéseiről.

Egynapos képzés a civil szervezetek bírósági nyilvántartásának új szabályairól

Időpont: 2012. április 23.

Főbb témák: az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról és a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény főbb rendelkezései, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény újdonságai, a nyilvántartási eljárással kapcsolatos bírói gyakorlat alakulása, az elektronikus nyilvántartás gyakorlati megvalósítása és várható megvalósulása.

3. Oktatási tervben szereplő büntetőjogi jellegű képzések

Négy- vagy háromnapos egymásra épülő képzés kriminalisztikai ismeretekről (I. modul)

Időpont: 2012. február 1-3.

Kétnapos képzés bírónak az élet- és testi épség elleni bűncselekményekről

Időpont: 2012. február 13-14.

Egyhetes képzés komplex (anyagi és eljárásjogi) tanfolyam határozott időre kinevezett, büntető ügyszakban tárgyaló bírák számára

Időpont: 2012. február 27. - március 2.

Kétnapos képzés nyomozási bíráknak

Időpont: 2012. március 12-13.

Kétnapos képzés büntető ügyszakos bírák számára az első fokú tárgyalás előkészítéséről, a határozatszerkesztésről

Időpont: 2012. március 28-29.

Egynapos képzés a kiskorú veszélyeztetéséről

Időpont: 2012. április 4.

Kétnapos képzés a titkos információgyűjtésről és az adatszerzésről

Időpont: 2012. április 10-11.

Kétnapos képzés fiatalkorú bűnelkövetőkre vonatkozó anyagi és eljárásjogi szabályokról

Időpont: 2012. április 26-27.

Egyhetes bírói felkészítő program bírósági titkárok számára, III. modul: A büntető ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek

Időpont: 2012. május 7-11.

Egynapos képzés a rasszista indíttatású bűncselekményekről

Időpont: 2012. május 29.

Kétnapos képzés büntető ügyszakos bírák számára az új szankciórendszernek a büntetéskiszabási gyakorlatra való hatása tárgyában

Időpont: 2012. június 4-5.

Kétnapos képzés közlekedési bírák számára

Időpont: 2012. június 13-14.

Egyhetes, bírói ítéletkézésre felkészítő tanfolyam a 2012. április 2. napját követően kinevezett, büntető ügyszakban tárgyaló bírák számára

Időpont: 2012. július 2-6.

**Az eljárás átlagos időtartama a befejezett peres ügyekben
2012. I. félév**

Megnevezés		Az eljárás időtartama									
		0 - 3 hónap	3 - 6 hónap	6 - 12 hónap	1 - 2 év	2 - 3 év	3 - 5 év	5 év felett	összesen	átlagosan (nap)	átlagosan (hónap)
Helyi bíróságok	polgári	37 582	22 855	16 437	6 126	1 517	739	246	85 502	181	5,9
	gazdasági	3 616	1 627	1 297	576	203	89	29	7 437	190	6,2
	büntető	15 516	7 372	9 092	7 891	2 297	930	273	43 371	285	9,4
	szabálysértés	45 336	7 547	2 448	384	28			55 743	71	2,3
	munkaügyi	3 564	3 301	2 833	1 837	469	132	33	12 169	250	8,2
Törvényszékek, első fokú	polgári	2 507	1 059	1 135	1 277	557	407	166	7 108	375	12,3
	gazdasági	952	521	571	562	214	140	46	3 006	351	11,6
	közigazgatási	2 758	2 062	1 868	957	199	47	17	7 908	215	7,1
	büntető (katonáival)	249	175	267	255	92	53	25	1 116	406	13,4
Törvényszékek, másodfokú*	polgári	111	856	3 127	4 018	1 277	589	143	10 121	535	17,6
	gazdasági	5	73	317	507	185	70	10	1 167	563	18,5
	büntető	173	570	1 725	2 713	1 197	803	89	7 270	609	20,0
	szabálysértés	227	154	95	19	-			495	135	4,4
	munkaügyi	15	173	377	695	404	229	33	1 926	654	21,5
Törvényszékek, másodfokú**	polgári	5 185	3 234	1 584	108	5	5	-	10 121	115	3,8
	gazdasági	436	390	320	20	1	-	-	1 167	146	4,8
	büntető	2 073	2 804	1 851	534	7	1	-	7 270	174	5,7
	szabálysértés	495	-	-	-	-			495	45	1,5
	munkaügyi	843	485	408	183	6	1	-	1 926	166	5,4
Ítélotáblák*	polgári	15	150	367	685	404	437	204	2 262	834	27,4
	gazdasági	4	33	128	270	145	115	53	748	783	25,8
	közigazgatási	4	60	146	95	13	4	-	322	362	11,9
	büntető (katonáival)	4	11	99	210	108	88	25	545	762	25,0
Ítélotáblák**	polgári	820	918	458	62	2	2	-	2 262	143	4,7
	gazdasági	253	302	184	8	1	-	-	748	143	4,7
	közigazgatási	153	161	6	2	-	-	-	322	97	3,2
	büntető (katonáival)	174	117	146	104	4	-	-	545	225	7,4

* Másodfokú perekben az eljárás időtartama: az elsőfokú bíróságra érkezéstől a másodfokú bíróságon történő befejezésig együttesen.

** Másodfokú perekben az eljárás időtartama: a másodfokú bíróságra érkezéstől a másodfokú bíróságon történő befejezésig.